

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ &
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΕΤΟΥΣ 2024

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ –

Μήνυμα Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας

-Σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, η αντιμετώπιση του οργανωμένου και σοβαρού εγκλήματος αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τη δημόσια ασφάλεια και τη σταθερότητα των κοινωνιών μας. Οι εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο και προσαρμόζονται στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, θέτουν σε κίνδυνο το κράτος δικαίου, τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα, αλλά και τη συνοχή των κρατών. Οι

οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες διασπείρονται και επηρεάζουν όλους τους τομείς της κοινωνίας, αποσταθεροποιώντας οικονομίες και υπονομεύοντας τον κοινωνικό ιστό.

Η διεθνής πραγματικότητα κατέστησε σαφές ότι το οργανωμένο έγκλημα έχει εκσυγχρονιστεί και γίνεται ολοένα και πιο ευέλικτο, με τη δυνατότητα να δρα σε πολλαπλά επίπεδα και να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Υπερβαίνοντας τις παραδοσιακές μεθόδους και πρακτικές δράσης, χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες και τις ψηφιακές πλατφόρμες, καθιστώντας την πρόληψη και την καταστολή πιο σύνθετη και απαιτητική. Οι οργανώσεις αυτές δραστηριοποιούνται συχνά σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθιστώντας απαραίτητη τη διακρατική συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών και την εφαρμογή κοινών επιχειρησιακών δράσεων.

Οι ελληνικές δικωτικές αρχές, με την Έκθεση Εκτίμησης Απειλής του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος έτους 2024, προσπαθούν να καταγράψουν τις μορφές και τα χαρακτηριστικά των εγκληματικών δικτύων, επιδιώκοντας να προλάβουν και να αντιμετωπίσουν τα φαινόμενα αυτά με καινοτόμες μεθόδους και τεχνολογίες. Η επένδυση στην τεχνογνωσία, η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας και η ενεργός συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών αποτελούν βασικούς πυλώνες στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η μάχη αυτή απαιτεί συνεχείς και συντονισμένες δράσεις, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η λειτουργία ευρείας βάσης δεδομένων, η διαρκής ενημέρωση και η κοινή δράση είναι απαραίτητα εργαλεία, ενώ η ευαισθητοποίηση του κοινού συμβάλλει καθοριστικά στην πρόληψη και την καταπολέμηση αυτών των φαινομένων. Η ελληνική αστυνομία και οι υπόλοιπες αρμόδιες υπηρεσίες, υιοθετώντας ένα ολοκληρωμένο και δυναμικό στρατηγικό πλαίσιο, συνεχίζουν να εργάζονται με επαγγελματισμό και διαφάνεια, στηρίζοντας την κοινωνία και το κράτος στη διαρκή προσπάθεια για μια ασφαλέστερη Ελλάδα.

Με αυτή τη δέσμευση και την καινοτομία, μπορούμε να αναχαιτίσουμε αποτελεσματικά τις σύγχρονες απειλές και να οικοδομήσουμε μια κοινωνία ανθεκτική, όπου η ασφάλεια και η δικαιοσύνη θα παραμένουν προτεραιότητες, φτιάχνοντας ένα καλύτερο μέλλον για τις επόμενες γενιές.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2025

Ο Αρχηγός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΛΛΙΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	5
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.1. Γενικά.....	7
1.2. Πεδίο Μελέτης	7
1.3. Μεθοδολογία	7
1.3.1. Εμπειρικό υλικό	7
1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού.....	8
2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ.....	9
2.1. Γενικά.	9
2.2. Γεωπολιτικοί.	9
2.3. Οικονομικοί.....	9
2.4. Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.	10
2.5. Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.....	10
2.6. Κοινωνικοί.....	11
3 ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ 11	
3.1 Χρήση Βίας.....	11
3.2 Χρήση νομότυπων δομών.....	12
3.3 Διαφθορά κρατικών υπαλλήλων	12
4 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	13
4.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	13
4.1.1. Παρούσα κατάσταση.	13
4.1.1.1. Βασικοί τρόποι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.	14
4.1.1.2. Στατιστικά στοιχεία νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.	15
4.1.2. Εγκληματικές Ομάδες.	15
4.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.....	16
4.2.1. Παρούσα κατάσταση.	16
4.2.1.1. Κάνναβη.....	18
4.2.1.2. Κοκαΐνη.	20
4.2.1.3. Ηρωίνη – οπιοειδή.....	22
4.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.	23
4.2.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	25
4.3 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.	32
4.3.1. Παρούσα Κατάσταση.....	32
4.3.2. Εγκληματικές Ομάδες	34
4.4 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.	35
4.4.1 Παρούσα κατάσταση.	35
4.4.2. Εγκληματικές ομάδες.....	38
4.5 Εμπορία Ανθρώπων.....	47

4.5.1. Παρούσα Κατάσταση.....	47
4.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	48
4.6. Λαθρεμπόριο προϊόντων.....	50
4.6.1. Παρούσα Κατάσταση.....	50
4.6.1.1. Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων.....	50
4.6.1.2. Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών.....	51
4.6.1.3. Λαθρεμπόριο καυσίμων.....	52
4.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	53
4.6.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης Καπνικών προϊόντων.....	54
4.6.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης οινοπνευματωδών.....	55
4.6.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης καυσίμων.....	56
4.6.2.4. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης λοιπών προϊόντων.....	56
4.7 Παραβάσεις Διανοητικής Ιδιοκτησίας.....	59
4.7.1. Παρούσα Κατάσταση.....	59
4.7.2. Εγκληματικές Ομάδες παραβάσεων διανοητικής ιδιοκτησίας.....	61
4.8 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.....	62
4.8.1. Παρούσα Κατάσταση.....	62
4.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	63
4.9 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.....	64
4.9.1. Παρούσα κατάσταση.....	64
4.9.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	65
4.9.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών - Διαρρήξεων.....	66
4.9.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Ληστειών.....	69
4.9.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών Τροχοφόρων.....	70
4.10 Εκβιάσεις.....	72
4.10.1. Παρούσα Κατάσταση.....	72
4.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	72
4.11 Οργανωμένες απάτες.....	73
4.11.1. Παρούσα κατάσταση.....	73
4.11.2. Εγκληματικές ομάδες.....	75
4.12 Πλαστογραφία.....	77
4.12.1. Παρούσα κατάσταση.....	77
4.12.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	78
4.13 Παραχάραξη.....	80
4.13.1. Παρούσα κατάσταση.....	80
4.13.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	82

Επιτελική Σύνοψη

Η Έκθεση για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα έτους 2024, παρουσιάζει τις κυριότερες σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, τις εγκληματικές ομάδες που είχαν εμπλοκή σε αυτές, καθώς και τους παράγοντες που επηρέασαν την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φαινομένου. Από την ανάλυση των δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, αποτυπώνονται, επίσης, ο βαθμός απειλής των επί μέρους εγκληματικών δραστηριοτήτων με βάση τα χαρακτηριστικά των εγκληματικών ομάδων και των συνεπειών της δράσης τους και η πιθανή μελλοντική εξέλιξη τους.

Τα σημαντικότερα ευρήματα, που αφορούν τις τάσεις του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, κατά το έτος 2024, συνοψίζονται ως εξής:

- Οι κύριες εγκληματικές δραστηριότητες του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στη Χώρα μας, για το 2024, είναι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, η διακίνηση όπλων και πυρομαχικών, η διακίνηση μεταναστών, η εμπορία ανθρώπων, το λαθρεμπόριο προϊόντων, οι παραβάσεις διανοητικής ιδιοκτησίας, το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι εκβιάσεις, οι οργανωμένες απάτες, η πλαστογραφία και η παραχάραξη.
- Κατά το 2024, δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας συνολικά πεντακόσιες δέκα (510) εγκληματικές ομάδες, οι οποίες απαρτίζονταν συνολικά από 3.469 μέλη.
- Περίπου μία στις δύο εξ αυτών (σε ποσοστό 51,96% επί του συνόλου) είναι **εγχώριες**¹. Σημαντική (σε ποσοστό 26,86% επί του συνόλου) ήταν και η παρουσία **αλλοδαπών** εγκληματικών ομάδων (ομοιογενών ή μη). Οι εγκληματικές ομάδες που με κριτήριο την υπηκοότητα των μελών τους ήταν **εγχώριες και αλλοδαπές** μαζί, αποτελούσαν το 21,18% επί του συνόλου.
- Από τις αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες και με κριτήριο την υπηκοότητα της πλειοψηφίας των μελών τους, το 2024, οι ομοιογενείς βουλγάρικες έχουν κυρίαρχο ρόλο (αποτελούν το 29,2% επί του

συνόλου των αλλοδαπών ομάδων), ακολουθούμενες από τις αλβανικές (σε ποσοστό 26,28% επί του συνόλου). Σε μικρότερο βαθμό, εντοπίστηκαν γεωργιανές ε.ο. (σε ποσοστό 5,1%) και τούρκικες (σε ποσοστό 3,65%). Επιπλέον, σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων, διαπιστώθηκε η δράση ε.ο. με κυρίαρχη υπηκοότητα μελών την πακιστανική, την αλγερινή, την αιγυπτιακή, την ιρακινή, τη συριακή κ.α.

➤ Η πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό 67,45% επί του συνόλου) ήταν ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Σημειώνεται ότι, σε σημαντικό ποσοστό (9,61% επί του συνόλου), επρόκειτο για εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών), η πλειοψηφία των οποίων (24,49% επί συνόλου αυτών) δραστηριοποιούνταν στις κλοπές-διαρρήξεις, στη διακίνηση ναρκωτικών (18,37% επί συνόλου αυτών), στην παράνομη μετανάστευση (16,33% επί συνόλου αυτών) και ακολουθούν οι απάτες, οι εκβιάσεις, το λαθρεμπόριο, η εμπορία ανθρώπων, οι ληστείες και οι πλαστογραφίες.

➤ Πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα εμφανίζεται σε ποσοστό 27,84% επί του συνόλου των εγκληματικών ομάδων, με την πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό 25,35%), να δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών (Polydrug ή/και Polycriminal OCGs).

➤ Το κέρδος το οποίο αποκόμισαν οι εγκληματικές ομάδες συνολικά από τις εν λόγω εγκληματικές δραστηριότητες, εκτιμάται ότι υπερβαίνει το ποσό των 181 εκατομμυρίων Ευρώ περίπου². Το μεγαλύτερο εκτιμώμενο κέρδος, προέρχεται από την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών ακολουθούμενο από τις απάτες, τις κλοπές-διαρρήξεις, το λαθρεμπόριο, τις παραβάσεις περί αρχαιοτήτων, της διανοητικής ιδιοκτησίας, τις κλοπές τροχοφόρων, τις εκβιάσεις, τις ληστείες, την παράνομη μετανάστευση, την πλαστογραφία και τέλος την παραχάραξη.

➤ Οι εγκληματικές ομάδες, συνεχίζουν να χρησιμοποιούν με εντεινόμενο βαθμό το διαδίκτυο και τις νέες τεχνολογίες, ως μέσο διευκόλυνσης των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και προσέλκυσης-αλίευσης πελατών ή υποψήφιων θυμάτων.

➤ Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στο λαθρεμπόριο, στις κλοπές τροχοφόρων, στις παραβάσεις της διανοητικής ιδιοκτησίας, στις

¹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

²Επισημαίνεται ότι, το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και κατά προσέγγιση, καθώς σε πολλές υποθέσεις, δεν ήταν εφικτός ο προσδιορισμός των κερδών των εγκληματικών ομάδων, λόγω έλλειψης πληροφοριών.

παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, τις πλαστογραφίες και στις κλοπές-διαρρήξεις, εμφανίζουν γενικά τον πιο υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Τα μέλη τους χρησιμοποιούν, σε τακτική συγκριτικά βάση, ειδική τεχνογνωσία (μη προσβάσιμη σε όλους) ως αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης τους.

➤ Περαιτέρω, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (74,71% επί του συνόλου των ομάδων) εκμεταλλεύονται (ευκαιριακά³ ή/και συστηματικά⁴) τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.

➤ Συγκριτικά μικρό ποσοστό αυτών (1,37%), διαπιστώθηκε να χρησιμοποιεί τη διαφθορά κρατικών υπαλλήλων για τη διευκόλυνση-συγκάλυψη των δραστηριοτήτων τους.

➤ **Σοβαρή** κρίνεται η απειλή από εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών, τη διακίνηση μεταναστών, τις απάτες και το λαθρεμπόριο προϊόντων.

➤ Σε ό,τι αφορά τη γεωγραφική διάσταση των εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό 58,82% επί του συνόλου), δρούσε σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο και 9,80% επί του συνόλου σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, ένα σημαντικό ποσοστό (31,37% επί του συνόλου) εξακριβώθηκε ότι είχε διεθνή-διασυνοριακή διάσταση. Η πλειοψηφία των ομάδων με διεθνή-διασυνοριακή διάσταση, δραστηριοποιούνταν, κυρίως, στις απάτες και ακολούθως στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, την εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο.

➤ Στους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, δεν παρατηρήθηκαν

ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με όσα αναφέρθηκαν στην αντίστοιχη έκθεση για το έτος 2023.

³ Αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (π.χ. ενοίκιαση οχημάτων, πώληση καρτοκινητών τηλεφώνων κ.α.)

⁴ Η συστηματική εκμετάλλευση νομότυπων δομών πραγματοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους:

i. Άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν ούτε ανήκουν στην οργάνωση. Στην περίπτωση αυτή, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων γνωρίζουν την ύπαρξη της οργάνωσης (δεν ανήκουν σε αυτή) και διαφθείρονται.

ii. Ίδρυση εξ' αρχής εικονικών επιχειρήσεων που φαινομενικά λειτουργούν αλλά δεν παράγουν κανένα προϊόν ή υπηρεσία. Αποκλειστική τους αποστολή είναι η νομιμοφανής κάλυψη της παράνομης δράσης της οργάνωσης.

iii. Οργανώσεις που έχουν τη δυνατότητα να νομιμοποιούν και να επανεπενδύουν τα κέρδη τους με την ίδρυση και τον απόλυτο έλεγχο συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά.

1.2. Πεδίο Μελέτης

1 Εισαγωγή

1.1. Γενικά

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11^{ου} του Ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», του άρθρου 23 του Ν. 5187/2025 – (ΦΕΚ 48/Α/21-3-2025) «Αναδιοργάνωση της δομής της Ελληνικής Αστυνομίας και αναβάθμιση της εκπαίδευσης του ένστολου προσωπικού της - Εκσυγχρονισμός του θεσμού της ηλεκτρονικής επιτήρησης υπόδικων, κατάδικων και κρατούμενων σε άδεια-Ρύθμιση θεμάτων κρατούμενων σε σωφρονιστικά καταστήματα και άλλες διατάξεις» και του άρθρου 1 της Υ.Α. 4803/35/19-α'/2011 «Καθορισμός αρμόδιας Αστυνομικής Υπηρεσίας και άλλων λεπτομερειών για τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Ελληνική Αστυνομία, συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, σε συνεργασία με δύο (2) ειδικούς επιστήμονες, που διέθεσε το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και τον υπεύθυνο για τη δίωξη του Οργανωμένου Εγκλήματος Εισαγγελέα.

Η έκθεση εστιάζει, κυρίως, στη σοβαρή και οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα. Τα δεδομένα που αναλύθηκαν για τη σύνταξη της έκθεσης του 2024, προήλθαν από τις αρμόδιες Αρχές Επιβολής του Νόμου⁵ και αφορούσαν τόσο γενικά στοιχεία για τις σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και συγκεκριμένες πληροφορίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην ελληνική Επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση, διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης είναι **εκτιμητικός**, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις, με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας.

Πεδίο μελέτης της παρούσας έκθεσης είναι το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (Serious and Organized Crime), όπως αυτό ορίζεται στην εγχώρια και τη διεθνή νομοθεσία. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος, τα οποία έχουν καθοριστεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο⁶, είναι τα ακόλουθα:

- *Η συγκρότηση ή ένταξη σε δομημένη ομάδα*
- *Η συμμετοχή στην ομάδα δύο ή περισσότερων προσώπων*
- *Η ομάδα να έχει διάρκεια δράσης*
- *Επιδίωξη της ομάδας να αποτελεί η τέλεση περισσότερων του ενός αδικημάτων, για τα οποία προβλέπεται ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών ή μεγαλύτερη*
- *Η ομάδα να επιδιώκει τον προσπορισμό κέρδους ή άλλου υλικού οφέλους (άμεσου ή έμμεσου) από την εγκληματική δραστηριότητα*

Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση καλύπτει τις κάτωθι εγκληματικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα κατά το έτος 2024 στην Ελλάδα:

- ✓ Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες,
- ✓ Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών,
- ✓ Παράνομη Διακίνηση Όπλων & Πυρομαχικών,
- ✓ Διακίνηση Μεταναστών,
- ✓ Εμπορία Ανθρώπων,
- ✓ Λαθρεμπόριο προϊόντων,
- ✓ Παραβάσεις Διανοητικής Ιδιοκτησίας,
- ✓ Παράνομο Εμπόριο Πολιτιστικών Αγαθών,
- ✓ Εγκλήματα κατά της Ιδιοκτησίας,
- ✓ Εκβιάσεις,
- ✓ Απάτες,
- ✓ Πλαστογραφία,
- ✓ Παραχάραξη.

1.3. Μεθοδολογία

1.3.1. Εμπειρικό υλικό

Το εμπειρικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε, στο πλαίσιο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, προέρχεται από τις εξής κύριες πηγές:

⁵ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ, ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ, Σ.Ε.Κ..

⁶Σχετ. η με αριθμό 2008/841/ΔΕΥ της 24/10/2008 Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (Άρθρο 1).

- Σηματικές αναφορές αδικημάτων και αναφορές (υποβλητικές) των Αρχών Επιβολής του Νόμου (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή) προς τον εισαγγελέα, οι οποίες αφορούν υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που εξιχνιάστηκαν το 2024.
- Στατιστικά στοιχεία εγκληματικότητας, ενημερωτικά δελτία και δελτία τύπου για υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που αφορούν το ίδιο έτος.
- Πληροφοριακά δελτία & ενημερωτικά σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών, Ελλήνων Αξιωματικών Συνδέσμων σε πρεσβείες της Χώρας μας και σε Διεθνείς Οργανισμούς στο εξωτερικό ή αλλοδαπών Αρχών στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών.
- Ενημερωτικά Σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών (Υπηρεσίες Ασφάλειας, Διευθύνσεις Αρχηγείου και λοιπές Επιχειρησιακές Κεντρικές Υπηρεσίες) και λοιπών Διοικητικών Αρχών.
- Εκθέσεις Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Ελληνικών Οργανισμών και Αρχών επιβολής του Νόμου άλλων κρατών, με αντικείμενο το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα.
- Εκθέσεις Ανάλυσης (Επιχειρησιακές και Στρατηγικές) Αστυνομικών Υπηρεσιών.
- Ανοιχτές Πηγές Πληροφοριών (δημοσιεύματα ηλεκτρονικού και ημερήσιου τύπου, ακαδημαϊκά κείμενα-άρθρα και εκθέσεις, κ.ά.).

1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, αναγνωρίστηκαν και αναλύθηκαν τόσο οι **σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες** στην Ελλάδα κατά το έτος 2024, όσο και οι **εγκληματικές ομάδες** που εμπλέκονταν σε αυτές.

Η συλλογή υποθέσεων Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα κατά το 2024, έγινε με βάση τα κριτήρια του Κεφαλαίου «Πεδίο Μελέτης» της παρούσας και αφορούσε υποθέσεις, στις οποίες επιλήφθηκαν ελληνικές αρχές επιβολής του νόμου, ακόμα και στο πλαίσιο διεθνών επιχειρήσεων.

Από αυτή τη διαδικασία, έγινε δυνατός ο προσδιορισμός των βασικών εγκληματικών

δραστηριοτήτων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές, ενώ, στη συνέχεια, και με βάση το ίδιο υλικό, εντοπίστηκαν οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τον τρόπο δράσης τους.

Μέσα από τον εντοπισμό και την καταγραφή των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2024, επιδιώχθηκε να γίνει εκτίμηση της απειλής που συνιστούν για την ελληνική κοινωνία. Αρχικά, αναλύθηκαν οι εγκληματικές δραστηριότητες και οι εγκληματικές ομάδες με βάση τους ειδικούς δείκτες, που χρησιμοποιούνται διεθνώς (*Europol, Interpol, O.H.E.*), για το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα και την εκτίμηση της απειλής από αυτό⁷.

Οι δείκτες για τις εγκληματικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τη διαθεσιμότητα των πόρων (*χρησιμοποιούμενα υλικά μέσα και εργαλεία*), τη σχέση προσφοράς και ζήτησης, τον συνολικό αριθμό των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται, την τάση-εξέλιξη της εγκληματικής δραστηριότητας, τη γεωγραφική διάσταση, την τυχόν διασύνδεση με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες και τις χρησιμοποιούμενες μεθοδολογίες δράσης (*modi operandi*).

Οι δείκτες για τις εγκληματικές ομάδες είναι οι ακόλουθοι:

- Γεωγραφικό πεδίο δράσης,
- Μέγεθος εγκληματικής ομάδας,
- Εσωτερικός καταμερισμός ρόλων στις εγκληματικές ομάδες,
- Διάσταση εγκληματικής δραστηριότητας,
- Εκμετάλλευση νομότυπων δομών,
- Διαφθορά- άσκηση επιρροής,
- Εξειδίκευση- τεχνογνωσία,
- Αντίμετρα που χρησιμοποιούνται απέναντι στη δράση των διοικητικών Αρχών,
- Άσκηση βίας,
- Κέρδος,
- Οικονομικοί & λοιποί πόροι,
- Προσαρμοστικότητα & ευελιξία,
- Επίπεδο συνεργασίας με άλλες ομάδες,
- Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

⁷ Ενδεικτικά αναφέρονται οι SOCTA 2017, 2021, 2023 και 2025.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε ανάλυση τόσο των επιπτώσεων – συνεπειών, που προκαλούνται στην ελληνική κοινωνία από τη δράση των εγκληματικών ομάδων (σε φυσικό, ψυχολογικό, κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, τεχνολογικό και περιβαλλοντικό επίπεδο), όσο και των παραγόντων που επηρεάζουν το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, τεχνολογικών, περιβαλλοντικών και νομοθετικών), ώστε να διαμορφωθεί ο βαθμός απειλής τους.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω αναλύσεων, αλλά και τη μελέτη ανοικτών πηγών πληροφόρησης και εκθέσεων, για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα και διεθνώς, καθορίστηκαν τελικά τα γενικά χαρακτηριστικά του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος και των εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας, κατά το 2024, ενώ παράλληλα προσδιορίστηκε και ο βαθμός απειλής τους για την ελληνική κοινωνία.

2 Παράγοντες που επηρεάζουν το Σοβαρό & Οργανωμένο έγκλημα.

2.1. Γενικά.

Το οργανωμένο έγκλημα συνιστά ένα πολυδιάστατο φαινόμενο, το οποίο αναδύεται, εξελίσσεται και διαμορφώνεται κυρίως υπό την επίδραση κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών συνιστωσών. Οι συνιστώσες αυτές δεν λειτουργούν πάντοτε ως άμεσοι εγκληματογόνοι παράγοντες· αντιθέτως, έχουν συχνά γενικότερο χαρακτήρα, συνδεδεμένες με νόμιμες δομές που, εκ των πραγμάτων, δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για την επίτευξη υψηλού κέρδους με περιορισμένο ρίσκο μέσω της οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας.

Η ένταση και οι συνέπειες του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος διαμορφώνονται από ποικίλους παράγοντες. Ορισμένοι εξ αυτών σχετίζονται με εγγενείς τρωτότητες της κοινωνίας, οι οποίες διευκολύνουν και ενισχύουν τη δράση εγκληματικών ομάδων. Άλλοι παράγοντες δρουν ανασταλτικά, αποτρέποντας τη διάπραξη εγκλημάτων και εμφανίζονται ως κοινοί σε αρκετούς τομείς εγκληματικότητας και σε μεγάλο μέρος των εγκληματικών οργανώσεων.

Τέτοιοι παράγοντες περιλαμβάνουν την οικονομική συγκυρία, την γεωπολιτική κατάσταση, την τεχνολογική πρόοδο –και ιδίως την ευρεία χρήση του

διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών–, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, τη δραστηριότητα των διωκτικών αρχών, καθώς και τη στάση της κοινωνίας απέναντι στο έγκλημα. Σε συνδυασμό, όλοι αυτοί επηρεάζουν, σε διαφορετικό βαθμό, την μορφή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εγκληματικών δραστηριοτήτων των οργανωμένων ομάδων, αλλά και τη συμπεριφορά τόσο των δραστών όσο και των θυμάτων στο πλαίσιο της κοινωνικής πραγματικότητας.

2.2. Γεωπολιτικοί.

Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας ως σταυροδρόμι μεταξύ Ευρώπης, Βαλκανίων και γειτονικών χωρών όπως Αλβανία, Τουρκία, Βουλγαρία και Βόρεια Μακεδονία, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επηρεάζει σημαντικά τις δραστηριότητες του οργανωμένου εγκλήματος στη χώρα. Η παρουσία εκτεταμένων χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, λιμένων, αεροδρομίων και καλής συγκοινωνιακής διασύνδεσης, διευκολύνει τη διακίνηση παράτυπων μεταναστών, ναρκωτικών, λαθρεμπορίου και άλλων εγκληματικών ενεργειών.

Οι ένοπλες συγκρούσεις και η πολιτική αστάθεια σε γειτονικές και τρίτες χώρες προκαλούν οικονομική υποβάθμιση και ωθούν πληθυσμούς σε νόμιμες και κυρίως παράνομες μετακινήσεις, ενώ η διαφθορά σε επίπεδο κρατικών αξιωματούχων στις χώρες παραγωγής ναρκωτικών, υποβοηθά την απρόσκοπτη παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών. Έτσι, δημιουργούνται ευκαιρίες για τα εγκληματικά δίκτυα, με τις χώρες της ΕΕ να παραμένουν ελκυστικός προορισμός, λόγω της πολιτικής και οικονομικής σταθερότητας αλλά και της ύπαρξης μεταναστευτικών κοινοτήτων.

Η υιοθέτηση πολιτικών μεταναστευτικής διαχείρισης, όπως οι πολιτικές «ανοικτών συνόρων», επηρεάζει τις μεταναστευτικές ροές προς την Ευρώπη, ενώ η κατασκευή συνοριακών φραχτών σε χώρες των Βαλκανίων μεταβάλλει τις διαδρομές των μεταναστών.

Τέλος, η απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα της ΕΕ και η γεωγραφική θέση της Ελλάδας ως πύλης εισόδου ευνοούν τη διείσδυση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων και τη διακίνηση λαθραίων προϊόντων εντός της χώρας και της ευρύτερης περιοχής. Αυτοί οι παράγοντες καθιστούν τη χώρα κρίσιμο σημείο αναφοράς για το οργανωμένο έγκλημα στην Ευρώπη.

2.3. Οικονομικοί.

Οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες λειτουργούν με επιχειρηματική λογική, έχοντας ως βασικό κίνητρο το κέρδος. Επομένως, οι οικονομικές συνθήκες της αγοράς και οι μεταβολές στην οικονομία

και την απασχόληση επηρεάζουν άμεσα την ανάπτυξή τους. Η οικονομική ύφεση και η υψηλή κερδοφορία συγκεκριμένων παράνομων δραστηριοτήτων, όπως η διακίνηση μεταναστών, ναρκωτικών, το λαθρεμπόριο και οι απάτες, διευκολύνουν τόσο την εξάπλωση παραβατικών συμπεριφορών για οικονομικό όφελος όσο και τη στρατολόγηση νέων μελών από ανειδίκευτα ή αποκλεισμένα από τη νόμιμη αγορά άτομα.

Η υψηλή φορολόγηση και τα πρόσθετα τέλη σε προϊόντα όπως καύσιμα, αλκοόλ και καπνικά προϊόντα επιδρούν διττά στην εγκληματικότητα: αφενός ενθαρρύνουν παραβατικές πράξεις όπως πλαστογραφίες εγγράφων για φοροδιαφυγή και αφετέρου ενισχύουν τη ζήτηση φθηνότερων, παράνομων προϊόντων. Έτσι, η παραοικονομία ανθεί και διεισδύει στις κοινωνικές δομές, καθώς οι καταναλωτές συμμετέχουν άθελά τους στη διάθεση προϊόντων εγκληματικής προέλευσης.

Η εκτεταμένη χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών μέσω καρτών και τραπεζικών εφαρμογών επηρέασε τον χαρακτήρα του οργανωμένου εγκλήματος.

2.4. Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.

Οι εγκληματικές οργανώσεις εκμεταλλεύονται νομοθετικά κενά και ελλείψεις, όπως οι νόμοι για την αποσυμφόρηση σωφρονιστικών καταστημάτων και η μετατροπή σοβαρών αδικημάτων σε πλημμελήματα, που οδηγούν σε αποφυλακίσεις και διατηρούν αλώβητη τη δομή τους.

Οι διεθνείς εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται διαφορές στις νομοθεσίες των κρατών-μελών της ΕΕ, όπως στις ρυθμίσεις για τα όπλα, για να διευκολύνουν τη δράση και να αποκρύπτουν κέρδη. Ταυτόχρονα, υποστελέχωση και γραφειοκρατία στις διωκτικές αρχές, καθώς και έλλειψη ενιαίων πληροφοριακών συστημάτων και αυστηρών συνοριακών ελέγχων, ευνοούν την ανάπτυξη και ατιμωρησία των εγκληματικών ομάδων.

Η διαφθορά σε δημόσιες υπηρεσίες και η ελλιπής προστασία πολιτιστικών αγαθών, π.χ. στην αρχαιοκαπηλία, δημιουργούν πρόσθετες ευκαιρίες δράσης. Αντίθετα, η μείωση γραφειοκρατίας στις οικονομικές συναλλαγές, η ενίσχυση του νομικού πλαισίου και η κατάλληλη εκπαίδευση των διωκτικών αρχών στην αντιμετώπιση ειδικών αδικημάτων συμβάλλουν στην αποτροπή και εξάρθρωση εγκληματικών οργανώσεων.

Πρωτοβουλίες όπως οι επιχειρήσεις ΑΣΠΙΔΑ και ΣΑΡΙΣΑ, καθώς και η συνεργασία με Frontex και Europol, αποτελούν σημαντικά εργαλεία στον περιορισμό της παράνομης μετανάστευσης και του

οργανωμένου εγκλήματος γενικότερα, αναβαθμίζοντας την αποτελεσματικότητα των δράσεων των ελληνικών αρχών.

2.5. Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.

Η ανάπτυξη του διαδικτύου και η ευρεία χρήση του για νόμιμες δραστηριότητες έχει καταστεί σημαντικός παράγοντας εξάπλωσης του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος. Το διαδίκτυο παρέχει ανωνυμία, διευκολύνει την προσέγγιση θυμάτων και την απόκρυψη παράνομων ενεργειών, ενώ επιτρέπει τη μαζική διάπραξη εγκλημάτων από απόσταση. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, spamming, phishing και διαδικτυακοί πλειστηριασμοί χρησιμοποιούνται για δόλια προσέγγιση θυμάτων, με την έλλειψη ενημέρωσης των πολιτών σε θέματα κυβερνοασφάλειας να αυξάνει τον κίνδυνο εκμετάλλευσης προσωπικών δεδομένων⁸. Η τεχνολογία προσφέρει νέες δυνατότητες απόκρυψης εγκληματικών πρακτικών και διευκολύνει δραστηριότητες όπως η διακίνηση ναρκωτικών, όπλων και ανθρώπων, ενώ εφαρμογές όπως το «Darknet» ενισχύουν την ιδιωτικότητα των δράστών.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας, περιλαμβανομένων των ΣμηΕΑ, εξελιγμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών και εξειδικευμένων συστημάτων, διευκολύνει εγκληματικές ενέργειες όπως η παρακολούθηση στόχων, η πλαστογραφία και η κλοπή οχημάτων μέσω συστημάτων Keyless ή Immobilizer. Η εισαγωγή του 5G προσφέρει ταχύτερες και πιο ασφαλείς επικοινωνίες, αλλά δημιουργεί προκλήσεις για την επιβολή του νόμου λόγω αυξημένων όγκων δεδομένων, ισχυρότερης κρυπτογράφησης και πολυπλοκότητας στις έρευνες. Παρά ταύτα, νέες τεχνολογίες, όταν χρησιμοποιούνται από τις αρχές, μπορούν να συμβάλλουν στον εντοπισμό και την πρόληψη εγκληματικών δραστηριοτήτων, με παραδείγματα την επιτήρηση συνόρων, τον εντοπισμό παράνομων μεταφορών και την ανίχνευση καλλιεργείων ναρκωτικών.

Η προώθηση ηλεκτρονικών πληρωμών και η ανιχνευσιμότητα συναλλαγών ενισχύουν τις δυνατότητες παρακολούθησης της χρηματοδότησης του οργανωμένου εγκλήματος. Ωστόσο, η διάδοση μεγάλων γλωσσικών μοντέλων και της τεχνητής νοημοσύνης δημιουργεί νέους κινδύνους. Οι εγκληματικές ομάδες μπορούν να αξιοποιούν την ΤΝ για αυτοματοποίηση επιθέσεων, παραγωγή ψευδούς περιεχομένου, κυβερνοεπιθέσεις, ανάλυση μεγάλων δεδομένων για στοχοποίηση θυμάτων και

⁸ Σχετ. η Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Οργανωμένο Έγκλημα μέσω διαδικτύου (IOCTA 2025) της EUROPOL.

παραπληροφόρηση, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα και την κλίμακα των εγκληματικών ενεργειών τους.

2.6. Κοινωνικοί.

Οι κοινωνικοί παράγοντες, όπως η αστικοποίηση, η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού, η κοινωνική διαστρωμάτωση και η ανεργία, επηρεάζουν καθοριστικά τη διαμόρφωση και την έκταση του οργανωμένου εγκλήματος. Φαινόμενα όπως η παράνομη μετανάστευση και η ύπαρξη κοινωνικά απομονωμένων ομάδων ενισχύουν την εγκληματικότητα, ενώ η ανεργία, ιδιαίτερα στις νεαρές ηλικίες, συνδέεται με την αύξηση συγκεκριμένων μορφών εγκλημάτων.

Η στάση της κοινωνίας παίζει κρίσιμο ρόλο στην εξάπλωση ορισμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Η ανοχή και η έλλειψη ευαισθητοποίησης απέναντι σε εγκλήματα χωρίς εμφανή βία, όπως η αγορά παραποιημένων προϊόντων ή η κατανάλωση νέων ψυχοδραστικών ουσιών, δημιουργεί ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη σχετικών παράνομων αγορών. Παρά τις ενημερωτικές εκστρατείες, τέτοιες συμπεριφορές συχνά δεν θεωρούνται σοβαρές από τους πολίτες, γεγονός που ενισχύει τη δράση των εγκληματικών ομάδων.

Η κοινωνική ανοχή εκτείνεται και σε εγκλήματα χωρίς άμεσο φυσικό θύμα, όπως η απάτη σε βάρος του δημοσίου ή της Ε.Ε. ή η αρχαιοκαπηλία, όπου το κοινό αντιλαμβάνεται περιορισμένες συνέπειες. Παράλληλα, στην εμπορία ανθρώπων η μειωμένη χρήση βίας μειώνει τις καταγγελίες των θυμάτων, ενώ η σταθερή ζήτηση υπηρεσιών αυτής της μορφής συντηρεί την παράνομη αγορά. Τέλος, η οικονομική ανασφάλεια και η ανάγκη διεξόδου από την κρίση καθιστούν ευάλωτες ομάδες θυμάτων σε οργανωμένες απάτες, αν και τα τελευταία χρόνια σημειώνεται ανάκτηση εμπιστοσύνης προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα, όπως αποδεικνύει η αύξηση των καταθέσεων στα ελληνικά νοικοκυριά.

3 Μέσα που χρησιμοποιούν οι εγκληματικές ομάδες

3.1 Χρήση Βίας

Η χρήση βίας (οποιασδήποτε μορφής) είναι σύμφυτη με ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες, σε άλλες έχει επικουρικό ρόλο, ενώ σε αρκετούς τύπους εγκλημάτων τείνει να εκλείψει. Παραδείγματα εγγενώς βίαιων εγκληματικών δραστηριοτήτων είναι οι αρπαγές, οι εκβιάσεις, οι ληστείες και η εμπορία ανθρώπων. Στις υποθέσεις αυτές η μορφή βίας

ποικίλει, με συχνότερη μορφή να είναι η απειλή άσκησης ή εν τέλει η άσκηση σωματικής βίας (σε ορισμένες περιπτώσεις ιδιαίτερα σκληρής που οδηγεί στον βαρύτατο τραυματισμό των θυμάτων ή των λοιπών δραστών), ακολουθούμενη από την απειλή χρήσης πυροβόλων όπλων ή μαχαιριών (κυρίως στις υποθέσεις ληστειών) και τελευταία βρίσκεται η χρήση εκρηκτικών μηχανισμών (υποθέσεις εκβιασμών) και πυροβόλων όπλων (που μπορεί να οδηγήσει και στον θανάσιμο τραυματισμό των θυμάτων).

Στις υποθέσεις διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, κλοπών-διαρρήξεων, παραχάραξης και παράνομης μετανάστευσης, η άσκηση βίας από τους δράστες, στις διάφορες εκφάνσεις της, έχει κυρίως επικουρικό ρόλο (απέναντι στα θύματα ή στις διωκτικές αρχές), ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες εγκλημάτων, απουσιάζει.

Η εκδίκηση μετά από διαμάχες, κλοπές και προδοσίες μεταξύ και εντός εγκληματικών δικτύων είναι οι πιο συνηθισμένοι παράγοντες που προκαλούν βία. Τα υψηλά διακυβεύματα, η μεγάλη δυσπιστία και οι εφήμερες εγκληματικές συνεργασίες συμβάλλουν στη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας υψηλής έντασης, η οποία ενισχύεται περαιτέρω από τη διαθεσιμότητα παράνομων πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών⁹.

Σύμφωνα με διεθνείς εκθέσεις¹⁰, διαπιστώνεται ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταγράφεται ανοδική τάση χρήσης της βίας στα εγκλήματα που δραστηριοποιούνται εγκληματικές ομάδες, τόσο σε επίπεδο συχνότητας όσο και σοβαρότητας. Τα στοιχεία αυτά, συνάδουν και με αυτά που καταγράφονται στη χώρα μας. Ειδικότερα, καταγράφεται μια σταδιακά αργή ανοδική τάση στη χρήση της βίας από τους δράστες εγκληματικών δραστηριοτήτων, χωρίς ωστόσο να διαπιστώνεται αξιοσημείωτη μεταβολή στη μορφή βίας που ασκείται ή τη σοβαρότητά της.

Ακόμα, το ερευνώμενο έτος, διαπιστώθηκε η δράση ομάδων, που με διάφορες αφορμές (οπαδικά κίνητρα, προηγούμενη λογομαχία, ανταγωνισμού και αντιπαλότητες μεταξύ των εγκληματικών ομάδων), συγκρούστηκαν μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να επέλθει θανάσιμος τραυματισμός οκτώ ατόμων.

Σε ένα ποικιλόμορφο ποινικό τοπίο που χαρακτηρίζεται από συνεργασία αλλά και ανταγωνισμό, η βία είναι πιθανό να παραμείνει βασικός παράγοντας για την παράνομη δραστηριότητα των εγκληματικών δικτύων. Σε συνδυασμό με την ευκολότερη πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα παράνομων πυροβόλων όπλων και με τη

⁹ Εκθέσεις Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2025.

¹⁰ Εκθέσεις Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2021, Mid-term SOCTA 2023 και SOCTA 2025.

συνεχή επιδίωξη αύξησης των παράνομων εσόδων, η ζημία που προκαλείται από τέτοιου είδους βίαιες πράξεις μπορεί να μεγεθυνθεί περαιτέρω¹¹.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η εμπλοκή νεαρών δραστών σε βίαια εγκλήματα. Η συμμετοχή τους παρατηρείται σε ληστείες στον δρόμο, εκβιασμούς και τοκογλυφία, σεξουαλική κακοποίηση παιδιών και εμπορία ανθρώπων, ενώ έχει καταστεί ιδιαίτερα εμφανής στη διακίνηση ναρκωτικών. Η βία ασκείται από βίαιες νεανικές ομάδες και συμμορίες δρόμου, αλλά και από νέους που προσελκύονται και στρατολογούνται για αυτόν τον σκοπό μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και εφαρμογών ανταλλαγής μηνυμάτων¹².

3.2 Χρήση νομότυπων δομών

Η κατάχρηση των νομότυπων δομών αποτελεί βασικό εργαλείο στα χέρια των εγκληματικών δικτύων, υποστηρίζοντας τις δραστηριότητές τους με διάφορους τρόπους, από τη διάπραξη και συγκαλυψη εγκλημάτων έως το ξέπλυμα εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ενώ η κατάχρηση των δομών είναι προαιρετική σε ορισμένους τομείς της εγκληματικότητας, ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες απλά δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς αυτές. Η κατάχρησή τους είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στην οικονομική και χρηματοοικονομική εγκληματικότητα, καθώς και σε όλες τις εγκληματικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μέσω εμπορικών συναλλαγών στην νόμιμη οικονομία. Όλοι οι τύποι απάτης που στοχεύουν ιδιώτες, ιδιωτικές εταιρείες και δημόσιους φορείς, αλλά και εγκλήματα κατά της πνευματικής ιδιοκτησίας και περιβαλλοντικά εγκλήματα διαπράττονται υπό την κάλυψη νόμιμων επιχειρήσεων. Σε άλλους τομείς εγκληματικότητας, παρόλο που οι νομότυπες δομές δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του τρόπου δράσης, μπορεί να αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που διευκολύνουν τις εγκληματικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα, εταιρείες-βιτρίνες ή εταιρείες-κελύφη μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να διευκολύνουν τη διακίνηση παράνομων ή κλεμμένων αγαθών ή για να επιτρέψουν δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η κατάχρηση των νόμιμων επιχειρήσεων μπορεί να είναι συστηματική και μακροχρόνια ή προσωρινή και περιστασιακή. Μερικές φορές ο/οι ιδιοκτήτης/ες της νόμιμης επιχείρησης, είναι επίσης μέλη του εγκληματικού

δικτύου και επωφελούνται άμεσα από παράνομες δραστηριότητες. Σε άλλες περιπτώσεις, οι νόμιμες επιχειρήσεις, εμπλέκονται με εγκληματίες σε μια συμφωνία συνεργασίας για το έγκλημα ως υπηρεσία¹³. Στη χώρα μας, κατά τα έτη 2020-2024, καταγράφεται μια διαρκώς αυξανόμενη χρήση των νομότυπων δομών από τις εγκληματικές ομάδες, που κατά το έτος 2024 υπερβαίνει το **70%** του συνόλου των εγκληματικών ομάδων.

Η πλειοψηφία των υποθέσεων που διαπιστώθηκε, κατά το ερευνώμενο έτος (2024), ότι χρησιμοποιούν τις νομότυπες δομές, αφορούσε στη διείσδυση σε υφιστάμενες επιχειρηματικές δομές, για να επωφεληθούν από την πρόσοψη της νομιμότητας και να αποφύγουν την προσοχή των αρχών επιβολής του νόμου. Οι πιο συνηθισμένες μορφές τους, ήταν η μίσθωση ενοικιαζόμενων οχημάτων και καταλυμάτων, η χρήση εταιρειών μεταφοράς (προϊόντων, χρηματικών ποσών) και η διακίνηση κλοπιμαίων σε νομίμως λειτουργούντα καταστήματα (αναλυτικότερα βλέπε σε κάθε ξεχωριστό κεφάλαιο).

Όλοι οι επιχειρηματικοί τομείς ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο εγκληματικής εκμετάλλευσης, καθώς καθένας προσφέρει διαφορετικούς τύπους ευκαιριών για κακόβουλη χρήση από εγκληματικά στοιχεία. Εγκληματικά δίκτυα διεισδύουν ή καταχρώνται νομότυπες δομές από σχεδόν σε όλους τους τομείς και για όλες τις μορφές εγκληματικότητας.

3.3 Διαφθορά κρατικών υπαλλήλων

Διαφθορά είναι η κατάχρηση δημόσιου ή ιδιωτικού αξιώματος που έχει ανατεθεί για προσωπικό όφελος^{14,15}. Η διαφθορά μπορεί να λάβει τη μορφή (μεταξύ άλλων) δωροδοκίας, εμπορίας επιρροής, νεποτισμού, εναλλαγής σε ανώτατες θέσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αντιστρόφως (περιστρεφόμενες θύρες) και συμπαιγνίας με στόχο τη χειραγώγηση τιμών ή διαγωνιστικών διαδικασιών και κατάχρησης εξουσίας. Μπορεί, επίσης, να συνίσταται

¹³ Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2021 και 2025.

¹⁴ Πηγή: Ο.Ο.Σ.Α..

¹⁵ Ομοίως, η Διεθνής Διαφάνεια περιγράφει τη διαφθορά ως «κατάχρηση εξουσίας για ίδιο όφελος». Η Διεθνής Διαφάνεια, έχει περαιτέρω εισάγει τη διάκριση μεταξύ χαμηλής κλίμακας διαφθοράς (petty corruption), η οποία προκύπτει κατά την επαφή των πολιτών με τους δημόσιους λειτουργούς και συνήθως αφορά σε μικρά χρηματικά ποσά, και υψηλής διαφθοράς (grand corruption), η οποία εμφανίζεται σε υψηλά κλίμακα της δημόσιας διακυβέρνησης ή της ιδιωτικής οικονομίας. Η υψηλή διαφθορά συμπεριλαμβάνει και την πολιτική διαφθορά. Παρά το γεγονός ότι στην υψηλή διαφθορά τα χρηματικά ποσά της συναλλαγής είναι κατά κανόνα μεγάλα, η χαμηλής κλίμακας διαφθορά, όταν είναι ενδημική σε μια κοινωνία, δύναται να προκαλέσει μεγάλη συνολική ζημία.

¹¹ Πηγή: Mid-term SOCTA 2023 της EUROPOL.

¹² Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2025.

σε πράξη ή παράλειψη. Η διαφθορά είναι ενσωματωμένη στο ίδιο το DNA του εγκλήματος. Λειτουργεί ως βασικός καταλύτης και κινητήριο μοχλός για εγκληματικές δραστηριότητες και συμβάλλει στην αποσταθεροποίηση της κοινωνίας. Είναι καθοριστική για τις περισσότερες μορφές οργανωμένου εγκλήματος, καθώς επιτρέπει την αποφυγή της επιβολής του νόμου, την απόκτηση οικονομικής ή πολιτικής επιρροής, τη διευκόλυνση εγκληματικών δραστηριοτήτων ή την αποδυνάμωση της εμπιστοσύνης στον δημόσιο τομέα ή στην επιβολή του νόμου¹⁶.

Τα εγκληματικά δίκτυα, χρησιμοποιούν τη διαφθορά για να διευκολύνουν ή να επιτρέψουν το έγκλημα, να διεισδύσουν στις υποδομές και πύλες εισόδου στην ΕΕ, να παρεμποδίσουν την επιβολή του νόμου και να διαστρεβλώσουν την πορεία δικαιοσύνης. Η εξάρτηση του οργανωμένου εγκλήματος από τη διαφθορά και η χρήση της έχει εμφανιστεί στο προσκήνιο τα τελευταία χρόνια¹⁷.

Στη Χώρα μας, κατά τα έτη 2020-2024, ανιχνεύεται ένας μικρός αριθμός υποθέσεων διαφθοράς κάθε έτος (κυμαίνεται από 8-11 υποθέσεις επί του συνόλου κατ' έτος), χωρίς ωστόσο να καταγράφεται κάποια αξιοσημείωτη αύξηση. Το συνηθέστερο μέσο για όλα τα προηγούμενα έτη, είναι η ευκαιριακή διαφθορά κυρίως σε κατώτερα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, που ασκείται με τον χρηματισμό τους και παράλληλα, ως μέλη εγκληματικών ομάδων, όπου πέρα από χρηματισμό, αποκομίζουν και μέρος των κερδών.

Οι κρατικοί υπάλληλοι που διαφθείρονται προέκυψε ότι προέρχονται από όλες τις κρατικές δικτυικές αρχές (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή, Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, υπάλληλοι Ο.Τ.Α.), γεγονός που ανιχνεύτηκε και κατά τα προηγούμενα έτη, ενώ παράλληλα αναδεικνύει την ευκολία διείσδυσης των ε.ο. σε όλες τις κρατικές υπηρεσίες, ανάλογα με το στόχο που επιθυμούν και αποτελεί εστία προβληματισμού ως προς την αντιμετώπισή τους¹⁸.

Λόγω της διεισδυτικότητας της διαφθοράς ως παράγοντα και προϋπόθεση για τη διάπραξη του οργανωμένου εγκλήματος ή ως αντίμετρο, είναι πιθανό μελλοντικά να αυξήσει το ρόλο της. Εάν δεν αντιμετωπιστεί επαρκώς, η διαρθρωτική διαφθορά, θα συνεχίσει να εντοπίζεται, όλο και περισσότερο, σε

θεσμούς και νόμιμες επιχειρήσεις, προκαλώντας αστάθεια, υπονομεύοντας το κράτος δικαίου, επηρεάζοντας αρνητικά την οικονομία και αποδυναμώνοντας τους κρατικούς θεσμούς¹⁹.

4 Εγκληματικές δραστηριότητες.

4.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

4.1.1. Παρούσα κατάσταση.

Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες – «Ξέπλυμα Χρήματος» (Ξ.Χ.) είναι η νομιμοποίηση κεφαλαίων που αποκτήθηκαν από εγκληματικές πράξεις και προέρχονται από όλα τα εγκλήματα με κίνητρο το κέρδος²⁰.

Το Ξ.Χ. ήταν παραδοσιακά μια δραστηριότητα που λάμβανε χώρα μετά από ένα βασικό αδίκημα που επέτρεπε σε εγκληματίες και τρομοκρατικές ομάδες να κρύψουν τις πηγές παράνομου εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων²¹.

Συχνά, υφίσταται για το οικονομικό έγκλημα, η εσφαλμένη αντίληψη ότι αυτό δεν έχει θύματα. Μολονότι το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα δεν έχει πάντα άμεσες συνέπειες για συγκεκριμένα άτομα, η πραγματικότητα είναι ότι ο ευρύτερος αντίκτυπος του για την κοινωνία είναι σοβαρός από την άποψη της απώλειας εσόδων, της απώλειας φήμης και της υποβάθμισης των δημόσιων προτύπων. Εάν αυτή η μορφή εγκλήματος προσλαμβάνει μεγάλες διαστάσεις, ενδέχεται να αποθαρρυνθεί η σύσταση νέων επιχειρήσεων, να διακοπεί η λειτουργία νομίμων επιχειρήσεων, να απωθηθούν δυνητικοί επενδυτές, να υπάρξουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να απειληθεί η εν γένει κοινωνική σταθερότητα των Κρατών.

Ειδικά και όσον αφορά την καταπολέμηση του Ξ.Χ., αυτή έχει τεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία χρόνια. Οι δικτυικές αρχές καλούνται, με τα μέσα που τους παρέχει το νομικό τους οπλοστάσιο, να εντάσσουν στην έρευνά τους την οικονομική διερεύνηση των υποθέσεων που επιλαμβάνονται,

¹⁶ Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2025.

¹⁷ Πηγή: Mid-term SOCTA 2023 της EUROPOL.

¹⁸ Τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν επιβεβαιώνονται και από την Απολογιστική Έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας για το έτος 2024, όπου σχεδόν για όλους τους τομείς του δημοσίου τομέα έχουν καταγγελθεί υποθέσεις διαφθοράς.

Σχετ.

https://www.minocp.gov.gr/file/2025/07/ekthesi_2024.pdf

¹⁹ Πηγή: Mid-term SOCTA 2023 της EUROPOL.

²⁰ Όσον αφορά τη Χώρα μας, στο άρθρο 4 του Ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», προβλέπονται τα βασικά αδικήματα, για τα οποία δύναται να θεμελιωθεί το αδίκημα του Ξ.Χ.

²¹ Πηγή: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ολοκληρωμένος και πλήρης έλεγχος, ο οποίος θα οδηγήσει τόσο στην παρακολούθηση της ροής των χρημάτων (follow the money), όσο και στην αποστέρηση των εσόδων από τους εγκληματίες, μέσω της άμεσης δέσμευσης της παράνομα αποκτηθείσας περιουσίας.

Το Ξ.Χ. αποτελεί μία οριζόντια εγκληματική δραστηριότητα, απαραίτητη προϋπόθεση της οποίας αποτελεί η ύπαρξη βασικού αδικήματος, χωρίς βέβαια να παραλείπεται η δράση εγκληματικών οργανώσεων ή/και μεμονωμένων ατόμων, με αυτοσκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων που αποκομίζουν συνεργαζόμενες με αυτές εγκληματικές οργανώσεις, που δραστηριοποιούνται στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα.

Το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα αποτελεί διαχρονική απειλή για τους πολίτες, τους κρατικούς θεσμούς, τις επιχειρήσεις, καθώς και την οικονομία στο σύνολό της, ενώ η ανάγκη συνεπούς και συνεργατικής δράσης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα αντιμετώπισής του.

Οι εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίες γίνονται ολοένα και πιο πολύπλοκες και σύνθετες, κατορθώνουν όχι μόνο να μεταλλάσσονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αλλά και να αποκτούν μεγαλύτερη ειδικευση, έχοντας στη διάθεσή τους έμπειρα και ικανά στελέχη, καθιστώντας έτσι δυσκολότερο το έργο των διωκτικών αρχών. Ο σύνθετος χαρακτήρας του οργανωμένου οικονομικού εγκλήματος και η ποικιλομορφία των εκφάνσεών του σε όλο το εύρος της οικονομικής δραστηριότητας, καθιστούν δύσκολο τον υπολογισμό του πραγματικού εύρους των συνεπειών του φαινομένου.

4.1.1.1. Βασικοί τρόποι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Στη Χώρα μας, τα εγκληματικά δίκτυα, για το Ξ.Χ., επιλέγουν ποικίλους τρόπους, όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι:

- Ο τραπεζικός τομέας, αποτελεί, παραδοσιακά, σημαντικό επίπεδο απειλής για το Ξ.Χ., λόγω και της σημασίας του για την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα σε σχέση με την αποδοχή καταθέσεων, την χορήγηση δανείων, την διενέργεια ή αποδοχή συναλλαγών πληρωμής και την ποικιλία και εξειδίκευση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που

παρέχει²². Έχει παρατηρηθεί ότι, τα εγκληματικά δίκτυα επιλέγουν για το Ξ.Χ. το άνοιγμα και τη χρήση πολλαπλών τραπεζικών λογαριασμών σε διάφορες χώρες, προκειμένου λόγω και των διαφορετικών νομικών προσεγγίσεων σε κάθε χώρα, να καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση της ροής του χρήματος (*Follow the money*). Η αυξανόμενη χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα τα τελευταία χρόνια, προσέκλυσε το ενδιαφέρον των εγκληματικών ομάδων για τη διάπραξη απατών σε βάρος των συναλλασσομένων. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται ολοένα και περισσότερο η στρατολόγηση ατόμων για τη μεταφορά παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων (*Money mules*), οι οποίοι είτε εν γνώσει τους είτε εν αγνοία τους, μεταφέρουν αυτά σε λογαριασμούς τρίτων, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια, νομιμοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα παράνομα κέρδη των δραστών.

- Η διακίνηση χρημάτων μέσω εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων (*πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων*), αποτελεί ομοίως σημαντικό τρόπο δράσης για τη νομιμοποίηση εσόδων. Το γεωγραφικό εύρος παροχής των υπηρεσιών των εν λόγω παρόχων, η χρήση μετρητών και ο περιστασιακός χαρακτήρας των συναλλαγών καθιστούν ελκυστικό τον κλάδο για σκοπούς Ξ.Χ., ενώ το επίπεδο απειλής για αυτόν αυξάνεται περαιτέρω, λόγω της εκτεταμένης χρήσης αντιπροσώπων, οι περισσότεροι εκ των οποίων δεν προέρχονται από τον χρηματοπιστωτικό τομέα (π.χ. *ιδιοκτήτες μίνι μάρκετ*). Σύμφωνα με την Υπερεθνική Εκτίμηση Κινδύνου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων χρησιμοποιούνται από τους εγκληματίες, κυρίως λόγω του ότι οι υπηρεσίες εμβασμάτων είναι εύκολα προσβάσιμες και δεν προϋποθέτουν ιδιαίτερες γνώσεις ή τεχνικές για τη νομιμοποίηση εσόδων²³. Στις περιπτώσεις

²² Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας (Οκτώβριος 2018) (Σελ. 37 - <https://www.astynomia.gr/file/2021/01/2021-enexyrodaneistes5.pdf>)

²³ Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας (Οκτώβριος 2018) (Σελ. 39- <https://www.astynomia.gr/file/2021/01/2021-enexyrodaneistes5.pdf>).

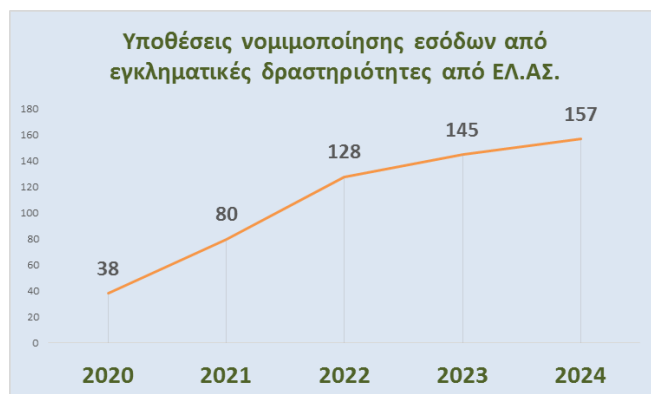
αυτές, τα συναλλασσόμενα μέρη συνήθως χρησιμοποιούν πλαστά ή λανθασμένα στοιχεία για την πραγματοποίηση των συναλλαγών προκειμένου να μην αφήσουν κάποιου είδους αποτύπωμα (*footprint*) που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό τους από τις Αρχές επιβολής του νόμου.

- Επιπροσθέτως, ειδικά σε περιπτώσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών, διαπιστώνεται η χρήση άτυπων συστημάτων μεταφοράς κεφαλαίων (*κυρίως hawalla*). Το σύστημα αυτό βασίζεται στην εμπιστοσύνη μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών (λόγω π.χ. κοινής εθνοτικής καταγωγής ή θρησκείας), και λειτουργεί με διαμεσολαβητές «hawaladars», βασική αρχή των οποίων είναι η τιμή και η αξιοπιστία τους. Στην ουσία πρόκειται για μεταφορές χρημάτων χωρίς κίνηση κεφαλαίου, οι οποίες πραγματοποιούνται από ένα δίκτυο ανθρώπων σε διάφορα μέρη του κόσμου, οι οποίοι διακινούν χρήματα αποφεύγοντας τη μεσολάβηση τραπεζικών ιδρυμάτων (μη καταλείποντας τυχόν ίχνη), λειτουργώντας πίσω από επιχειρήσεις βιτρίνα (π.χ. *κουρεία, καταστήματα ψυλικών, καταστήματα οικιακών ειδών κ.α., ιδιοκτησίας αλλοδαπών υπηκόων κ.α.*).
- Η σύσταση νομιμοφανών εταιρειών (*legal business structures*), οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο ως «βιτρίνα» για την απόκρυψη των εγκληματικών ενεργειών και τη διευκόλυνση αυτών (π.χ. *νομιμοποίηση κλεμμένων οχημάτων/ανταλλακτικών αυτών, αλίευση πελατών κ.λπ.*), όσο και για τη νομιμοποίηση των εσόδων τους μέσω εικονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (π.χ. *καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, καταστήματα εμπορίας ανταλλακτικών και μεταχειρισμένων αυτοκινήτων κ.λπ.*) αποτελεί μία συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδο.
- Περαιτέρω, παρατηρείται η νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων μέσω της αγοράς αγαθών μεγάλης αξίας (π.χ. *πολυτελή οχήματα, κοσμήματα κ.λπ.*), της αγοράς ακίνητης περιουσίας, της χρήσης ψευδών βεβαιώσεων κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ και της εν γένει πολυτελούς διαβίωσης των εμπλεκόμενων δραστών.

4.1.1.2. Στατιστικά στοιχεία νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Από τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας (βλέπε *Γράφημα κατωτέρω*), προκύπτει μια αυξανόμενη τάση στην καταγραφή και διερεύνηση των υποθέσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1²⁴

4.1.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Το έτος 2024, διερευνήθηκαν συνολικά ενενήντα-οκτώ (98) υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αριθμός αυξημένος κατά **19,51%** σε σχέση με το έτος 2023.

Στο ακόλουθο Γράφημα, παρουσιάζονται οι υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος του έτους 2024 στις οποίες διαπιστώθηκε Ξ.Χ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Η πλειοψηφία των υποθέσεων αφορούσε σε εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές-διαρρήξεις και εν συνεχεία παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών και απάτες (συμπεριλαμβάνονται οι διαδικτυακές απάτες). Ακολουθούν οι κλοπές τροχοφόρων, η παράνομη διακίνηση μεταναστών, η λαθρεμπορία, οι ληστείες, οι εκβιάσεις, οι παραβάσεις περί πνευματικής

²⁴ Πηγή στοιχείων: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

ιδιοκτησίας, οι πλαστογραφίες, παραβάσεις νομοθεσίας περί σημάτων και η εμπορία ανθρώπων.

Ειδικότερα, αναφορικά με τις μεθόδους που ανιχνεύτηκαν για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- ❖ Σε ογδόντα (80) υποθέσεις (το **81,63%** του συνόλου των υποθέσεων), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση με τη χρήση βασικών μεθόδων «ξεπλύματος». Αυτό περιλάμβανε κυρίως την εν γένει πολυτελή διαβίωση των εμπλεκόμενων δραστών (*συνήθως χωρίς καμία νόμιμη εργασία*), την αγορά κινητής περιουσίας (*κυρίως Ι.Χ.Ε. οχημάτων, τα οποία συνήθως μετά την απόκτησή τους τα χρησιμοποιούσαν για τις εγκληματικές τους δραστηριότητες*), ακίνητης περιουσίας (*οικιών και ήδη υφιστάμενων και λειτουργούντων επιχειρήσεων*) και τέλος (σε πολύ μικρότερο βαθμό) αγαθών μεγάλης αξίας (*π.χ. κοσμήματα, έργα τέχνης κ.λπ.*).
- ❖ Σε δέκα (10) υποθέσεις (το **10,20%** επί του συνόλου των υποθέσεων), διαπιστώθηκε Ξ.Χ. με τη μέθοδο των money mules²⁵.
- ❖ Σε έξι (6) υποθέσεις (το **6,12%** των υποθέσεων) διαπιστώθηκε η χρήση άτυπων συστημάτων μεταφοράς κεφαλαίων (*hawalla*)²⁶.
- ❖ Σε μία (1) υπόθεση (το **1,02%** των υποθέσεων), διαπιστώθηκε Ξ.Χ. με τη χρήση τυχερών παιγνίων.
- ❖ Σε μία (1) υπόθεση (το **1,02%** των υποθέσεων), διαπιστώθηκε το Ξ.Χ. μέσω της αγοράς κρυπτονομισμάτων.

²⁵ Ως μεταφορέας παράνομου χρήματος (money mule) χαρακτηρίζεται το άτομο που στρατολογείται από εγκληματίες για τη νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων. Ο μεταφορέας παράνομου χρήματος μεταφέρει παράνομα αποκτηθέντα χρήματα σε λογαριασμούς τρίτων, συνήθως σε άλλες χώρες, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια. Πηγές: <https://cyberalert.gr/money-mules/> και <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/gr-posters.pdf>.

²⁶ Το Hawala είναι μια άτυπη εξω-τραπεζική μέθοδος μεταφοράς χρημάτων από ένα άτομο σε ένα άλλο με τη χρήση κωδικών επικοινωνίας, συνήθως σε διαφορετική πόλη ή/και χώρα, χωρίς την πραγματοποίηση κίνησης κεφαλαίου (περιγράφεται ως «μεταφορά χρημάτων χωρίς κίνηση χρημάτων»). Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο δράσης στο Κεφάλαιο της παράνομης Διακίνησης Μεταναστών και ειδικότερα στην Υποσημείωση 130.

4.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

4.2.1. Παρούσα κατάσταση.

Οι ναρκωτικές ουσίες συνιστούν μείζονα απειλή, η οποία, όπως επισημαίνεται σε πρόσφατες εκθέσεις διεθνών οργανισμών²⁷, εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα αρνητικών επιπτώσεων, επηρεάζοντας άμεσα τόσο το άτομο ως χρήστη, όσο και το κοινωνικό σύνολο, σε κρατικό ή διεθνές επίπεδο.

Στο **κοινωνικό επίπεδο**, καταγράφεται μια εντεινόμενη κλιμάκωση των προβλημάτων που συνδέονται με τα ναρκωτικά σε πληθυσμούς χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος. Ως αποτέλεσμα δημιουργούνται συστηματικά κίνδυνοι στους τομείς της δημόσιας υγείας και της ασφάλειας και εμμέσως υπονομεύεται η οικονομική ανάπτυξη και η προσπάθεια για βέλτιστη κατανομή των διαθέσιμων πόρων. Τα τεράστια παράνομα κέρδη των εγκληματικών δικτύων, διαβρώνουν τους κρατικούς μηχανισμούς μέσω της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (*ξέπλυμα χρήματος*). Παράλληλα, παρατηρείται όξυνση πολυπαραγοντικών πολιτικών και κοινωνικών φαινομένων, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής αστάθειας, της επιβάρυνσης των συστημάτων ψυχικής υγείας για τη διαχείριση ψυχιατρικών διαταραχών που σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών και της αύξησης της γενικής και νεανικής παραβατικότητας. Σε ένα σημαντικό ποσοστό περιπτώσεων, το φαινόμενο συνοδεύεται από αυξημένα επίπεδα οργανωμένης βίας και θεσμικής διαφθοράς, καθιστώντας δυσχερέστερη την εμπέδωση του κράτους δικαίου.

Σε **ατομικό επίπεδο**, διαπιστώνεται ότι, σημαντική μερίδα του πληθυσμού υφίσταται τις συνέπειες της παράνομης αγοράς ναρκωτικών ουσιών. Οι άμεσες επιπτώσεις αφορούν στα άτομα που αναπτύσσουν προβλήματα υγείας και εξάρτηση, απαιτώντας ειδικευμένες θεραπευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Οι έμμεσες επιπτώσεις είναι εξίσου σημαντικές και εκδηλώνονται με την ένταξη ευάλωτων ατόμων, ιδίως νέων, σε εγκληματικές δραστηριότητες, διευρύνοντας τον κύκλο της παραβατικότητας, καθώς και με την οικονομική επιβάρυνση των κρατικών προϋπολογισμών υγείας και την αύξηση των κοινωνικών δαπανών για τη λειτουργία θεσμών που αποσκοπούν στην πρόληψη και την καταστολή του φαινομένου.

²⁷ European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2024 & 2025

Η ανάλυση των δεικτών²⁸ που σχετίζονται με την προσφορά παράνομων ναρκωτικών εντός του χώρου της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, αποκαλύπτει μια αγορά με υψηλή ανθεκτικότητα έναντι των μεταβολών της αγοράς και των δράσεων των δικτυικών αρχών. Η διαθεσιμότητα των ουσιών διατηρείται σε υψηλά επίπεδα για όλους τους τύπους ναρκωτικών. Παρατηρείται ευρεία διάθεση ενός διευρυμένου φάσματος ουσιών, πολλές εκ των οποίων χαρακτηρίζονται από υψηλή δραστηριότητα ή καθαρότητα. Το γεγονός αυτό δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία, δεδομένου ότι η γνώση τόσο των χρηστών όσο και των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τις ενδεχόμενες βλάβες είναι περιορισμένη. Στην κάνναβη, παρατηρείται μια συνεχιζόμενη εξέλιξη της αγοράς με την εμφάνιση και διάθεση ποικίλων νέων μορφών προϊόντων (όπως έλαια, εκχυλίσματα, βρώσιμα παρασκευάσματα και προϊόντα ατμίματος). Αυτή η διαφοροποίηση διευρύνει την προσβασιμότητα και δυσχεραίνει την παρακολούθηση των καταναλωτικών προτύπων. Αναφορικά με την κοκαΐνη, τα επίπεδα των αναφερόμενων κατασχέσεων στην Ευρώπη παρουσιάζουν συνεχή ετήσια αύξηση. Η διαρκής αύξηση των κατασχέσεων αποτελεί ισχυρή ένδειξη της κλιμάκωσης των ροών διακίνησης και της αυξημένης ζήτησης στην Ευρωπαϊκή αγορά, υποδηλώνοντας την επιτακτική ανάγκη για ενισχυμένες διασυννοριακές επιχειρησιακές δράσεις. Όσον αφορά τα συνθετικά ναρκωτικά (όπως οι *αμφεταμίνες*, το *MDMA* και οι *καθινόνες*), υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις αυξημένης παραγωγής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκφράζονται βάσιμες ανησυχίες ότι η τοπική παραγωγή, η οποία είναι γεωγραφικά πλησιέστερη στις αγορές των τελικών χρηστών, δύναται να επιφέρει ταχύτερες μεταβολές στις τάσεις και τα πρότυπα χρήσης.

Η **Ελλάδα**, λειτουργεί ταυτόχρονα ως τελικός προορισμός για εγχώρια κατανάλωση και ως τμήμα της οδού διέλευσης (transit) προς τις λοιπές ευρωπαϊκές αγορές. Επιπλέον, οι γεωμορφολογικές ιδιαιτερότητες του ελλαδικού χώρου προσφέρουν ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη της εγκληματικής δράσης:

- ❖ Η εκτενής ακτογραμμή και ο μεγάλος αριθμός νησιών αυξάνουν τον βαθμό δυσχέρειας της ολοκληρωμένης επιτήρησης και ελέγχου.
- ❖ Η ύπαρξη πολλαπλών λιμένων και αεροδρομίων παρέχει πολυάριθμα σημεία

εισόδου και εξόδου, διευκολύνοντας την απόκρυψη των παράνομων φορτίων εντός του όγκου της νόμιμης εμπορικής κίνησης.

Η εγγύτητα της Ελλάδος με ζώνες παραγωγής ή κύριες οδούς διακίνησης (όπως *κράτη της Μέσης Ανατολής, της Βόρειας Αφρικής και της βαλκανικής χερσονήσου*), προσδίδει στην περιοχή ύψιστη στρατηγική σημασία για τις οργανωμένες εγκληματικές δομές. Η σύνδεση με τον λεγόμενο «Νότιο Βαλκανικό Άξονα» (μέσω της *Τουρκίας*), τη Βόρεια Αφρική και τις θαλάσσιες οδούς από τη Λατινική Αμερική μειώνει το κόστος και το ρίσκο μεταφοράς, καθιστώντας την Ελλάδα σημαντικό κρίκο στην αλυσίδα εφοδιασμού της Ευρώπης.

Η παρουσία και η δράση των εγκληματικών οργανώσεων επιφέρει δυσμενείς και πολυεπίπεδες επιπτώσεις που επηρεάζουν:

- Την ασφάλεια και τη δημόσια υγεία των πολιτών.
- Τη συνολική κοινωνική και οικονομική ευρωστία της Χώρας, μέσω της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Κατά συνέπεια, η αποτελεσματική πρόληψη και καταστολή του φαινομένου επιτάσσει την εντατικοποίηση των εθνικών μέτρων ελέγχου και την ουσιαστική συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις τρίτες χώρες, δεδομένου του αμιγώς διακρατικού χαρακτήρα του οργανωμένου εγκλήματος.

Κατά το έτος 2024, και κατ' αναλογία με τα προηγούμενα έτη, οι κύριες ναρκωτικές ουσίες που αποτέλεσαν αντικείμενο διακίνησης εντός της Ελληνικής Επικράτειας, βάσει των υποθέσεων που χειρίστηκαν οι αρμόδιες Δικτυικές Αρχές, ήταν κατά προτεραιότητα η **κάνναβη**, η **ηρωίνη** και η **κοκαΐνη** και δευτερευόντως τα **συνθετικά ναρκωτικά**.

Η συνολική εκτιμώμενη «εμπορική» αξία των κατασχεθέντων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών κατά το 2024 υπερέβη το ποσό των **218,7 εκατομμυρίων ευρώ**²⁹. Αυτή η αποτίμηση (η οποία πραγματοποιήθηκε ανεξαρτήτως της νομικής στοιχειοθέτησης των ειδικών χαρακτηριστικών του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος) καταδεικνύει το τεράστιο οικονομικό διακύβευμα που συνδέεται με την παράνομη διακίνηση. Επιπλέον, οι κατασχεθείσες ποσότητες, καθώς και εκείνες που εκτιμάται ότι

²⁸ European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2025

²⁹ Πηγή: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα: 2024.

διακινήθηκαν από τις εγκληματικές οργανώσεις που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές (στις υποθέσεις όπου πληρούνται τα κριτήρια του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος), υπολογίζεται ότι θα μπορούσαν να αποφέρουν στις εν λόγω δομές συνολικά έσοδα της τάξεως των **85 εκατομμυρίων ευρώ**³⁰ περίπου.

Η ανάλυση των προαναφερθέντων ποσών επιβεβαιώνει το σημαντικό κίνητρο κέρδους που υποκινεί το οργανωμένο έγκλημα στον τομέα των ναρκωτικών. Το μέγεθος των δυνητικών εσόδων αιτιολογεί την επιτακτική ανάγκη για την εντατικοποίηση των διοικητικών προσπαθειών, την ανάπτυξη χρηματοοικονομικών ερευνών για την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων και τη συνεχή αξιοποίηση των επιχειρησιακών πόρων για την αποδόμηση των εγκληματικών δικτύων.

Στα ακόλουθα υποκεφάλαια, περιλαμβάνονται ανάλυση της εγκληματικής δράσης ανά ναρκωτική ουσία, στατιστικά στοιχεία και επιπρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της χώρας μας, κατά το έτος 2024 και δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

4.2.1.1.Κάναβη³¹.

Η κάνναβη είναι η παράνομη ουσία που καταναλώνεται περισσότερο στην Ευρώπη. Σύμφωνα με έρευνες των κρατών - μελών, περίπου το 8,4% των ενήλικων Ευρωπαίων (24 εκατομμύρια άτομα ηλικίας 15 έως 64 ετών) έχει κάνει χρήση κάνναβης κατά το 2024³². Η αγορά κάνναβης αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μερίδιο της συνολικής λιανικής αγοράς παράνομων ουσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με εκτιμώμενη αξία τουλάχιστον 12,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Υπολογίζεται ότι περίπου το 1,5% του ενήλικου πληθυσμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αριθμός που αντιστοιχεί σε περίπου 4,3 εκατομμύρια άτομα, χαρακτηρίζεται ως καθημερινός ή σχεδόν καθημερινός χρήστης κάνναβης. Αυτή η πληθυσμιακή ομάδα συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης προβλημάτων που συνδέονται αιτιωδώς με τη χρήση της εν λόγω ουσίας. Η ένταση και η συχνότητα της έκθεσης, καθώς η μακροχρόνια και συστηματική

χρήση αποτελεί τον βασικό προδιαθεσικό παράγοντα για την ανάπτυξη εξάρτησης και την εκδήλωση σοβαρών παθολογικών καταστάσεων.

Η χρήση κάνναβης δύναται να προκαλέσει ή να επιδεινώσει ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων σωματικής και ψυχικής υγείας. Επιπλέον, επιστημονικές μελέτες έχουν τεκμηριώσει ότι η τακτική χρήση κάνναβης μπορεί να συνδέεται με χαμηλότερες εκπαιδευτικές επιδόσεις και με αυξημένο κίνδυνο εμπλοκής του ατόμου στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης. Η επίδραση της ουσίας στη γνωστική λειτουργία και τη μείωση της παρακίνησης, δυσχεραίνουν την ακαδημαϊκή πρόοδο και αυξάνουν την πιθανότητα περιθωριοποίησης ή παραβατικής συμπεριφοράς³³.

Παρά τη γενική εκτίμηση για τα πρότυπα χρήσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εντοπίζονται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών αναφορικά με το επίπεδο χρήσης της κάνναβης. Παράλληλα με τις διαφορές στα επίπεδα χρήσης, διεξάγεται συνεχιζόμενη και εντατική διαβούλευση αναφορικά με τη βέλτιστη μεθοδολογία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών και υγειονομικών προβλημάτων που απορρέουν από τη χρήση της κάνναβης. Η συζήτηση αυτή έχει οδηγήσει ορισμένα κράτη μέλη στη μεταρρύθμιση της νομοθετικής τους προσέγγισης.

Παρά τη συνεχή εισαγωγή νέων προϊόντων και μετασχηματισμένων μορφών της ουσίας, η **ακατέργαστη κάνναβη (φυτική, μαριχουάνα)** και η **κατεργασμένη κάνναβη (ρητίνη, χασίς)** παραμένουν οι πιο διαδεδομένες μορφές στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παραγωγή της κάνναβης, είτε σε εσωτερικούς είτε σε εξωτερικούς χώρους, αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο, με το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (UNODC) να εκτιμά ότι την περίοδο 2010-2020 η καλλιέργεια της ουσίας είχε καταγραφεί σε 190 κράτη.

Η καλλιέργεια σε εσωτερικούς χώρους (indoor cultivation) πραγματοποιείται με την αξιοποίηση προηγμένου τεχνολογικού εξοπλισμού, ο οποίος προσομοιώνει και, σε ορισμένες περιπτώσεις, βελτιστοποιεί τις φυσικές περιβαλλοντικές συνθήκες. Η καλλιέργεια σε εσωτερικούς χώρους προσφέρει πλήρη ανεξαρτητοποίηση από τις καιρικές συνθήκες και έλεγχο της ποιότητας και της δραστηρότητας του τελικού προϊόντος, παράγοντες που ενισχύουν την κερδοφορία των εγκληματικών δικτύων. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων διατηρούν τη θέση τους ως πηγή ακατέργαστης κάνναβης, αν και σε μειωμένο βαθμό

³⁰ Για τον υπολογισμό χρησιμοποιήθηκαν οι μέσες τιμές γραμμαρίου όπως αυτές προκύπτουν από στοιχεία της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ναρκωτικών της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος.

³¹ Περιλαμβάνονται στοιχεία από: EUDA: European Union Drugs Agency - Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα Ναρκωτικά 2025: Τάσεις και εξελίξεις.

³² ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2025

³³ ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2025.

σε σχέση με το παρελθόν. Υπάρχουν εντεινόμενες ενδείξεις γεωγραφικής επέκτασης της καλλιέργειας και σε κράτη εκτός της Αλβανίας, υποδηλώνοντας τη διασπορά της παραγωγικής δραστηριότητας. Επιπρόσθετα, η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. όπου καταγράφεται αξιοσημείωτη παραγωγή κάνναβης³⁴. Το μεγαλύτερο μέρος της κατεργασμένης κάνναβης που καταναλώνεται στην ΕΕ προέρχεται παραδοσιακά από πηγές εκτός της περιοχής, με κυριότερο τον Μαρόκο. Άλλα αναφερόμενα κράτη-πηγές περιλαμβάνουν το Αφγανιστάν, την Αλβανία και τον Λίβανο. Ωστόσο, παρατηρούνται ενδείξεις για πιθανή αύξηση της παραγωγής κατεργασμένης κάνναβης που προέρχεται εντός της ΕΕ. Αυτή η εγχώρια παραγωγή χρησιμοποιεί τοπικά καλλιεργούμενη κάνναβη και καινοτόμες μεθόδους επεξεργασίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Στην **Ελλάδα**, το έτος 2024, καταγράφηκε **μείωση κατά 15,94%** σε σχέση με το έτος 2023 στη συνολική ποσότητα κάνναβης (κατεργασμένης και ακατέργαστης) που κατασχέθηκε από τις Αρχές επιβολής του νόμου. Συγκεκριμένα, **κατασχέθηκαν 5.433,941 κιλά** έναντι 6.464,596 κιλών το 2023. Στο γράφημα, αποτυπώνονται οι ετήσιες ποσότητες κάνναβης που κατασχέθηκαν κατά την τελευταία εξαετία (2020-2024) στη χώρα μας³⁵.

Η Ελλάδα, αποτελεί χώρα παραγωγής περιορισμένων ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης, για κάλυψη, κυρίως, εγχώριας ζήτησης. Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, ως συνορεύον κράτος με την Αλβανία, αποτελεί χώρα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για εγκληματικά δίκτυα, που αποσκοπούν διαχρονικά στη μεταφορά σημαντικών ποσοτήτων κάνναβης, μέσω της ελληνικής επικράτειας, προς άλλες χώρες (Τουρκία, Κύπρος κ.α.). Πέραν της Αλβανίας, κατά το

έτος 2024, ποσότητα κάνναβης εισήχθη κυρίως από την Ισπανία.

Οι κατασχέσεις κατεργασμένης κάνναβης (ρητίνης, χασίς) κατά το έτος 2024 ήταν περιορισμένου όγκου. Η προέλευση των κατασχεθέντων ποσοτήτων είτε δεν μπόρεσε να προσδιοριστεί με ακρίβεια είτε καταδείχθηκε η εισαγωγή τους από την Ισπανία, το Βέλγιο και την Αλβανία. Η ποικιλομορφία των χωρών προέλευσης καταδεικνύει την πολυδιάστατη φύση των οδών εφοδιασμού της Ελλάδος, η οποία δέχεται ροές τόσο από τις παραδοσιακές οδούς των Βαλκανίων όσο και από τις πιο πρόσφατα αναδυόμενες πηγές της Δυτικής Ευρώπης.

Κατά το 2024, οι Διωκτικές Αρχές εντόπισαν **οργανωμένες φυτείες και σύγχρονα εργαστήρια παραγωγής κάνναβης**, γεγονός που υπογραμμίζει την επαγγελματική οργάνωση των εγκληματικών δικτύων.

Α. Εξωτερικές Καλλιέργειες (Outdoor Cultivation)

Οι κατασχέσεις καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων πραγματοποιήθηκαν σε φυτείες εντοπισμένες σε δυσπρόσιτες και δύσβατες περιοχές:

- **Τοπογραφική Επιλογή:** Ορεινές, δασικές και θαμνώδεις εκτάσεις, καθώς και αγροτικές/αγροτοδασικές περιοχές, συχνά πλησίον υδάτινων πόρων (ποτάμια).
- **Μέθοδοι Απόκρυψης:** Οι προς καλλιέργεια εκτάσεις ήταν κατάλληλα διαμορφωμένες. Χρησιμοποιούνταν φυσική κάλυψη από νόμιμες καλλιέργειες (π.χ., ελαιόδεντρα, καλαμπόκι) ή από πυκνή δασώδη βλάστηση, καλαμιώνες, κλαδιά, κορμούς, σύρμα και μεταλλικά πλέγματα, με στόχο τη δυσχέρεια της πρόσβασης και της οπτικής ανίχνευσης από ξηράς.
- **Υποδομές Υποστήριξης:** Οι βοηθητικοί χώροι, όπου υπήρχαν πρόχειρα παραπήγματα για τη διαμονή των καλλιεργητών και την παρασκευή φαγητού, διέθεταν, σε ορισμένες περιπτώσεις, ηλιακά πάνελ, μπαταρίες αυτοκινήτου και μετασχηματιστές για την απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Η προσεκτική επιλογή της θέσης τους εξασφάλιζε δυνατότητα εποπτείας, όχι μόνο της ίδιας της φυτείας, αλλά και των αγροτικών οδών και των όμορων χώρων.

Β. Εσωτερικές Καλλιέργειες (Indoor Cultivation)

Εντοπίστηκαν επίσης οργανωμένα και πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια εσωτερικής καλλιέργειας κάνναβης σε αστικές και αγροτικές οικίες (ιδιόκτητες, ενοικιαζόμενες, ακατοίκητες αγροικίες) και αποθήκες.

³⁴ ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2025.

³⁵ ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα: 2024.

Αυτά τα εργαστήρια διέθεταν εξειδικευμένο εξοπλισμό για τη διατήρηση ιδανικών συνθηκών ωρίμανσης των φυτών, με σκοπό την εξασφάλιση παραγωγής καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η επιλογή των εσωτερικών καλλιέργειών (υδροπονική καλλιέργεια) έγκειται στην αποφυγή της εποχικότητας, στον πλήρη έλεγχο της δραστηριότητας του τελικού προϊόντος και στη μείωση του κινδύνου εντοπισμού από εναέριες ή χερσαίες περιπολίες, μεταφέροντας ουσιαστικά την παραγωγή σε πιο διακριτικούς αστικούς ή ημιαστικούς χώρους.

4.2.1.2. Κοκαΐνη.³⁶

Η **κοκαΐνη** αναδεικνύεται ως η δεύτερη πλέον διαδεδομένη παράνομη ουσία στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**, ακολουθώντας την κάνναβη. Παρότι τα επίπεδα επικράτησης και τα πρότυπα χρήσης παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών, η διαθεσιμότητα της ουσίας συνεχίζει να **αυξάνεται** με ανησυχητικούς ρυθμούς. Η κοκαΐνη διατίθεται στην ευρωπαϊκή αγορά κυρίως σε δύο μορφές:

- **Κοκαΐνη σε σκόνη (μορφή άλατος):** Η πλέον συνήθης μορφή.
- **Κοκαΐνη κراك (ελεύθερη μορφή):** Μορφή που μπορεί να καπνιστεί, η οποία είναι λιγότερο διαδεδομένη αλλά φαίνεται να αυξάνεται σε συχνότητα χρήσης, ιδίως σε περιθωριοποιημένες κοινότητες, γεγονός που υποδηλώνει την εξάπλωση της χρήσης σε κοινωνικά ευάλωτα στρώματα.

Η παραγωγή της ουσίας προέρχεται από το φυτό κόκα, το οποίο καλλιεργείται αποκλειστικά στη Νότια Αμερική. Η εισαγωγή της κοκαΐνης στην Ευρώπη πραγματοποιείται μέσω ποικίλων οδών, ωστόσο η διακίνηση μεγάλων φορτίων μέσω των **θαλάσσιων λιμένων** σε εμπορευματοκιβώτια, αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα που συντελεί στην τρέχουσα υψηλή διαθεσιμότητα. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν μεγάλους λιμένες εμπορευματοκιβωτίων, οι οποίοι αξιοποιούνται συστηματικά από τους διακινητές, αποτελούν συνήθεις ενδιάμεσους προορισμούς / κόμβους των παράνομων φορτίων. Το **Βέλγιο**, η **Ισπανία**³⁷ και οι **Κάτω Χώρες** παραμένουν οι χώρες με τους υψηλότερους όγκους κατασχέσεων, γεγονός που επιβεβαιώνει την επιλογή τους ως κύριων σημείων

εισόδου της κοκαΐνης στην Ευρώπη. Ωστόσο, καθώς τα μέτρα πρόληψης, ελέγχου και καταστολής εντείνονται στους μεγάλους λιμένες, οι διακινητές **στοχεύουν πλέον σε μικρότερους**, σε άλλα κράτη μέλη ή γειτονικές χώρες, οι οποίες θεωρούνται πιο ευάλωτες³⁸.

Ο ανταγωνισμός στην αγορά κοκαΐνης, τόσο στο επίπεδο της χονδρικής όσο και της λιανικής διανομής, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στην αύξηση της συνδεόμενης με συμμορίες **βίας** σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό οφείλεται στην υψηλή κερδοφορία της ουσίας, η οποία καθιστά την επιβολή ελέγχου στις εφοδιαστικές αλυσίδες, υψηλής σημασίας για τα οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα.

Η παράνομη **δευτερογενής επεξεργασία προϊόντων κοκαΐνης** λαμβάνει χώρα σε διάφορα κράτη μέλη της Ε.Ε., γεγονός που επιβεβαιώνει ο ετήσιος εντοπισμός πολλών εργαστηρίων. Η επεξεργασία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τη δευτερογενή εκχύλιση κοκαΐνης που έχει προηγουμένως ενσωματωθεί (*χημικά συγκαλυφθεί*) σε άλλα υλικά (π.χ., πλαστικά). Αυτή η μέθοδος δημιουργεί μεθοδολογικές δυσκολίες στην ανίχνευση της ουσίας εντός των εμπορικών φορτίων. Επιπλέον, βάση και πολτός κοκαΐνης διακινούνται σε μεγάλες ποσότητες στην Ευρώπη με σκοπό τη μετατροπή τους σε υδροχλωρική κοκαΐνη εντός της ευρωπαϊκής επικράτειας.

Η χρήση κοκαΐνης συνδέεται με πληθώρα **αρνητικών συνεπειών για την υγεία**, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων πολύ έντονων συμπτωμάτων (*διέγερση, ψύχωση, ταχυκαρδία, υπέρταση, αρρυθμία, θωρακικό άλγος, εγκεφαλικό επεισόδιο*). Οι περισσότερες χρόνιες βλάβες προκαλούνται από εντατική, υψηλής δόσης ή μακροχρόνια χρήση, η οποία, πέραν της εξάρτησης, δύναται να αυξήσει τον κίνδυνο στεφανιαίας νόσου, καρδιομυοπάθειας και εγκεφαλικού επεισοδίου. Επιπλέον, η κοκαΐνη και τα συνθετικά διεγερτικά μπορούν να προκαλέσουν ή να επιταχύνουν την εκδήλωση ψυχωτικών καταστάσεων (π.χ., *ψύχωση προκαλούμενη από διεγερτικά*). Η διαχείριση της ψυχιατρικής συννοσηρότητας μεταξύ των ατόμων που κάνουν χρήση ουσιών παραμένει πρόκληση, καθώς παρατηρείται συχνή απουσία ολοκληρωμένων μέτρων θεραπείας και επαρκών υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Η **Ελλάδα**, λόγω της καθοριστικής γεωγραφικής της θέσης στο σταυροδρόμι των θαλάσσιων οδών και της εκτεταμένης παρουσίας πολυάριθμων λιμένων,

³⁶ Περιλαμβάνονται στοιχεία από: EUDA: European Union Drugs Agency - Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα Ναρκωτικά 2025: Τάσεις και εξελίξεις.

³⁷ Το 2024, η Ισπανία ανέφερε τη μεγαλύτερη καταγεγραμμένη ποσότητα κατασχεθείσας κοκαΐνης (13 τόνοι) σε μία μόνο αποστολή, η οποία ήταν συγκαλυμμένη σε φορτίο μπανάνας με προέλευση το λιμάνι Guayaquil του Ισημερινού.

³⁸ Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η κατάσχεση 1,4 τόνων κοκαΐνης στο μικρό λιμάνι του Nynäshamn στη Σουηδία τον Απρίλιο του 2024.

συνιστά κατά κύριο λόγο **χώρα διέλευσης (transit)** για τη θαλάσσια μεταφορά κοκαΐνης. Τα εγκληματικά δίκτυα εκμεταλλεύονται τους ελληνικούς λιμένες ως ενδιάμεσους σταθμούς για φορτία που προέρχονται είτε απευθείας από τις χώρες παραγωγής (Νότια Αμερική) είτε, δευτερογενώς, από άλλους μεσογειακούς λιμένες που λειτουργούν ως σημεία συγκέντρωσης. Η θέση αυτή καθιστά την ελληνική επικράτεια σημαντικό κρίκο στην εφοδιαστική αλυσίδα προς άλλες αγορές της Ευρώπης. Οι εισαγόμενες ποσότητες κοκαΐνης προορίζονται πρωτίστως για μεταφορά προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ένα μικρότερο τμήμα αυτών, προορίζεται για εγχώρια κατανάλωση. Παρά τη σχετική μικρή αναλογία, η ποσότητα αυτή παραμένει σημαντική και δημιουργεί προκλήσεις για τις δικτυικές αρχές και κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Η διακίνηση των φορτίων κοκαΐνης πραγματοποιείται, όπως αναφέρθηκε, κατά κύριο λόγο μέσω της **θαλάσσιας οδού**, αξιοποιώντας τα εμπορευματοκιβώτια (Containers) που μεταφέρουν νόμιμα εμπορεύματα. Η μεθοδολογία που ακολουθείται από τις ε.ο. περιλαμβάνει την απόκρυψη της ουσίας σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες (*concealed compartments*), οι οποίες κατασκευάζονται εντός των εμπορευματοκιβωτίων ή των πλοίων. Η μέθοδος αυτή αποσκοπεί στην εκμετάλλευση του όγκου και της ταχύτητας της διεθνούς νόμιμης εμπορικής δραστηριότητας, καθιστώντας τον εντοπισμό εξαιρετικά δυσχερή για τις τελωνειακές και δικτυικές αρχές, καθώς απαιτείται η επιστράτευση εξειδικευμένων τεχνικών ελέγχου και η αξιοποίηση σχετικών πληροφοριών.

Ως δευτερεύουσα μέθοδος εισαγωγής καταγράφεται η χρήση της **αεροπορικής οδού**, είτε μέσω της αποστολής με δέματα είτε μέσω της απόκρυψης στις αποσκευές επιβατών (*κοινώς, «μουλάρια»*). Η χρήση της αεροπορικής οδού προτιμάται για μικρότερες ποσότητες, οι οποίες στοχεύουν στην άμεση τροφοδοσία των αστικών κέντρων και στην ταχύτερη απόκριση στις ανάγκες της λιανικής αγοράς.

Η συνολική ποσότητα κοκαΐνης που **κατασχέθηκε** εντός της Ελληνικής Επικράτειας κατά το έτος 2024 ανήλθε σε **1.115,964 χιλιόγραμμα**. Η ποσότητα αυτή καταδεικνύει μείωση της τάξεως του **37,63%** σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2023), κατά το οποίο η αντίστοιχη κατασχεθείσα ποσότητα ανερχόταν σε 1.789,151 χιλιόγραμμα. Η μείωση αυτή δεν σημαίνει απαραίτητα μείωση των συνολικών ροών διακίνησης. Αντιθέτως, μπορεί να αποτελεί ένδειξη μετατόπισης των οδών διακίνησης προς λιγότερο ελεγχόμενα σημεία εισόδου (*diverting traffic*) ή επιτυχούς

στόχευσης εξαιρετικά μεγάλων φορτίων κατά το έτος βάσης (2023).

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Η εξέταση των ετήσιων κατασχέσεων κοκαΐνης κατά τη δεκαετία 2015–2024 αποκαλύπτει μια σαφή μεταβολή της αγοράς. Όπως προκύπτει από το σχετικό διάγραμμα, από το έτος 2019 και εφεξής καταγράφεται κατακόρυφη αύξηση των κατασχεθέντων ποσοτήτων σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονική περίοδο. Το εν λόγω φαινόμενο επιβεβαιώνει ότι η διαμορφωθείσα κατάσταση στη χώρα μας ακολουθεί πιστά την γενική ανοδική τάση που έχει παγιωθεί στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο τα τελευταία έτη. Η συσχέτιση αυτή εδράζεται στις ακόλουθες εκτιμήσεις:

- Η Ελλάδα έχει πλέον ενσωματωθεί πλήρως στις μεγάλες θαλάσσιες διαδρομές διακίνησης κοκαΐνης που χρησιμοποιούν τα εμπορευματοκιβώτια για τη μεταφορά τεράστιων όγκων της ουσίας.
- Η αύξηση της διαθεσιμότητας της κοκαΐνης στη Νότια Αμερική, σε συνδυασμό με την ενίσχυση της ζήτησης στην Ευρώπη, έχει αναγκάσει τα εγκληματικά δίκτυα να χρησιμοποιούν, τα τελευταία έτη, όλο και περισσότερους λιμένες της Μεσογείου (όπως οι ελληνικοί) ως σημεία εκφόρτωσης ή διαμετακόμισης, γεγονός που αυξάνει τις πιθανότητες κατασχέσεων που πραγματοποιούνται και στη χώρα μας.

4.2.1.3. Ηρωίνη – οπιοειδή.³⁹

Η ηρωίνη εξακολουθεί να αποτελεί το πλέον διαδεδομένο παράνομο οπιοειδές στην Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι κύρια υπεύθυνη για ένα σημαντικό ποσοστό της συνολικής επιβάρυνσης της δημόσιας υγείας που αποδίδεται στη χρήση παράνομων ουσιών. Παράλληλα, έχει παρατηρηθεί πως άτομα που κάνουν χρήση οπιοειδών, συχνά κάνουν χρήση και άλλων ναρκωτικών ουσιών (κοκαΐνη, κρακ, αμφεταμίνες, βενζοδιαζεπίνες κ.α. - *poly-drug use*), ενώ σε αρκετές περιπτώσεις, η ηρωίνη και άλλα οπιοειδή χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με αλκοόλ. Η ταυτόχρονη χρήση οπιοειδών και άλλων κατασταλτικών της αναπνοής (όπως το αλκοόλ και οι βενζοδιαζεπίνες) αυξάνει εκθετικά τον κίνδυνο θανατηφόρου υπερβολικής δόσης.

Διάφοροι δείκτες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποδηλώνουν ότι η αγορά ηρωίνης έχει συρρικνωθεί κατά την τελευταία δεκαετία. Επιπλέον, δείκτες όπως τα στοιχεία έναρξης θεραπείας ουσιοεξάρτησης καταδεικνύουν ότι ο πληθυσμός των χρηστών ηρωίνης παρουσιάζει γήρανση.

Η απαγόρευση της καλλιέργειας της οπιούχου παπαρούνας, η οποία επιβλήθηκε από τους Ταλιμπάν τον Απρίλιο του 2022⁴⁰, έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της παραγωγής οπίου και ηρωίνης στο Αφγανιστάν, την πρωταρχική πηγή εφοδιασμού της Ευρώπης. Το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (UNODC) εκτιμά μια μείωση της καλλιέργειας οπίου κατά 95% το 2023 (σε 10.800 εκτάρια, από 232.000 εκτάρια το 2022). Πιο πρόσφατα στοιχεία του 2024 υποδεικνύουν ότι η καλλιέργεια παπαρούνας παρέμεινε σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα (12.800 εκτάρια).

Εάν η μείωση της παραγωγής διατηρηθεί, είναι πιθανή η επίδραση στη διαθεσιμότητα της ηρωίνης στην Ευρώπη. Ωστόσο, η χρονική στιγμή και ο τρόπος που θα εκδηλωθεί η πιθανή έλλειψη διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών και εξαρτάται από απροσδιόριστους παράγοντες, όπως το μέγεθος των τωρινών αποθεμάτων οπίου και ηρωίνης, τυχόν μεταβολές στις οδούς διακίνησης, καθώς και η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των Αφγανών αγροτών, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε εγχώριες πιέσεις προς τους Ταλιμπάν για

άρση της απαγόρευσης (δεδομένου ότι η καλλιέργεια αποτελούσε σημαντική πηγή εισοδήματος για αυτούς).

Η απειλή των Νέων Συνθετικών Οπιοειδών:

Επί του παρόντος, τα νέα συνθετικά οπιοειδή διαδραματίζουν σχετικά μικρό ρόλο στην ευρωπαϊκή αγορά, ωστόσο σε ορισμένες χώρες διαφαίνεται η δημιουργία ανησυχητικής τάσης όσον αφορά στη χρήση τους (π.χ. χώρες Βαλτικής). Συνθετικά οπιοειδή, όπως η φαιντανύλη και τα παράγωγά της (καρφαιντανύλη), τα οποία είναι πολύ πιο ισχυρά από την ηρωίνη, αναφέρονται στο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης της Ε.Ε. εδώ και χρόνια. Πιο πρόσφατα, εμφανίστηκε μια νέα κατηγορία συνθετικών οπιοειδών, τα νιταζένια, ορισμένα από τα οποία παρουσιάζουν ακόμη μεγαλύτερη ισχύ από τη φαιντανύλη. Η τεράστια ισχύς των ουσιών αυτών, η οποία αυξάνει δραματικά τον κίνδυνο θανατηφόρου υπερδοσολογίας, μπορεί να υποκαταστήσει την ηρωίνη σε περίπτωση διαρκούς μείωσης της αφγανικής προσφοράς, γεγονός που θα επιφέρει αρνητικές συνέπειες στη δημόσια υγεία.

Η **Ελλάδα** αποτελεί, λόγω και της γεωγραφικής της θέσης, πρωτίστως **χώρα διέλευσης (transit)** και δευτερευόντως χώρα προορισμού για την ηρωίνη. Η Ελλάδα βρίσκεται επί ενός εκ των κυριότερων οδών διακίνησης οπιούχων, του λεγόμενου «**Νότιου Βαλκανικού Άξονα**». Η θέση αυτή την καθιστά κατεχοχήν πύλη εισόδου για την ηρωίνη που παράγεται στην Ασία (ιδίως στο Αφγανιστάν και τις γειτονικές χώρες όπως το Ιράν και το Πακιστάν) και προορίζεται για τις αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Νότιος Βαλκανικός Άξονας αποτελεί μία από τις τρεις κύριες διαδρομές του Βαλκανικού Άξονα, ο οποίος μαζί με τη Νότια διαδρομή (μέσω Ανατολικής Αφρικής/Αραβικής Χερσονήσου), τη διαδρομή του Καυκάσου και τη Βόρεια διαδρομή (μέσω Ρωσίας/Ουκρανίας) συνθέτουν το δυναμικό δίκτυο μεταφοράς οπιοειδών από τη Νοτιοδυτική Ασία προς την Ευρώπη. Η πολυπλοκότητα των διαδρομών αυτών επιβεβαιώνει την ανάγκη για διακρατικό συντονισμό των διωκτικών αρχών.

Κατά το έτος 2024, καταγράφηκε η κατάσχεση **158,309 χιλιόγραμμων ηρωίνης** στην ελληνική επικράτεια. Το ποσό αυτό σηματοδοτεί **μείωση της τάξεως του 20,81%** σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2023), κατά το οποίο η αντίστοιχη ποσότητα ανερχόταν σε 199,903 χιλιόγραμμα.

³⁹ Περιλαμβάνονται στοιχεία από EUDA: European Union Drugs Agency - Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα Ναρκωτικά 2025: Τάσεις και εξελίξεις.

⁴⁰ Τον Αύγουστο του 2021, οι Ταλιμπάν ανακατέλαβαν την εξουσία στο Αφγανιστάν και τον Απρίλιο του 2022 επιβλήθηκε απαγόρευση της καλλιέργειας παπαρούνας οπίου, λίγο πριν ξεκινήσει η συγκομιδή.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Στο ανωτέρω γράφημα καταγράφεται η διαρκώς μειούμενη ποσότητα ηρωίνης που κατάσχεται στην Ελλάδα κατά την τελευταία δεκαετία, η οποία συμβαδίζει απολύτως με την επίσης μειούμενη γενική ευρωπαϊκή τάση. Αυτή η παράλληλη πορεία υποδηλώνει την ισχυρή σύνδεση της ελληνικής αγοράς με τις ευρύτερες ευρωπαϊκές εξελίξεις. Η παρατηρούμενη μείωση ενδεχομένως οφείλεται στη συρρίκνωση της ζήτησης ή την επίδραση των θεραπευτικών προγραμμάτων, ενώ ενδέχεται επίσης να είναι αποτέλεσμα της μετατόπισης του ενδιαφέροντος των εγκληματικών δικτύων προς πιο κερδοφόρες, όπως η κοκαΐνη. Το μεγαλύτερο μέρος των προαναφερθεισών ποσοτήτων ηρωίνης κατασχέθηκε στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, που αποτελούν τους κύριους κόμβους διανομής και σημεία τελικής λιανικής διάθεσης, τόσο για την εγχώρια αγορά όσο και για την περαιτέρω διακίνηση προς λοιπές ευρωπαϊκές χώρες.

4.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.⁴¹

Τα συνθετικά ναρκωτικά αποτελούν μια κατηγορία ουσιών, που παρασκευάζονται εξ ολοκλήρου σε παράνομα εργαστήρια, γεγονός που καθιστά την παραγωγή τους ανεξάρτητη από γεωγραφικούς περιορισμούς (σε αντίθεση με την ηρωίνη ή την κοκαΐνη). Αυτό συμβαίνει επειδή η διαδικασία παρασκευής τους, δεν απαιτεί την εκχύλιση δραστικών συστατικών από συγκεκριμένα φυτά που χρειάζονται συγκεκριμένες συνθήκες για να αναπτυχθούν. Μεταξύ των πιο γνωστών συνθετικών ναρκωτικών, είναι οι αμφεταμίνες, οι μεθαμφεταμίνες, το MDMA, το LSD, καθώς και συνθετικές παραλλαγές της κάνναβης και των οπιοειδών.

Συνθετικά Διεγερτικά:

⁴¹ Περιλαμβάνονται στοιχεία από: EUDA: European Union Drugs Agency - Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα Ναρκωτικά 2025: Τάσεις και εξελίξεις.

Τα **συνθετικά διεγερτικά** του κεντρικού νευρικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της **αμφεταμίνης**, της **μεθαμφεταμίνης** και των **συνθετικών καθινόνων**, διατίθενται ευρέως στην αγορά παράνομων ουσιών της Ευρώπης. Ιστορικά, η αμφεταμίνη υπήρξε η πλέον χρησιμοποιούμενη ουσία, με τη διαθεσιμότητα και τη χρήση της μεθαμφεταμίνης και των συνθετικών καθινόνων να είναι πιο περιορισμένη. Ωστόσο, πρόσφατα καταγράφεται μεταβολή της δυναμικής, καθώς οι συνθετικές καθιόνες (μια *ευρεία οικογένεια διεγερτικών*) παρουσιάζουν **αυξανόμενη διαθεσιμότητα**, με την εισαγωγή και κατάσχεση πρωτοφανών ποσοτήτων. Η τάση αυτή δικαιολογείται εν μέρει από τον **δυναμικό χαρακτήρα** της παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών και από την **προθυμία των καταναλωτών** να δοκιμάσουν νέα προϊόντα, εκλαμβάνοντας τις διάφορες διεγερτικές ουσίες ως παρόμοιες ως προς την ψυχοδραστική τους επίδραση. Η εξάπλωση αυτή εγείρει σοβαρές ανησυχίες για πιθανή αύξηση προβλημάτων υγείας στους χρήστες.

Παραγωγή και Πρόδρομες Ουσίες:

Διάφορες συνθετικές διεγερτικές ουσίες παράγονται **εντός της Ευρώπης**, με τη χρήση των αντίστοιχων προδρόμων ουσιών και προορίζονται τόσο για τις εγχώριες αγορές όσο και για εξαγωγή. Οι ουσίες αυτές, αν και παρουσιάζουν παρόμοια χημική δομή, ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά ως προς τις ψυχοδραστικές επιδράσεις και τις επιπτώσεις στη δημόσια υγεία. Για παράδειγμα, ορισμένες καθιόνες, όπως η 4-CMC, προκαλούν επιδράσεις παρόμοιες με αυτές της MDMA και της αμφεταμίνης. Η Βενζυλομεθυλοκετόνη (BMK) αποτελεί **βασική πρόδρομη χημική ουσία** για την παρασκευή τόσο της αμφεταμίνης όσο και της μεθαμφεταμίνης. Τα εγκληματικά δίκτυα επιδιώκουν την **αποφυγή του εντοπισμού** επιλέγοντας εναλλακτικές ουσίες για την παραγωγή BMK. Ωστόσο, παρατηρείται αύξηση των κατασχέσεων τόσο της BMK όσο και των ουσιών που απαιτούνται για την παρασκευή της εντός της Ευρώπης.

Κέντρα Παραγωγής και Συνδυαστικά Εργαστήρια (Combi-labs):

Τα εργαστήρια παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών ανέκαθεν εντοπιζόνταν σε συγκεκριμένες χώρες. **Μεγάλης κλίμακας** παραγωγή αμφεταμίνης και μεθαμφεταμίνης πραγματοποιείται κυρίως στις **Κάτω Χώρες**. Επιπλέον, αξιοσημείωτη παραγωγή αμφεταμίνης καταγράφεται σε **Γερμανία** και **Πολωνία**, ενώ μικρότερης κλίμακας εγκαταστάσεις μεθαμφεταμίνης (για την εγχώρια αγορά) αναφέρονται στην **Τσεχία**.

Οι εγκαταστάσεις παραγωγής που μπορούν να εναλλάσσονται μεταξύ διαφορετικών ουσιών, γνωστές ως «εργαστήρια παραγωγής συνδυασμού ουσιών» ή «combi-labs», εξακολουθούν να εντοπίζονται στην ΕΕ. Η χρήση των combi-labs είναι ελκυστική για τα εγκληματικά δίκτυα διότι τους επιτρέπει εύκολη ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις της αγοράς και ευελιξία αναφορικά με την παράλληλη παραγωγή προϊόντων για εξαγωγή (π.χ., κρυσταλλική μεθαμφεταμίνη για αγορές εκτός Ευρώπης), με προϊόντα που προορίζονται για τους εγχώριους καταναλωτές (π.χ., αμφεταμίνη).

MDMA:

Η **MDMA** (Methylenedioxymethamphetamine), αν και χημικά συναφής με τις αμφεταμίνες, παρουσιάζει διαφορετική δράση. Η χρήση της στην Ευρώπη συνδέεται γενικά με **περιστασιακές** μορφές κατανάλωσης στο πλαίσιο της νυχτερινής ζωής και της ψυχαγωγίας. Ωστόσο, αποτελεί τη **δεύτερη πιο συχνά χρησιμοποιούμενη** παράνομη διεγερτική ουσία στην Ευρώπη, μετά την κοκαΐνη.

Η χρήση της μειώθηκε προσωρινά κατά την πανδημία COVID-19 αλλά **ανέκαμψε** μετά την άρση των περιορισμών. Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία υποδεικνύουν σχετική σταθερότητα στην ετήσια κατανάλωση, αν και η ανάλυση λυμάτων σε περισσότερες από τις μισές ευρωπαϊκές πόλεις έδειξε αύξηση των καταλοίπων MDMA μεταξύ 2023 και 2024.

Η **παραγωγή MDMA** πραγματοποιείται κυρίως στις **Κάτω Χώρες** και το **Βέλγιο**, αναδεικνύοντας την Ευρώπη σε σημαντικό παγκόσμιο προμηθευτή για την εν λόγω ουσία. Πρόσφατα εντοπίστηκαν εγκαταστάσεις παραγωγής MDMA στην **Ισπανία**, τη **Γαλλία**, την **Πολωνία** και τη **Σουηδία**, γεγονός που πιθανόν αντικατοπτρίζει μια γεωγραφική διαφοροποίηση και εξάπλωση των τοποθεσιών παραγωγής.

Η χρήση MDMA σπάνια αποτελεί λόγο για έναρξη θεραπείας, ωστόσο **περιστατικά οξείας δηλητηρίασης και θανάτων** συνδέονται με την ουσία. Δεδομένης της ποικιλοπλοκότητας στην περιεκτικότητα και την καθαρότητα των χαπιών και σκονών MDMA στο επίπεδο της λιανικής πώλησης, οι χρήστες εκτίθενται σε απρόβλεπτα επίπεδα κινδύνου.

Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες (NPS):

Η αγορά των **Νέων Ψυχοδραστικών Ουσιών (NPS)** χαρακτηρίζεται από την **συνεχή εμφάνιση νέων ενώσεων** που δεν ελέγχονται από τις διεθνείς

συμφωνίες. Το 2024 εντοπίστηκαν για πρώτη φορά 47 νέες ψυχοδραστικές ουσίες, αριθμός που προσεγγίζει τον μέσο ετήσιο αριθμό της περιόδου 2016–2022. Επιπλέον, για **δεύτερη συνεχή χρονιά**, οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου στην Ε.Ε. ανέφεραν στο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης **ποσότητα-ρεκόρ νέων ψυχοδραστικών ουσιών**, η οποία ανήλθε σε **41,4 τόνους** ναρκωτικών που εισήχθησαν ή κατασχέθηκαν.

Η παραγωγή NPS αποσκοπεί στη διαρκή **παράκαμψη των νομικών ελέγχων (legal loopholes)**. Ωστόσο, οι **νομοθετικές ρυθμίσεις** και τα κανονιστικά μέτρα που υιοθετούνται στην Ευρώπη και στις χώρες προέλευσης φαίνεται να έχουν συμβάλει στη μείωση του αριθμού των ουσιών που εμφανίζονται για πρώτη φορά και ιδίως όσων έχουν αποτελέσει αντικείμενο ειδικής στόχευσης (π.χ. *παράγωγα φαιντανύλης, συνθετικά κανναβινοειδή*).

Παρότι οι **κίνδυνοι** αυτών των νέων ενώσεων για την υγεία δεν είναι επαρκώς κατανοητοί, ορισμένες από αυτές μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρές ή θανατηφόρες δηλητηριάσεις. Η **Κίνα** και η **Ινδία** συνεχίζουν να αποτελούν σημαντικές χώρες προέλευσης των NPS που εντοπίζονται στην Ευρώπη ή των πρόδρομων ουσιών που απαιτούνται για την παραγωγή τους.

Η κατάσταση στην Ελλάδα:

Η **Ελλάδα**, αποτελεί κυρίως χώρα **διέλευσης** ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών και δευτερευόντως, χώρα προορισμού για εγχώρια κατανάλωση, καθώς η διακίνηση και η χρήση των συνθετικών ναρκωτικών, δεν βρίσκεται στα επίπεδα άλλων κρατών της Ευρώπης. Παρά το χαμηλότερο επίπεδο χρήσης, κατά το έτος **2024** καταγράφηκε **σημαντική αύξηση** στις κατασχέσεις ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών από τις αρμόδιες Διοικητικές Αρχές της χώρας. Ωστόσο, η συνολική κατασχεθείσα ποσότητα παρέμεινε σε σαφώς χαμηλότερο επίπεδο σε σύγκριση με άλλες κατηγορίες ουσιών (*όπως την κάνναβη και την κοκαΐνη*). Η εκτιμώμενη, συνολική, «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών, κατά το έτος 2024, ξεπέρασε το ποσό των **9,6 εκατομμυρίου ευρώ**⁴².

Η αύξηση των κατασχέσεων υποδηλώνει την αυξανόμενη προσπάθεια των εγκληματικών δικτύων να διεισδύσουν στην ελληνική αγορά, ακολουθώντας τη γενικότερη ευρωπαϊκή τάση επέκτασης των συνθετικών ναρκωτικών, καθώς το υψηλό περιθώριο

⁴² Το ποσό υπολογίσθηκε, λαμβάνοντας υπόψη, τη μέση τιμή γραμμαρίου ή δισκίου. ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ - ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα 2024.

κέρδους αποτελεί ισχυρό κίνητρο για τις οργανωμένες εγκληματικές δομές. Συνεπώς, παρότι η αγορά συνθετικών παραμένει μικρότερη συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η καταγεγραμμένη αύξηση στις κατασχέσεις και η σημαντική οικονομική αξία των ουσιών που εντοπίστηκαν, υποδεικνύουν μία **ανησυχητική τάση** και την ανάγκη για εντατικοποίηση των δράσεων από τις ελληνικές Διοικητικές Αρχές.

4.2.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες
115	• Νομοθεσία περί αλλοδαπών • Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα • Νομοθεσία περί όπλων • Κλοπή • Φθορά ξένης ιδιοκτησίας • Αρπαγή • Εμπρησμός • Εκβιασμός • Κυκλοφορία πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής	45	26	37	Προέλευσης: Αλβανία Ελλάδα Τουρκία Παναμάς Ισπανία Βουλγαρία Περου Γερμανία Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα Τουρκία Βουλγαρία Προορισμού Ελλάδα χώρες Ε.Ε. Αυστραλία

Στην **Ελλάδα**, το 2024, δραστηριοποιήθηκαν, συνολικά, **εκατόν δεκαπέντε (115)** εγκληματικές ομάδες, οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από **659** μέλη.

Σημειώνεται ότι, σε **επτά (7)** εκ των ανωτέρω **υποθέσεων**, δεν κατέστη δυνατή, έως την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης, η πλήρης αποδόμηση των αντίστοιχων εγκληματικών οργανώσεων και ο σαφής προσδιορισμός των ειδικότερων χαρακτηριστικών αναφορικά με τη **χώρα προέλευσης των μελών** τους και την **ύπαρξη σχέσεων ιεραρχίας** εντός της δομής τους. Εντούτοις, προέκυψαν **σαφείς ενδείξεις** εγκληματικής δραστηριότητας στο πλαίσιο του **Οργανωμένου Εγκλήματος**, οι οποίες τεκμηριώνονται από τη μεθοδολογία δράσης που υιοθετήθηκε και το σημαντικό μέγεθος των ποσοτήτων των ναρκωτικών ουσιών που ανευρέθησαν. Τα ανωτέρω στοιχειοθετούν την απαιτούμενη πολυπλοκότητα και τον συντονισμό που συνεπάγονται τέτοιες δραστηριότητες, οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ τις δυνατότητες μεμονωμένων ατόμων ή απλών συνεργατικών σχημάτων.

Οι περισσότερες εκ των ανωτέρω υποθέσεων (6 από τις 7) αφορούσαν **καλλιέργεια φυτών κάνναβης** σε υπαίθριους χώρους με υψηλό βαθμό οργάνωσης. Συγκεκριμένα, οι καλλιέργειες εντοπίστηκαν σε δυσπρόσιτες, ορεινές ή δασικές περιοχές. Η επιλογή των περιοχών αυτών αιτιολογείται από την αναζήτηση απομόνωσης και τη δυσκολία πρόσβασης για τις δικτυικές αρχές. Οι χώροι είχαν κατάλληλα **διαμορφωθεί με αυτοσχέδια συστήματα άρδευσης** και **εξοπλισμό προσωρινής διαμονής** των μελών των Ε.Ο. για την επίβλεψη της καλλιέργειας. Η ύπαρξη αυτών των υποδομών **τεκμηριώνει τον μακροχρόνιο σχεδιασμό** και την **συστηματικότητα** της εγκληματικής δραστηριότητας. Επιπλέον, η πυκνή φυσική βλάστηση λειτουργούσε ως **αντίμετρο** εντοπισμού και εξασφάλιζε την αποτελεσματική **απόκρυψη** των φυτειών από την εναέρια και επίγεια επιτήρηση.

Σε μία (1) υπόθεση, στο πλαίσιο επιχειρησιακής δράσης για τον εντοπισμό ναρκωτικών εντός του Λιμένα Πειραιά, διενεργήθηκαν έλεγχοι σε εμπορευματοκιβώτια προερχόμενα από χώρες της **Λατινικής Αμερικής**. Κατά τη διάρκεια των ελέγχων, εντοπίστηκε ένα **εμπορευματοκιβώτιο** το οποίο μετέφερε **νόμιμο φορτίο κατεψυγμένων καλαμαριών**, προερχόμενο από το **Περου** και με δηλωμένο τελικό προορισμό την **Κροατία**, εντός του οποίου ανευρέθηκαν 100 συσκευασίες που περιείχαν συνολικά **109 κιλά και 600 γραμμάρια κοκαΐνης**. Η **ανάλυση** της υπόθεσης αυτής **επιβεβαιώνει τη διαχρονική λειτουργία** του Λιμένα Πειραιά ως **κόμβου διέλευσης (transit hub)** κοκαΐνης, με την ίδια **μεθοδολογία (απόκρυψη σε νόμιμο, ευαλλοίωτο φορτίο, το οποίο απαιτεί ταχεία διακίνηση)**. Τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με τη μεγάλη ποσότητα της ουσίας, επιβεβαιώνουν επίσης τη δράση διεθνικής/ών εγκληματικής/ών οργάνωσης/ων με υψηλό βαθμό οργάνωσης και κεφαλαιακής επάρκειας.

Πέραν των ανωτέρω, όσον αφορά στον χαρακτηρισμό των εγκληματικών οργανώσεων, με βάση την **χώρα προέλευσης της πλειοψηφίας των μελών**, από τις εγκληματικές ομάδες στις οποίες υπήρξε πλήρης αποδόμηση και προσδιορισμός των ειδικότερων χαρακτηριστικών τους, σε **45** υποθέσεις, η πλειοψηφία των μελών είχε αμιγώς ελληνική υπηκοότητα (**εγχώριες ε.ο.: ποσοστό 41,67% επί του συνόλου**), σε **37** υποθέσεις, καταγράφηκε η μικτή προέλευση της πλειοψηφίας των μελών των εγκληματικών οργανώσεων (**εγχώριες και αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό 34,26% επί του συνόλου**), με συχνότερη σύνθεση μελών ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας και τέλος, σε **26** υποθέσεις οι εγκληματικές οργανώσεις είχαν αλλοδαπή, κατά κύριο λόγο,

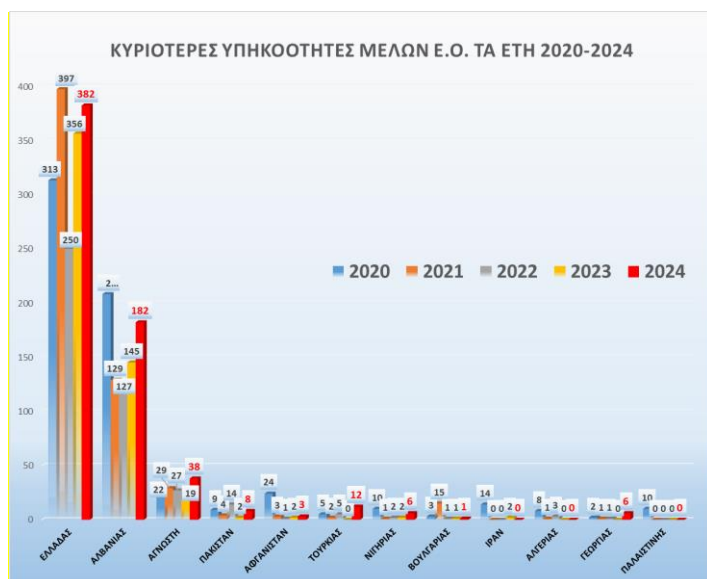
προέλευση μελών (αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό **24,07%** επί του συνόλου).

Αναφορικά με τον **αριθμό των μελών** που τις συγκροτούσαν, η πλειοψηφία των ομάδων, σε ποσοστό **67,83%** επί του συνόλου, ήταν **ολιγομελείς** (78 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 3 έως 5 μέλη) και ακολούθως **πολυμελείς** (ε.ο. με σύσταση από 6 έως 12 μέλη), σε ποσοστό **25,22%** επί του συνόλου (εξαρθρώθηκαν 29 υποθέσεις πολυμελών εγκληματικών οργανώσεων). Επίσης, διαπιστώθηκε η δράση **οχτώ (8) εγκληματικών δικτύων** (ε.ο. με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών), σε ποσοστό **6,95%** επί του συνόλου.

Η εξέταση των στοιχείων αναφορικά με τις **υπηκοότητες των μελών** των εγκληματικών οργανώσεων (Ε.Ο.) που ενεπλάκησαν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών κατά το έτος 2024, σε σύγκριση με την περίοδο 2020-2023, καταδεικνύει μια συνεχιζόμενη σταθερότητα στις κυριότερες χώρες προέλευσης.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα, με τις κυριότερες υπηκοότητες μελών εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιήθηκαν στο εγκληματικό πεδίο της διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, κατά το έτος 2024 (συγκριτικά με τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023) στη χώρα μας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Όπως προκύπτει, οι **πλέον συχνά εμφανιζόμενες υπηκοότητες** είναι:

α) Η **ελληνική**: Η πρωτοκαθεδρία της ελληνικής υπηκοότητας ερμηνεύεται από την αναγκαιότητα της συμμετοχής Ελλήνων στις Ε.Ο. για την εξασφάλιση της επιχειρησιακής υποστήριξης (π.χ., **ενοικίαση χώρων, προμήθεια εξοπλισμού, διευκόλυνση της διανομής στη**

λιανική αγορά) και τη μείωση του ρίσκου εντοπισμού λόγω της γλωσσικής και πολιτισμικής εξοικείωσης.

β) Η **αλβανική**: Η παρουσία της αλβανικής υπηκοότητας ως δεύτερης πιο συχνά εμφανιζόμενης αιτιολογείται από την ιστορική και γεωγραφική σχέση της Ελλάδας με τον Νότιο Βαλκανικό Άξονα και την Αλβανία, η οποία παράλληλα αποτελεί σημαντική πηγή κάνναβης και σημείο διέλευσης ηρωίνης. Τα μέλη αλβανικής καταγωγής συχνά αναλαμβάνουν ρόλους που σχετίζονται με τη μεταφορά, την καλλιέργεια και τη διακίνηση των ουσιών.

Σε **μικρότερο, αλλά αξιοσημείωτο βαθμό**, καταγράφεται η συμμετοχή μελών στις Ε.Ο. που προέρχονται από τις ακόλουθες χώρες:

- **Πακιστάν, Αφγανιστάν, Τουρκία**: Η παρουσία υπηκοοτήτων από χώρες της Νοτιοδυτικής Ασίας τεκμηριώνει τη διασύνδεση των εγκληματικών οργανώσεων που δρουν στην Ελλάδα με τον «Βαλκανικό Άξονα» διακίνησης ηρωίνης, δεδομένου ότι οι χώρες αυτές βρίσκονται είτε στην πηγή (Αφγανιστάν) είτε σε κρίσιμα σημεία διέλευσης (Πακιστάν, Τουρκία) προς την Ευρώπη.
- **Νιγηρία**: Η εμφάνιση της Νιγηρίας **υποδεικνύει** τη συμμετοχή στις Ε.Ο. που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση κοκαΐνης (μέσω της Νότιας διαδρομής) ή/και την τελική διανομή άλλων ουσιών στα αστικά κέντρα.
- **Βουλγαρία**: Η συμμετοχή της Βουλγαρίας αντανakλά τις γειτνιάζουσες χερσαίες οδούς και τη διασύνδεση με την Κεντρική και Βόρεια διαδρομή του Βαλκανικού Άξονα.

Στις εγκληματικές ομάδες διακίνησης ναρκωτικών ουσιών που διαπιστώθηκαν σχέσεις ιεραρχίας μεταξύ των μελών τους (το 2024), διαπιστώθηκε **ιεραρχική δομή**, σε ποσοστό **55,56%** επί του συνόλου (**60 υποθέσεις**), με την ύπαρξη ενός ηγετικού μέλους ή πυρήνα ατόμων, που οργανώνει τις διακινήσεις και συντονίζει τις ενέργειες των λοιπών κύριων ή περιφερειακών μελών, οι ρόλοι των οποίων είναι σαφώς διαχωρισμένοι. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ηγετικά μέλη, αναλαμβάνουν τον πλήρη συντονισμό των υπόλοιπων μελών και τα καθοδηγούν ως προς τον τρόπο δράσης τους, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας των ποσοτήτων που διακινούνται, το είδος της ουσίας, τα σημεία πώλησης, τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ μελών ε.ο. και αγοραστών, τους χώρους απόκρυψης, αποφεύγοντας, ωστόσο, την άμεση συμμετοχή τους στη διακίνηση για την αποφυγή της σύλληψής τους.

Αντιθέτως, **επίπεδη δομή**, καταγράφεται σε **48** από τις διερευνηθείσες υποθέσεις (ποσοστό **44,44%** επί του

συνόλου), στις οποίες η λήψη των κύριων αποφάσεων για τη δράση και τις επιμέρους ενέργειες της ομάδας γινόταν από κοινού. Αξίζει να σημειωθεί ότι, το ποσοστό των εγκληματικών ομάδων που παρουσιάζουν επίπεδη δομή, έναντι της ιεραρχικής, φαίνεται να αυξάνεται σταδιακά αλλά σταθερά τα τελευταία έτη, πλην όμως, παραμένει συγκριτικά χαμηλότερο.

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, **ηγετικό ρόλο** είχαν, κυρίως, **ημεδαποί** και υπήκοοι **Αλβανίας** και ακολούθως, σε πολύ μικρότερο βαθμό υπήκοοι της Τουρκίας, Πολωνίας, Νιγηρίας και Ισραήλ. Ομοίως, **κύρια μέλη** (μέλη και σημαντικό / απαραίτητο ρόλο για την ολοκλήρωση της εγκληματικής δραστηριότητας, όχι όμως ηγετικά) αποτελούσαν άτομα με, πρωτίστως, ελληνική και αλβανική, υπηκοότητα και σε μικρότερο βαθμό τούρκικη, γεωργιανή, πακιστανική, ουκρανική και νιγηριανή υπηκοότητα. **Περιφερειακό / υποστηρικτικό ρόλο** έχουν, ομοίως, μέλη ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας (κυρίως υπεύθυνοι για τη φύλαξη ναρκωτικών ουσιών στους χώρους απόκρυψης, μεταφορές κ.λπ.).

Όσον αφορά τη **γεωγραφική διάσταση** της δράσης των εγκληματικών ομάδων που εξετάστηκαν, σημαντικό ποσοστό αυτών είχε **τοπικό πεδίο δράσης** και δρούσε σε επίπεδο νομού (85 ε.ο., σε ποσοστό **73,91%** επί του συνόλου). Δράση σε **επίπεδο περιφέρειας ή επικράτειας**, είχαν δεκαπέντε (15) ε.ο. (ποσοστό **13,04%** επί του συνόλου). **Διασυνοριακή διάσταση** (εισαγωγή/ διακίνηση / πέρασμα ναρκωτικών ουσιών στο εσωτερικό της Χώρας) ή **διεθνές πεδίο δράσης** (εγκληματικές ομάδες με ενεργά τους μέλη σε άλλες χώρες του εξωτερικού), είχαν επίσης δεκαπέντε (15) ε.ο. (ποσοστό **13,04%** επί του συνόλου).

Διαπιστώνεται ότι ένας σημαντικός αριθμός των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν δεν περιοριζόταν στη διακίνηση αποκλειστικά ενός είδους ναρκωτικής ουσίας. Αντιθέτως, οι οργανώσεις αυτές προέβαιναν συστηματικά ή περιστασιακά στη διακίνηση **δύο ή περισσότερων ειδών ουσιών (Polydrug groups)**. Συγκεκριμένα, το **34,78%** των εξαρθρωθέντων εγκληματικών ομάδων διακινούσαν **άνω του ενός είδους ναρκωτικής ουσίας**. Η διακίνηση πολλαπλών ουσιών παρέχει στις ε.ο. επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα και ελαχιστοποίηση του ρίσκου:

- Με τον τρόπο αυτό δράσης αξιοποιούν την ίδια **εφοδιαστική αλυσίδα**, τις ίδιες **μεθόδους απόκρυψης/μεταφοράς** και το ίδιο **δίκτυο διανομής** για τη διακίνηση διαφορετικών ουσιών, μεγιστοποιώντας το παράνομο κέρδος τους.

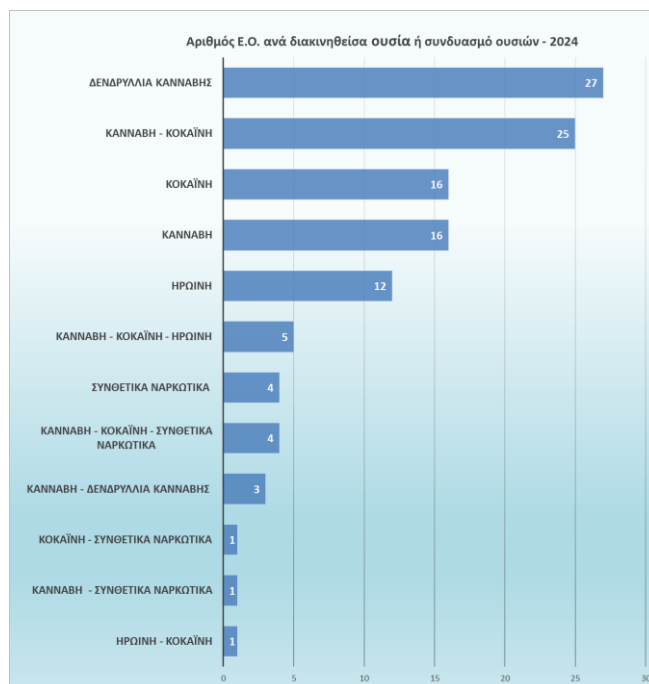
- Η δυνατότητα προσφοράς ποικιλίας ουσιών επιτρέπει στις Ε.Ο. να ανταποκρίνονται με **μεγαλύτερη ευελιξία** στις μεταβαλλόμενες ή ταυτόχρονες απαιτήσεις της αγοράς.

Ο πλέον κυρίαρχος συνδυασμός διακινούμενων ουσιών αφορά τη συνύπαρξη **κάνναβης και κοκαΐνης**. Ο συνδυασμός αυτός υπερσχύει σημαντικά έναντι των υπολοίπων, καταγράφοντας **25 υποθέσεις**, ποσοστό που αντιστοιχεί στο **21,74%** του συνόλου των εξαρθρωθέντων Ε.Ο.. Η υπεροχή του συνδυασμού κάνναβης-κοκαΐνης αιτιολογείται στην ευρεία αποδοχή και την διαφορετική κερδοφορία των δύο ουσιών, με την κάνναβη να καλύπτει τη μαζική αγορά και την κοκαΐνη την αγορά υψηλού κέρδους, εξασφαλίζοντας έτσι ένα σταθερό και διαφοροποιημένο κέρδος για την οργάνωση.

Αντιθέτως, το **65,22%** των Ε.Ο. δραστηριοποιούνταν στη **διακίνηση ενός μόνο είδους ουσίας**. Η πλειοψηφία αυτών αφορούσε την **κάνναβη** (κατεργασμένη, ακατέργαστη ή/και καλλιέργεια), ακολουθούμενη από την **κοκαΐνη**. Αυτό επιβεβαιώνει ότι, παρά την άνοδο των (Polydrug groups), η εξειδίκευση στην κάνναβη και την κοκαΐνη παραμένει ο βασικός πυλώνας της εγκληματικής δραστηριότητας.

Το ακόλουθο Γράφημα αποτυπώνει **ποσοτικά** την κατανομή των εξαρθρωθέντων εγκληματικών οργανώσεων (Ε.Ο.) βάσει του **είδους ή του συνδυασμού ναρκωτικών ουσιών** στις οποίες δραστηριοποιούνταν.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

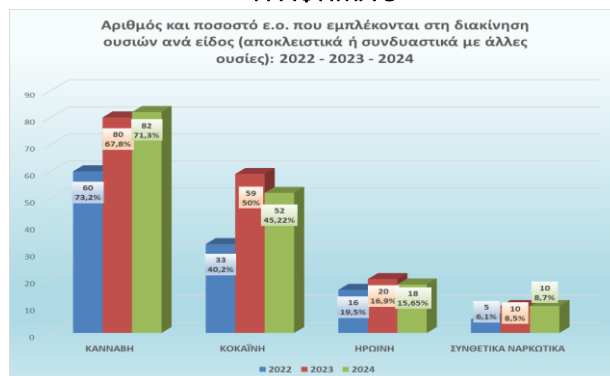

Η ανάλυση του συνόλου των εξαρθρωθέντων εγκληματικών οργανώσεων (Ε.Ο.) καταδεικνύει την ακόλουθη **ιεράρχηση** ως προς την εμπλοκή τους στις επιμέρους κατηγορίες ναρκωτικών ουσιών

(λαμβάνοντας υπόψη τη διακίνηση της ουσίας είτε αποκλειστικά είτε σε συνδυασμό με άλλες). Η **πλειοψηφία** των εγκληματικών οργανώσεων (82 υποθέσεις, σε ποσοστό **71,3%** επί του συνόλου) εμπλέκεται στη διακίνηση **κάνναβης** (σε οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένης της καλλιέργειας δενδρυλλίων), γεγονός που επιβεβαιώνει τη θέση της ως την **πλέον διαδεδομένη ουσία** της εγχώριας αγοράς. Ακολούθως, η υψηλή εμπλοκή στη διακίνηση **κοκαΐνης** (52 Ε.Ο., σε ποσοστό **45,22%** επί του συνόλου) υποδεικνύει τον αυξημένο προσανατολισμό των Ε.Ο. για την αγορά αυτή, η οποία προσφέρει **υψηλότερα περιθώρια κέρδους** και συνδέεται με τις **διεθνείς ροές** διακίνησης μέσω των λιμένων. Η εμπλοκή στη διακίνηση **ηρωίνης** είναι σημαντικά χαμηλότερη (18 Ε.Ο., σε ποσοστό **15,65%** επί του συνόλου). Η διαφορά αυτή σε σχέση με την κάνναβη και την κοκαΐνη **αιτιολογείται** από τη **διαχρονική συρρίκνωση** της αγοράς ηρωίνης στην Ευρώπη, όπως έχει ήδη αναφερθεί. **Συνθετικά ναρκωτικά** διαφόρων τύπων (κυρίως MDMA, αμφεταμίνες, μεθαμφεταμίνη, συνθετικά κανναβιδοειδή, νέες ψυχοτρόπες ουσίες κ.α.) διακινούνταν από **10** εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **8,7%** επί του συνόλου). Ωστόσο, από αυτές, μόνο τέσσερις διακινούσαν αποκλειστικά συνθετικά ναρκωτικά ενώ οι υπόλοιπες έξι, δευτερευόντως και συνδυαστικά με λοιπές ουσίες (κυρίως κάνναβη ή κοκαΐνη). Η συγκριτικά χαμηλή συνολική εμπλοκή στα συνθετικά ναρκωτικά υποδηλώνει ότι, παρά την καταγεγραμμένη αύξηση των κατασχέσεων (2024), η ελληνική αγορά δεν έχει υιοθετήσει ακόμη σε μεγάλη κλίμακα την εξειδικευμένη παραγωγή ή τη μαζική διακίνηση αυτών των ουσιών, αν και η παρουσία τους, έστω και στον μικρότερο βαθμό που καταγράφεται, προειδοποιεί για την **πιθανή μελλοντική επέκταση** των Polydrug groups και σε αυτόν τον τομέα.

Συγκριτικά με αντίστοιχα στοιχεία του έτους 2023, καταγράφεται μικρή ποσοστιαία αύξηση στις ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση κάνναβης (71,3% το 2024, έναντι 67,8% το 2023 και 73,2% το 2022) και συνθετικών ναρκωτικών (8,7% το 2024, έναντι 8,5% το 2023 και 6,1% το 2022). Αντιθέτως, μείωση καταγράφεται στο ποσοστό των ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση κοκαΐνης (45,22% το 2024, έναντι 50% το 2023 και 40,2% το 2022) και ηρωίνης (15,65% το 2024, έναντι 16,9% το 2023 και 19,5% το 2022).

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Η δράση των συγκεκριμένων ομάδων, σε πολλές περιπτώσεις, συνδυάζεται και με **άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (poly-criminal groups)**, όπως παραβάσεις της νομοθεσίας περί αλλοδαπών, παραβάσεις νομοθεσίας περί όπλων, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, κλοπές, φθορές ξένης ιδιοκτησίας, αρπαγές, εμπρησμοί, εκβιασμοί και Κυκλοφορία πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που διαπιστωνόταν η διάπραξη αδικημάτων που δεν εμπίπτουν στην νομοθεσία περί ναρκωτικών ουσιών, η τέλεσή τους είχε, τις περισσότερες φορές, ευκαιριακό χαρακτήρα και δεν αποτελούσε κύριο και συστηματικό τρόπο δράσης της οργάνωσης για τον παράνομο προσπορισμό κέρδους.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται τις **νομότυπες δομές (σε ποσοστό 49,57%)** για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους, κυρίως αξιοποιώντας προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (όπως π.χ. δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά ναρκωτικών ουσιών, εταιρίες ταχυμεταφορών για την αποστολή, εγχώρια ή διεθνώς, δεμάτων που εμπεριέχουν αποκρυμμένες ναρκωτικές ουσίες, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων και παράλληλα, την προσπάθεια εισαγωγής τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, εκμίσθωση καταλυμάτων διαμονής ή άλλων εγκαταστάσεων για την απόκρυψη ναρκωτικών ουσιών και αποφυγή σύνδεσής τους με αυτές).

Ωστόσο, διαπιστώθηκε και η **ίδρυση και ο απόλυτος έλεγχος συγκεκριμένων επιχειρήσεων**, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά, ενώ ουσιαστικά αποσκοπούν στη συγκεκριμένη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών και τη δικαιολόγηση των παράνομων εσόδων από τη διακίνησή τους. Η μέθοδος αυτή, χρησιμοποιήθηκε από ε.ο., οι οποίες, υπό τη νομιμοφανή κάλυψη εταιριών που εισήγαγαν εμπορεύματα μέσω εμπορευματοκιβωτίων, μετέφεραν μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης από χώρες

της λατινικής Αμερικής ή εξήγαγαν εμπορεύματα προς χώρες του εξωτερικού. Σε άλλες περιπτώσεις, μέλη διακινούσαν ναρκωτικές ουσίες, εκμεταλλευόμενα την επαγγελματική τους ιδιότητα, ως ιδιοκτήτες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος ή άλλων επαγγελματικών χώρων, εντός των οποίων πραγματοποιούνταν διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, για την αποφυγή συχνών μετακινήσεων και ενδεχόμενων ελέγχων και παράλληλα χρησιμοποιούσαν τις επιχειρήσεις που είχαν συστήσει, για τη νομιμοποίηση των χρημάτων που εισέπρατταν από την εγκληματική τους δραστηριότητα. Καταγράφηκαν επίσης περιπτώσεις όπου μέλη ε.ο. διακινούσαν ποσότητες ναρκωτικών ουσιών, δικαιολογώντας τις συχνές μετακινήσεις τους, δρώντας στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας (ως οδηγοί ταξί, διανομείς καφέ/φαγητού κ.α.).

Αναφορικά με τη χρήση μέσων **διαφθοράς** που να συνδέονται με τις υπόψη εγκληματικές ομάδες, το 2024, διαπιστώθηκε, σε μικρό ποσοστό αυτών (**2,6% επί του συνόλου**). Συγκεκριμένα, εξαρθρώθηκαν τρεις (3) ε.ο. από τις οποίες, οι δύο (2) στη σύνθεση τους, περιλάμβαναν από ένα έως δύο μέλη, που ήταν χαμηλόβαθμα στελέχη κρατικών δομών (πυροσβεστική υπηρεσία και τοπική αυτοδιοίκηση κατά περίπτωση). Επιπλέον, σε άλλη υπόθεση, πολυμελής εγκληματική οργάνωση στην οποία συμμετείχαν μεγάλος αριθμός Αλβανών και Ελλήνων, αποσκοπώντας στην εισαγωγή ναρκωτικών ουσιών (κάνναβης και κοκαΐνης) στην ελληνική επικράτεια από την Αλβανία, στρατολόγησαν άτομο που κατείχε υψηλή θέση στον κρατικό μηχανισμό της γείτονος χώρας, προκειμένου να εξασφαλίσουν την απρόσκοπτη μεταφορά των παράνομων φορτίων προς την Ελλάδα.

Κατά το έτος 2024, διαπιστώθηκε ότι οι εξαρθρωθείσες εγκληματικές οργανώσεις (Ε.Ο.) κατέφυγαν σε **εξειδικευμένες ενέργειες** σε ποσοστό **33,91%** επί του συνόλου. Ωστόσο, η πλειονότητα αυτών των ενεργειών αφορούσε δράσεις που **δεν απαιτούν ιδιαίτερη τεχνογνωσία** μη προσβάσιμη στο ευρύ κοινό.

Οι δράσεις αυτές συνδέονταν με:

- Γνώσεις στην καλλιέργεια φυτών κάνναβης σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, περιλαμβάνοντας την εγκατάσταση υποτυπωδών συστημάτων άρδευσης και λοιπού εξοπλισμού.
- Διαμόρφωση αυτοσχέδιων «εργαστηρίων» για τη νόθευση ναρκωτικών ουσιών με ουσίες πρόσμιξης, με σκοπό τον **πολλαπλασιασμό των**

ποσοτήτων και τη μεγιστοποίηση του κέρδους μέσω λιανικής διακίνησης.

Οι προαναφερόμενες μέθοδοι χαρακτηρίζονται ως προσβάσιμες και δεν απαιτούν υψηλή επιστημονική κατάρτιση ή δαπανηρό εξοπλισμό.

Πέραν των προαναφερθέντων περιπτώσεων που αφορούν εξειδικευμένες δράσεις χαμηλού επιπέδου τεχνογνωσίας, εξαρθρώθηκαν **τρεις εγκληματικές οργανώσεις** στις οποίες διαπιστώθηκε **υψηλότερο επίπεδο εξειδίκευσης** και τεχνογνωσίας, μη προσβάσιμο στο ευρύ κοινό, γεγονός που υποδηλώνει μεγαλύτερη οργανωτική ικανότητα και επαρκείς οικονομικούς πόρους.

- Η πρώτη, αποσκοπώντας στη νόθευση και την επανατυποποίηση ηρωίνης, λειτουργούσε ένα **αυτοσχέδιο, πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο** (το οποίο διέθετε υδραυλική πρέσα, μεταλλικά καλούπια, αναδευτήρες, ζυγαριές ακριβείας και άλλα συναφή σύνεργα απαραίτητα για την τελική επεξεργασία του ναρκωτικού). Η εν λόγω λειτουργία απαιτεί ειδική τεχνογνωσία στη χημεία της νόθευσης και στον χειρισμό του εξοπλισμού, κάτι που υποδεικνύει την ύπαρξη εξειδικευμένου μέλους εντός της ε.ο..
- Η δεύτερη εγκληματική οργάνωση είχε αναπτύξει σύνθετη μεθοδολογία απόκρυψης κοκαΐνης στο πλαίσιο της διεθνούς διακίνησης. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκε η πρακτική της τοποθέτησης και απόκρυψης σημαντικών ποσοτήτων **κοκαΐνης εντός των ψυκτικών μηχανισμών εμπορευματοκιβωτίων** (containers). Τα εν λόγω εμπορευματοκιβώτια προέρχονταν από το Έκουαδόρ με τελικό προορισμό χώρες της Ευρώπης, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της Ελλάδας ως κόμβου διέλευσης. Επιπροσθέτως, η μεθοδολογία δράσης περιλάμβανε την τοποθέτηση μηχανισμών GPS στα σημεία απόκρυψης.
- Τέλος, στην τρίτη εγκληματική οργάνωση διαπιστώθηκε η **κατασκευή και χρήση Αυτοσχέδιων Εκρηκτικών Εμπρηστικών Μηχανισμών (Α.Ε.Ε.Μ.)**, καθώς και η κατοχή ευρείας ποικιλίας όπλων (περιλαμβανομένων πιστολιών, γεμιστήρων, αλεξίσφαιρων γιλέκων και άλλων μέσων). Η κατοχή των προαναφερόμενων όπλων από την ε.ο. συνδέεται με την πολυτομεακή εγκληματική της δράση που υπερέβαινε τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και επεκτεινόταν σε εκβιασμούς, εμπρησμούς και εκρήξεις.

Οι εγκληματικές ομάδες που διερευνήθηκαν, προέβαιναν σε **άσκηση βίας**, σε ποσοστό **12,17%** επί του συνόλου, η οποία, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, είχε τη μορφή αντίδρασης στη σύλληψη από στελέχη των διωκτικών αρχών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και αποσκοπούσε στην προσπάθεια αποφυγής της και διαφυγής των μελών των ε.ο.. Ωστόσο, υπήρχαν υποθέσεις στις οποίες διαπιστώθηκε η χρήση βίας, ως μόνιμο στοιχείο του *modus operandi* των ε.ο. και εκδηλώνονταν είτε με τη μορφή απειλών, στρεφόμενων κατά χρηστών, προκειμένου να εκφοβιστούν και να μην στραφούν σε άλλες πηγές για την αγορά ναρκωτικών ουσιών, είτε εντός των ίδιων των οργανώσεων, με απειλές αλλά και άσκηση σωματικής βίας, προερχόμενη από τα ηγετικά στελέχη αυτών και στρεφόμενη εις βάρος κατώτερων στην ιεραρχία μελών, αποσκοπώντας στον εκφοβισμό και την εκτέλεση των εντολών που τους έδιναν ή την εξόφληση χρηματικών οφειλών.

Οι εν λόγω ομάδες, προκειμένου να παραπλανήσουν τις διωκτικές αρχές, να αποκρύψουν την παράνομη δράση τους και να αποφύγουν τη σύλληψη, χρησιμοποιούν, στην συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **98,26%**), πληθώρα **αντίμετρων**, που ποικίλουν όσον αφορά τον βαθμό προσαρμογής τους στις κατασταλτικές δράσεις των διωκτικών αρχών. Τα εν λόγω αντίμετρα, στον μεγαλύτερο βαθμό, είναι συνήθεις μέθοδοι που λαμβάνονται στο κοινό έγκλημα, όπως δράση κατά τις νυχτερινές ώρες, τοποθέτηση κλεμμένων ή πλαστών αριθμών κυκλοφορίας σε οχήματα που χρησιμοποιούν μέλη των οργανώσεων κατά τη δράση τους (*«επιχειρησιακά οχήματα»*), χρήση κλεμμένων ή μισθωμένων οχημάτων και λήψη μέτρων αντιπαρακολούθησης κατά τη μεταφορά ή διακίνηση ουσιών (*προπομποί, τσιλιαδόροι, ασύρματοι επικοινωνίας, συχνές εναλλαγές δρομολογίων, συχνές στάσεις και αλλαγές κατεύθυνσης κ.α.*), αποστολή ναρκωτικών ουσιών μέσω δεμάτων με ψευδή στοιχεία αποστολέα, απόκρυψη σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους σε οικίες, αποθήκες, χώρους εργασίας, ενοικιαζόμενα δωμάτια και οχήματα και θάψιμο ουσιών στο έδαφος, περιμετρικά των οικιών διαμονής διακινητών ή απόκρυψη σε δημόσιους χώρους, όπου πραγματοποιείται η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών (*συνήθως μικρο-ποσοτήτων*), ώστε να μην ανευρίσκονται στην κατοχή των μελών σε ενδεχόμενους ελέγχους. Σε πολλές περιπτώσεις, για την επικοινωνία μεταξύ των μελών, χρησιμοποιούνταν κωδικοποιημένη φρασεολογία και συνθηματικά προσωνύμια, πολλαπλές τηλεφωνικές συνδέσεις, οι οποίες εναλλάσσονταν σε σύντομα χρονικά διαστήματα, τ/φ συνδέσεις που ανήκαν σε ανύπαρκτα

άτομα (*ghost numbers*), καθώς και κρυπτογραφημένες διαδικτυακές εφαρμογές επικοινωνίας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε, όπως αναφέρθηκε και στη χρήση νομότυπων δομών, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών από μέλη εγκληματικών οργανώσεων, χρησιμοποιώντας την νόμιμη εργασία τους, ως προκάλυμμα της δράσης τους (*διακίνηση εντός καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος ή άλλων επαγγελματικών χώρων*). Στις υποθέσεις που αφορούσαν σε καλλιέργεια φυτών κάνναβης σε εξωτερικούς χώρους, επιλέγονταν, απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες, ορεινές ή δασικές περιοχές, οι οποίες λόγω της μορφολογίας του εδάφους και της φυσικής κάλυψης από την υπάρχουσα βλάστηση, ήταν εξαιρετικά δύσκολο να εντοπιστούν. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε στους τρόπους εισαγωγής μεγάλων ποσοτήτων κοκαΐνης στην ελληνική επικράτεια, διαπιστώθηκε η συγκεκαλυμμένη απόπειρα εισαγωγής σε εμπορευματοκιβώτια, που περιείχαν νόμιμα φορτία, εντός ειδικά διαμορφωμένων κρυπτών στα τοιχώματα ή στον ψυκτικό μηχανισμό αυτών, από χώρες της Λατινικής Αμερικής, με σκοπό την περαιτέρω διακίνηση στην ευρωπαϊκή επικράτεια και τη χώρα μας.

Αναφορικά με τη νομιμοποίηση των κερδών από τις παράνομες δραστηριότητές τους, οι ε.ο. χρησιμοποιούσαν, στις περιπτώσεις που αυτό κατέστη εφικτό να διακριβωθεί, **βασικές μεθόδους ξεπλύματος** (σε ποσοστό **16,52%** επί του συνόλου) με μικρά ή μεγαλύτερα χρηματικά ποσά, μέσω αγοράς οχημάτων ή ακίνητης περιουσίας, πολυτελούς διαβίωσης, επένδυσης σε κρυπτονομίσματα ή επιχειρηματικές δραστηριότητες που αφορούσαν σε λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος ή άλλων επαγγελματικών χώρων (*όπως καταστήματα ένδυσης, συνεργείο σκαφών κ.α.*).

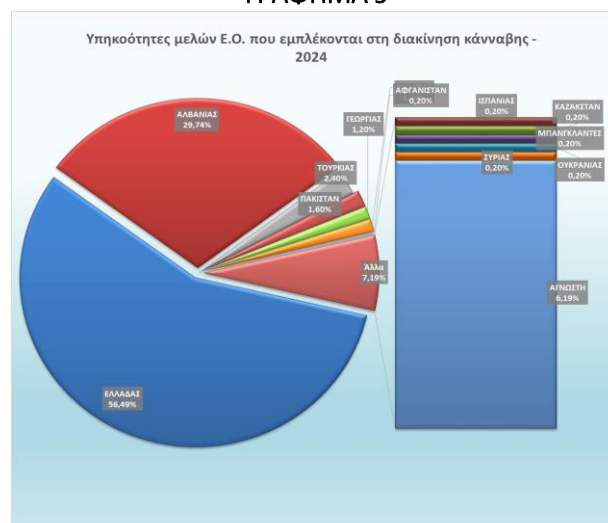
Όπως προαναφέρθηκε, οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη **διακίνηση κάνναβης** σε οποιαδήποτε μορφή (κατεργασμένη ή ακατέργαστη), συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλλιεργούσαν φυτά κάνναβης σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, με σκοπό τη διακίνηση ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης, ήταν οι περισσότερες από τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν. Σημαντικό ποσοστό αυτών, εμπλεκόταν στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (*Poly-drug groups*). Οι εγκληματικές αυτές οργανώσεις, διαθέτουν **ιεραρχική δομή** σε ποσοστό **53,95%** επί του συνόλου και **επίτεδη** σε ποσοστό **46,05%**. Συγκεκριμένα, πολλές από αυτές τις οργανώσεις διακινούσαν παράλληλα, πρωτίστως, κοκαΐνη και σε μικρότερο βαθμό ηρωίνη και συνθετικά ναρκωτικά. Τα μέλη τους ήταν κυρίως **ημεδαποί** (κατά **56,49%**), με τους υπηκόους **Αλβανίας** να ακολουθούν

στη δεύτερη θέση (σε ποσοστό **29,74%**). Μικρότερη συμμετοχή είχαν υπήκοοι άλλων χωρών (Τουρκίας, Γεωργίας, Νιγηρίας, Πολωνίας, Ρουμανίας κ.α.). Όπως και στα προηγούμενα έτη, το 2024, καταγράφεται σημαντική παρουσία ημεδαπών και Αλβανών υπηκόων, όσον αφορά την προέλευση των μελών των ε.ο. που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση κάνναβης, η οποία εκδηλώνεται τόσο με ομοιογενείς ε.ο., στις οποίες η πλειοψηφία των μελών είναι είτε ελληνική είτε αλβανικής υπηκοότητας, όσο και σε ανομοιογενείς, οι οποίες απαρτίζονται από περίπου ίσο αριθμό Ελλήνων και Αλβανών, οι οποίοι δρουν συνεργατικά.

Είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτη η διαπίστωση που αφορά τις ε.ο. στις οποίες διαπιστώθηκε ιεραρχική δομή, καθώς καταγράφηκε **ίσο ποσοστό ηγετικών μελών μεταξύ της ελληνικής και της αλβανικής υπηκοότητας**. Αυτό υπογραμμίζει τον καίριο και ισότιμο ρόλο των Αλβανών υπηκόων στη στρατηγική καθοδήγηση των ε.ο. που διακινούν κάνναβη, αποδεικνύοντας ότι δεν περιορίζονται σε ρόλους εκτέλεσης. Αντιθέτως, στα κύρια και τα περιφερειακά μέλη, η αναλογία διατηρείται σύμφωνα με τα γενικά ποσοστά που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο των Αλβανών υπηκόων στις Ε.Ο. που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση κάνναβης, καθώς συσχετίζεται άμεσα με τον χαρακτηρισμό της Αλβανίας ως σημαντικής πηγής παραγωγής και εφοδιασμού για την εν λόγω ουσία. Επιπλέον, εκτιμάται ότι η ισχυρή εκπροσώπηση των Αλβανών στην ηγεσία των υπόψη ε.ο. εξασφαλίζει την απρόσκοπτη ροή της πρώτης ύλης (κάνναβης) από τις πηγές παραγωγής της προς τα δίκτυα διανομής της στην Ελλάδα.

Στο ακόλουθο γράφημα παρατίθενται οι υπηκοότητες μελών ε.ο., που δραστηριοποιήθηκαν στη διακίνηση κάνναβης σε οποιαδήποτε μορφή, αποκλειστικά ή συνδυαστικά με άλλες ουσίες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

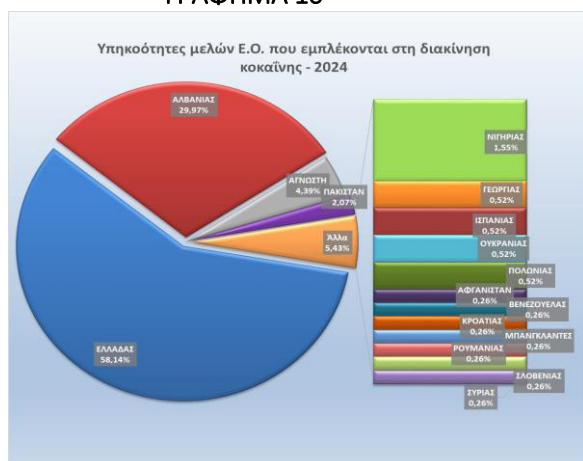

Ιδιαίτερο γνώρισμα των διεθνικών δικτύων **διακίνησης κοκαΐνης**, είναι η ίδρυση εταιρειών-βιτρίνων (shell companies), οι οποίες διευκολύνουν τόσο τη μεταφορά των ναρκωτικών σε συνδυασμό με εμπορεύματα, όσο και τη νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων (μέσω σύστασης εταιρειών, αγοράς ακινήτων και μέσων μεταφοράς ή μεταφοράς χρημάτων σε *offshore* εταιρείες). Ειδικά τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται ότι η Ελλάδα, όπως και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, εξαιτίας των λιμανιών της, έχει χρησιμοποιηθεί από εγκληματικές οργανώσεις είτε ως χώρα διέλευσης είτε ως τελικός προορισμός, για μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης, που μεταφέρονται μέσω πλοίων από την Κεντρική και Νότια Αμερική, αποκρυμμένες μέσα σε νόμιμα φορτία, όπως κιβώτια με μπανάνες, γαρίδες ή άλλα θαλασσινά, ανανάδες ή εμποτισμένες σε ρούχα ή σε κρύπτες εντός των τοιχωμάτων ή των ψυκτικών μηχανισμών των εμπορευματοκιβωτίων. Η συνεχής εξέλιξη των τεχνικών απόκρυψης υπογραμμίζει την προσαρμοστικότητα και τους υψηλούς πόρους των διεθνικών δικτύων, καθιστώντας επιτακτική την ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου των εμπορευματοκιβωτίων και την διεθνή συνεργασία των δικτυικών αρχών.

Στην Ελλάδα, από τις υποθέσεις που ερευνήθηκαν το 2024 και αφορούσαν ε.ο. που εμπλέκονταν με τη διακίνηση κοκαΐνης, είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά με άλλες ουσίες διαπιστώθηκε ότι οι περισσότερες είχαν **ιεραρχική δομή** (39 υποθέσεις, σε ποσοστό **75%**), ενώ σε ποσοστό **13,46%** έφεραν διεθνή ή διασυνοριακό χαρακτήρα. Επιπλέον, όσον αφορά την υπηκοότητα των μελών, διαπιστώθηκε ότι σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν **Έλληνες (58,14%)** και **Αλβανοί (29,97%)**, ενώ ακολουθούν σε πολύ μικρότερα ποσοστά υπήκοοι από το Πακιστάν τη Νιγηρία, τη Γεωργία, την Ισπανία, την Ουκρανία την Πολωνία και άλλες χώρες. Στο ακόλουθο γράφημα παρατίθενται οι

υψηλοότες μελών ε.ο., που δραστηριοποιήθηκαν στη διακίνηση κοκαΐνης, αποκλειστικά ή συνδυαστικά με άλλες ουσίες.

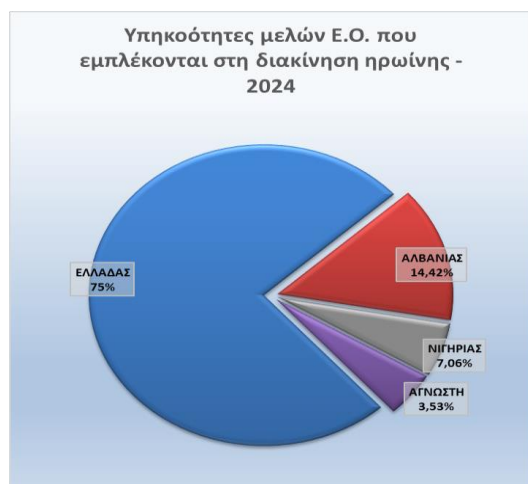
ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Ο τρόπος δράσης των εγκληματικών ομάδων που επικεντρώνονται στη **διακίνηση ηρωίνης**, περιλαμβάνει τα στάδια της εισαγωγής, σε αρκετές περιπτώσεις της επεξεργασίας με σκοπό τη νόθευση και την επανατυποποίηση, της εσωτερικής διανομής και της εξαγωγής των ναρκωτικών σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. Η εσωτερική διακίνηση, υλοποιείται, κυρίως, στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Επιπλέον, όπως και με τις προαναφερθείσες ουσίες (*κάνναβη και κοκαΐνη*), διαπιστώθηκε ότι, σε σημαντικό βαθμό, οι ομάδες αυτές, εμπλέκονται στην παράλληλη διακίνηση πολλών ουσιών (*Poly-drug groups*). Οι εγκληματικές αυτές οργανώσεις, διαθέτουν **ιεραρχική δομή** σε ποσοστό **61,1%** επί του συνόλου και **επίπεδη** σε ποσοστό **38,9%**. Τα μέλη τους είναι κυρίως **ημεδαποί**, σε ποσοστό **75%**, με σημαντική παρουσία Ρομά, ενώ ακολουθούν **Αλβανοί** υπήκοοι με ποσοστό **14,42%**.

Στο ακόλουθο γράφημα παρατίθενται οι υψηλοότες μελών ε.ο., που δραστηριοποιήθηκαν στη διακίνηση ηρωίνης, αποκλειστικά ή συνδυαστικά με άλλες ουσίες.

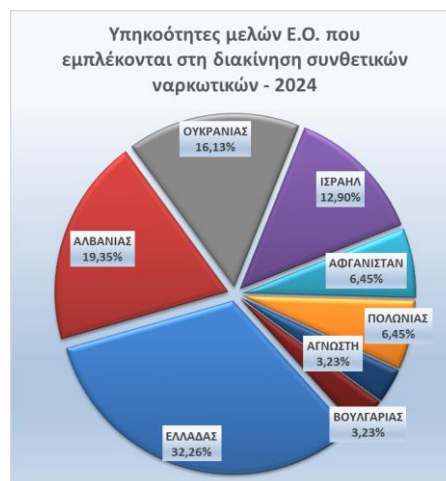
ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη **διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών** σε οποιαδήποτε μορφή, ήταν συγκριτικά οι λιγότερες σε σχέση με τις ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση άλλων ναρκωτικών ουσιών. Μάλιστα, ακόμα και σε αυτές (που εμπλέκονταν στη διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών), διαπιστώθηκε η **παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups)**, σε ποσοστό **60%** επί του συνόλου, ενώ μόλις το **40%** διακινούσε **αποκλειστικά συνθετικά ναρκωτικά**. Τα μέλη τους είναι **ημεδαποί**, σε ποσοστό **56,49%**, ενώ ακολουθούν **Αλβανοί** υπήκοοι με ποσοστό **29,74%** και με πολύ μικρότερα ποσοστά υπήκοοι Τουρκίας, Πακιστάν, Γεωργίας κ.α..

Στο ακόλουθο γράφημα παρατίθενται οι υψηλοότες μελών ε.ο., που δραστηριοποιήθηκαν στη διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών, αποκλειστικά ή συνδυαστικά με άλλες ουσίες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

4.3 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.

4.3.1. Παρούσα Κατάσταση.

Σε σχέση με το 2023, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα, εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «προορισμού» (οπλισμός προερχόμενος από Βουλγαρία, Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Σερβία, Κόσσοβο, Μαυροβούνιο), για την κάλυψη των αναγκών της «εγχώριας» αγοράς (μεμονωμένους δράστες ή/και ομάδες που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας), αλλά και «ενδιάμεση» (transit) χώρα [κυρίως με προορισμό την Τουρκία, Συρία, Ιράκ, Λιβύη ή/και χώρες της Ε.Ε.], ένεκα της γεωγραφικής της θέσης.

Διεθνώς, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, περιοχή Κοσόβου)⁴³, της Αν. Ευρώπης (χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., Σλοβακία) αλλά και οι Η.Π.Α., αποτελούν σημαντικές χώρες-«πηγή» διακινούμενων πυροβόλων όπλων, απενεργοποιημένων όπλων και ουσιαστών ανταλλακτικών μερών αυτών⁴⁴, όπως και χειροβομβίδων⁴⁵.

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις, σε ευρωπαϊκό έδαφος κατά το παρελθόν (λ.χ. Παρίσι, Νοέμβριος 2015-Βρυξέλλες, Μάρτιος 2016), έχουν οδηγήσει στη λήψη σχετικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης όπλων⁴⁶, μιας αγοράς η οποία, κατά βάση, σε διεθνές επίπεδο, τελεί υπό τον έλεγχο οργανωμένων εγκληματικών ομάδων. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, οδήγησε στη διακοπή προσφοράς τροποποιημένων όπλων (ακουστικής επέκτασης) και στην αύξηση του αριθμού πωλήσεων εναλλακτικών τύπων πυροβόλων όπλων που μπορούν εύκολα να μετατραπούν (flobert, πιστόλια αερίου)⁴⁷. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καταγράφεται μια αύξηση των κατασχέσεων των λεγόμενων «συναρμολογούμενων» πυροβόλων όπλων.

Η χρήση εξελιγμένων τεχνολογιών επικοινωνίας, το διαδίκτυο γενικότερα, οι αγορές στο Darknet (οι οποίες τείνουν να φθίνουν με το πέρασμα του χρόνου) και ιδίως τα διαδικτυακά καταστήματα και οι πλατφόρμες (web platforms), έφεραν πρόσφατα τη διακίνηση πυροβόλων όπλων σε μια νέα εποχή, όπου τα γεωγραφικά εμπόδια δεν αποτελούν πλέον θέμα και οι διακινητές είναι λιγότερο πιθανό να διωχθούν, λόγω της χρήσης εργαλείων όπως το Tor, που επιτρέπουν στους χρήστες να αποκρύπτουν τη μοναδική διεύθυνση πρωτοκόλλου Internet (IP)⁴⁸.

⁴³ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής OCTA SEE 2018 του SELEC και Έκθεση SOCTA 2025 της EUROPOL.

⁴⁴ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2017 και Mid-Term SOCTA 2019 της EUROPOL.

⁴⁵ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

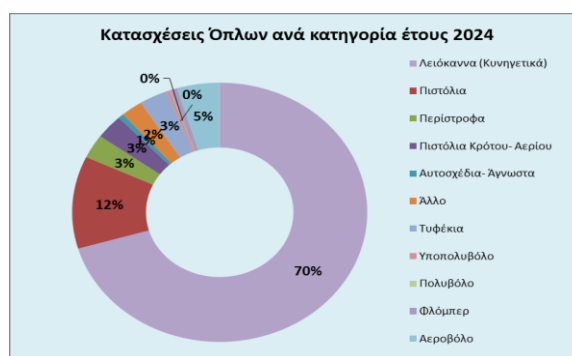
⁴⁶ Η μείωση του κινδύνου σε βάρος των πολιτών και η διάλυση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση, διανομή και χρήση πυροβόλων όπλων, αποτελεί μία από τις περιοχές «προτεραιότητας» (priority crime areas) για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος της Ευγορί, στο πλαίσιο του πολυετούς στρατηγικού σχεδιασμού EMPACT και του Ευρωπαϊκού Κύκλου Πολιτικής (EU Policy Cycle) 2024-2029.

⁴⁷ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής Mid-Term SOCTA 2019 της EUROPOL και Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 και 2025 της EUROPOL.

⁴⁸ Βλ. Έκθεση Εκτίμησης Απειλής OCTA SEE 2018 του SELEC.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13⁴⁹

Όσον αφορά τις παραβάσεις Νομοθεσίας Περί Όπλων, για το 2024, παρατηρείται οριακή μείωση, μετά την πολύ μεγάλη αύξηση των τελευταίων δύο (2) ετών, των υποθέσεων κατά 1,99% σε σχέση με το 2022 (22.755 από 23.218 υποθέσεις). Η αύξηση αυτή των τελευταίων ετών, εκτιμάται ότι οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην εντατικοποίηση των αστυνομικών ελέγχων αναφορικά με τη νομοθεσία για τα κυνηγετικά όπλα (λήξη αδειών κατοχής κυνηγετικών όπλων και μη ανανέωσή τους) και αναμένεται να ανακοπεί και να επανέλθουν οι κατασχέσεις στα επίπεδα περίπου του έτους 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 14⁵⁰

Από το σύνολο των κατασχέσεων των πυροβόλων όπλων στην Ελληνική Επικράτεια το 2024, προκύπτει, όπως και τα παρελθόντα έτη, ότι, το μεγαλύτερο μέρος αυτών, αφορά σε λειόκαννα (κυνηγετικά) όπλα, ακολουθούμενο, με μεγάλη διαφορά, από τα πιστόλια και τα αεροβόλα.

Η παράνομη διακίνηση οπλισμού, αποτελεί πεδίο προσέλκυσης εγκληματικών ομάδων, αλλά και μεμονωμένων δραστών-διακινητών, οι οποίοι έχουν διασυνδέσεις και συνεργάζονται «ad hoc»⁵¹ με διάφορες εγκληματικές ομάδες, προμηθεύοντας τους παράνομα με οπλισμό.

Επιπλέον, εγκληματικές ομάδες προσελκύονται στην παράνομη διακίνηση όπλων μέσω άλλων

⁴⁹ Τα στατιστικά στοιχεία για τα έτη 2020 -2024 αντλήθηκαν από τις Νέες Σημαντικές Αναφορές του POL.

⁵⁰ Πηγή στοιχείων: Δ.Κ.Α./Α.Ε.Α.

⁵¹ Πρόκειται για το «crime as service model» (Βλ. Σχετ. με ορισμό: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2017 της EUROPOL).

εγκληματικών δραστηριοτήτων που ήδη ασκούν, αξιοποιώντας τις επαφές, τις υποδομές και τις οδούς άλλων παράνομων μεταφορών (λ.χ. ναρκωτικών)⁵².

Αναφορικά με τους τρόπους διακίνησης, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές το 2024 σε σχέση με το 2023. Αυτή, εξακολουθεί να πραγματοποιείται χερσαία [με οχήματα (Ι.Χ – Φ/Γ) σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες μέσω των θεσμοθετημένων σημείων εισόδου/εξόδου Χώρας (Αλβανίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας, Βόρειας Μακεδονίας) ή/και πεζή από μη θεσμοθετημένα σημεία εισόδου (κυρίως Ε/Τ μεθόριο) και στη συνέχεια απόκρυψη σε συγκεκριμένα σημεία (κυρίως στην Ε/Α μεθόριο)], θαλάσσια (με πλοία φορτωμένα σε container, κρυμμένα με άλλα εμπορεύματα) και εναέρια (με *aircouriers*, οι οποίοι τα είχαν κρυμμένα σε αποσκευές ή μέσω αεροπορικών δεμάτων).

Περαιτέρω, άλλη μία μεθοδολογία δράσης (*modus operandi*) και το 2024 συνιστά η νόμιμη εισαγωγή από εταιρίες εμπορίας οπλισμού χωρών της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Τσεχία, Σλοβακία⁵³) και όχι μόνο (Τουρκία), διαφόρων αεροβόλων όπλων, πιστολιών κρότου-αερίου και λοιπών απενεργοποιημένων όπλων, φυσιγγίων κρότου-αερίου και η μετατροπή τους στη συνέχεια σε πυροβόλα όπλα και φυσίγγια αυτών, τα οποία διακινούνται στην εγχώρια αγορά. Προς τούτο, συνήθως μέλη τους διατηρούν νομίμως καταστήματα εμπορίας όπλων.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν διαπιστωθεί διασυνδέσεις μεταξύ ατόμων που δραστηριοποιούνται στο οργανωμένο έγκλημα και δη στην παράνομη διακίνηση όπλων και μελών τρομοκρατικών οργανώσεων. Τα τελευταία χρόνια, η χρήση όπλων προερχόμενων από την πρώην Γιουγκοσλαβία για την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων από τζιχάντ τρομοκράτες στη Δυτική Ευρώπη, έρχεται να επιβεβαιώσει την ιδέα, ότι η εμπορία πυροβόλων όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η τρομοκρατία συνδέονται στενά⁵⁴.

Επίσης, τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νομότυπες δομές για τη διακίνηση των εγκληματικών τους προσόδων (εταιρείες μεταφοράς χρημάτων, ταχυμεταφορών, τραπεζικά ιδρύματα, λεωφορεία του ΚΤΕΛ), αλλά και του παράνομου οπλισμού (εταιρείες ταχυμεταφορών, καταστήματα εμπορίας όπλων, σκοπευτικές λέσχες, σύσταση ναυτιλιακών εταιριών στην αλλοδαπή). Περαιτέρω, αναπτύσσουν συνεργασίες με νόμιμους εμπόρους και εταιρίες

εμπορίας όπλων στην αλλοδαπή, εισάγοντας νόμιμα τον οπλισμό στη χώρα μας, τον οποίο στη συνέχεια τον τροποποιούν-μετασκευάζουν.

4.3.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αρ. ΕΟ (2024)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
2	Νομοθεσία περί εξαρτησιογόνων ουσιών	2	0	0	Προέλευσης: Ελλάδα Προορισμού: Ελλάδα

Η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, εξακολουθεί να αποτελεί, κατά κύριο λόγο, δευτερογενή εγκληματική δραστηριότητα των ομάδων που εμπλέκονται σε αυτήν. Το 2024, διαπιστώθηκε η δραστηριοποίηση **δύο (2) εγκληματικών ομάδων** στη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα.

Οι ε.ο, ήταν ομοιογενείς και ολιγομελείς (έως 5 μέλη), ενώ οι δράστες ήταν ημεδαποί.

Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημόσιου λειτουργού στη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Οι ε.ο. είχαν τοπική-περιφερειακή διάσταση και διαπιστώθηκε ιεραρχική δομή σε αυτές και σε μία από αυτές διαπιστώθηκε η δραστηριοποίησή της σε παράλληλη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και σχετικά υψηλή εξειδίκευση.

Αμφότερες οι εγκληματικές ομάδες, χρησιμοποιούν ευρέως τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση και διακίνηση και την απόκρυψη των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και των κερδών των πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών (χρήση μισθωμένων ΙΧΕ-ΙΧΦ, μεταφορικών εταιριών και ΚΤΕΛ για διακίνηση πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών), ενώ διαπιστώθηκε η χρήση ενός καταστήματος σούπερ-μάρκετ προκειμένου να λαμβάνουν χώρα εκεί οι συναλλαγές τους και να μην είναι εύκολα ανιχνεύσιμες από κατοπτρεύοντες αστυνομικούς.

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων, χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους).

⁵² Βλ. σχετικά Έκθεση Mid-Term SOCTA 2023 της EUROPOL.

⁵³ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 και Έκθεση Mid-Term SOCTA 2023 της EUROPOL.

⁵⁴ Βλ. σχετικά Εκθέσεις Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 και 2025 της EUROPOL.

Ειδικότερα, στην πρώτη 4μελή ημεδαπή ε.ο., οι δράστες, αφού προμηθεύτηκαν 3Δεκτυπωτή, τον οποίο είχαν εγκαταστήσει στην οικία του ενός μέλους της ε.ο. και έχοντας την απαραίτητη γνώση της συγκεκριμένης τεχνολογίας, προέβαιναν στην παραγωγή- εκτύπωση είτε αυτοτελών όπλων, είτε ουσιαστών ανταλλακτικών και μερών αυτών, ενώ παράλληλα είχαν προμηθευτεί -2- πιστόλια κρότου λάμψης, με σκοπό την μετατροπή αυτών σε ενεργά πυροβόλα όπλα και την επακόλουθη πώλησή τους σε ενδιαφερόμενους αγοραστές. Μάλιστα, με τη χρήση του ανωτέρω εξοπλισμού, είχαν κατασκευάσει τρισδιάστατη εκτυπωμένη ημιαυτόματα καραμπίνα, η οποία αποτελεί νέα μορφή οπλισμού. Επιπλέον, οι δράστες προμηθεύονταν από άγνωστα άτομα ποσότητες ναρκωτικών ουσιών- ακατέργαστης κάνναβης, μέρος της οποίας αποθήκευαν για προσωπική χρήση, ενώ την υπόλοιπη την διακινούσαν σε τρίτα άτομα που διέμεναν στη Σάμο έναντι συμφωνηθέντος αντιτίμου, με σκοπό τον πορισμό παράνομου οικονομικού οφέλους και την περαιτέρω συνέχιση της δράσης τους.

Η δεύτερη ημεδαπή 4μελής ε.ο, δραστηριοποιούνταν στην παράνομη μεταφορά, διακίνηση και εμπορία όπλων, ειδών οπλισμού, πυρομαχικών, φωτοβολιδων και πυροτεχνημάτων στην περιοχή της Κρήτης. Προμηθεύονταν από αγνώστους όπλα και πυρομαχικά και ακολούθως τα μεταπωλούσαν σε υποψήφιους αγοραστές. Για την κάλυψη των δραστηριοτήτων τους, όλες οι αγοραπωλησίες λάμβαναν χώρα εντός καταστήματος σούπερ-μάρκετ, ιδιοκτησίας του αρχηγού της εο.

4.4 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.

4.4.1 Παρούσα κατάσταση.

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια ως μία από τις κυριότερες εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα. Η γεωγραφική θέση της χώρας, ως πύλη εισόδου προς την Ευρώπη, την καθιστά άρρηκτα συνδεδεμένη με τις μεταβαλλόμενες διεθνείς κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συνθήκες. Η ένταση του φαινομένου εξαρτάται άμεσα από τις εξελίξεις στις χώρες προέλευσης, διέλευσης και προσωρινής παραμονής των μεταναστών, που συχνά προέρχονται από τη **Νότια και Κεντρική Ασία**, τη **Μέση Ανατολή**, την **Τουρκία** και τη **Βόρεια Αφρική**.

Ειδικότερα, η Ελλάδα αποτελεί κομβικό σημείο στον **Διάδρομο της Ανατολικής Μεσογείου (East-Med Route)**, που χρησιμοποιείται από εγκληματικά δίκτυα για τη διακίνηση μεταναστών από την Ασία προς την

Ευρώπη. Ταυτόχρονα, τα τελευταία έτη καταγράφεται αυξημένη πίεση στον **Διάδρομο της Κεντρικής Μεσογείου (Central-Med Route)**, που αφορά κυρίως μετανάστες από τη Βόρεια και την Υποσαχάρια Αφρική.

Από τις χρησιμοποιούμενες μεταναστευτικές οδούς, ο Διάδρομος της Ανατολικής Μεσογείου αποτελεί τη σημαντικότερη πρόκληση για την ασφάλεια της Ελλάδας. Αυτή η διαδρομή, που χρησιμοποιείται από μετανάστες ασιατικής καταγωγής, συνδέεται άρρηκτα με μία σειρά από χρόνιους παράγοντες αστάθειας και γεωπολιτικές συνθήκες στις χώρες προέλευσης και διέλευσης.

Η συνέχεια της μεταναστευτικής αυτής διαδρομής αποκτά ακόμα μεγαλύτερη ευρωπαϊκή διάσταση, καθώς συνδέεται με την οδό των Δυτικών Βαλκανίων, διευκολύνοντας την περαιτέρω μετάβαση προς την Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Τα δίκτυα παράνομης διακίνησης εκμεταλλεύονται στρατηγικά κομβικά σημεία στα νότια σύνορα της Βαλκανικής, όπως αυτά μεταξύ Ελλάδας, Αλβανίας και Βόρειας Μακεδονίας, αλλά και το τμήμα Βουλγαρίας-Σερβίας. Στόχος τους είναι να διευκολύνουν τις δευτερογενείς μετακινήσεις, παρακάμπτοντας τους ελέγχους και προωθώντας τους μετανάστες βαθύτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τα πρώτα σημεία εισόδου.

Μετά την επιδημιολογική κρίση, το φαινόμενο της παράνομης μετανάστευσης άρχισε σταδιακά να επανέρχεται σε επίπεδα παρόμοια με αυτά της προ-COVID περιόδου. Κατά τα έτη 2020 και 2021, παρατηρήθηκε μια σημαντική μείωση⁵⁵ στις μεταναστευτικές πιέσεις τόσο διεθνώς όσο και στη Χώρα μας, η οποία αποτυπώθηκε στη μείωση των συλλήψεων αλλοδαπών και διακινητών. Η μείωση αυτή δεν οφειλόταν σε δομικούς παράγοντες, αλλά στην ουσιαστική αναστολή των διασυνοριακών μετακινήσεων και την επιβολή αυστηρών μέτρων επιτήρησης και αστυνόμευσης, λόγω της πανδημίας. Ως αποτέλεσμα, η εγκληματική δραστηριότητα της διακίνησης αναγκάστηκε να περιοριστεί σημαντικά. Αυτή η τάση αναστράφηκε καθώς η παγκόσμια κατάσταση ομαλοποιήθηκε. Η σταδιακή άρση των περιορισμών και η επαναφορά της κινητικότητας επέτρεψε στα δίκτυα διακίνησης να ανακτήσουν τη

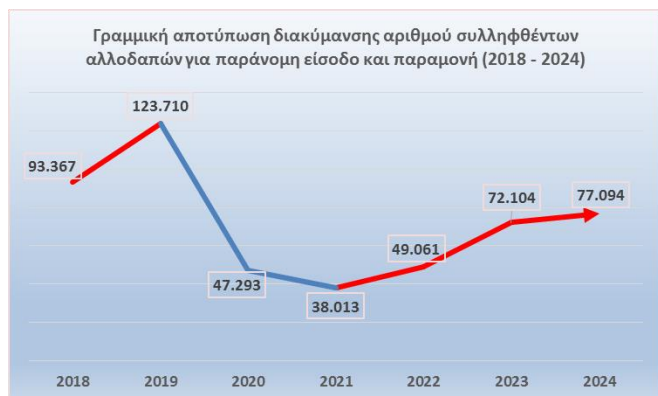
⁵⁵ Το 2019, καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 32,50% (σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος) σε συνέχεια της αύξησης που είχε καταγραφεί το 2018 (κατά 37,08%). Ωστόσο, σημαντικές μειώσεις είχαν καταγραφεί τα έτη 2017 και 2016 (κατά 66,75% και 77,53%, αντίστοιχα).

Αντιθέτως, το 2020 συγκριτικά με το 2019, είχε καταγραφεί μείωση της τάξεως του 61,77% σε αντίθεση με την αυξητική τάση των ετών 2018-2019. Ομοίως κατά το έτος 2021 καταγράφηκε περαιτέρω μείωση κατά 19,62% συγκριτικά με το έτος 2020.

δράση τους. Έτσι, οι μεταναστευτικές ροές και οι σχετικές συλλήψεις άρχισαν και πάλι να σημειώνουν αύξηση, τείνοντας να επιστρέψουν στα προηγούμενα επίπεδα έντασης, κάτι που αναδεικνύει την προσαρμοστικότητα των εγκληματικών οργανώσεων σε περιόδους κρίσης.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε αντίθεση με την πτωτική τάση που επικράτησε σε άλλες μεταναστευτικές οδούς, το έτος 2024⁵⁶ καταγράφηκε μία αξιοσημείωτη αύξηση της πίεσης στον Διάδρομο της Ανατολικής Μεσογείου (East-Med Route), ο οποίος είναι αυτός που επηρεάζει άμεσα τη Χώρα μας. Αυτή η εξέλιξη σηματοδοτεί μία αναπροσαρμογή των ροών και μία απόδειξη της υψηλής προσαρμοστικότητας των εγκληματικών δικτύων διακίνησης. Η προαναφερθείσα αύξηση συνδέεται άμεσα με την πολιτικο-οικονομική αστάθεια σε χώρες της Νότιας Ασίας, της Μέσης Ανατολής, με τη Χώρα μας να αποτελεί βασικό κόμβο διέλευσης προς την Ευρώπη. Παράλληλα, η αυστηροποίηση των ελέγχων στις χερσαίες διαδρομές, όπως η Βαλκανική οδός, έχει οδηγήσει τους διακινητές να εκμεταλλευτούν τις θαλάσσιες και αεροπορικές οδούς, γεγονός που αυξάνει τη ζήτηση για πλαστά έγγραφα⁵⁷.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

Η δυναμική της παράνομης μετανάστευσης στην Ελλάδα κατά τα έτη 2022, 2023 και 2024 επιβεβαιώνει την επάνοδο της αυξητικής τάσης που είχε καταγραφεί πριν από την πανδημία. Μετά την κάμψη των μεταναστευτικών πιέσεων κατά τα έτη 2020 και 2021, η ανοδική πορεία του φαινομένου ξεκίνησε το 2022 και ενισχύθηκε σημαντικά το 2023, με τις συλλήψεις⁵⁸ μεταναστών για παράνομη είσοδο και παραμονή να αγγίζουν τις 72.104 (από 49.061 το 2022). Η ανοδική αυτή πορεία διατηρήθηκε και κατά το έτος 2024. Συνολικά, καταγράφηκαν **77.094 συλλήψεις ατόμων**

⁵⁶ Πηγή: European Border and Coast Guard Agency (FRONTEX): Annual Risk Analysis 2025/2026

⁵⁷ Πηγή: Έκθεση: Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) της Europol.

⁵⁸ Από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές.

για παράνομη είσοδο και παραμονή στην ελληνική επικράτεια, σημειώνοντας ποσοστιαία **αύξηση κατά 6,92%** συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει μία περαιτέρω αύξηση της έντασης του φαινομένου.

Το 2024, παρατηρούνται ορισμένες διαφοροποιήσεις συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, αναφορικά με τις κυριότερες υπηκοότητες που εντοπίζονται μεταξύ των συλληφθέντων αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα. Ποσοστιαία, η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στις συλλήψεις υπηκόων **Αιγύπτου** (κατά **266,68%**), **Αφγανιστάν** (κατά **59,73%**), **Συρίας** (κατά **27,02%**) και **Τουρκίας** (κατά **15,24%**). Αριθμητικά, η μεγαλύτερη μεταναστευτική πίεση παρουσιάζεται, κατά φθίνουσα σειρά, στους υπηκόους **Συρίας, Αφγανιστάν, Αιγύπτου, Τουρκίας και Αλβανίας**.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα των βασικότερων υπηκοοτήτων αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές, στην Επικράτεια το έτος 2024, συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό συλληφθέντων το 2023.

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις διεθνών οργανισμών⁵⁹, δεν προβλέπεται διαφοροποίηση στις κυριότερες εθνικότητες μεταναστών που καταγράφονται όσο οι επικρατούσες συνθήκες στις χώρες προέλευσης των πληθυσμών αυτών παραμένουν ασταθείς. Οι συνθήκες αυτές συνιστούν παράγοντα προώθησης (push factor) για τους συγκεκριμένους πληθυσμούς, οι οποίοι αντιμετωπίζουν πιέσεις τόσο στις χώρες καταγωγής τους όσο και στις τρίτες χώρες όπου ενδεχομένως έχουν ήδη εκτοπιστεί, σε πρώτη φάση, και διαμένουν.

Αναφορικά με τους **διακινητές των μεταναστών**, εκτιμάται ότι πάνω από το 90% των υπηκόων τρίτων

⁵⁹ Πηγή: European Border and Coast Guard Agency (FRONTEX): Annual Risk Analysis 2025 / 2026

χωρών που φθάνουν στην Ε.Ε. παράνομα, προσφεύγουν σε διακινητές, οι οποίοι είναι, κυρίως, οργανωμένοι σε εγκληματικές ομάδες. Τα κυκλώματα παράνομης διακίνησης, αποκομίζουν σημαντικά κέρδη από τις δραστηριότητές τους, με τα εκτιμώμενα έσοδα παγκοσμίως, να κυμαίνονται μεταξύ 4,7 και 6 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως, σύμφωνα με διεθνείς Οργανισμούς⁶⁰. Επομένως, η δυναμική και αποφασιστική αντιμετώπιση των διακινητών, αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για τη μείωση της παράνομης μετανάστευσης.

Το 2024, οι Υπηρεσίες Δίωξης (ΕΛΑΣ, Λ.Σ.- ΕΛΑΚΤ) συνέλαβαν συνολικά **1.262** δράστες για διακίνηση παράνομων μεταναστών, είτε μεμονωμένα είτε ως μέλη εγκληματικών δικτύων. Ο αριθμός των υπόψη συλλήψεων, συγκριτικά με το 2023, μειώθηκε κατά 14,79% (1.481 συλλήψεις το 2023). Οι κύριες εθνικότητες των συλληφθέντων ήταν **Τούρκοι (264)**, **Σύριοι (199)**, **Αιγύπτιοι (131)** και **Έλληνες (131)**. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί η αύξηση στις συλλήψεις **Αιγυπτίων** υπηκόων για διακίνηση παράνομων μεταναστών, κατά 61,73% (131 συλλήψεις το 2024 έναντι 81 το 2023). Αξίζει να σημειωθεί πως η σημαντική αύξηση στις συλλήψεις υπηκόων Αιγύπτου καταγράφεται για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, υποδεικνύοντας μία διαφαινόμενη τάση αναβάθμισης της συμμετοχής τους στην υπόψη εγκληματική δραστηριότητα. Σημαντική επίσης είναι και η ποσοστιαία αύξηση στις συλλήψεις Τούρκων διακινητών (κατά 60,27% συγκριτικά με το 2023). Ωστόσο, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση στις συλλήψεις για διακίνηση παράνομων μεταναστών παρουσιάζεται στους υπηκόους Σουδάν (83 συλλήψεις έναντι 10 το 2023 - αύξηση 730,00%).

Διαπιστώνεται ότι οι κύριες εθνικότητες των διακινητών παραμένουν σχετικά σταθερές τα τελευταία έτη, χωρίς να παρατηρούνται ουσιαστικές μεταβολές. Επιπροσθέτως, σε σημαντικό βαθμό, διαπιστώνεται άμεση συσχέτιση μεταξύ της εθνικότητας των διακινητών και εκείνης των παράτυπα διακινούμενων μεταναστών. Παράλληλα, επιβεβαιώνεται ότι οι δράστες της παράνομης διακίνησης προέρχονται κατά κανόνα από τις χώρες καταγωγής των μεταναστών ή από τις χώρες διέλευσης των ροών. Η εν λόγω διαπίστωση υποδηλώνει την ύπαρξη στενής διασύνδεσης μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων ομάδων.

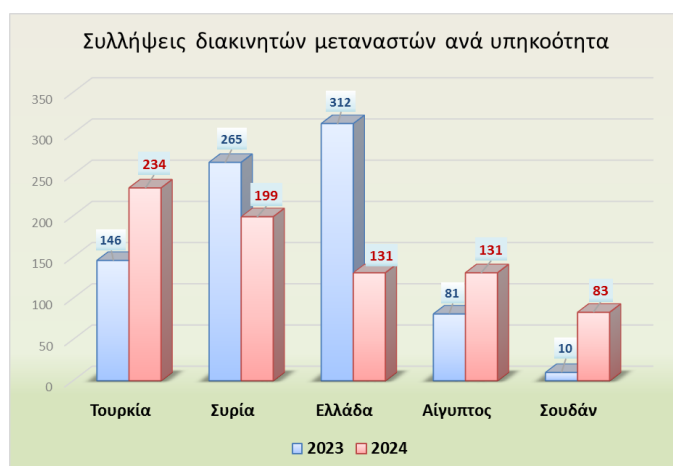
Ακολουθώς, παρατίθενται γραφήματα: α) συνολικού αριθμού διακινητών που συνελήφθησαν από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην επικράτεια

(αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), τα έτη από το 2013 έως το 2024) και β) κυριότερων υπηκοοτήτων διακινητών μεταναστών που συνελήφθησαν το 2024 συγκριτικά με το 2023.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

Εξετάζοντας τις περιοχές εντοπισμού και σύλληψης, το 2024, συνεχίζεται, όπως και το 2023, να καταγράφεται **αύξηση** στις συλλήψεις για **παράνομη είσοδο από την Τουρκία**. Ειδικότερα, στα ελληνοτουρκικά χερσαία σύνορα και την ευρύτερη περιοχή του Έβρου, καταγράφηκε αύξηση κατά 7,19% στις συλλήψεις για παράνομη είσοδο στη χώρα (7.574 έναντι 7.066 το 2023). Ομοίως, για δεύτερο συνεχόμενο έτος, καταγράφεται αύξηση στα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα, κατά 21,52% (49.674 συλλήψεις έναντι 40.878 το 2023).

Η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση (κατά **474,49%**) καταγράφηκε στην περιοχή της **Κρήτης**, όπου συνελήφθησαν 4.820 αλλοδαποί για παράνομη είσοδο, έναντι 83 το 2023. Στις υπόλοιπες μεθοριακές περιοχές της Χώρας (συνοριακοί τομείς με Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και Βουλγαρίας), δεν καταγράφηκε αξιοσημείωτη μεταβολή στους αριθμούς συλληφθέντων για παράνομη είσοδο.

⁶⁰ Διεθνής Έκθεση σχετικά με την Διακίνηση Μεταναστών (Γραφείο Ηνωμένων Εθνών 2018)

Διαπιστώνεται ότι τα εγκληματικά δίκτυα διακίνησης μεταναστών χρησιμοποιούν, κατά κύριο λόγο, την **θαλάσσια οδό** για την είσοδο αλλοδαπών από την Τουρκία στην ελληνική επικράτεια.

Η διακύμανση του φαινομένου τεκμηριώνεται ως συνάρτηση πολλαπλών συνιστωσών, οι οποίες λειτουργούν ως καθοριστικοί παράγοντες έλξης και ώθησης (pull & push factors). Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται:

1. Παράγοντες Πολιτικών, Συμφωνιών και επιχειρησιακών δράσεων.

Η επίδραση των πολιτικών αποφάσεων και των επιχειρησιακών μέτρων είναι άμεσα μετρήσιμη στις μεταναστευτικές ροές.

- Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας: Η εφαρμογή της Δήλωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας, σε συνδυασμό με τα μέτρα που υιοθετούνται από τις τουρκικές Αρχές, έχει επιδράσει, κατά τα προηγούμενα έτη, στην ένταση των ροών προς τη Χώρα μας.
- Επιχειρησιακές δράσεις: Η υλοποίηση του Σχεδίου «ΣΑΡΙΣΑ», το οποίο αποσκοπεί στην αποτροπή χρήσης της «βαλκανικής οδού», και η συνέχιση της επιχείρησης «ΑΣΠΙΔΑ» στον Έβρο, έχουν λειτουργήσει αποτρεπτικά για τα εγκληματικά δίκτυα διακίνησης μεταναστών.
- Μεταναστευτικές πολιτικές χωρών της βαλκανικής χερσονήσου: Το κλείσιμο και η ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, καθώς και η ανέγερση αποτρεπτικών εμποδίων (φράχτες) στις μεθοριακές περιοχές των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων (όπως η Βόρεια Μακεδονία, το Μαυροβούνιο και η Σερβία), έχουν περιορίσει τις χερσαίες διελεύσεις. Αντίστοιχα, η κατασκευή τεχνητού εμποδίου από τη Βουλγαρία κατά μήκος των συνόρων της με την Τουρκία συμβάλλει στην αποτροπή παράνομων εισόδων.

2. Γεωγραφικοί παράγοντες και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες:

- Γεωγραφική εγγύτητα: Η γειτνίαση των τουρκικών ακτών με τα νησιά του Αιγαίου και το μεγάλο μήκος της ελληνικής ακτογραμμής καθιστούν τη συνοριακή φύλαξη εξαιρετικά δυσχερή, παρά τους διαθέσιμους πόρους των λιμενικών αρχών και του FRONTEX.
- Κοινωνικοοικονομικές Συνθήκες: Η κατάσταση στις χώρες προέλευσης, όπως η πολιτική αστάθεια, οι ένοπλες συγκρούσεις και η οικονομική δυσπραγία, αναγνωρίζονται από όλες τις διεθνείς εκθέσεις ως οι πρωταρχικοί παράγοντες που ωθούν τους πληθυσμούς σε μετανάστευση (push factors) και εν προκειμένω

στην αναζήτηση καταφυγίου και καλύτερων συνθηκών διαβίωσης στην Ευρώπη.

3. Αντίληψεις Προσβασιμότητας / Ψυχολογική Διάσταση

Η ψυχολογική διάσταση του φαινομένου είναι εξίσου σημαντική. Η διασπορά πληροφοριών ή φημών στις χώρες προέλευσης σχετικά με την εντατικοποίηση των συνοριακών ελέγχων ή την αυστηροποίηση των κριτηρίων ασύλου, λειτουργεί αποδεδειγμένα αποτρεπτικά, επηρεάζοντας άμεσα τις αποφάσεις τόσο των δυνητικών μεταναστών όσο και των ίδιων των διακινητών. Αντιθέτως, η αντίληψη για χαλάρωση των μέτρων λειτουργεί ως παράγοντας έλξης, ενθαρρύνοντας νέες ροές.

4.4.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες χώρες
18	- Πλαστογραφία - Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα - Εκβίαση - Παράνομη κατακράτηση - Απάτη - Έκθεση σε κίνδυνο - Πρόκληση ναυαγίου - Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος - Κλοπή	1	15	2	Προέλευσης: Συρία Ιράκ Αίγυπτος Παλαιστίνη Αφγανιστάν Ιράν Σομαλία Τουρκία Πακιστάν Υεμένη Ινδία Βουλγαρία Διέλευσης: Τουρκία Ελλάδα Σερβία Δημ. Βόρειας Μακεδονίας Λιβύη Προορισμού: Ελλάδα Ισπανία Ιταλία Αλβανία Βοσνία Αυστρία Γερμανία Νορβηγία Δανία Ρουμανία Γαλλία

Η αύξηση στην ένταση του μεταναστευτικού φαινομένου που αναφέρθηκε προηγουμένως για το έτος 2024 και αποτυπώνεται στις συλλήψεις υπηκόων τρίτων χωρών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην ελληνική επικράτεια, αποτυπώνεται και στα στοιχεία εγκληματικότητας που σχετίζονται με το οργανωμένο έγκλημα. Στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης, αξιολογήθηκε ότι, από τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές δικτυικές αρχές και αφορούσαν τη διευκόλυνση α) παράνομης εισόδου και μεταφοράς μεταναστών εντός της Χώρας, β) εξόδου αυτών προς χώρες της Ε.Ε. και γ) παράνομης παραμονής τους στη Χώρα, **δεκαοχτώ (18)** πληρούν τα κριτήρια ένταξης στην κατηγορία της οργανωμένης

εγκληματικότητας και, για τον λόγο αυτό, εξετάστηκαν και αναλύθηκαν λεπτομερώς.

Οι ομάδες αυτές, απαρτίζονταν συνολικά από **εκατόν ογδόντα δύο (182) μέλη**, με το μέγεθός τους, να ποικίλλει, κατά περίπτωση (3-22 μέλη, με συχνότερη εμφανιζόμενη σύνθεση αυτή των 4 έως 5 μελών ανά ομάδα).

Αναφορικά με τον αριθμό των μελών τους και τη διάκριση σε ολιγομελείς ε.ο., πολυμελείς ε.ο. και εγκληματικά δίκτυα, παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- Εξαρθρώθηκαν **οχτώ -8-** εγκληματικές ομάδες (σε ποσοστό **44,44%**), οι οποίες ήταν **ολιγομελείς** συμμορίες και είχαν αριθμό μελών μικρότερο του 6.
- Εξαρθρώθηκαν **δύο (2)** πολυμελείς ομάδες (**11,11%** επί του συνόλου), οι οποίες αποτελούνταν από 6 έως 12 μέλη.
- Επίσης εξαρθρώθηκαν **οχτώ (8)** εγκληματικά δίκτυα (**44,44%** επί του συνόλου), με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών.

Οι εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν, παρουσίαζαν στον ίδιο βαθμό, τόσο **ανομοιογένεια**, (οχτώ -8- ε.ο. με σύνθεση μελών τα οποία έφεραν διαφορετικές μεταξύ τους υπηκοότητες), όσο και **ομοιογένεια** (οχτώ -8- ε.ο. με κοινή καταγωγή για το σύνολο ή τη συντριπτική πλειοψηφία των μελών)⁶¹. Είναι αξιοσημείωτο ότι ποσοστό **83,33%** εκ του συνόλου των ε.ο. που εξαρθρώθηκαν (15 ε.ο. από σύνολο 18) είχαν **αλλοδαπή**⁶² προέλευση μελών. Από αυτές οι οχτώ (8) ήταν ομοιογενείς (μία κοινή εθνική καταγωγή για όλα τα μέλη) και οι επτά (7) ανομοιογενείς (αποτελούνταν από μέλη με διαφορετικές υπηκοότητες μεταξύ τους). Επιπλέον, **δύο (2)** ε.ο. (ποσοστό 11,11%) αποτελούνταν από μέλη τόσο **ελληνικής όσο και αλλοδαπής** υπηκοότητας, ενώ μόλις **μία (1)** ε.ο. αποτελούνταν από μέλη **αμιγώς ελληνικής** υπηκοότητας.

⁶¹ **Ομοιογενής (Homogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει την ίδια υπηκοότητα. **Ανομοιογενής ή ετερογενής (Heterogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη, που αντίθετα με την ομοιογενή, τα μέλη της έχουν διαφορετικές υπηκοότητες.

⁶² **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

Κατόπιν αξιολόγησης των επιχειρησιακών δεδομένων που αφορούν την εξάρθρωση εγκληματικών οργανώσεων (Ε.Ο.) κατά το έτος 2024, διαπιστώνονται σημαντικές αναδιατάξεις ως προς την εθνική σύνθεση των εμπλεκόμενων.

Οι χώρες προέλευσης των συλληφθέντων μελών των Ε.Ο. για παράνομη διακίνηση μεταναστών ήταν, κατά κύριο λόγο, η **Συρία**, η **Βουλγαρία**, η **Ελλάδα**, το **Ιράκ** και το **Πακιστάν**. Σε σύγκριση με τα ποσοτικά στοιχεία του προηγούμενου έτους (2023), καταγράφεται μια δομική μεταβολή στη διάταξη των κυρίαρχων εθνικοτήτων, η οποία χρήζει ειδικής ανάλυσης.

Ειδικότερα, παρατηρείται σημαντική και αναλογικά μεγάλη αύξηση των συλληφθέντων μελών που προέρχονται από τη Συρία και τη Βουλγαρία, με αποτέλεσμα να καταλάβουν τις δύο πρώτες αριθμητικά θέσεις στη σύνθεση των Ε.Ο. Η εξέλιξη αυτή τεκμηριώνεται ως εξής:

Πρωτοκαθεδρία Σύρων Δραστών: Η άνοδος των Σύρων δραστών στην πρώτη θέση υποδηλώνει την άμεση συσχέτιση μεταξύ των εθνικοτήτων των διακινούμενων και των διακινητών. Οι Σύροι διακινητές είναι σε θέση να εκμεταλλεύονται τους κοινούς δεσμούς γλώσσας και πολιτισμού με τους διακινούμενους, γεγονός που καθιστά τις Ε.Ο. πιο αποτελεσματικές στη στρατολόγηση και μεταφορά πληθυσμών από τη Μέση Ανατολή.

Αύξηση Βούλγαρων Δραστών: Η ανάδειξη της Βουλγαρίας ως δεύτερης κυρίαρχης εθνικότητας ενισχύει την εκτίμηση ότι οι χερσαίες οδοί διέλευσης μέσω της βαλκανικής ενδοχώρας παραμένουν ενεργές. Η Βουλγαρία, ως χώρα διέλευσης προς την Κεντρική Ευρώπη, αποτελεί στρατηγικό κόμβο για τα δίκτυα που διαχειρίζονται τη ροή από την Τουρκία και την Ελλάδα προς τη Δύση. Η αύξηση των συλλήψεων Βούλγαρων μελών Ε.Ο. τεκμηριώνει την αυξημένη χρήση της συγκεκριμένης οδού από τα εγκληματικά δίκτυα.

Υποχώρηση Ελληνικής Συμμετοχής: Η υποχώρηση των Ελλήνων δραστών στην τρίτη θέση, σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη, ενδεχομένως να αποδίδεται είτε στην εντατικοποίηση των εθνικών διωκτικών μέτρων έναντι των εγκλήρων δικτύων είτε στην αυξανόμενη πολυπλοκότητα των διεθνών δικτύων, όπου ο ρόλος του διακινητή αναλαμβάνεται πλέον από άτομα με στενότερη γεωγραφική ή εθνοτική σχέση με τις ροές.

Από τη σύγκριση των στοιχείων μεταξύ των **διακινητών** (ατόμων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, συμπεριλαμβανομένων μελών ε.ο. και ατόμων για τα οποία δεν εξακριβώθηκε η συμμετοχή τους σε εγκληματική ομάδα – μεμονωμένοι δράστες) και των **μελών εγκληματικών ομάδων**, εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από αντίστοιχες παρατηρήσεις προηγούμενων ετών, καταδεικνύοντας σταθεροποίηση των χαρακτηριστικών του εξεταζόμενου εγκληματικού φαινομένου:

- οι **ημεδαποί**, καταλαμβάνουν την 3^η θέση τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων, όσο και στις συλλήψεις διακινητών. Αυτή η θέση, αν και υποδηλώνει σημαντική εμπλοκή, αποτελεί μεταβολή σε σχέση με τα προηγούμενα έτη όπου η συμμετοχή τους ήταν ακόμα υψηλότερη. Η υποχώρηση των ημεδαπών στην 3^η θέση, πίσω από τους Σύρους και τους Τούρκους, υπογραμμίζει τη διεθνοποίηση του φαινομένου και την αυξανόμενη εξάρτηση των εγκληματικών δικτύων από εθνικότητες που έχουν άμεση πρόσβαση στις χώρες προέλευσης ή ελέγχουν τους κρίσιμους κόμβους της οδού. Η παρουσία τους, πάντως, υποδεικνύει τη συνεργασία μεταξύ εθνικών και διακρατικών δικτύων, με τους ημεδαπούς να αναλαμβάνουν συχνά ρόλους εντός της ελληνικής ενδοχώρας.
- Οι **υπήκοοι Συρίας**, εμφανίζονται ψηλά, τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων (1^η θέση), όσο και στις συλλήψεις διακινητών (2^η θέση). Το γεγονός δε ότι, οι Σύριοι εμφανίζονται στην 1^η θέση και στις υπηκοότητες συλληφθέντων διακινούμενων αλλοδαπών, επιβεβαιώνει τη διαπίστωση που καταγράφεται και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο ποσοστό των διακινητών, προέρχεται από τις χώρες προέλευσης ή διέλευσης των διακινούμενων. Αυτή η συσχέτιση υποδηλώνει ότι οι Ε.Ο. χρησιμοποιούν άτομα με κοινούς εθνοτικούς ή γλωσσικούς δεσμούς

για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και τη διευκόλυνση των παράνομων μεταφορών.

- Οι υπήκοοι **Τουρκίας**, εμφανίζονται ψηλά στις συλλήψεις διακινητών (1^η θέση), όχι όμως και στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στο υπόψη εγκληματικό πεδίο. Η διαφοροποίηση εκτιμάται ότι, οφείλεται, αφενός, στο γεγονός ότι η πλειοψηφία τούρκων υπηκόων που συλλαμβάνονται στη χώρα μας, έχουν εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο (πρόκειται κυρίως για μεταφορείς-διακινητές οι οποίοι μετέφεραν, από Τουρκία προς Ελλάδα, μη νόμιμους αλλοδαπούς) και αφετέρου στο ότι ενδεχομένως, η κύρια δραστηριότητα και η ιεραρχική τους ένταξη να αφορά εγκληματικά δίκτυα που εδρεύουν στη χώρα προέλευσής τους (Τουρκία).

Αναφορικά με τις **ιεραρχικές σχέσεις μεταξύ των μελών** των ομάδων:

- **δεκατέσσερις (14) ε.ο. (ποσοστό 77,78% επί του συνόλου)** διαπιστώθηκε ότι είχαν σαφείς **σχέσεις ιεραρχίας** μεταξύ των μελών τους, με ύπαρξη ομάδας - πυρήνα ή ατόμων που εποπτεύουν και συντονίζουν τα λοιπά μέλη και λαμβάνουν αποφάσεις για τις περαιτέρω δράσεις και τις μεθόδους που ακολουθεί η οργάνωση για την επίτευξη των στόχων της.
- **Τέσσερις (4) ε.ο. (ποσοστό 22,22%),** διαπιστώθηκε ότι είχαν **επίπεδη δομή** (ή έστω δε στοιχειοθετήθηκε ιεραρχική δομή μεταξύ των μελών τους), με κύριο χαρακτηριστικό, την από κοινού λήψη αποφάσεων από τα μέλη, χωρίς την ύπαρξη σχέσεων ιεραρχίας.

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, **ηγετικό ρόλο** είχαν, κυρίως, μέλη συριακής και πακιστανικής υπηκοότητας και δευτερευόντως μέλη ελληνικής και αιγυπτιακής υπηκοότητας. Τα **κύρια μέλη** των ιεραρχικών ομάδων (μέλη που δεν ανήκουν στον ηγετικό πυρήνα αλλά τους έχουν ανατεθεί σημαντικές αρμοδιότητες στο πλαίσιο δράσης της ε.ο.), προέρχονταν πρωτίστως από τη Συρία και δευτερευόντως από την Ελλάδα, την Αίγυπτο, το Ιράκ, το Ιράν, το Πακιστάν, το Αφγανιστάν κ.α.. **Περιφερειακό ή / και υποστηρικτικό ρόλο** έχουν, συνήθως, μέλη με χώρες προέλευσης τη Βουλγαρία και την Ελλάδα. Η θέση αυτή τεκμηριώνει τη λειτουργία των εθνικών αυτών ομάδων ως παρόχων υποβοηθητικών / υποστηρικτικών υπηρεσιών (logistics facilitators) εντός των χωρών υποδοχής και διέλευσης (Ελλάδα) και της βαλκανικής οδού (Βουλγαρία). Σε μικρότερο βαθμό διαπιστώνονται ως χώρες προέλευσης των περιφερειακών μελών το

Ιράκ, το Πακιστάν, τη Σομαλία κ.α., (κυρίως δραστηριοποιούνταν ως μεμονωμένοι μεταφορείς - διακινητές, εισπράκτορες-εγγυητές, πλαστογράφοι για κατάρτιση και νόθευση ταξιδιωτικών εγγράφων για διευκόλυνση διακίνησης μη νόμιμων αλλοδαπών, κ.λπ.).

Στις περιπτώσεις πολυμελών δικτύων, η δομή τους συχνά διαρθρωνόταν σε υποομάδες που αναλάμβαναν συγκεκριμένους ρόλους, με τα ηγετικά τους μέλη να συντονίζουν τις ενέργειές τους. Ορισμένα από αυτά τα εγκληματικά δίκτυα έχουν χαρακτηριστικά «ευέλικτων και ρευστών δικτύων» (loose-liquid criminal networks), καθώς δεν βασίζονται σε προσωπικές σχέσεις, αλλά επικεντρώνονται στη συνεχή και αδιάλειπτη λειτουργία (business model). Η τακτική αντικατάσταση των ατόμων που εμπλέκονται σε δευτερεύουσες δραστηριότητες (π.χ. περιστασιακοί μεταφορείς) είναι ένα ακόμα χαρακτηριστικό που εξασφαλίζει την επιχειρησιακή ανθεκτικότητα των πολυμελών δικτύων. Με τη διαρκή εναλλαγή των προσώπων, τα δίκτυα προσαρμόζονται άμεσα στις εκάστοτε συνθήκες και ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος πλήρους κατάρρευσης σε περίπτωση σύλληψης ορισμένων μελών.

Η φύση του τομέα της παράνομης διακίνησης αλλοδαπών προσδίδει εξ ορισμού στις εμπλεκόμενες εγκληματικές οργανώσεις (Ε.Ο.) έναν **διεθνικό και διασυνοριακό χαρακτήρα**. Τα στοιχεία του έτους 2024 επιβεβαιώνουν αυτή τη δομική ιδιότητα, καθώς η συντριπτική πλειονότητα των εξαρθρωθέντων δικτύων, σε ποσοστό **94,44%**, επέδειξε διασυνοριακή ή διεθνή δράση. Αυτό εκδηλώνεται είτε μέσω της ενεργούς συμμετοχής μελών σε τρίτες χώρες είτε μέσω άμεσης συνεργασίας με εγκληματικά δίκτυα του εξωτερικού.

Η επιχειρησιακή δραστηριότητα των Ε.Ο. συγκεντρώνεται στρατηγικά στις χώρες που λειτουργούν ως κρίσιμα σημεία **προέλευσης ή διέλευσης** των μεταναστευτικών ροών. Σε πολλές περιπτώσεις, ηγετικά ή κύρια μέλη των ε.ο. δραστηριοποιούνται στην Κωνσταντινούπολη, όπου πραγματοποιούν τον εντοπισμό και τη σύναψη συμφωνιών με αλλοδαπούς που επιθυμούν να μετακινηθούν προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η επιλογή της **Κωνσταντινούπολης** τεκμηριώνεται από την υψηλή συγκέντρωση πληθυσμών και την πλεονεκτική της θέση ως διεθνούς μεταφορικού κέντρου. Άλλες περιοχές, όπως η **Σμύρνη** και η **Αλικαρνασός**, λειτουργούν ως σημεία συγκέντρωσης (safe houses/αποθήκες). Από εκεί, οι αλλοδαποί μεταφέρονται προς την Ελλάδα, κυρίως μέσω της θαλάσσιας οδού με χρήση πλωτών μέσων. Πέραν της Τουρκίας, εντοπίστηκε παρόμοια μεθοδολογία

δράσης και σε άλλες χώρες, υποδεικνύοντας την ύπαρξη διαφοροποιημένων διαδρομών και μεθόδων μεταφοράς:

- **Λιβύη και Αίγυπτος:** Οι χώρες αυτές χρησιμοποιούνται ως σημεία εκκίνησης, κυρίως για τη διακίνηση μέσω της Κεντρικής Μεσογείου, αν και επηρεάζουν δευτερευόντως την ελληνική επικράτεια.
- **Ινδία (Αεροπορική Οδός):** Διαπιστώθηκε η χρήση της αεροπορικής οδού από την Ινδία προς τη Σερβία και ακολούθως η χερσαία μεταφορά, μέσω της Βόρειας Μακεδονίας προς την Ελλάδα. Αυτή η διαδρομή τεκμηριώνει την ευέλικτη στρατηγική των Ε.Ο., οι οποίες συνδυάζουν αεροπορικές μεταφορές για την παράκαμψη των θαλάσσιων συνόρων και των ενισχυμένων ελέγχων.
- **Βουλγαρία:** Διαπιστώθηκε πως ε.ο. προέβαινε στην ανεύρεση και προμήθεια οχημάτων από τη Βουλγαρία από μέλη της που δραστηριοποιούνταν εκεί και κατόπιν κατάλληλης προετοιμασίας (*παραποίηση και πλαστογράφηση αδειών κυκλοφορίας χρησιμοποιώντας στοιχεία ανυποψίαστων Βούλγαρων πολιτών ή ανύπαρκτων ατόμων*), τα παρέδιδαν σε έτερα μέλη που αναλάμβαναν τη μετακίνηση αλλοδαπών από την ευρύτερη περιοχή του Έβρου προς την υπόλοιπη Ελλάδα.

Τα προηγούμενα χρόνια είχε διαπιστωθεί πως μέλη των Ε.Ο. δραστηριοποιούνται και σε χώρες τελικού προορισμού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. *Ιταλία*). Η δράση αυτή αφορά την ολοκλήρωση της αλυσίδας διακίνησης, είτε μέσω θαλάσσιας μεταφοράς από την Ελλάδα προς την Ιταλία, είτε μέσω αεροπορικών δρομολογίων από διεθνή αεροδρόμια της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας προς κράτη-μέλη της ΕΕ.

Η ανάλυση των στοιχείων του 2024 αποκαλύπτει ότι οι εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών υιοθετούν σε μεγάλο βαθμό ένα **πολυδιάστατο μοντέλο εγκληματικής δράσης**. Συγκεκριμένα, σημαντικό ποσοστό των εξαρθρωθέντων Ε.Ο. –**το 61,11%**– εμπλεκόταν και σε δευτερεύουσες εγκληματικές δραστηριότητες, οι οποίες ωστόσο είχαν υποστηρικτικό χαρακτήρα και αποσκοπούσαν στην επιτυχή ολοκλήρωση της κύριας παράνομης μετακίνησης. Οι δευτερεύουσες αυτές δραστηριότητες είτε διευκόλυναν την είσοδο και διαμονή στην ελληνική επικράτεια είτε εξασφάλιζαν την περαιτέρω

προώθηση των αλλοδαπών προς άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι βασικοί τομείς δευτερεύουσας εμπλοκής είναι οι ακόλουθοι:

- Κατάρτιση και διακίνηση **πλαστών** ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων, με τα οποία εφοδιάζονται οι παράνομα μετακινούμενοι.
- **Αρπαγή, παράνομη κατακράτηση και εκβίαση** των παρανόμως μετακινούμενων, σε εγκαταλειμμένα κτίρια, αποθήκες ή διαμερίσματα, μετά την άφιξή τους στην ελληνική επικράτεια, με σκοπό την καταβολή από αυτούς ή από συγγενικά τους πρόσωπα, πρόσθετου οικονομικού ανταλλάγματος από το αρχικά συμφωνηθέν, προκειμένου να αφεθούν ελεύθεροι.
- **Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες**, όπου οι εγκληματικές ομάδες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων ξεπλύματος, επιχειρούσαν να νομιμοποιήσουν τα παρανόμως κτηθέντα έσοδα.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται ευρέως (σε ποσοστό **83,3%** επί του συνόλου) τις **νομότυπες δομές**, είτε αξιοποιώντας προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (*ευκαιριακή εκμετάλλευση*), είτε με την άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν ούτε ανήκουν στην οργάνωση, αλλά τα στελέχη των επιχειρήσεων αυτών γνωρίζουν για την εγκληματική δραστηριότητα της οργάνωσης και λαμβάνουν αντίτιμο για τη συνεργασία τους, είτε ιδρύοντας μέσω των μελών τους νομιμοφανείς επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά, νομιμοποιώντας και επανεπενδύοντας τα κέρδη τους.

Ειδικότερα, το 2024 διαπιστώθηκαν οι ακόλουθοι τρόποι εκμετάλλευσης νομότυπων δομών:

Ευκαιριακή εκμετάλλευση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν νόμιμες επιχειρήσεις προς τις Ε.Ο. **εν αγνοία** των στελεχών τους, όπως:

- **Χρηματικές συναλλαγές και εμβάσματα:**
Διαπιστώθηκε συστηματική αξιοποίηση εταιρειών μεταφοράς χρημάτων (όπως *Western Union, RIA*) για την αποστολή χρημάτων που σχετίζονται με την πληρωμή των διακινητών ή την είσπραξη λύτρων. Με αυτή την πρακτική επιχειρούν να

προσδώσουν νομιμοφάνεια στην κίνηση των κεφαλαίων και τις οικονομικές συναλλαγές.

- **Επικοινωνία:** Ευρεία χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών εφαρμογών επικοινωνίας.
- **Μεταφορές και Διαμονή:** Χρήση μισθωμένων οχημάτων για την πραγματοποίηση των διακινήσεων, η αγορά αεροπορικών εισιτηρίων μέσω νόμιμων πρακτορείων, καθώς και η αξιοποίηση ξενοδοχειακών υπηρεσιών για τη διαμονή των μεταφερόμενων αλλοδαπών ή η χρήση διαμερισμάτων ή αποθηκών ως *safe houses* (*χώρων συγκέντρωσης ή κατακράτησης*).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε η άσκηση ελέγχου ή η συνεργασία με στελέχη νόμιμων επιχειρήσεων, τα οποία γνωρίζουν την εγκληματική δράση της οργάνωσης και λαμβάνουν αντίτιμο για τις υπηρεσίες τους, καθώς και η **ίδρυση και αξιοποίηση εικονικών / νομιμοφανών επιχειρήσεων**, οι οποίες λειτουργούν ως βιτρίνες για την κάλυψη και τη νομιμοποίηση των εσόδων, όπως:

- η ίδρυση εταιρείας μεσιτείας τροφίμων, με αποκλειστικό σκοπό την απόκτηση χώρου που χρησιμοποιήθηκε ως εργαστήριο πλαστογράφησης εγγράφων.
- η χρήση καταστημάτων εμπορίας κινητών τηλεφώνων, σουπερμάρκετ ή ανταλλακτηρίων συναλλάγματος (π.χ. στην *Τουρκία* ως γραφεία «*Hawalla*») αποτελεί ξεκάθαρη εκμετάλλευση νομιμοφανών επιχειρήσεων για παράνομους σκοπούς, κυρίως τη νομιμοποίηση των εσόδων από τη διακίνηση και τη μεταφορά χρηματικών ποσών.
- η χρήση καταστήματος πώλησης προϊόντων τεχνολογίας (*κινητά τηλέφωνα κ.α.*) ως «βιτρίνα», διευκόλυνε την πραγματοποίηση παράνομων δραστηριοτήτων, όπως η μαζική αποστολή πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων προς ευρωπαϊκές χώρες (*Ισπανία, Γαλλία, Αυστρία*), μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών, με τα έγγραφα επιμελώς κρυμμένα εντός των συσκευασιών των εμπορευμάτων.

Επιπλέον, λάμβαναν, στο σύνολό τους, ισχυρά **αντίμετρα σύλληψης**, όπως λήψη αυστηρών μέτρων αντί-παρακολούθησης και χρήση συσκευών GPS, χρήση οχημάτων με κρύπτες, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των μεταναστών, χρήση κλεμμένων αυτοκινήτων ή/και τοποθέτηση κλεμμένων ή/και πλαστών πινακίδων σε οχήματα μεταφοράς, συχνή αλλαγή χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων, χρήση

πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή / και «ghost numbers⁶³», χρήση πλαστών εγγράφων (ταξιδιωτικά έγγραφα, Δ.Α.Τ.), χρήση συνθηματικών λέξεων στις τηλεφωνικές τους συνομιλίες, αποφυγή συμβατικών μορφών επικοινωνίας και χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για τις επικοινωνίες τους, χρήση τρίτων προσώπων (αχυρανθρώπων) ως αποστολείς και παραλήπτες για διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων, τήρηση αποστάσεων σε αεροδρόμια κατά τη συνοδεία των διακινούμενων, κατόπτευση των χώρων για εντοπισμό αστυνομικών δυνάμεων και παροχή οδηγιών για την αποφυγή κινδύνου ελέγχων.

Επιπρόσθετα, το έτος 2024, δε διαπιστώθηκε η ύπαρξη **διαφθοράς** ως υποστηρικτικού χαρακτηριστικού της δράσης των εγκληματικών οργανώσεων στον τομέα της διακίνησης αλλοδαπών.

Οι εγκληματικές ομάδες που διερευνήθηκαν, προέβαιναν σε **άσκηση βίας** σε ποσοστό **44,44%** επί του συνόλου, η οποία αποτελούσε αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης της οργάνωσης. Η βία αφορούσε σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, που περιλάμβανε από εκφοβισμό και απειλές, σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και με τη χρήση πυροβόλων όπλων, στρεφόμενες προς τους παρανόμως μετακινούμενους μετανάστες, για τη σωματική ακεραιότητα αυτών ή των οικείων τους, με σκοπό να διασφαλιστεί η σιωπή τους σε περίπτωση σύλληψης από τις δικαστικές αρχές, έως και τη διάπραξη πολύ βαρύτερων σωματικών βλαβών σε βάρος των διακινούμενων. Ειδικότερα, σε δύο (2) περιπτώσεις διαπιστώθηκε, παράνομη κατακράτηση διακινούμενων αλλοδαπών, σε διαμερίσματα ή αποθήκες που τους μετέφεραν αμέσως μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια και ακολούθως, απαιτούσαν, προκειμένου να τους αφήσουν ελεύθερους, την καταβολή όλου ή μεγαλύτερου χρηματικού ποσού από αυτό που είχε προ-συμφωνηθεί, καταφεύγοντας σε απειλές ή/και σε ορισμένες περιπτώσεις, στην άσκηση σωματικής βίας.

Η ανάλυση των προφίλ των μελών των εξαρθρωθέντων εγκληματικών οργανώσεων καταδεικνύει την ύπαρξη ενός **υψηλού δείκτη υποτροπής**. Διαπιστώνεται ότι σημαντικό ποσοστό των μελών των ε.ο. έχει **πολλαπλές προηγούμενες συλλήψεις** για αδικήματα παρεμφερούς φύσης. Η επανειλημμένη εμπλοκή των ίδιων προσώπων στο φαινόμενο της διακίνησης τεκμηριώνεται ως απόρροια της ευνοϊκότερης μεταχείρισης που έλαβαν

κατά το παρελθόν. Η αντιμετώπιση των προηγούμενων εγκληματικών πράξεων ως μεμονωμένων περιπτώσεων και όχι ως μέρος οργανωμένης και συστηματικής δραστηριότητας, είχε ως συνέπεια την επιβολή επιεικέστερων ποινών. Εκτιμάται ότι, η συγκεκριμένη νομική αντιμετώπιση λειτούργησε ως παράγοντας ενθάρρυνσης, καθώς μείωσε την αποτρεπτική ισχύ του νόμου και σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δράστες είχαν την εδραία πεποίθηση ότι οι τυχόν ποινές που θα τους επιβάλλονταν θα ήταν αμελητέες σε σύγκριση με τα υπέρογκα οικονομικά οφέλη που αποκόμιζαν από την παράνομη δράση τους. Τα ανωτέρω υπογραμμίζουν τη λογική της οικονομικής ανάλυσης κινδύνου-κόστους (risk-cost analysis) που εφαρμόζουν τα εγκληματικά δίκτυα. Όταν τα δυνητικά έσοδα από τη διακίνηση υπερκαλύπτουν κατά πολύ την οικονομική και ποινική ζημία μιας ενδεχόμενης σύλληψης, η εγκληματική δραστηριότητα καθίσταται οικονομικά βιώσιμη και εξαιρετικά ελκυστική.

Ως προς τις **μεθόδους δράσης (modi operandi)** των ανωτέρω εγκληματικών ομάδων επισημαίνονται τα εξής:

Παράνομη προώθηση στο εσωτερικό μέσω των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων.

Τα θαλάσσια σύνορα με την Τουρκία αποτελούν ένα σημείο εισόδου κρίσιμης σημασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών προς την ευρωπαϊκή επικράτεια. Κατά τη διάρκεια του 2024, η εντεινόμενη μεταναστευτική πίεση στο Ανατολικό Αιγαίο συνδέεται άμεσα με την εσωτερική κατάσταση στην Τουρκία, καθώς και με την ευρύτερη γεωπολιτική κλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο, επηρεάζοντας τόσο τον όγκο των εισροών όσο και τη σύνθεση των δευτερογενών ροών προς τα Βαλκάνια. Τα κύρια σημεία αποβίβασης εντοπίζονται στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, με την υψηλότερη δραστηριότητα να καταγράφεται στις νήσους αρμοδιότητας της Α' Διεύθυνσης Αστυνομίας Δωδεκανήσου, καθώς και στις νήσους Χίο και Σάμο. Οι κυρίαρχες υπηκοότητες που διαπιστώθηκαν είναι οι Σύροι, οι Αφγανοί, οι Αιγύπτιοι, οι Ερυθραίοι και οι προερχόμενοι από Παλαιστινιακό έδαφος.

Οι εν λόγω μετανάστες, οι οποίοι είτε διέμεναν είτε παρέμειναν για σύντομο διάστημα στην Τουρκία, ωθούνται από την αυξανόμενη πίεση στις χώρες καταγωγής τους, χρησιμοποιώντας τα δίκτυα διακίνησης για παράνομη είσοδο στην Ελλάδα. Η οργάνωση των δικτύων πραγματοποιείται κυρίως στην **Κωνσταντινούπολη** και τη **Σμύρνη**, με σημεία εκκίνησης στα τουρκικά παράλια, όπως το **Τσεσμέ**, η **Αλικαρνασός** και η **Μαρμαρίδα** (περιοχή Φετίγιε). Το

⁶³Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζί σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον πραγματικό χρήστη αυτών.

κόστος διακίνησης κυμαίνεται από 1.000 έως 4.500 ευρώ, καθοριζόμενο από την υπηκοότητα και το είδος του χρησιμοποιούμενου σκάφους.

Για την προσέγγιση των ελληνικών ακτών χρησιμοποιούνται κυρίως **φουσκωτά σκάφη**, αλλά και **ταχύπλοα**. Διαπιστώνεται σημαντική αύξηση των συλλήψεων διακινητών τουρκικής υπηκοότητας το 2024, οι οποίοι λειτουργούν ως χειριστές ταχύπλων, επεκτείνοντας τα σημεία αποβίβασης σε νησιά όπως η Τήλος, η Χάλκη και η Σύμη. Η χρήση ταχύπλων με Τούρκους πλοηγούς συνδέεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, με επιθετική συμπεριφορά κατά τον εντοπισμό, με αποτέλεσμα την πρόκληση ναυαγίων και απώλειας ανθρωπίνων ζωών. Η δευτερογενής προώθηση των μεταναστών στην ηπειρωτική Ελλάδα πραγματοποιείται μέσω ακτοπλοϊκής σύνδεσης, συχνά με τη χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων.

Ως εναλλακτική διαδρομή επανέρχεται η **θαλάσσια οδός Τουρκία-Ιταλία** μέσω ιστιοφόρων, με υψηλότερο κόστος (6.000-7.500 ευρώ), η οποία προτιμάται κυρίως από μετανάστες αφγανικής, ιρανικής και συριακής καταγωγής λόγω του χαμηλότερου κινδύνου απέλασης. Ωστόσο, η υπερφόρτωση των σκαφών έχει προκαλέσει ναυάγια κατά το πρόσφατο παρελθόν, ιδιαίτερα στην περιοχή της Μεσοσηνίας. Τέλος, καταγράφονται μεμονωμένες περιπτώσεις κατάχρησης του **Πιλοτικού Προγράμματος χορήγησης θεωρήσεων εισόδου σε Τούρκους πολίτες**, οι οποίοι επιχειρούν, με τη χρήση πλαστών εγγράφων, την προώθηση σε άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ. Παρόμοια, υπήκοοι τρίτων χωρών εισέρχονται με πλαστά έγγραφα τουρκικών Αρχών και υποβάλλουν αιτήματα ασύλου.

Παράνομη προώθηση μέσω του θαλάσσιου Διάδρομου της Κεντρικής Μεσογείου.

Ο διάδρομος της Κεντρικής Μεσογείου εξακολουθεί να συνιστά μείζονα πρόκληση για την ασφάλεια και τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Χώρας, επιδεικνύοντας δυναμική εξέλιξη των πρακτικών των δικτύων οργανωμένης εγκληματικότητας.

Από το 2024, ο εν λόγω θαλάσσιος διάδρομος, με κύρια αφετηρία τις ακτές της Λιβύης (*ιδίως τις περιοχές Τομπρούκ και Ντέρνα*), επιδεικνύει επανεστίαση της επιχειρησιακής στόχευσης προς τη νήσο Κρήτη. Η τάση αυτή, η οποία είχε αρχίσει να ενισχύεται αισθητά από το β' εξάμηνο του 2023, διατηρεί την έντασή της, υποδηλώνοντας την παγίωση μιας νέας επιχειρησιακής πρακτικής των κυκλωμάτων διακίνησης.

Η πρακτική αυτή επιβεβαιώνει την ελαστικότητα και την προσαρμοστικότητα των δικτύων διακίνησης, τα οποία αναζητούν συνεχώς τα «τυφλά σημεία» του

ευρωπαϊκού συστήματος συνοριακής προστασίας. Οι περιοχές προσαυγιάλωσης παραμένουν η Γαύδος και ο όρμος Καλών Λιμένων στην Κρήτη, σημεία που προσφέρουν ελάχιστη υποδομή άμεσης αντίδρασης. Η υπηκοότητα των διακινουμένων παραμένει, κατά βάση, πολυεθνική, με την καταγραφή σημαντικού αριθμού ατόμων από τη Συρία, το Μπανγκλαντές, την Αίγυπτο και το Πακιστάν. Η πλειονότητα των μετακινούμενων είναι άρρενες ενήλικες, γεγονός που συνδέεται άμεσα με την υψηλή επικινδυνότητα των χρησιμοποιούμενων θαλάσσιων μέσων. Τα μέσα μεταφοράς είναι χαρακτηριστικά: υπερφορτωμένες αλιευτικές ξύλινες ή μεταλλικές λέμβοι, ακατάλληλες για ανοικτή θάλασσα και μεγάλες αποστάσεις, θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή, όπως τραγικά κατέδειξε το ναυάγιο ανοιχτά της Πύλου τον Ιούνιο του 2023.

Παράνομη προώθηση στο εσωτερικό μέσω ελληνοτουρκικών χερσαίων συνόρων.

Η **περιοχή του ποταμού Έβρου** αποτελεί κεντρικό χερσαίο άξονα για την παράνομη είσοδο υπηκόων τρίτων χωρών. Η διαδικασία διακίνησης εκκινεί στην περιοχή της **Κωνσταντινούπολης**, όπου οι διαμένοντες παράτυποι μετανάστες έρχονται σε επαφή με δίκτυα διακινητών διαφόρων εθνικοτήτων, συμπεριλαμβανομένων υπηκόων **Τουρκίας, Συρίας (κυρίως κουρδικής καταγωγής), Πακιστάν και Αφγανιστάν**. Η συμφωνία διακίνησης επικυρώνεται είτε με προκαταβολή του αντιτίμου είτε με ασφάλιση του ποσού μέσω συστημάτων «Hawala».

Η διαδρομή περιλαμβάνει προσωρινή διαμονή σε καταλύματα στην Κωνσταντινούπολη (όπως Ακσαράϊ, Ζεϊτέμπουργου), ακολουθούμενη από τη μεταφορά των ατόμων στην Αδριανούπολη (Edirne) και εν συνεχεία, με χρήση Ι.Χ.Ε. και Ι.Χ.Φ. οχημάτων, σε προκαθορισμένα σημεία πλησίον του Έβρου. Η είσοδος στο ελληνικό έδαφος πραγματοποιείται μέσω της διέλευσης του ποταμού με χρήση **λαστιχένιων βαρκών**. Οι διακινητές παρέχουν οδηγίες και στοιχεία επικοινωνίας για τα συνεργαζόμενα δίκτυα που δρουν εντός της ελληνικής επικράτειας.

Τα **εγχώρια δίκτυα** παραλαμβάνουν τους μετανάστες με Ι.Χ.Ε. ή Ι.Χ.Φ. οχήματα και τους μεταφέρουν κατά κύριο λόγο στη **Θεσσαλονίκη** ή την **Αθήνα**, από όπου διαχωρίζονται για περαιτέρω προώθηση είτε στην ελληνική ενδοχώρα είτε προς χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης. Για τη μεταφορά χρησιμοποιούνται ενοικιαζόμενα οχήματα, οχήματα γειτονικών χωρών (Βουλγαρία, Μολδαβία, Σερβία) με μη ταυτοποιούμενα πρόσωπα ως οδηγοί, ή σε ορισμένες περιπτώσεις, προσφάτως κλαπέντα οχήματα.

Η στρατολόγηση οδηγών πραγματοποιείται συχνά από συνορεύουσες βαλκανικές χώρες ή μέσω της προσέλευσης χρηστών ναρκωτικών ουσιών οι οποίοι ενδίδουν στις προσφορές των δικτύων ένεκα της εξαρτήσεώς τους. Το κόστος διακίνησης κυμαίνεται από 2.000 ευρώ (έως τη Θεσσαλονίκη) και μπορεί να ανέλθει έως τα 5.000 ευρώ για τη μεταφορά στον τελικό προορισμό της κεντρικής ή βόρειας Ευρώπης. Η δευτερογενής προώθηση προς την Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη επιχειρείται, σε δεύτερο χρόνο, μέσω της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Σερβίας.

Παράνομη προώθηση στο εξωτερικό, μέσω αερολιμένων.

Οι **ελληνικοί αερολιμένες** αποτελούν κομβικά σημεία για τη δευτερογενή προώθηση υπηκόων τρίτων χωρών προς τον χώρο Σένγκεν, γεγονός που αποδεικνύεται από τον σημαντικό αριθμό περιστατικών κατοχής και χρήσης **πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων** που εντοπίζονται σε εσωτερικές (intra-Schengen) πτήσεις από Αρχές άλλων κρατών-μελών. Οι κύριοι αερολιμένες που αξιοποιούνται από τα κυκλώματα διακίνησης για τη διευκόλυνση της εξόδου είναι της **Αθήνας**, της **Θεσσαλονίκης**, του **Ηρακλείου** και της **Σαντορίνης**. Η Κωνσταντινούπολη χρησιμοποιείται ως πρωταρχικό σημείο παράδοσης των πλαστών εγγράφων στους αλλοδαπούς, υπογραμμίζοντας τη συνεχιζόμενη ανάγκη για ευθυγράμμιση της πολιτικής θεωρήσεων των γειτονικών χωρών με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κατά το έτος 2024, καταγράφηκαν **1.432 απόπειρες εξόδου με πλαστά/παραποιημένα έγγραφα** στο σύνολο των ελληνικών αερολιμένων. Το 77,65% των εντοπισθέντων αφορά τέσσερις βασικούς αερολιμένες: Ηρακλείου, Αθηνών, Σαντορίνης και Κω (1.112 απόπειρες). Οι πέντε (5) κύριοι προορισμοί προς τους οποίους επιχειρήσαν να ταξιδέψουν οι αλλοδαποί ήταν η **Ιταλία**, η **Γερμανία**, το **Βέλγιο**, η **Γαλλία** και η **Ολλανδία**, συγκεντρώνοντας το **77,75%** του συνόλου των αναγραφόμενων προορισμών.

Η δευτερογενής προώθηση μέσω αερολιμένων επιτυγχάνεται αποκλειστικά μέσω οργανωμένων δικτύων διακίνησης, τα οποία εφοδιάζουν τους μετανάστες με πλαστά, παραποιημένα ή γνήσια ταξιδιωτικά έγγραφα τρίτων προσώπων. Τα δίκτυα διασφαλίζουν την επιτυχή επιβίβαση μέσω οδηγών-συνοδών που παρέχουν αναλυτική καθοδήγηση και συνεχή επικοινωνία στους χώρους των αερολιμένων. Ειδικές μέθοδοι περιλαμβάνουν την απόπειρα διακίνησης ανηλίκων υπό τη συνοδεία υπηκόων ΕΕ που παριστάνουν ψευδώς τους συγγενείς, ή την προσποίηση κινητικών προβλημάτων για τη

διασφάλιση συνοδείας και την επιτάχυνση των ελέγχων. Σε περίπτωση δυσχέρειας στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, επιχειρείται εκ νέου προώθηση από νησιωτικούς αερολιμένες, εκμεταλλευόμενοι την αυξημένη ταξιδιωτική κίνηση, ιδίως τους θερινούς μήνες.

Τα χρησιμοποιούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα παράγονται ή παραποιούνται κυρίως σε **εργαστήρια πλαστογραφίας («print-shops»)** που εδρεύουν στην Αθήνα, ή εισάγονται κρυμμένα εντός δεμάτων μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών. Τα δίκτυα είτε παραποιούν τη φωτογραφία του κατόχου, είτε αντικαθιστούν σελίδες διαβατηρίων, είτε χρησιμοποιούν κλεμμένα/απολεσθέντα ή εξ ολοκλήρου πλαστά έγγραφα, συχνά προσθέτοντας και πλαστές σφραγίδες εισόδου-εξόδου. Οι αμοιβές για την παράνομη αεροπορική προώθηση, συμπεριλαμβανομένου του κόστους του πλαστού εγγράφου, κυμαίνονται μεταξύ 3.000 και 5.000 ευρώ, αναλόγως του προορισμού.

Αξιοσημείωτη είναι η διαπίστωση της λειτουργίας εργαστηρίων πλαστογραφίας και κατά το 2024, τα οποία διαθέτουν σύγχρονο εξοπλισμό (*laser εγχαράκτες, εκτυπωτές, ηλεκτρονικές θερμικές πρέσες*) που εισάγεται οδικώς στη Χώρα από την Τουρκία, προερχόμενος κυρίως από την Κίνα. Οι πρώτες ύλες (*ειδικές κόλλες, υδατογραφήματα, κενά διαβατήρια*) εισάγονται κατά τον ίδιο τρόπο, με προμηθευτές να δραστηριοποιούνται σε Κίνα, Ρουμανία και Τουρκία. Το κόστος προμήθειας των παραγόμενων πλαστών εγγράφων στα συνεργαζόμενα δίκτυα κυμαίνεται από 200 έως 800 ευρώ, ανάλογα με το είδος, την ποιότητα και την προέλευση.

Παράνομη είσοδος στην Χώρα μέσω καταχρηστικής υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής πολίτη τρίτης χώρας.

Συνεχίζεται με αυξομειούμενη μηνιαία τάση η διαπίστωση περιστατικών παράνομης εισόδου με νομιμοφανή τρόπο υπηκόων τρίτων χωρών κυρίως από **Πακιστάν, Αίγυπτο, Αφγανιστάν, Συρία, Μπανγκλαντές, Αλβανία και Μαρόκο**, μέσω της **καταχρηστικής ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων για αρχική χορήγηση ή ανανέωση Άδειας Διαμονής**.

Οι εμπλεκόμενοι αλλοδαποί υποβάλλουν ηλεκτρονικά έγγραφα που δεν ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εκμεταλλεύονται την αυτοματοποιημένη έκδοση της **Βεβαίωσης Υποβολής Ηλεκτρονικής Αίτησης**, η οποία εκδίδεται χωρίς προηγούμενο έλεγχο πληρότητας, κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 5 του Ν. 4251/2014. Η μεθοδολογία αυτή περιλαμβάνει τη σύνταξη εγγράφων άνευ νομίμων τύπων ή τη χρήση πλαστών

εγγράφων, με στόχο να προσδώσουν νομιμοφάνεια στην αίτηση και να καθυστερήσουν τη διαδικασία ελέγχου και απόρριψης από τις αρμόδιες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

Ο ανωτέρω τρόπος δράσης (modus operandi) παρατηρείται εντατικά στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (Δ.Α.Α.), όπου η συντριπτική πλειονότητα των περιστατικών αφορούσε υπηκόους Αιγύπτου. Οι εν λόγω αλλοδαποί ταξίδευαν από Τζέντα Σαουδικής Αραβίας ή Κάιρο με ενδιάμεσο σταθμό (transit) τον Δ.Α.Α. και τελικό προορισμό το Κάιρο ή την Κωνσταντινούπολη, προσκομίζοντας κατά τον συνοριακό έλεγχο βεβαίωση υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για άδεια διαμονής Ελλάδας, χωρίς να έχουν προηγουμένως επισκεφθεί τη Χώρα.

Ομοίως, υπήκοοι **Πακιστάν**, ταξιδεύοντας κυρίως από Ντόχα (Κατάρ) ή Άμπου Ντάμπι (Η.Α.Ε.), είτε κατείχαν καταχρηστικά αποκτηθείσες βεβαιώσεις υποβολής αίτησης, είτε επέδειξαν πλαστά διαβατήρια Πακιστάν με εντυπωμένα πλαστά σφραγίσματα εξόδου Ελλάδας. Επιπροσθέτως, καταγράφηκε για το 2024 η κατάχρηση της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου από υπηκόους Μαρόκου, οι οποίοι ταξίδευαν από Μαρακές με προορισμό το Γερεβάν Αρμενίας, διερχόμενοι από τον Δ.Α.Α. Οι υ.τ.χ. αυτοί δεν επιβιβάστηκαν στην πτήση προς τον τελικό τους προορισμό, αλλά επιχείρησαν παράνομη είσοδο στην Ελλάδα, στερούμενοι ταξιδιωτικά έγγραφα.

Παράνομη προώθηση στο εξωτερικό μέσω ελληνοαλβανικών χερσαίων συνόρων.

Ο συγκεκριμένος τρόπος προώθησης παράνομων μεταναστών αφορά κυρίως υπηκόους **Πακιστάν** και **Μπαγκλαντές** οι οποίοι μεταφέρονται είτε από συνεργαζόμενους, με δίκτυα, οδηγούς ταξί, είτε με συνήθη συγκοινωνιακά μέσα σε περιοχές πλησίον της **ελληνοαλβανικής μεθοριακής γραμμής** της περιφέρειας Ηπείρου (Σαγιάδα) και της Δυτικής Μακεδονίας. Από εκεί τους παραλαμβάνουν συνεργαζόμενα μέλη όπου τους οδηγούν πεζή να διασχίσουν τα σύνορα. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλουν, ποικίλει από 1.200 ευρώ (σε περίπτωση που πρόκειται αποκλειστικά για δευτερογενή προώθηση) και ανέρχεται έως τα 7.000 ευρώ (κάλυψη υπηρεσιών διακίνησης συνολικά, ήτοι προώθηση από την Τουρκία στη Χώρα μας και εν συνεχεία σε χώρα της κεντρικής ή βόρειας Ευρώπης). Συνεργαζόμενοι διακινητές πεδίου (field smugglers) στην άλλη πλευρά των συνόρων αναλαμβάνουν την περαιτέρω καθοδήγηση και επιβίβαση σε οχήματα με σκοπό την περαιτέρω προώθησή τους προς την κεντρική Ευρώπη.

Παράνομη προώθηση στο εσωτερικό μέσω των χερσαίων συνόρων με την Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας ή την Αλβανία.

Καταγράφηκε για το έτος 2024, η δράση δικτύου/ων διακίνησης μεταναστών αποτελούμενο κυρίως από υπηκόους Πακιστάν, τα μέλη του/των οποίου/ων προέβαιναν στην παράνομη προώθηση στο εσωτερικό της Χώρας, μέσω των χερσαίων συνόρων με την Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας ή της Αλβανίας, υπηκόων Νεπάλ και Κίνας, προερχόμενων από το έδαφος της Ρουμανίας ή Σερβίας, με σκοπό είτε την παραμονή στην Χώρα μας, είτε την περαιτέρω προώθηση σε χώρες όπως η Γαλλία. Για την είσοδό τους στην Χώρα οι παράνομοι μετανάστες κατέβαλλαν ποσό που κυμαίνεται από 1.500 έως 2.500 ευρώ το άτομο, ενώ το κόστος για την προμήθεια πλαστών ή παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων με σκοπό την δευτερογενή προώθηση, μέσω αερολιμένων, ανερχόταν στα 4000 ευρώ, ανά άτομο. Ανάλογα την μεθόριο εισόδου, οι υπήκοοι Νεπάλ και Κίνας παραλαμβάνονταν από οχήματα με σκοπό την περαιτέρω προώθησή τους σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, την απόκρυψή τους σε προσωρινά καταλύματα (safe-houses). Ειδικότερα, οι υπήκοοι Νεπάλ οδηγούνται σε διαφορές αγροτικές περιοχές (π.χ Αχαΐα, Βοιωτία) με σκοπό την απασχόλησή τους σε αγροτικές περιοχές υπό καταχρηστικούς όρους.

Τέλος, η μεταφορά των **χρηματικών αντιτίμων** που καταβάλλουν οι μετανάστες στα οργανωμένα δίκτυα διακίνησης εξακολουθεί να πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο μέσω εξωτραπεζικών συναλλαγών.

Σε αρκετές περιπτώσεις, το σύστημα που χρησιμοποιείται για τη διακίνηση των ποσών στα μέλη του δικτύου είναι το άτυπο «εξωτραπεζικό» σύστημα μεταφοράς χρημάτων **«HAWALA»** ή **«guarantee»**. Το σύστημα αυτό λειτουργεί συγκεκριμένα:

- Στην ευρύτερη περιοχή της **Κωνσταντινούπολης**, συνήθως υπό τη μορφή καταστημάτων εστίασης.
- Στην ελληνική επικράτεια (για τις δευτερογενείς ροές), κυρίως στο κέντρο της **Αθήνας** και της **Θεσσαλονίκης**, καλυπτόμενο από τη δραστηριότητα εστιατορίων, μπαρ, ναργιλέ-καφέ (hookah-café), καταστημάτων ψιλικών και ειδών κινητής τηλεφωνίας.

Επιπλέον, διαπιστώνεται η υιοθέτηση **διαδικτυακής μεταφοράς χρημάτων** μέσω ιστοσελίδων και ηλεκτρονικών εφαρμογών (apps).

Αναφορικά με τη μέθοδο πληρωμής, αυτή περιλαμβάνει:

- Την απόδοση του συνόλου του ποσού προκαταβολικά για διακινήσεις που δεν απαιτούν διαδοχική δευτερογενή προώθηση (on-off smuggling).
- Την τμηματική καταβολή του ποσού σε διάφορα στάδια της διακίνησης (pay as you go approach).

4.5 Εμπορία Ανθρώπων.

4.5.1. Παρούσα Κατάσταση.

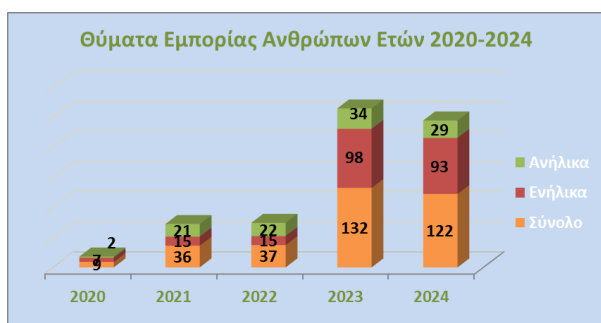
Σε σχέση με το 2023, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα, εξακολουθεί να είναι «χώρα προορισμός», σε μεγάλο ποσοστό υποθέσεων, αλλά και «ενδιάμεση (transit)» χώρα (με προορισμό κυρίως χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης) και σε ορισμένες περιπτώσεις χώρα «πηγή» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την εγχώρια εκμετάλλευσή τους (κυρίως στο πεδίο της γενετήσιας εκμετάλλευσης).

Οι υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές, καταγράφουν αύξηση το 2024 (**50** το 2024, **37** το 2023, **26** το 2022 έναντι **20** το 2021, **9** το 2020, **26** το 2019 και **28** το 2018). Το έτος 2024, εμφανίζεται μειωμένος ο αριθμός θυμάτων, ήτοι **122** θύματα (93 ενήλικα και 29 ανήλικα) έναντι **132** θυμάτων (98 ενήλικα και 34 ανήλικα) το 2023 (βλέπε Γράφημα 27). Από τις εν λόγω υποθέσεις, έντεκα (**11**) συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων διεθνικών εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

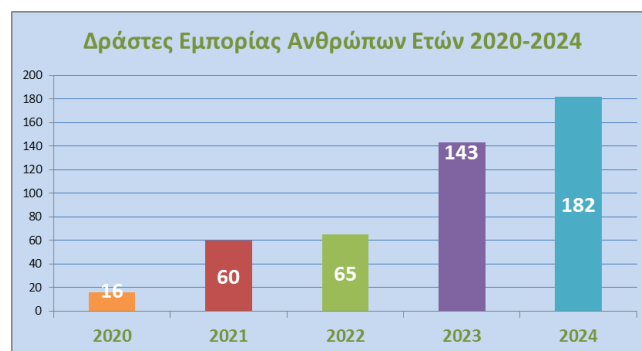

ΓΡΑΦΗΜΑ 21

Παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη **182** δράστες, έναντι 143 δραστών το 2023 και 65 δραστών το 2023. Ως δράστες εμπορίας ανθρώπων, διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα δεκατριών (13) διαφορετικών εθνικοτήτων. Κυρίαρχη είναι η παρουσία Ελλήνων (συνολικά **111** δράστες), ακολουθούμενων από υπηκόους Πακιστάν, Βουλγαρίας, Αλβανίας, Μπαγκλαντές, Ρουμανίας, Μολδαβίας, Νεπάλ, Αιγύπτου, Κολομβίας, Ουκρανίας, Πολωνίας και Ρωσίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 22

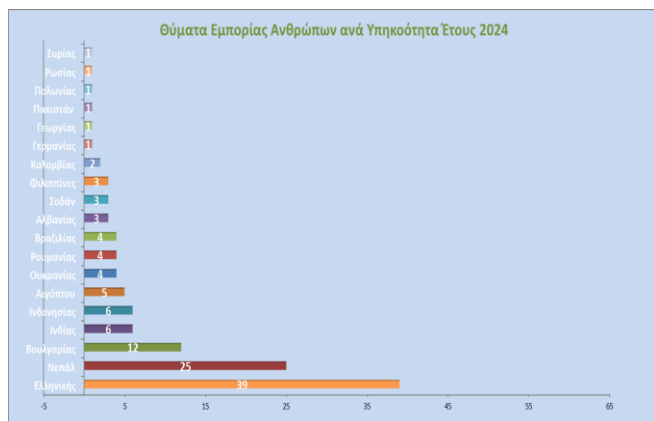
Από τις προαναφερόμενες υποθέσεις, προκύπτει ότι, πρωτεύουσα μορφή εμπορίας ανθρώπων, ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση, έπεται η εκμετάλλευση της επαιτείας, η εργασιακή εκμετάλλευση, ο εξαναγκαστικός γάμος και εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι η μορφή εμπορίας ανθρώπων με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στην Ελλάδα (**23 υποθέσεις**). Αντιστοίχως, μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός των **δραστών** που συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν για υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συγκριτικά με τον αριθμό των δραστών που δραστηριοποιούνταν στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση ή άλλη μορφή εμπορίας ανθρώπων.

Στις διερευνηθείσες υποθέσεις, προκύπτει ότι, το **73,08%** των δραστών ήταν άνδρες και το **26,92%** ήταν γυναίκες, καθώς συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν εκατό τριάντα τρεις (133) άνδρες και σαράντα-εννιά (49) γυναίκες.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ήταν γυναίκες, σε ποσοστό **54,92%** και άνδρες σε ποσοστό **45,08%**. Το υψηλό ποσοστό των γυναικών, τελεί σε άμεση - λογική συνάφεια με το γεγονός ότι, μία από τις κυρίαρχες μορφές εμπορίας ανθρώπων, ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση.

ГРАФІМА 23

Ως θύματα διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα από δεκαεννέα (19) διαφορετικές χώρες. Η πλειοψηφία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για τη Χώρας μας, ήταν ελληνικής, νεπαλέζικης, βουλγαρικής, ινδικής, ινδονησιακής, αιγυπτιακής, βραζιλιάνικης, ρουμανικής και ουκρανικής υπηκοότητας.

Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των θυμάτων, αξιοπρόσεκτο ποσοστό **(23,77%)** ήταν ανήλικοι. Το γεγονός αυτό, συνδέεται άμεσα με την αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν κυρίως στην εκμετάλλευση της επαιτείας και δευτερευόντως της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η στρατολόγηση και διακίνηση ανηλίκων, διαχρονικά στη Χώρα μας, γίνεται με σκοπό, πρωτίτως, την εκμετάλλευση της επαιτείας και δευτερευόντως με σκοπό τη γενετήσια εκμετάλλευση.

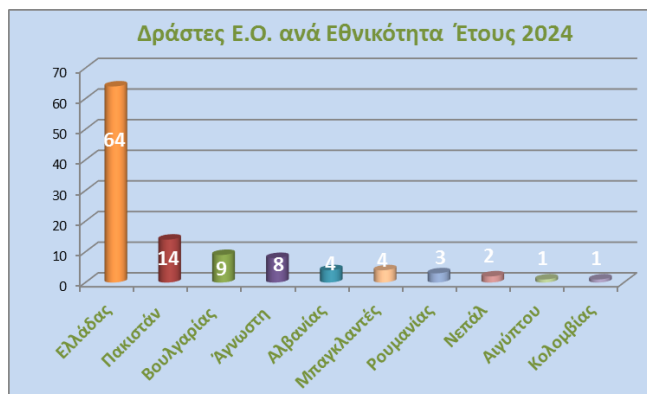
4.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
15	Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή Βιασμός Μαστροπεία Απάτη Νομοθεσία περί όπλων Νόμος περί εξαρτησιολόγων ουσιών Σωματεμπορία Έγκλημα	5	6	4	Επικράτεια

Το έτος 2023, διερευνήθηκαν (15) υποθέσεις, οι οποίες συγκέντρωναν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία των οποίων δραστηριοποιούνταν στη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Οι ε.ο, σε ποσοστό **73,33%**, ήταν ομοιογενείς. Επρόκειτο για ολιγομελείς ομάδες (έως 5 μέλη) στην πλειοψηφία τους (σε ποσοστό **72,73%** επί του συνόλου), ακολουθούμενο από πολυμελείς (6-11 μέλη) (σε ποσοστό **40%**) και τέλος από εγκληματικά δίκτυα (12 μέλη και άνω) (σε ποσοστό **13,33%**).

ГРАФΗΜΑ 24

Για το έτος 2024, κατηγορήθηκαν εκατόν δέκα (110) άτομα, ως μέλη εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Οι κύριες υπηκοότητες προέλευσης των δραστών ήταν Ελλάδα, Πακιστάν, Βουλγαρία, Αλβανία, Μπαγκλαντές, Ρουμανία, Νεπάλ, Αιγύπτου και Κολομβίας.

Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημόσιου λειτουργού στη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ενώ σε μία (1) υπόθεση διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, με τη χρήση βασικών μεθόδων «ξεπλύματος» (με αγορά ΙΧΕ οχημάτων).

Η πλειοψηφία των ε.ο. είχαν διεθνή-διασυνοριακή διάσταση (σε ποσοστό **73,33%** επί του συνόλου) και ακολουθούσαν οι ε.ο. που εμφάνιζαν τοπική-περιφερειακή διάσταση (σε ποσοστό **26,67%** επί του συνόλου).

Επιπρόσθετα, στις ε.ο. διαπιστώθηκε σαφής κατανομή ρόλων και ιεραρχική δομή. Συγκεκριμένα, άλλα μέλη ασχολούνταν με τη στρατολόγηση (συνήθως γυναίκες- μέλη ομοεθνείς των θυμάτων) και άλλα με τη μεταφορά-υποδοχή-φύλαξη και εκμετάλλευσή τους.

Από την ανάλυση των σχετικών υποθέσεων προκύπτει ότι, οι δράστες, στο σύνολο τους, είχαν στρατολογήσει τα θύματα, εκμεταλλευόμενοι την ευάλωτη κοινωνική θέση και τη δεινή οικονομική τους κατάσταση (*άτομα σε καθεστώς ανεργίας, με οικογενειακά προβλήματα, παράτυποι μετανάστες κ.λπ.*). Κύριες μεθοδολογίες δράσης ήταν οι ψευδείς υποσχέσεις (*αναφορικά με το είδος, τις απολαβές και τις συνθήκες εργασίας*) και η απόσπαση της συναίνεσης των θυμάτων, που τους ακολούθησαν στη χώρα εκμετάλλευσης.

Επίσης, ως μέσο στρατολόγησης παρατηρήθηκε και η μέθοδος του «αγαπητικού» (lover boy). Δια της συγκεκριμένης μεθόδου, οι δράστες προσέγγιζαν νεαρές γυναίκες, σύναπταν δεσμό και ακολουθώντας, ταξίδευαν μαζί στη χώρα «εκμετάλλευσης», όπου και εκδήλωναν τις προθέσεις εκμετάλλευσης.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού, σε παράνομους οίκους ανοχής, στο δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία ή σε χώρους με το πρόσχημα παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) και σε αγροτικές περιοχές, όπου υπήρχε συγκέντρωση αλλοδαπών εργατών.

Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων, με χρήση ή/και απειλή βίας, με απειλές κατά μελών των οικογενειών τους, με περιορισμό της ελευθερίας της κίνησης, με αφαίρεση των μέσων επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές για να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο κ.λπ.) και των ταξιδιωτικών εγγράφων και τέλος με τη δημιουργία «δεσμού χρέους» (οι δράστες πλήρωναν για τα θύματα τα εισιτήρια, το νοίκι διαμονής κ.λπ., δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό χρέος, το οποίο τα θύματα έπρεπε να αποπληρώσουν). Επίσης, παρατηρήθηκε η δημιουργία ευαλωτότητας, δια της εξαναγκαστικής χρήσης ναρκωτικών ουσιών, ώστε οι δράστες να διατηρούν υπό τον έλεγχό τους τα θύματα.

Περαιτέρω, διαπιστώθηκε η μέθοδος του «κλειστού πελατολογίου». Η παροχή, δηλαδή, των υπηρεσιών γινόταν, αποκλειστικά, σε άτομα εμπιστοσύνης ή προτεινόμενα από άτομα εμπιστοσύνης, γεγονός το οποίο δυσχέραινε την αστυνομική διερεύνηση.

Η χρήση σωματικής βίας έχει περιοριστεί, καθώς είναι εύκολα ανιχνεύσιμη (εμφανή σημάδια) και μπορεί να καταδείξει την τέλεση του αδικήματος, ενώ έχει αυξηθεί η ψυχολογική βία ως μέσο ελέγχου των θυμάτων.

Σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της επαιτείας, οι δράστες και τα θύματα ανήκαν στο ίδιο (στενό ή/και ευρύτερο) οικογενειακό περιβάλλον. Στις περιπτώσεις που τα θύματα ήταν ανήλικα, παρατηρήθηκε άμεση εμπλοκή των γονέων τους είτε ως δράστες είτε με την παραχώρησή τους σε τρίτους, προκειμένου να επαιτούν. Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων με χρήση βίας ή/και απειλών, με συνεχή παρουσία τους στα σημεία που επαιτούσαν (και στους χώρους που διέμεναν) και με συγκέντρωση των θυμάτων σε ενιαίο χώρο διαμονής, περιορίζοντάς τους την ελευθερία της κίνησης. Η εκμετάλλευση λάμβανε χώρα σε αστικά κέντρα, σε σταθμούς μετρό, πλατείες, δίπλα σε εμπορικά κέντρα και γενικότερα σε πολυσύχναστα μέρη.

Στο πλαίσιο της στρατολόγησης και διακίνησης ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας, διερευνήθηκαν περιπτώσεις στις οποίες η εκμετάλλευση λάμβανε χώρα κυρίως σε αγροτικές δραστηριότητες. Ο κυριότερος τρόπος στρατολόγησης

των θυμάτων ήταν η εκμετάλλευση της ευαλωτότητάς τους. Οι δράστες «στοχοποιούσαν» άτομα που βρίσκονταν σε ευάλωτη θέση, όπως άνεργοι ή άτομα με οικογενειακά προβλήματα, προβάλλοντας ψευδείς υποσχέσεις αναφορικά με το είδος της εργασίας, τις απολαβές και τις συνθήκες διαβίωσης, για να αποσπάσουν τη συναίνεσή τους και να τα πείσουν να μεταβούν στη χώρα «προορισμός». Οι δράστες εξασφάλιζαν τον έλεγχο επί των θυμάτων μέσω χρήσης ή/και απειλής βίας, απειλών κατά των μελών των οικογενειών τους, περιορισμού της ελευθερίας κίνησης, αφαίρεσης των μέσων επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές κ.λπ.) και των ταξιδιωτικών τους εγγράφων. Επιπλέον, δημιουργούσαν «δεσμό χρέους», πληρώνοντας οι ίδιοι τα έξοδα για τα εισιτήρια, τη διαμονή και άλλα έξοδα των θυμάτων, δημιουργώντας «οικονομικό χρέος», εξαναγκάζοντας τα θύματα στην αποπληρωμή του.

Διερευνήθηκε μία (1) υπόθεση στρατολόγησης ανθρώπων με σκοπό την τέλεση εξαναγκαστικού γάμου. Οι δράστες εκμεταλλευόμενοι την ευάλωτη θέση του θύματος, αρχικώς το στρατολόγησαν με σκοπό τη γενετήσια εκμετάλλευση. Ακολούθως, «πώλησαν» το θύμα σε έτερους δράστες με τελικό σκοπό την τέλεση εξαναγκαστικού γάμου. Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί του θύματος, δια χρήσεως σωματικής βίας/απειλών, αφαίρεσης των εγγράφων ταυτότητας και των μέσων επικοινωνίας, καθώς και μέσω του περιορισμού της ελευθερίας κίνησης δια της απομονώσεώς του.

Τέλος, διερευνήθηκε μία (1) σχετική υπόθεση, στην οποία ο δράστης εκμεταλλευόμενος την ευαλωτότητα του θύματος (ανηλικότητα) το εξανάγκαζε σε τέλεση εγκληματικών πράξεων (κλοπές σε supermarket) με σκοπό τον προσπορισμό παράνομων εσόδων.

Οι ομάδες εκμεταλλεύονται ευρέως νομότυπες δομές, όπως κέντρα διασκέδασης «stripshow», ξενοδοχεία, οίκους ανοχής, κέντρα αισθητικής-παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) για την γενετήσια εκμετάλλευση των θυμάτων (κυρίως).

Οι δράστες χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αφενός για να στρατολογήσουν θύματα, αφετέρου για την αλίευση πελατών με την προβολή – διαφήμιση των «ερωτικών υπηρεσιών» των θυμάτων.

Οι ομάδες χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως ο εφοδιασμός των θυμάτων με πλαστά έγγραφα, η χρήση «ghost numbers», η συχνή αλλαγή τόπων διαμονής και η χρήση ψευδωνύμων κατά τις τηλεφωνικές επικοινωνίες των μελών τους.

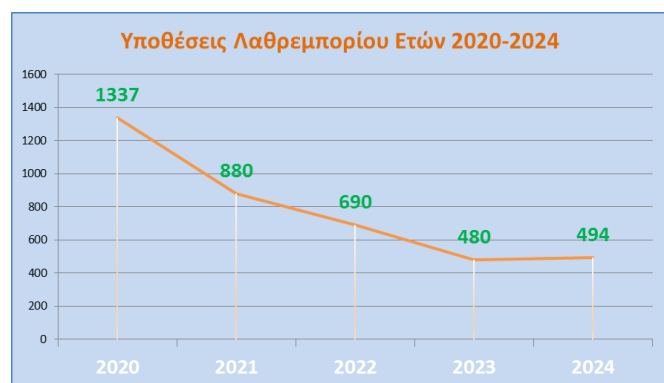
4.6. Λαθρεμπόριο προϊόντων.

4.6.1. Παρούσα Κατάσταση.

Η λαθραία εισαγωγή και διακίνηση προϊόντων αποτελεί σταθερά ένα από τα βασικότερα πεδία ανάπτυξης εγκληματικής δραστηριότητας σε όλη την ελληνική επικράτεια. Η συγκεκριμένη μορφή εγκληματικότητας επηρεάζει σημαντικά την οικονομία και την κοινωνία, προκαλώντας παράλληλα προβλήματα στον υγιή ανταγωνισμό και την εθνική οικονομία. Παρά τη διαχρονική παρουσία του φαινομένου, τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μια συνεχής και σταδιακή κάμψη στον αριθμό των υποθέσεων που χειρίζονται οι αρμόδιες διωκτικές αρχές. Η τάση αυτή αποδίδεται, εν μέρει, στη βελτίωση των ελεγκτικών μηχανισμών και στη στοχευμένη δράση των διωκτικών φορέων, καθώς και στην εφαρμογή νέων θεσμικών και τεχνολογικών εργαλείων που υποστηρίζουν την πρόληψη και την καταστολή του φαινομένου.

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, ασχολήθηκαν, συνολικά, με (494) υποθέσεις λαθρεμπορίου (τελεσμένες), (έναντι 480 υποθέσεων το 2023), στην συντριπτική πλειοψηφία των οποίων, δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

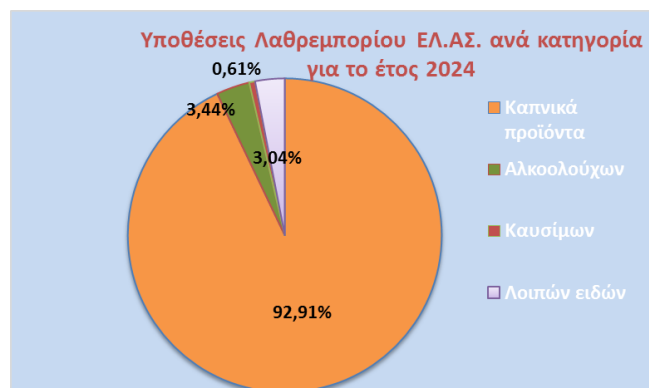
ΓΡΑΦΗΜΑ 25⁶⁴

Το λαθρεμπόριο, συχνά τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως η πλαστογραφία, η πλαστογραφία παραστατικών εγγράφων (τιμολόγια, ταξιδιωτικά έγγραφα κ.λπ.), η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες κ.λπ. και έχει σοβαρές συνέπειες για την εθνική οικονομία, λόγω της απώλειας πολλών εκατομμυρίων ευρώ από φόρους και δασμούς.

Κύρια μορφή λαθρεμπορίου, συνεχίζει να αποτελεί η διακίνηση και διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων, ακολουθούμενη από το λαθρεμπόριο αλκοολούχων, των λοιπών ειδών και σε μικρότερη έκταση το λαθρεμπόριο υγρών καυσίμων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 26

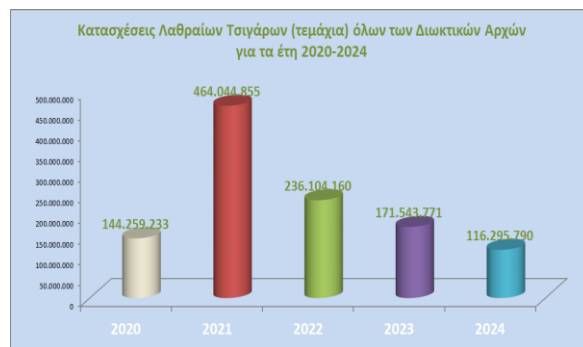

4.6.1.1. Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων.

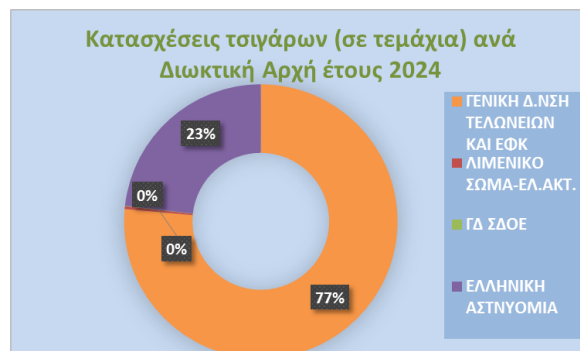
Η Ελλάδα, εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως «ενδιάμεση (transit)» χώρα (από χώρες της Ασίας και Αφρικής, με προορισμό χώρες της Κεντρικής, Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης), χώρα «προορισμού» (από Βουλγαρία, Ρωσία, Ουκρανία και Ιταλία Ουκρανία, Λευκορωσία, μέσω Μαυροβουνίου, Βόρειας Μακεδονίας, Μολδαβίας, Βουλγαρίας ή/και από Ασιατικές Χώρες μέσω Κύπρου και Τουρκίας), όπως και χώρα παραγωγής.

Τα καπνικά προϊόντα αποτέλεσαν και το 2024 την πλειοψηφία του συνόλου των προϊόντων που διακινήθηκαν παράνομα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 27⁶⁵

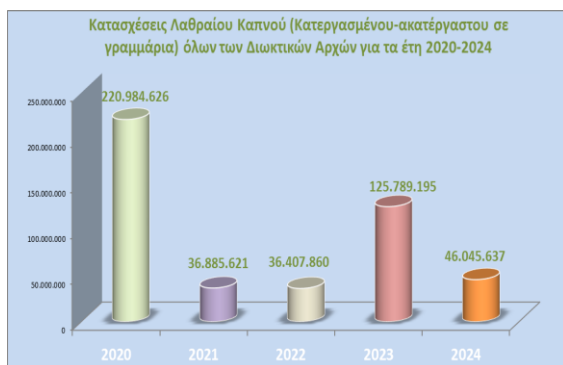
ΓΡΑΦΗΜΑ 28

⁶⁴ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 - 2024: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

⁶⁵ Γραφήματα 27-37: Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

ΓΡΑΦΗΜΑ 29

ΓΡΑΦΗΜΑ 30

Ως εμφανίζεται στα ανωτέρω Γραφήματα, από το σύνολο των Διοικητικών Αρχών, η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. είχε τον μεγαλύτερο αριθμό κατασχέσεων καπνικών προϊόντων.

Ακόμα, πρέπει να επισημανθεί ότι από τις διοικητικές Αρχές (Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. και Λιμενικό Σώμα-Ελ. Ακτοφυλακή), κατασχέθηκαν συνολικά 733.490 γραμμάρια καπνού για ναργιλέ (730.280 και 3.210 γραμμάρια αντίστοιχα).

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στην κατάσχεση από την Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. συνολικά 13.000 γραμμαρίων ηλεκτρικά θερμαινόμενου καπνού, 21.139 ml υγρού αναπλήρωσης ηλεκτρικών τσιγάρων και 30.913 τεμαχίων πούρων⁶⁶.

Η διακίνηση λαθραίων καπνικών προϊόντων (πρωτίστως τσιγάρων και καπνού), λαμβάνει χώρα κυρίως σε υπαίθριες αγορές και στο δρόμο.

4.6.1.2. Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών:

Το έτος 2024, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 15 υποθέσεις, που αφορούσαν λαθρεμπόριο αλκοολούχων και οινοπνευματωδών ποτών, όπως και το 2023. Οι κατασχεθείσες ποσότητες, από τις Υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ., αφορούσαν, κυρίως, ποτά

40%νοι (lt) και ακολούθως άνυδρη αλκοόλη, αποστάγματα (τσίπουρο, τσικουδιά, ρακί) και λικέρ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 31

Από το σύνολο των κατασχεθεισών ποσοτήτων όλων των Διοικητικών Αρχών, προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο μέρος, ήταν τα ποτά 40° (lt) και ακολουθούν αποστάγματα (ρακί, τσίπουρο, τσικουδιά), η άνυδρη αλκοόλη, το λικέρ και τέλος η μπίρα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 32

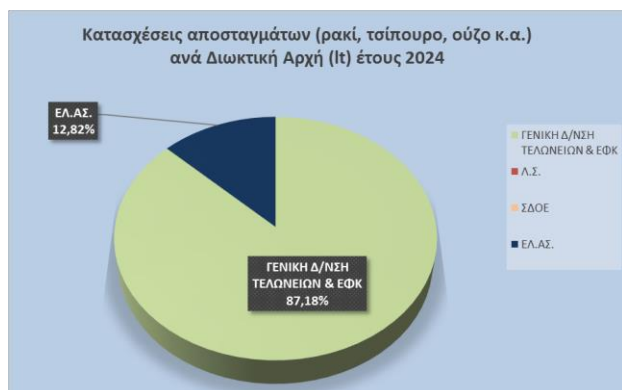
Κατωτέρω, παρουσιάζονται αναλυτικά οι κατασχέσεις αλκοολούχων ανά κατηγορία και ανά Διοικητική Αρχή για το έτος 2024.

ΓΡΑΦΗΜΑ 33

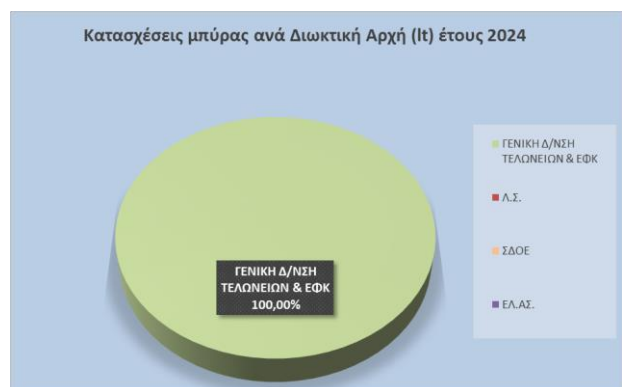

⁶⁶ Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

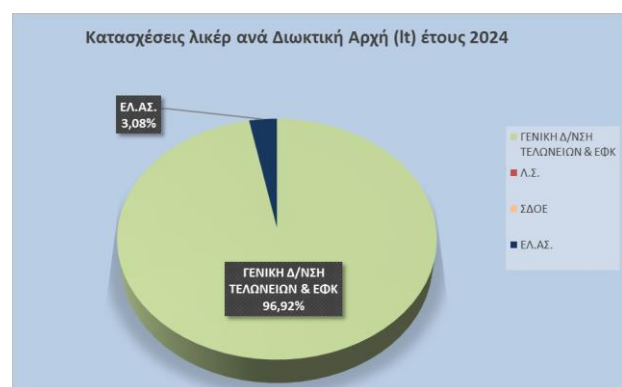
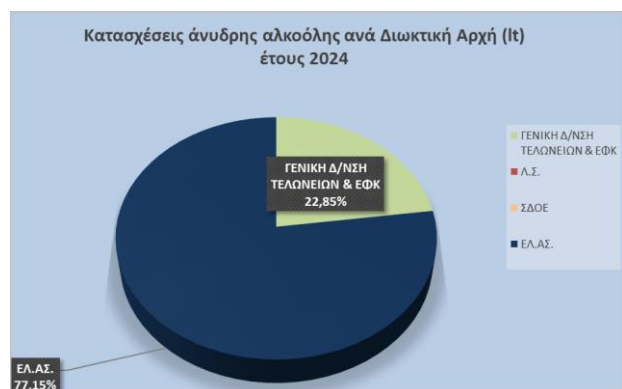
ΓΡΑΦΗΜΑ 34

ΓΡΑΦΗΜΑ 35

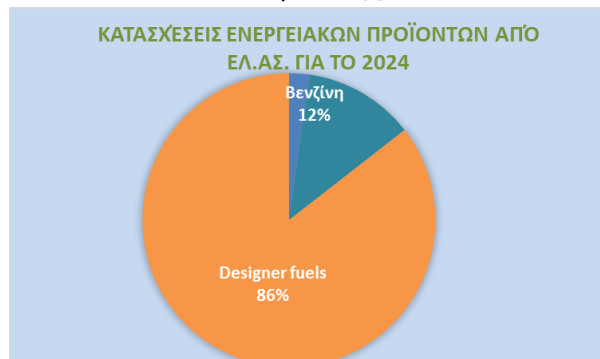
ΓΡΑΦΗΜΑ 36

ΓΡΑΦΗΜΑ 37⁶⁷

4.6.1.3. Λαθρεμπόριο καυσίμων

Το έτος 2024, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε (2) υποθέσεις λαθρεμπορίου καυσίμων. Η πλειοψηφία των κατασχεμένων ποσοτήτων αφορούσε σε designer fuels (διαλύτες καυσίμων)⁶⁸ και ακολουθεί η βενζίνη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 38

Για το ίδιο έτος, όλες οι αρμόδιες Διοικητικές Αρχές, κατάσχισαν τα ακόλουθα:

ΓΡΑΦΗΜΑ 39

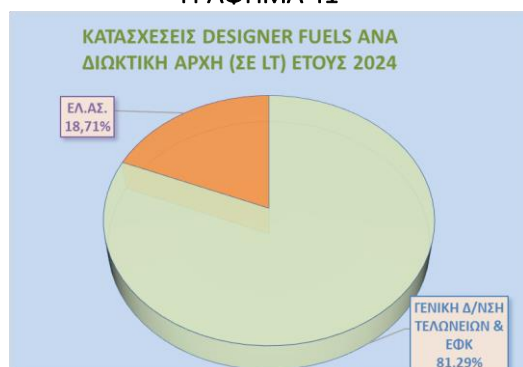

ΓΡΑΦΗΜΑ 40

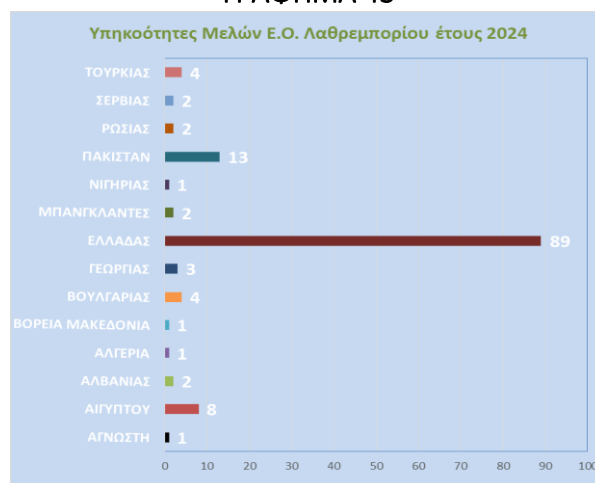
⁶⁷ Πηγή στοιχείων Γραφημάτων 37-43: Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

⁶⁸ Αποτελεί μείγμα ελαφρών λαδιών και αιθανόλης, το οποίο αναμειγμένο με βενζίνη σε συγκεκριμένα όρια, μπορεί να μην ανιχνεύεται από Χημικές Υπηρεσίες και να καθίσταται αδύνατη η τεκμηρίωση της προκύπτουσας νοθείας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 41⁶⁹

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν η Ελλάδα, το Πακιστάν, η Αίγυπτος, η Τουρκία και η Βουλγαρία.

ΓΡΑΦΗΜΑ 43

4.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.

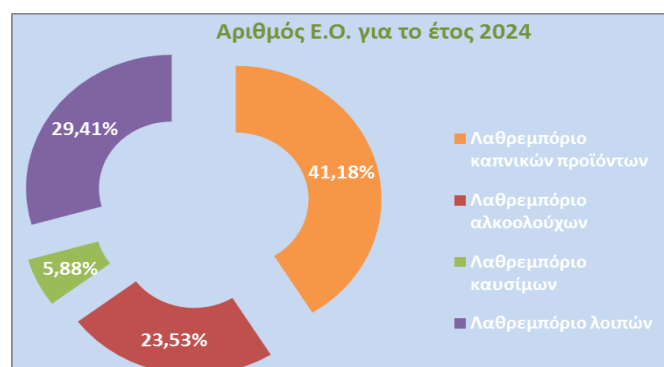
Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
17	Απάτη Πλαστογραφία Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις. Οργάνωση της αγοράς πετρελαιοειδών και άλλες Κανόνες ρύθμισης της αγοράς προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών και άλλες διατάξεις. Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ενταξης και λοιπές διατάξεις.	7	1	6	Προέλευσης: Βουλγαρία Τουρκία Ενδιάμεσες: Ελλάδα Βουλγαρία Προορισμού: Ελλάδα

Κατά το έτος 2024, δραστηριοποιήθηκαν συνολικά δεκαεπτά (17) εγκληματικές ομάδες οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από εκατό τριάντα τρία (133) μέλη.

Η πλειοψηφία των εν λόγω ομάδων (σε ποσοστό 94%) ήταν εγχώριες (αμιγείς ή μικτές) και σε μεγάλο ποσοστό (65%) ομοιογενείς (εγχώριες ή/και αλλοδαπές).

Περαιτέρω, η πλειοψηφία αυτών, ήτοι επτά (7), αφορούσε το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, πέντε (5) λοιπά είδη (φυτοφάρμακα και νοθεία ελαιόλαδου), τέσσερις (4) το λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών και μια (1) το λαθρεμπόριο καυσίμων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 42

Η σύνθεση των ομάδων ήταν κυρίως ολιγομελείς (μέχρι 6 μέλη, σε ποσοστό 41% επί του συνόλου) και πολυμελείς (6-12 μέλη, σε ποσοστό 41%), ακολουθούμενο από εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών, σε ποσοστό 18%).

Η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό 53% επί του συνόλου) είχε διασυνοριακή - διεθνή διάσταση. Ακολουθώντας, δραστηριότητα σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο ανέπτυξε το 41% επί του συνόλου και τέλος σε όλη την Επικράτεια ανέπτυξε ένα ποσοστό 6% επί του συνόλου.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, οι περισσότερες εγκληματικές ομάδες, δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Σε δύο (2) υποθέσεις, διαπιστώθηκε εμπλοκή αρμόδιων κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο., οι οποίοι με τις ενέργειές τους διευκόλυναν τη δράση των ε.ο. έναντι αμοιβής.

Σε έξι (6) υποθέσεις, διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι δράστες χρησιμοποίησαν κυρίως βασικούς τρόπους «ξεπλύματος» (πολυτελής διαβίωση και αγορά ακίνητης περιουσίας) αλλά και σε μία περίπτωση πιο σύνθετους τρόπους.

Το συνολικό κέρδος των εγκληματικών ομάδων, για το 2024, δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθεί επ' ακριβώς (εκτιμάται ότι υπερβαίνει τα 10.258.043 ευρώ, το κέρδος των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρτηρώθηκαν⁷⁰).

⁶⁹ Πηγή στοιχείων Γραφημάτων 38-41: Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

⁷⁰ Το ποσό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διοικητικές Αρχές.

4.6.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης Καπνικών προϊόντων.

Κυρίαρχες είναι οι ημεδαπής προελεύσεως ομάδες (αμιγείς ή/και μικτές). Στις ομάδες αυτές, καταγράφεται και συμμετοχή (14% επί του συνόλου) ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Γεωργία, Ρωσία, Αρμενία, Ουζμπεκιστάν).

Η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (59%) είχε ιεραρχική δομή. Τα εγκληματικά δίκτυα είχαν πιο χαλαρή δομή, με ύπαρξη συνεργαζόμενων υποομάδων-πυρήνων.

Ως προς τους τρόπους εισαγωγής και μεταφοράς των λαθραίων τσιγάρων στην ελληνική επικράτεια, δεν εντοπίζονται καίριες αλλαγές σε σχέση με το 2023, αλλά οι κυριότεροι εξακολουθούν να είναι:

- ✓ **Η χερσαία μεταφορά:** με αυτοκίνητα (επιβατηγά ή/και φορτηγά) από θεσμοθετημένα ή μη σημεία εισόδου (από/προς Αλβανία, Βουλγαρία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία, Ιταλία)[αφορά πλειοψηφία υποθέσεων], μέσα σε ειδικές κρύπτες ή/και καλυπτόμενα από άλλο νόμιμα μεταφερόμενο προϊόν (τρόφιμα, γλυκά, είδη ένδυσης, είδη υγιεινής, συσκευές, νωπά οπωροκηπευτικά, ψάρια κ.λπ.) ή/και με λεωφορεία, κρυμμένα στις αποσκευές επιβατών.
- ✓ **Η θαλάσσια μεταφορά:** με πλοία και μεταφόρτωση τσιγάρων σε μικρότερα σκάφη, τα οποία εκφορτώνουν σε ερημικές παραλίες της Δυτικής και Νότιας Ελλάδας ή με εμπορευματοκιβώτια σε λιμένες, καλυπτόμενα από άλλα νόμιμα μεταφερόμενα προϊόντα ή με ψευδή παραστατικά. Για την κάλυψη του παράνομου φορτίου χρησιμοποιούν διάφορα προϊόντα, όπως έπιπλα, είδη ένδυσης, υγιεινής, λαχανικά, χαρτικά, κ.λπ.
- ✓ **Η εναέρια μεταφορά:** κρυμμένα σε αποσκευές επιβατών πτήσεων ή με ταχυδρομικά δέματα.

Στην περαιτέρω διακίνηση και διάθεση των καπνικών προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές της εγχώριας αγοράς, εμπλέκονται τόσο ημεδαπές όσο και αλλοδαπές ομάδες (πακιστανικές κυρίως), οι οποίες δρουν σε τοπικό (στα μεγάλα αστικά κέντρα), περιφερειακό ή/και πανελλήνιο επίπεδο. Η διακίνηση πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους (με ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ αυτ-τα και μοτ/τες, με λεωφορεία του ΚΤΕΛ και των αστικών συγκοινωνιών, με εταιρίες ταχυμεταφορών ή μεταφορών). Η πώληση-διάθεση των λαθραίων τσιγάρων λαμβάνει χώρα, κυρίως, σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, καταστήματα (ψιλικά, περίπτερα, κ.λπ.) και στο δρόμο.

Όλες οι εγκληματικές ομάδες (σε ποσοστό 94% επί του συνόλου), χρησιμοποιούν ευρέως τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση (χρήση μισθωμένων ΙΧΕ-ΙΧΦ, μεταφορικών εταιριών για διακίνηση καπνού, διεθνών τουριστικών λεωφορειών, αλίευση και διαφήμιση προϊόντων μέσω διαδικτύου, αποστολή λαθραίων τσιγάρων με εταιρίες ταχυδιανομής, ταξί), την απόκρυψη των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και των κερδών (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών-οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας, απόκρυψη λαθραίων τσιγάρων σε φορτηγά που φέρουν νόμιμα φορτία) και τη διοχέτευση των λαθραίων καπνικών προϊόντων σε νόμιμες επιχειρήσεις (νομίμως λειτουργούντα καταστήματα μίνι μάρκετ).

Επιπλέον, όλες οι ε.ο. λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καθάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καθάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καθάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων, χρήση θερμικών καμερών, χρήση ανιχνευτών και παρεμβολέων ψηφιακών και ηλεκτρονικών σημάτων, ενίσχυση μόνωσης σε εγκαταστάσεις που παράγονται λαθραία τσιγάρα, διαμόρφωση χώρων στα παράνομα εργαστήρια με κοιτώνες-κουζίνα-τουαλέτα για τους εργαζόμενους για να μην εξέρχονται από τον χώρο και εντοπιστούν από τις Αρχές).

Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι και το έτος 2024, εντοπίστηκε σε (1) υπόθεση, ειδικά διαμορφωμένη εγκατάσταση παραγωγής λαθραίων τσιγάρων (σε συνέχεια των τριών παρελθόντων ετών). Η εξειδίκευση που παρουσιάζουν οι ομάδες αυτές

είναι ιδιαίτερως υψηλή: διαθέτουν μονάδες επεξεργασίας ακατέργαστου καπνού, πλήρεις μονάδες παραγωγής, συσκευασίας και τυποποίησης λαθραίων τσιγάρων, ετικέτες με ραβδωτό κώδικα (barcode), πλαστά αυτοκόλλητα και ταινίες τυποποίησης επώνυμων πακέτων τσιγάρων, ενώ η παραγωγή τους, διαπιστώθηκε ότι κατευθύνεται (κυρίως) στην εγχώρια αγορά και δευτερευόντως στο εξωτερικό.

Επίσης, όπως το προηγούμενο έτος, έτσι και το 2024, διαπιστώθηκε η λαθραία διακίνηση καπνού ναργιλέ (σε μορφή γέλης). Η ε.ο., εισήγαγε λάθρα από την Αίγυπτο, αεροπορικώς, με ενδιάμεσο σταθμό την Τουρκία, τσιγάρα και συσκευασμένο καπνό ναργιλέ, μέσα σε αποσκευές επιβατών.

Επιπροσθέτως, μνεία πρέπει να γίνει στην εξάρθρωση (2) ε.ο., που δραστηριοποιούνταν στη λάθρα εισαγωγή-εξαγωγή στη Χώρα μας κινεζικής κατασκευής ηλεκτρονικών τσιγάρων, τα οποία απαγορεύονται λόγω περιεκτικότητάς τους σε νικοτίνη να κυκλοφορούν στην Ε.Ε.. Από την εξάρθρωση των (2) ε.ο. κατασχέθηκαν συνολικά 63.140 παράνομα ηλεκτρονικά τσιγάρα και πλήθος εξαρτημάτων τους.

4.6.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης οινόπνευματων.

Η διακίνηση και εισαγωγή των λαθραίων οινόπνευματων ποτών στη Χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως δια των χερσαίων συνόρων με διάφορα μεταφορικά μέσα (Ι.Χ.Ε., Ι.Χ.Φ. αυτ-τα κ.λπ.), μέσω θεσμοθετημένων ή μη σημείων της Χώρας, με το παράνομο εμπόρευμα να προέρχεται κυρίως από τη Βουλγαρία.

Και εδώ, κυρίαρχο ρόλο, διαδραματίζουν οι ημεδαπές ομάδες (μικτές), ενώ στους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή, έχουν οι υπήκοοι Αλβανίας, Βουλγαρίας και ακολουθούν οι υπήκοοι Γεωργίας.

Η δομή των ομάδων ήταν, κυρίως ιεραρχική (τρεις ε.ο.). Το μέγεθος των ε.ο. ήταν μοιρασμένο σε ολιγομελείς (έως 6 τον αριθμό) και σε πολυμελείς (32 μέλη συνολικά).

Οι ομάδες εισάγουν, από Βουλγαρία κυρίως, είτε καθαρή αλκοόλη, με την οποία αναμειγνύουν και εμφιαλώνουν τα ποτά σε αυτοσχέδια εργαστήρια, είτε γνήσια ποτά, στα οποία στη συνέχεια τοποθετούν ελληνικές ετικέτες. Η διακίνηση-μεταφορά πραγματοποιείται, κυρίως, με μεταφορικές εταιρίες, ενώ η διάθεσή τους στους καταναλωτές, λαμβάνει χώρα μέσω επιχειρήσεων ποτοποιείων, πώλησης ποτών (κάβες) ή/και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (κέντρα διασκέδασης, καφετέριες κλπ).

Εξαρθρώθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ., σε συνεργασία με έτερες συναρμόδιες Υπηρεσίες, τέσσερις (4) εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνταν στο συγκεκριμένο τομέα. Ειδικότερα:

- ✓ Εξαρθρώθηκε 4μελής ημεδαπή ε.ο. που προέβαινε σε αποθήκευση και διακίνηση λαθραίων-νοθευμένων αλκοολούχων ποτών και αλκοόλης στην περιοχή της Θεσσαλονίκης.
- ✓ Εξαρθρώθηκε 20μελής αλλοδαπή ε.ο. που προέβαινε σε παρασκευή και διακίνηση νοθευμένων και λαθραίων αλκοολούχων ποτών στην περιοχή της Αττικής.
- ✓ Εξαρθρώθηκε 5μελής μεικτή ε.ο. που λειτουργούσε παράνομο αποστακτήριο-συσκευαστήριο αλκοολούχων ποτών στην περιοχή της Κρήτης και ακολούθως διακινούσε και πωλούσε λαθραία και νοθευμένα αλκοολούχα ποτά.
- ✓ Εξαρθρώθηκε 12μελής ημεδαπή ε.ο., που δραστηριοποιούνταν στη λαθρεμπορία αλκοολούχων ποτών, την οποία τελούσαν με τριγωνικές μη ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Όλες οι ομάδες χρησιμοποιούσαν ευρέως νομότυπες δομές, προκειμένου να μεταπωλήσουν τα προϊόντα τους, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εστίασης, κάβες, εταιρίες ποτοποιίας, μεταφορικές εταιρείες για την μεταφορά των λαθρεμπορευμάτων και για να αποκρύπτουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και κέρδη (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών-οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας). Σε μία περίπτωση διαπιστώθηκε η σύσταση εικονικών εταιριών σε Ελλάδα και στην αλλοδαπή.

Η εξειδίκευση των ε.ο. θεωρείται υψηλή, καθώς είχαν στην κατοχή τους ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό για την εμφιάλωση και τυποποίηση αλκοολούχων ποτών (αλκοολόμετρα, ειδικούς μηχανισμούς για πωματισμό και σφράγιση φιαλών, πλαστά καπάκια και ετικέτες επώνυμων αλκοολούχων ποτών κλπ).

Επιπλέον, όλες οι ε.ο. λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καθάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καθάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών

στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καθάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων).

4.6.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης καυσίμων.

Αναφορικά με τη λαθραία διακίνηση και διάθεση καυσίμων ως και τη νοθεία αυτών, με σκοπό την λαθρεμπορία, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το 2023.

Κύρια μεθοδολογία, όπως και τα παρελθόντα έτη, εξακολουθεί να αποτελεί η εισαγωγή, από νόμιμες εταιρείες πετρελαιοειδών της Βουλγαρίας, με εικονικά φορολογικά παραστατικά, ειδικών διαλυτών χρωμάτων, αναμειγμένων με ενεργειακά προϊόντα (λιπαντικά έλαια), τα οποία διακινούνται στη χώρα μας με φορτηγά διεθνών μεταφορικών εταιριών και αποθηκεύονται σε ειδικά διασκευασμένες προς τούτο αποθήκες σε διάφορες περιοχές της Επικράτειας, από όπου τα μέλη της οργάνωσης διακινούν τμηματικά, με νόμιμα βυτιοφόρα, τους διαλύτες σε πρατήρια υγρών καυσίμων, όπου νοθεύουν τη βενζίνη κίνησης.

Κατά το εξεταζόμενο έτος, εντοπίστηκε η δράση μιας μεικτής οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, αποτελούμενης από 30 μέλη, η οποία δραστηριοποιούνταν στη συστηματική εισαγωγή χημικών προϊόντων και αιθυλικής αλκοόλης από τη Βουλγαρία με σκοπό τη νοθεία καυσίμων και αλκοολούχων ποτών αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, εκμεταλλευόμενοι τη νόμιμη λειτουργία εταιρείας απολυμαντικών, επιτηδείως λειτουργούσαν παράλληλο παράνομο εργοστάσιο παρασκευής χημικών διαλυτών, κατάλληλων για τη νοθεία καυσίμων. Στη συνέχεια, μέσω βυτιοφόρων οχημάτων και μετά από μεταφόρτωση των χημικών διαλυτών, οι ουσίες διοχετεύονταν σε πρατήρια υγρών καυσίμων στην περιοχή της Αττικής, με στόχο την αύξηση του τελικού όγκου καυσίμων που διατέθηκαν στην αγορά. Παράλληλα, η λαθραία αλκοόλη διοχετεύονταν σε νόμιμες ποτοποιίες και επιχειρήσεις εμπορίας αλκοολούχων ποτών. Το εν λόγω κύκλωμα

απεκδύθηκε της παράνομης δράσης του πίσω από τη βιτρίνα νομιμοφανούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, παρουσιάζοντας ένα σύνθετο και οργανωμένο σχήμα νοθείας και λαθρεμπορίου με σημαντικές επιπτώσεις στην αγορά και την προστασία των καταναλωτών.

Οι ομάδες, για τη διάθεση των καυσίμων, κάνουν ευρεία χρήση των υφιστάμενων νόμιμων δικτύων εισαγωγής, διακίνησης και αποθήκευσης καυσίμων [πρατήρια υγρών καυσίμων, διεθνείς μεταφορικές εταιρείες, βυτιοφόρα για μεταφορά, μίσθωση αποθηκών (συνήθως σε βιομηχανικές ή δυσπρόσιτες περιοχές) για προσωρινή αποθήκευση χημικών διαλυτών κ.λπ.], όπως επίσης προβαίνουν και στη σύσταση εικονικών εταιριών για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του κυκλώματος. Ακόμη, ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

4.6.2.4. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης λοιπών προϊόντων.

Στα λοιπά προϊόντα, περιλαμβάνεται η διακίνηση παράνομων και πλαστών φυτοφαρμάκων και τα νοθευμένα έλαια.

Η χρήση παράνομων και πλαστών φυτοφαρμάκων αποτελεί σοβαρό κίνδυνο τόσο για την ανθρώπινη υγεία, όσο και για το περιβάλλον και την αγροτική παραγωγή. Τα σκευάσματα αυτά μπορεί να περιέχουν απαγορευμένες ή άγνωστες δραστικές ουσίες, διαλύτες και προσμίξεις, που δεν έχουν αξιολογηθεί επαρκώς ως προς την ασφάλειά τους. Η έκθεση σε τέτοια προϊόντα ενέχει αυξημένο κίνδυνο βλαβών σε ζωτικά όργανα, ενώ έχει συσχετιστεί με εμφάνιση σοβαρών νοσημάτων σε άτομα απασχολούμενα στον αγροτικό τομέα. Παράλληλα, μπορεί να προκαλέσει καταστροφές στις καλλιέργειες, μείωση της παραγωγής, απώλεια εισοδήματος για τους παραγωγούς και αποκλεισμό της εξαγωγής προϊόντων λόγω ανιχνεύσιμων υπολειμμάτων μη εγκεκριμένων ουσιών. Επίσης, η ανεξέλεγκτη χρήση τους επιβαρύνει σοβαρά το περιβάλλον, απειλώντας π.χ. τη βιοποικιλότητα και τους πληθυσμούς ωφέλιμων εντόμων. Παράλληλα η χρήση τους συνεπάγεται σημαντικές οικονομικές απώλειες. Οι νόμιμες εταιρίες διάθεσης φυτοφαρμάκων υφίστανται ζημία λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού, καθώς μειώνεται η ζήτηση για εγκεκριμένα προϊόντα και συρρικνώνεται ο κύκλος εργασιών τους. Παράλληλα, το κράτος χάνει έσοδα από τη μη είσπραξη τελωνειακών δασμών, φορολογίας προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και λοιπών φορολογικών εισφορών.

Αναφορικά με τη διακίνηση παράνομων και πλαστών φυτοφαρμάκων, εξαρθρώθηκαν δύο (2) ε.ο. που δρούσαν στην συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Ειδικότερα, αμφότερες οι ε.ο., εισήγαγαν από Τουρκία, λάθρα, ποσότητες φυτοφαρμάκων που δεν έφεραν ετικέτα με ελληνική επιγραφή, ούτε αριθμό έγκρισης και διάθεσης στην αγορά των προϊόντων, τα αποθήκευαν προσωρινά σε μισθωμένους προς τούτο το σκοπό αποθηκευτικούς χώρους και ακολούθως, είτε μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών είτε διά ζώσης, τα μεταπωλούσαν σε αγρότες και καλλιεργητές γης, αποκομίζοντας έτσι παράνομο περιουσιακό όφελος.

Η χρήση και διακίνηση νοθευμένων ελαίων μπορούν να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα δημόσιας υγείας λόγω της παρουσίας ακατάλληλων ή επικίνδυνων ουσιών, απάτη σε βάρος των καταναλωτών με διάθεση προϊόντων κατώτερης ποιότητας υπό το πρόσχημα υψηλής, οικονομικές ζημιές για τις νόμιμες επιχειρήσεις λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού, απώλεια κρατικών εσόδων από φόρους και δασμούς, καθώς και υπονόμευση της φήμης και αξιοπιστίας των ελληνικών αγροτικών προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Εξαρθρώθηκαν (3) ε.ο., που δραστηριοποιούνταν στην εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα. Ειδικότερα:

Εξαρθρώθηκαν (3) ημεδαπές ε.ο., οι οποίες προμηθεύονταν ποσότητες ηλιέλαιου και ακολούθως προχωρούσαν στη νοθεία αυτού, προσθέτοντας χρωστικές και αρωματικές ουσίες, προκειμένου το τελικό προϊόν να προσομοιάζει με ελαιόλαδο. Ακολούθως, τυποποιούσαν το προϊόν σε πλαστικούς και μεταλλικούς περιέκτες των -5- λίτρων, στους οποίους επικολλούσαν ετικέτες με την επισήμανση «εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο», με ονομασίες προέλευσης περιοχές της Χώρας μας που είναι γνωστές για την παραγωγή ελαιολάδου. Ακολούθως τη διακίνηση στους υποψήφιους πελάτες την έκαναν με τη χρήση εταιρειών ταχυμεταφορών.

Διακίνηση αναβολικών ουσιών

Από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **τέσσερις (4) υποθέσεις** οργανωμένης εγκληματικής δράσης με κεντρικό άξονα τη **διακίνηση και εμπορία απαγορευμένων αναβολικών ουσιών** στην Ελληνική Επικράτεια και διεθνώς. Το κύριο αδίκημα που θεμελιώνει την εγκληματική τους δράση, και στις τέσσερις περιπτώσεις (100%), είναι η παραβίαση του **Ν. 2725/1999 «Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός Αθλητισμός»**, σε συνδυασμό με το **άρθρο 281 Π.Κ. – «Επιβλαβή φάρμακα»** και την υπ' αριθ. 34912/2011 ΚΥΑ, του άρθρου 42 του **Ν. 5607/1932 «Περί**

κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως της φαρμακευτικής νομοθεσίας». Πέραν του βασικού αδικήματος, διαπιστώνεται η συστηματική διάπραξη του αδικήματος της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα, που εμφανίζεται στο σύνολο των υποθέσεων, υπογραμμίζοντας την προσπάθεια των ε.ο. να εισάγουν τα παράνομα κέρδη τους στο νόμιμο οικονομικό σύστημα.

Η ανάλυση της **υπηκοότητας** των μελών υποδεικνύει την **επικράτηση Ελλήνων υπηκόων** (15/18 μέλη, **83,3%** επί του συνόλου). Ωστόσο, η παρουσία μεμονωμένων αλλοδαπών υπηκόων ή ατόμων με άγνωστη υπηκοότητα (σε ποσοστό 16,7% επί του συνόλου) υποδηλώνει την ύπαρξη διεθνικού στοιχείου στην προμήθεια και την τελική διακίνηση. Επιπρόσθετα, το σύνολο των εξεταζόμενων εγκληματικών οργανώσεων χαρακτηρίζονται ως **εγχώριες και ομοιογενείς**.

Αναφορικά με τον **αριθμό μελών** των εν λόγω ε.ο., διαπιστώνεται ότι, στο σύνολό τους είναι **ολιγομελείς**, απαρτιζόμενες από λιγότερα από 6 μέλη.

Όσον αφορά τις ιεραρχικές σχέσεις μεταξύ των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε ότι, στο σύνολό τους υπήρχε **ιεραρχική δομή**, με μια «ομάδα-πυρήνα ατόμων» να επιβλέπει και να συντονίζει τα υπόλοιπα μέλη. Επιπλέον, σε όλες τις ομάδες, υπήρχε ξεκάθαρος διαχωρισμός και κατανομή ρόλων.

Σχετικά με τη **γεωγραφική εμβέλεια** των υπόψη ε.ο., διαπιστώνεται ότι, ενώ το κύριο πεδίο δράσης και προορισμού των ουσιών είναι η **Ελληνική Επικράτεια**, η προέλευση των ουσιών και των πρώτων υλών παρουσιάζει έντονη **διεθνή διάσταση** και στις τέσσερις υποθέσεις, προερχόμενη από 8 διαφορετικές χώρες (Μ. Βρετανία, Κύπρος, Βέλγιο, Βουλγαρία, Ρωσία, Γερμανία, Ισπανία, Κίνα, Τσεχία, Πολωνία), αποδεικνύοντας την ύπαρξη διασυνδέσεων στο εξωτερικό. Επιπλέον, μέσω ηλεκτρονικών καταστημάτων διαπιστώθηκε η πώληση ουσιών σε διάφορες χώρες στο εξωτερικό (Βέλγιο, Γαλλία, Ελβετία, Γερμανία, Ισπανία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Φινλανδία). Εντός της Ελλάδας, η διακίνηση γινόταν προς το σύνολο της επικράτειας, με την Αττική να αποτελεί κεντρικό κόμβο δράσης, ενώ η Βόρεια Ελλάδα (Θεσσαλονίκη, Γιαννιτσά) και η Πελοπόννησος (Καλαμάτα) αποτελούν επίσης σημαντικές περιοχές διακίνησης.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στο πεδίο της **εκμετάλλευσης νομότυπων δομών** από τις εν λόγω ε.ο.. Η χρήση νόμιμων οντοτήτων ως προκάλυμμα (βιτρίνα) για την παράνομη διακίνηση αποτελεί θεμελιώδη στρατηγική στο σύνολο των εξεταζόμενων υποθέσεων.

Οι εγκληματικές οργανώσεις αξιοποίησαν δύο (2) κύριους τομείς του νόμιμου εμπορίου:

α) Δομές Λιανικής Πώλησης (Φυσικά & Ηλεκτρονικά Καταστήματα): Καταστήματα συμπληρωμάτων διατροφής και γυμναστήρια χρησιμοποιήθηκαν για τη φυσική διάθεση των αναβολικών ουσιών σε ενδιαφερόμενο κοινό για την αθλητική του ενίσχυση, παρέχοντας στους διακινητές ένα προστατευμένο περιβάλλον δράσης, όπου η πώληση των εν λόγω προϊόντων δεν προκαλούσε εύκολα υποψίες. Παράλληλα, τα ηλεκτρονικά καταστήματα προσέφεραν μεγάλη γεωγραφική κάλυψη και αποστασιοποίηση από τον τελικό χρήστη, μειώνοντας τον κίνδυνο φυσικού εντοπισμού, ενώ διευκόλυναν την υιοθέτηση συστημάτων ηλεκτρονικής πληρωμής, με σκοπό την προσπάθεια ενσωμάτωσης των παράνομων εσόδων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

β) Άλλες εταιρείες: Χρησιμοποίηση εταιρειών εμπορίας **ιατρικού εξοπλισμού και φαρμακευτικών ουσιών** και εταιρειών **ταχυμεταφορών**. Οι εταιρείες ιατρικού εφοδιασμού επέτρεψαν την απρόσκοπτη προμήθεια πρώτων υλών και συσκευασιών, ενώ η χρήση εταιρειών ταχυμεταφορών με παραπλανητικά παραστατικά εξασφάλιζε την ευρεία και ταχεία διανομή σε όλη την επικράτεια, χρησιμοποιώντας νόμιμες οδούς διακίνησης για το παράνομο φορτίο.

Επιπρόσθετα, η **παράνομη νομιμοποίηση των εσόδων τους (ξέπλυμα)** καταγράφεται στο σύνολο των τεσσάρων ε.ο. μέσω:

α) εισαγωγής χρημάτων στο τραπεζικό σύστημα. Κατάθεση εσόδων από τις παράνομες πωλήσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς των νομίμων επιχειρήσεων, αναμιγνύοντάς τα με τα νόμιμα κέρδη.

β) χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών. Διενέργεια οικονομικών συναλλαγών μέσω συστημικών τραπεζών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών e-banking, με σκοπό τη δημιουργία ενός «πέπλου» από σύνθετες συναλλαγές που καθιστούν δυσχερή την ιχνηλάτηση της αρχικής παράνομης προέλευσης.

γ) επένδυση σε ιδιόκτητες νομότυπες δομές. Η ιδιοκτησία επιχειρήσεων (π.χ., καταστήματα συμπληρωμάτων, γυμναστήρια, εταιρείες) χρησιμοποιήθηκε για την τελική ενσωμάτωση, μέσω της επένδυσης, του παράνομου πλούτου, εμφανίζοντάς τον ως νόμιμα κέρδη από εμπορική δραστηριότητα.

Η παρουσία **εξειδίκευσης** καταγράφεται στο **75%** των υποθέσεων (3/4 υποθέσεις), γεγονός που αποδεικνύει ότι οι εν λόγω ε.ο. δεν περιορίζονται σε απλή διακίνηση, αλλά διαθέτουν καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό με ειδική τεχνογνωσία σε κρίσιμα στάδια της

εφοδιαστικής αλυσίδας των παράνομων ουσιών. Σε όλες τις περιπτώσεις η τεχνογνωσία αυτή αφορούσε στην προμήθεια από το εξωτερικό, την ανασυσκευασία / επανατυποποίηση των ουσιών και τη διακίνηση με τρόπο που απέφευγε τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, μέσω της χρήσης εικονικών φορολογικών παραστατικών.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει ωστόσο σε μία εκ των ε.ο., η οποία παρουσιάζει **υψηλή εξειδίκευση** και αφορά στην ίδια την **παραγωγή** των απαγορευμένων ουσιών. Συγκεκριμένα, η ε.ο. λειτουργούσε ένα **πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο** για την παρασκευή και συσκευασία φαρμακευτικώνσκευασμάτων. Η παραγωγή καθοδηγούνταν από το ηγετικό μέλος, το οποίο κατείχε γνώσεις **χημικού μηχανικού**. Το γεγονός αυτό επέτρεψε στην οργάνωση να παρακάμψει την εξάρτησή της από διεθνείς προμηθευτές έτοιμων προϊόντων και να εισέλθει στην κερδοφόρα φάση της παραγωγής, χρησιμοποιώντας φθηνότερες πρώτες ύλες. Αυτό οδήγησε σε δραματική αύξηση του εκτιμώμενου κέρδους της (εκτιμώμενο στα €2.500.000) και καταδεικνύει τη σύνδεση της εξειδίκευσης / τεχνογνωσίας με τη μεγέθυνση των παράνομων εσόδων από την εγκληματική δραστηριότητα.

Η συστηματική χρήση **αντίμετρων** για την αποφυγή εντοπισμού και σύλληψης καταγράφεται στο σύνολο των υποθέσεων, αποδεικνύοντας τον υψηλό βαθμό συνειδητοποίησης του κινδύνου εντοπισμού. Αυτά περιλάμβαναν τη χρήση ψευδών στοιχείων μέσω της χρησιμοποίησης τηλεφωνικών συνδέσεων σε ονόματα «αχυρανθρώπων», την αποφυγή της ευθείας αναφοράς των απαγορευμένων ουσιών στις μεταξύ τους συνομιλίες χρησιμοποιώντας συνθηματικές εκφράσεις, τη συχνή χρήση διαδικτυακών εφαρμογών επικοινωνίας οι οποίες παρέχουν κρυπτογράφηση, καθιστώντας δυσχερή την παρακολούθηση, τη χρήση εικονικών τιμολογίων και φορολογικών παραστατικών, όπου αναγράφονταν νόμιμα προϊόντα αντί των αναβολικών με σκοπό την απόκρυψη της πραγματικής φύσης των διακινούμενων ειδών, τη χρησιμοποίηση πλαστών συσκευασιών με στοιχεία νόμιμων φαρμακοβιομηχανιών, ολογραμμάτων και πλαστών ταινιών γνησιότητας του Ε.Ο.Φ. με στόχο την παραπλάνηση των καταναλωτών και τη χρήση καμερών παρακολούθησης έξω από τις οικίες/χώρους αποθήκευσης.

Τέλος, δεν διαπιστώθηκε **άσκηση βίας** ή **διαφθοράς** ως μέρος του τρόπου δράσης κάποιας από τις εξεταζόμενες εγκληματικές ομάδες.

4.7 Παραβάσεις Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

4.7.1. Παρούσα Κατάσταση.

Η διανοητική ιδιοκτησία, περιλαμβάνει τόσο την πνευματική ιδιοκτησία, τα συγγενικά δικαιώματα όσο και τη βιομηχανική ιδιοκτησία. Στη διανοητική ιδιοκτησία, υπάγονται τα δικαιώματα που προκύπτουν από τη δημιουργία ενός προϊόντος του νου, το οποίο αποτελεί άυλο περιουσιακό στοιχείο. Οι παραβάσεις των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εκδηλώνονται με διάφορες μορφές και αφορούν στον τομέα των ευρεσιτεχνιών, των σημάτων (απομιμητικά προϊόντα), της μουσικής, των οπτικοακουστικών έργων, των προγραμμάτων Η/Υ, αλλά και στον χώρο του διαδικτύου.

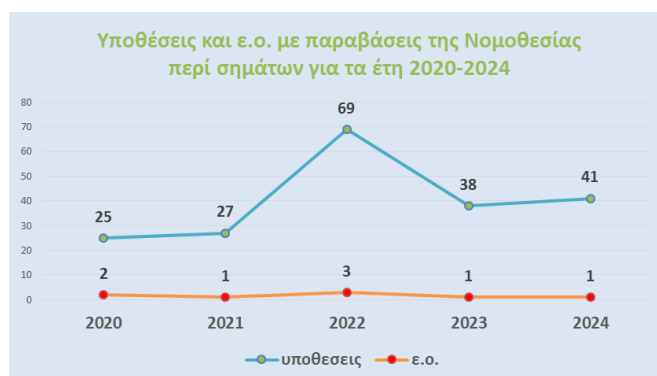
Όσον αφορά τη διακίνηση απομιμητικών προϊόντων, μορφή εγκληματικότητας η οποία απασχολεί, πρωτίστως, τις ελληνικές δικωτικές αρχές στον υπόψη τομέα, αποτελεί ένα πρόβλημα που πλήττει τις νόμιμες επιχειρήσεις⁷¹, την οικονομία, την απασχόληση και το συμφέρον ή ακόμα και την ασφάλεια των καταναλωτών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EUIPO) και της Europol, οι εισαγωγές παραποιημένων προϊόντων στην Ευρώπη, ήδη πριν την πανδημία, έφθαναν σε αξία τα 119 δισεκατομμύρια δολάρια το 2019, ποσό που αντιστοιχεί στο 5,8% των συνολικών εισαγωγών. Οι απώλειες για τους νόμιμους κατασκευαστές και εμπόρους είναι τεράστιες, ιδιαίτερα σε κλάδους όπως τα καλλυντικά, τα ενδύματα, τα αθλητικά είδη, τα υποδήματα, τα παιχνίδια, τα δερμάτινα είδη, τα προϊόντα τεχνολογίας κ.λπ..

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις ως χώρα εισόδου παραποιημένων προϊόντων λόγω της γεωγραφικής θέσης, της ύπαρξης ελεύθερων ζωνών

και της διέλευσης μεγάλων εμπορευματικών ροών προς/από την ΕΕ. Οι κυριότερες πηγές απομιμήσεων που φτάνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία ανήκει η Ελλάδα, είναι η Κίνα και το Χονγκ Κονγκ, με αυξημένες ποσότητες να διακινούνται μέσω τρίτων χωρών, μεταξύ των οποίων και η Τουρκία λόγω γεωγραφικής εγγύτητας. Εντός της ΕΕ, οι κύριες κατηγορίες απομιμήσεων που εισάγονται είναι είδη ένδυσης, υπόδησης, δερμάτινα είδη, ηλεκτρονικά, αρώματα / καλλυντικά, φάρμακα και ανταλλακτικά αυτοκινήτων — κλάδοι που έχουν ιδιαίτερη διάσταση και στην ελληνική αγορά, λόγω τουριστικής ζήτησης και μεγάλης κατανάλωσης αυτών των προϊόντων.⁷²

ΓΡΑΦΗΜΑ 44⁷³

Το έτος 2024, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε (41) υποθέσεις απομιμητικών προϊόντων και κατασχέθηκαν πλήθος προϊόντων απομίμησης. Ο αριθμός υποθέσεων κινείται πτωτικά σε σχέση με τα παρελθόντα έτη. Σταθεροποίηση καταγράφουν και οι ε.ο. που δραστηριοποιούνται το έτος 2024, που ανέρχονται σε (1) σε αμφότερα τα έτη.

Τα κατασχεθέντα αφορούσαν, κυρίως, απομιμήσεις διαφόρων επώνυμων προϊόντων (είδη ένδυσης και υπόδησης, τσάντες, μπαταρίες, ηλεκτρονικές συσκευές και λοιπά αξεσουάρ)⁷⁴.

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των προϊόντων απομίμησης, εξακολουθούν να είναι η Τουρκία, η

⁷¹ Σύμφωνα με στοιχεία της EUIPO, η νόμιμη βιομηχανία ένδυσης έχασε σχεδόν 12 δισεκατομμύρια ευρώ πωλήσεων κατά μέσο όρο ετησίως την περίοδο 2018-2021, που αντιστοιχεί στο 5,2 % των πωλήσεων ένδυσης στην ΕΕ. Ως συνέπεια των πωλήσεων που χάθηκαν λόγω της απομίμησης, η βιομηχανία ένδυσης απασχολούσε 160.000 λιγότερους εργαζόμενους κάθε χρόνο την ίδια περίοδο. Οι εκτιμώμενες απώλειες πωλήσεων καλλυντικών λόγω παραποίησης ανέρχονται σε 3 δισεκατομμύρια ευρώ, που αντιστοιχούν στο 4,8 % των συνολικών πωλήσεων. Η απώλεια θέσεων εργασίας στη βιομηχανία καλλυντικών της ΕΕ εκτιμάται σε σχεδόν 32.000 άτομα. Ο τομέας των παιχνιδιών υφίσταται την υψηλότερη αναλογία πωλήσεων που χάνονται λόγω παραχάραξης: 8,7 %, που αντιστοιχεί σε 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Σχετ. η Έκθεση «Οικονομικός αντίκτυπος της παραποίησης στον τομέα των ειδών ένδυσης, των καλλυντικών και των παιχνιδιών στην ΕΕ» 2024, διαθέσιμη στον υπερσύνδεσμο:

<https://www.euipo.europa.eu/el/publications/clothing-cosmetics-and-toy-sectors-in-the-eu-2024>

⁷² Σχετ. η OECD/EUIPO (2025), Mapping Global Trade in Fakes 2025: Global Trends and Enforcement Challenges, Illicit Trade, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/94d3b29f-en>. Global Trends and Enforcement Challenges

⁷³ Πηγή: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

⁷⁴ Τα δεδομένα αυτά, συνάδουν και με σχετικές έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε έρευνα του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαπιστώθηκε ότι στη Χώρα μας, νέοι ηλικίας 15-24 ετών, το έτος 2021, πραγματοποίησε αγορά τουλάχιστον ενός (1) παραποιημένου-απομιμητικού προϊόντος (κυρίως μέσω διαδικτύου) και αυτό αφορούσε ενδύματα σε ποσοστό 33%, ηλεκτρονικές συσκευές σε ποσοστό 25%, υποδήματα σε ποσοστό 24% και προϊόντα υγιεινής σε ποσοστό 18%.

Πηγή: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/ip-youth-scoreboard#2022>.

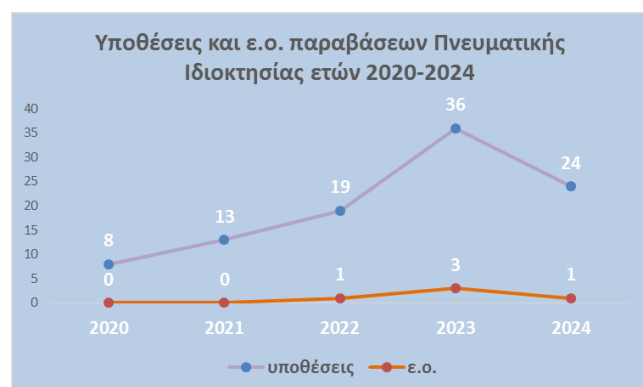
Κίνα, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη, η Ινδία, οι Φιλιππίνες και η Βουλγαρία.

Μνεία πρέπει να γίνει στην, ολοένα και περισσότερο αυξανόμενη, χρήση του διαδικτύου για την ανάπτυξη της εν λόγω δραστηριότητας από τους δράστες, οι οποίοι, ιδρύουν ηλεκτρονικά καταστήματα, με έδρα είτε την Ελλάδα είτε το εξωτερικό, προβαίνοντας σε διαφημίσεις στο διαδίκτυο και κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να καταφέρουν έτσι να αλιεύσουν πελάτες-θύματα.

Αναφορικά με την εισαγωγή και διακίνηση των προϊόντων απομίμησης στη Χώρα μας, κυρίαρχοι είναι οι ημεδαποί δράστες. Από τους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή έχουν οι υπήκοοι Πακιστάν, Σενεγάλης, Γεωργίας και Μπαγκλαντές⁷⁵.

Αναφορικά με τις υποθέσεις που χειρίστηκε η Ελληνική Αστυνομία για παραβάσεις της νομοθεσίας περί Πνευματικής ιδιοκτησίας, ο αριθμός τους, περιορίστηκε αισθητά κατά την περίοδο εξάπλωσης του covid-19 (φθάνοντας στις 8 υποθέσεις κατά το έτος 2020), ωστόσο με την άρση των μέτρων και την επαναφορά της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας από το 2022 και έπειτα, επανήλθε ο αριθμός διερεύνησής τους σε επίπεδα προ του 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 45⁷⁶

Οι παραποιοιμένες υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου αποτελούν ένα δυναμικά εξελισσόμενο πεδίο, με βαρύ οικονομικό και κοινωνικό κόστος διεθνώς. Η παραποίηση τηλεοπτικού περιεχομένου συνεχίζει να αυξάνεται λόγω των νέων τεχνολογιών και της εξάπλωσης των πλατφορμών streaming, γεγονός που απαιτεί πιο στοχευμένη διεθνή συνεργασία για την καταπολέμηση νέων μορφών ψηφιακής πειρατείας. Οι παραβάτες, αξιοποιούν νέες τεχνολογίες και διαδικτυακές πλατφόρμες, ειδικά IPTV, streaming services και ηλεκτρονικές αγορές, για να διανέμουν παράνομα τηλεοπτικό περιεχόμενο και άλλα ψηφιακά αγαθά. Καταγράφεται η τάση προς

"localisation" (τοπική παραγωγή/ συναρμολόγηση κοντά στις αγορές) περιλαμβάνει όχι μόνο φυσικά προϊόντα, αλλά και πλατφόρμες ή τεχνολογίες που υποστηρίζουν την πειρατεία περιεχομένου στην τελική αγορά. Οι δράστες αποστέλλουν μικρότερα δέματα και συχνά διαχωρίζουν τη συσκευασία ή τα εξαρτήματα από το τελικό προϊόν για να αποφύγουν τον εντοπισμό από τις αρχές. Χρησιμοποιούνται εξελιγμένα logistics (courier, ταχυδρομείο, αεροπορικές φορτωτικές) που επιτρέπουν τη διανομή μικρών ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να αποτελεί πρόκληση για τις δικτυικές αρχές ο εντοπισμός τους. Τέλος, παρατηρείται αύξηση της χρήσης παράνομων αποκωδικοποιητών, IPTV boxes και smart συσκευών ως μέσο πρόσβασης σε μη νόμιμο τηλεοπτικό περιεχόμενο⁷⁷.

Σύμφωνα με μελέτη του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁷⁸, το τηλεοπτικό περιεχόμενο είναι το δημοφιλέστερο πειρατικό περιεχόμενο στην Ε.Ε., καθώς αντιστοιχεί σχεδόν στο ήμισυ του συνόλου της πειρατείας, ενώ η πειρατεία ζωντανών εκδηλώσεων, όπως η μετάδοση συνεχούς ροής (streaming) αθλητικών αγώνων, σημειώνει επίσης ανοδική τάση. Αυτή η αλλαγή της τάσης οφείλεται κυρίως στην αύξηση της πειρατείας τηλεοπτικών προγραμμάτων, η οποία αντιστοιχούσε σχεδόν στο ήμισυ (48%) του συνόλου των επισκέψεων σε παράνομους ιστοτόπους οι οποίες καταγράφηκαν στην ΕΕ το 2022. Άλλα είδη πειρατικού περιεχομένου περιλαμβάνουν εκδόσεις (28%), ταινίες (11%), λογισμικό (7%) και μουσική (6%). Η παράνομη πρόσβαση σε εκδόσεις, που αποτελούν τη δεύτερη σημαντικότερη πηγή πειρατείας μετά την τηλεόραση, έχει επίσης αυξηθεί από τον Ιανουάριο του 2021, με κορυφαίο είδος σε αυτή την κατηγορία τα κόμικ manga, ενώ ακολουθούν σε κάποια απόσταση τα ηχητικά βιβλία (audio books) και τα ηλεκτρονικά βιβλία (e-books). Η μελέτη αναλύει επίσης, για πρώτη φορά, την παράνομη πρόσβαση σε ζωντανές αθλητικές διοργανώσεις. Αυτό το είδος πειρατείας παρουσιάζει ανοδική τάση το 2021 και το 2022, με

⁷⁷ Σχετ. η OECD/EUIPO (2025), Mapping Global Trade in Fakes 2025: Global Trends and Enforcement Challenges, Illicit Trade, OECD.

Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/94d3b29f-en>. Global Trends and Enforcement Challenges.

⁷⁸ Σύμφωνα με τη μελέτη «Online Copyright Infringement in the European Union: Films, Music, Publications, Software and TV, 2017-2022» (Παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο στην Ευρωπαϊκή Ένωση: ταινίες, μουσική, εκδόσεις, λογισμικό και τηλεόραση, 2017-2022), 2023, διαθέσιμη στον υπερσύνδεσμο: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2023_online_copyright_infringement_in_eu/2023_online_copyright_infringement_in_eu_FullR_en_en.pdf

⁷⁵ Πηγή: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

⁷⁶ Πηγή: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

αύξηση της τάξης του 30 % σε μόλις ένα έτος. Σε ορισμένες χώρες όπως η Γαλλία και η Ισπανία, αυτό το είδος περιεχομένου αντιστοιχεί σε περισσότερο από το ένα τρίτο (34 %) των συνολικών παράνομων προσβάσεων.

4.7.2. Εγκληματικές Ομάδες παραβάσεων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
2	Απάτη Πλαστογραφία Πλαστογραφία Πιστοποιητικών Φθορά ξένης ιδιοκτησίας Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας για Νομική προστασία Υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους Εμπορικά σήματα ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων και της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και άλλες διατάξεις. Οργάνωση και λειτουργία των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας του Υπουργείου Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ρυθμίσεις για τον ευρύτερο τομέα των μέσων ενημέρωσης	2	0	Αττική Πάτρα Βοιωτία Επικράτεια

Κατά το έτος 2024, δραστηριοποιήθηκαν δύο (2) ιεραρχικές εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από δώδεκα (12) ημεδαπά μέλη και είχαν ως πεδίο δράσης τους την Επικράτεια.

Διαπιστώθηκε η δράση μίας ε.ο., τα μέλη της οποίας δημιούργησαν και διαχειρίζονταν -126- ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία καταχωρούσαν σε ανύπαρκτα πρόσωπα και εν συνεχεία, μέσω αυτών (ιστοσελίδων και Μ.Κ.Δ.), πωλούσαν απομιμητικά προϊόντα επώνυμων ειδών ένδυσης, υπόδησης, ωρολογίων και αξεσουάρ. Παράλληλα, σύστηναν εικονικές εταιρίες στη χώρα μας και προμηθεύονταν προϊόντα από εμπόρους ειδών ένδυσης και υπόδησης από άγνωστους προμηθευτές. Η αποστολή των παραγγελιών, πραγματοποιούνταν μέσω εταιριών ταχυμεταφορών σε ολόκληρη την Επικράτεια, με αποστολές ανύπαρκτα πρόσωπα και χωρίς την έκδοση των απαιτούμενων φορολογικών παραστατικών, ενώ οι πληρωμές, λάμβαναν χώρα είτε σε μετρητά είτε μέσω τραπεζικών λογαριασμών που τηρούσαν, από τους οποίους προέβαιναν άμεσα στην ανάληψή τους από διάφορα ΑΤΜ στην περιοχή της Αττικής. Από την διενεργηθείσα έρευνα, προέκυψε ότι, τα 2 χρόνια περίπου της δράσης της ε.ο., διακινήθηκαν πάνω από 41.000 αποστολές εμπορευμάτων, η συνολική αξία των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 3.300.000 ευρώ.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε η δράση μίας (1) 4μελούς ημεδαπής εγκληματικής ομάδας, που δραστηριοποιούνταν στην παροχή υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης. Ειδικότερα, οι δράστες,

χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα τεχνικά μέσα, παράνομο λογισμικό και ειδικούς αποκωδικοποιητές, επιτύγχαναν να αποκωδικοποιούν και να αναμεταδίδουν παράνομα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα προστατευόμενων συνδρομητικών οργανισμών, λαμβάνοντας συνδρομές για τις παράνομες υπηρεσίες που παρείχαν. Από την διενεργηθείσα προανάκριση, εντοπίστηκαν συνολικά 6.443 πελάτες της ε.ο., με το κέρδος τους, συνολικά, να ανέρχεται στα 5.798.700 ευρώ περίπου.

Παρατηρείται ότι, οι ομάδες, εκμεταλλεύονται, όλο και περισσότερο, τις νομότυπες επιχειρηματικές δομές, τις εταιρίες ταχυμεταφορών (ΕΛΤΑ, εταιρίες courier) και μεταφοράς χρηματικών ποσών, κατοχυρώνουν στην Ε.Ε.Τ.Τ. ιστοτόπους για να μπορούν να δημιουργήσουν ιστοσελίδες για να πωλούν απομιμητικά προϊόντα, μισθώνουν αποθηκευτικούς χώρους που αποθηκεύουν προσωρινά τα απομιμητικά προϊόντα και συστήνουν εικονικές εταιρίες στην ελληνική Επικράτεια.

Η διάθεση-πώληση των απομιμητικών προϊόντων λαμβάνει χώρα στο δρόμο, είτε σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, είτε μέσω νομότυπων δομών (εμπορικά καταστήματα, νόμιμα διαδικτυακά καταστήματα που μεταξύ επώνυμων προϊόντων πωλούν και απομιμητικά, τουριστικά καταστήματα κ.λπ.).

Επιπλέον, οι ε.ο. λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των απομιμητικών προϊόντων, αποθήκευση σε «καθάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, χρήση και συχνή εναλλαγή «ghost numbers», χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά απομιμητικών προϊόντων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά προϊόντων, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν ως «καθάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας].

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Δεν διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο..

Σε αμφότερες τις υποθέσεις, διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου τα κέρδη από την εγκληματική δραστηριότητα των δραστών, είτε πιστώνονταν από αυτούς σε τραπεζικούς λογαριασμούς διαδικτυακών

τραπεζών και ιδρυμάτων και ακολούθως αναλώνονταν, είτε επενεπενδύονταν στις ήδη υπάρχουσες ατομικές επιχειρήσεις των μελών της εο.

αυξητική τάση της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας κατά την τελευταία πενταετία.

4.8 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.

4.8.1. Παρούσα Κατάσταση.

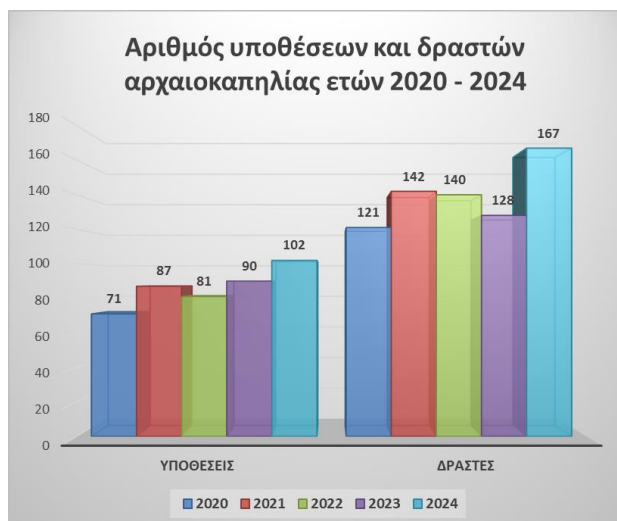
Το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών συνιστά μια διαχρονική μορφή εγκληματικής δραστηριότητας. Η αξία αυτών των αντικειμένων, η οποία συχνά είναι ανεκτίμητη, έγκειται στην ιστορική, πολιτιστική, καλλιτεχνική και επιστημονική τους σπουδαιότητα. Ως εκ τούτου, η παράνομη διακίνησή τους αποσκοπεί στην αποκόμιση σημαντικών οικονομικών οφελών. Αυτός ο παράγοντας οδηγεί συχνά σε εγκληματικές πράξεις, όπως η λεηλασία αρχαιολογικών χώρων, καθώς και οι κλοπές από μουσεία, πολιτιστικά ιδρύματα ή ιδιωτικές συλλογές.

Λόγω της μακραίωνης ιστορίας της, η Χώρα μας θεωρείται ένα «υπαίθριο μουσείο», καθώς φιλοξενεί πλήθος αρχαιολογικών θησαυρών. Αυτά τα αντικείμενα είναι διάσπαρτα σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια, εκκλησίες και υπαίθριους χώρους. Ως αποτέλεσμα, παρατηρείται συστηματική τέλεση αδικημάτων κατά της νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι δράστες, είτε πρόκειται για μεμονωμένα άτομα είτε για οργανωμένα κυκλώματα, αποσκοπούν στο παράνομο εμπόριο αυτών των αντικειμένων, προκειμένου να αποκομίσουν σημαντικά οικονομικά κέρδη.

Η αρχαιοκαπηλία και η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, παρόλο που δεν έχουν συνέπειες άμεσα αντιληπτές σε ατομικό επίπεδο, προκαλούν καταστροφικές επιπτώσεις σε ευρύτερο κοινωνικό - πολιτιστικό πλαίσιο, συμβάλλοντας στην υποβάθμιση του ελληνικού πολιτιστικού πλούτου. Εκτός από τις εν λόγω προφανείς επιπτώσεις, η πραγματοποίηση παράνομων και μη επιστημονικά σχεδιασμένων ανασκαφών συχνά έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή ή τη φθορά τυχόν αρχαιολογικών ευρημάτων.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το 2024 καταγράφηκε **αύξηση** των υποθέσεων **αρχαιοκαπηλίας** κατά **13,33%**, με τον συνολικό αριθμό να ανέρχεται στις 102 υποθέσεις, σε σύγκριση με τις 90 υποθέσεις του 2023. Αντιστοίχως, ο αριθμός των εμπλεκόμενων **δραστών** παρουσίασε **αύξηση** της τάξης του **30,47%**, φτάνοντας τους 167, έναντι 128 το προηγούμενο έτος. Επιπλέον, το ακόλουθο γράφημα καταδεικνύει μια

ΓΡΑΦΗΜΑ 46⁷⁹

Στις περισσότερες περιπτώσεις που έχουν καταγραφεί, δεν διαπιστώθηκαν στοιχεία οργανωμένης εγκληματικής δράσης. Αντιθέτως, οι υποθέσεις αφορούσαν μεμονωμένα άτομα, των οποίων οι πράξεις περιλάμβαναν την παράνομη ανασκαφή, κατοχή ή/και πώληση αρχαιοτήτων. Επίσης, ως δευτερεύον, αλλά συχνά εμφανιζόμενο, συνδυαστικό αδίκημα, με το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών, καταγράφεται η αποδοχή και η διάθεση προϊόντων που αποτελούν αντικείμενα εγκλήματος.

Αναφορικά με την υπηκοότητα των δράστων, το 2024, όπως και τα προηγούμενα έτη, η πλειονότητα αυτών ήταν **ημεδαποί** (126 δράστες με ελληνική υπηκοότητα, ποσοστό **75,45%** επί του συνόλου), έναντι μικρότερου ποσοστού αλλοδαπών (21 δράστες, ποσοστό 12,57% επί του συνόλου, εκ των οποίων 6 είχαν αλβανική υπηκοότητα). Οι παράνομες ανασκαφές διεξάγονται κυρίως εντός ή πέριξ αρχαιολογικών χώρων, σε περιοχές με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, καθώς και σε μοναστήρια και εκκλησίες. Σε μικρότερο βαθμό, αυτές οι δραστηριότητες καταγράφονται και στην ύπαιθρο, με το φαινόμενο να εντοπίζεται σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Η εγκληματική δραστηριότητα της αρχαιοκαπηλίας ευνοείται από μία σειρά **παραγόντων**, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν οι εξής:

- Ιστορικός πλούτος της Ελλάδας: Η Χώρα μας, λόγω της μακραίωνης ιστορίας της, διαθέτει έναν τεράστιο αριθμό αρχαιολογικών θησαυρών και μνημείων, τα οποία, σε πολλές περιπτώσεις, είναι εύκολα προσβάσιμα.

⁷⁹ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2024: Σηματικές Αναφορές POL.

- Αφθονία απομακρυσμένων θρησκευτικών χώρων: Η ύπαρξη πολλών εκκλησιών, μοναστηριών, ιδίως σε απομακρυσμένες τοποθεσίες, αποτελεί ευκαιρία για την αφαίρεση πολύτιμων θρησκευτικών αντικειμένων.
- Ανεπαρκή συστήματα ασφαλείας: Οι προαναφερθέντες χώροι συχνά στερούνται επαρκών συστημάτων ασφαλείας. Αυτό, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό επισκεπτών, τους καθιστά ευάλωτους σε εγκληματικές ενέργειες.
- Αυξημένη διεθνής ζήτηση: Το μεγάλο αγοραστικό ενδιαφέρον για αντικείμενα πολιτιστικής κληρονομιάς στο εξωτερικό δημιουργεί μια ιδιαίτερα επικερδή παράνομη αγορά.
- Νομιμοποίηση παράνομων εσόδων: Η αγορά πολιτιστικών αγαθών αποτελεί έναν εύκολο τρόπο για τη νομιμοποίηση εσόδων που προέρχονται από άλλες εγκληματικές ενέργειες.
- Το αντικίνητρο της κρατικής αποζημίωσης: Η χαμηλή αποζημίωση που προσφέρει το κράτος για την ανεύρεση πολιτιστικών αγαθών ωθεί τα άτομα να στραφούν στην παράνομη αγορά, όπου τα κέρδη είναι πολύ μεγαλύτερα, καθώς οι αγοραστές είναι πρόθυμοι να πληρώσουν μεγάλα ποσά.

Συνεπώς, συνολικά διαπιστώθηκε η εμπλοκή δεκαοχτώ (18) ατόμων, ως μέλη των προαναφερόμενων ε.ο., τα οποία συνδέονται με παραβάσεις της νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, ως μέρος οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το **σύνολο** των μελών ήταν **ελληνικής υπηκοότητας**.

Όσον αφορά τις ιεραρχικές σχέσεις μεταξύ των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε ότι, σε **τέσσερις εξ αυτών (80% εκ του συνόλου)**, υπήρχε **ιεραρχική δομή**, με μια «ομάδα-πυρήνα ατόμων» να επιβλέπει και να συντονίζει τα υπόλοιπα μέλη. Σε μία από τις οργανώσεις, οι αποφάσεις, λαμβάνονταν συλλογικά. Επιπλέον, σε όλες τις ομάδες, υπήρχε ξεκάθαρος **διαχωρισμός και κατανομή ρόλων**, με τις δράσεις των μελών να είναι σταδιακές, παράλληλες ή αλληλεξαρτώμενες.

Όσον αφορά στο **γεωγραφικό πεδίο δράσης** των εγκληματικών ομάδων, αυτές δραστηριοποιούνταν σε **περιφερειακό επίπεδο ή σε επίπεδο επικράτειας**. Ωστόσο, σε μία περίπτωση η οποία θα αναφερθεί εκτενέστερα ακολούθως, μία ε.ο. χρησιμοποιούσε για την κάλυψη της εγκληματικής της δραστηριότητας, έναν οίκο δημοπρασιών έργων τέχνης που έφερε διεθνή αναγνώριση.

Στις υποθέσεις ε.ο. που εξαρθρώθηκαν το 2024, δεν εντοπίστηκε το φαινόμενο διαφθοράς κάποιου στελέχους της δημόσιας διοίκησης (*υπάλληλοι δημόσιων Υπηρεσιών*).

4.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
5	- Πλαστογραφία - Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος - Απάτες - Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	5	..	..	Αττική Θεσσαλονίκη Μεσσηνία Αρκαδία Αργολίδα Λάρισα Αχαΐα Αιτωλοακαρνανία

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **πέντε (5) υποθέσεις οργανωμένης εγκληματικής δράσης** στον εν λόγω τομέα. Αναφορικά με τον αριθμό μελών των εν λόγω ομάδων, διαπιστώνεται ότι, στο σύνολό τους, είναι **ολιγομελείς**, απαρτιζόμενες από λιγότερα από 6 μέλη (*τρεις ε.ο. αποτελούνταν από 3 μέλη και οι άλλες δύο από 4 και από 5, αντίστοιχα*).

Η **εκμετάλλευση νομότυπων δομών** εντοπίστηκε σε δύο περιπτώσεις εγκληματικών οργανώσεων που εμπλέκονται στην υπόψη εγκληματική δραστηριότητα. Μάλιστα, και στις δύο αυτές υποθέσεις η εκμετάλλευση, δεν αφορούσε απλώς στη χρήση προϊόντων και υπηρεσιών από επιχειρήσεις που, εν αγνοία τους, εξυπηρετούν τις εγκληματικές οργανώσεις, αλλά στην προσπάθεια απόκρυψης της εγκληματικής δραστηριότητας μέσω **πλήρως ελεγχόμενων από τις ε.ο. επιχειρήσεων** που λειτουργούν νόμιμα στην αγορά. Συγκεκριμένα, στη μία περίπτωση, μέλος της εγκληματικής ομάδας, το οποίο είχε τον ρόλο του μεσάζοντα, προς αναζήτηση αγοραστών χρησιμοποιούσε ως «βιτρίνα» δύο παλαιοπωλεία ιδιοκτησίας των τέκνων του. Στην άλλη περίπτωση, η ε.ο. εκμεταλλευόταν τη λειτουργία οίκου δημοπρασιών με έδρα στη Θεσσαλονίκη, μέσω του οποίου διεξάγονταν δημοπρασίες που αναρτώνταν στο διαδίκτυο και έθεταν προς πώληση καταφανώς πλαστά έργα τέχνης, τα οποία παρουσίαζαν ως αυθεντικές δημιουργίες των εκάστοτε καλλιτεχνών. Συγκεκριμένα, μέλος της ε.ο. παρουσιαζόταν ως

νόμιμος εκπρόσωπος του οίκου δημοπρασιών και επικαλούμενος εικοσαετή δραστηριοποίηση στον χώρο των δημοπρασιών έργων τέχνης, έπειθε τους υποψήφιους αγοραστές για την γνησιότητα των έργων που διέθετε προς δημοπράτηση μέσω του οίκου του. Περαιτέρω, επικαλούμενος την αναγνωρισιμότητα του φερόμενου εμπνευστή - δημιουργού του εκάστοτε έργου τέχνης, καθώς και την αδυναμία αντίκρουσης του εν λόγω ισχυρισμού, κυρίως λόγω θανάτου των περισσότερων εκ των καλλιτεχνών, επιτύγχανε την πώληση των απομιμημάτων έναντι υψηλών χρηματικών αμοιβών.

Το 2024 δεν διαπιστώθηκε άσκηση βίας από μέλη κάποιας εγκληματικής ομάδας που εξαρθρώθηκε (είτε στρεφόμενη προς στελέχη των διωκτικών αρχών για αποφυγή σύλληψης είτε προς πολίτες ή μέλη των ιδίων των ε.ο.).

Όσον αφορά στην **εξειδίκευση** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, η πλειοψηφία εξ αυτών (τέσσερις εκ των συνολικά πέντε), χρησιμοποιούσαν εξειδικευμένες τεχνικές ως απαραίτητο στοιχείο για την ολοκλήρωση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Συγκεκριμένα, σε δύο περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν, εξειδικευμένα μέλη παρείχαν την αναγκαία τεχνογνωσία, καθώς είχαν αναλάβει το ρόλο του πλαστογράφου και παρήγαγαν απομιμήματα έργων τέχνης ή αρχαιοτήτων που κατασκεύαζαν σε κατάλληλα εξοπλισμένα εργαστήρια. Σε άλλες περιπτώσεις διαπιστώθηκε η υψηλή εξειδίκευση από μέλος που κατασκεύαζε, επισκεύαζε και αναβάθμιζε τον εξειδικευμένο τεχνολογικά εξοπλισμό (ανιχνευτές μετάλλων, ραβδοσκοπικά) που χρησιμοποιούνταν σε λαθραίες ανασκαφές, ενώ άλλη ε.ο. η οποία διέθετε πρόσβαση σε αρχαιότητες και βυζαντινές εικόνες, χρησιμοποιούσε εξωτερικούς συνεργάτες (αρχαιολόγος, βυζαντινολόγος), για την εκτίμηση της αξίας τους.

Για την αποφυγή εντοπισμού και σύλληψης, τα μέλη των εγκληματικών οργανώσεων κατέφευγαν, πέραν των εξειδικευμένων πρακτικών εκμετάλλευσης νομότυπων δομών που προαναφέρθηκε, και σε **συνήθεις πρακτικές - αντίμετρα** που συναντώνται στο κοινό έγκλημα. Αυτές περιλάμβαναν τη χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή συνδέσεων που αντιστοιχούσαν σε στοιχεία ανύπαρκτων αλλοδαπών, τη χρήση διαδικτυακών εφαρμογών με κρυπτογράφηση μηνυμάτων, κωδικοποιημένη φρασεολογία, χρήση μεσαζόντων προκειμένου να προστατευτεί η ταυτότητα των πραγματικών κατόχων των αρχαιοτήτων, επιλογή απομακρυσμένων σημείων συνάντησης και στις περιπτώσεις παράνομων ανασκαφών, δραστηριοποίηση κατά τις βραδινές ώρες και απενεργοποίηση κινητών τηλεφώνων για την

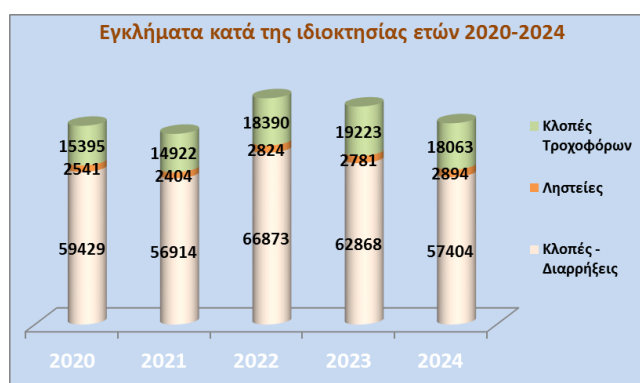
αποφυγή εντοπισμού τους μέσω κεραιών κινητής τηλεφωνίας.

4.9 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.

4.9.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων), εξακολουθούν να προσελκύουν σημαντικό αριθμό εγκληματικών ομάδων στη χώρα μας και το έτος 2024. Περαιτέρω, διακόπτεται η μειωτική τάση που παρατηρούνταν τα τελευταία έτη (2020-2021) σε όλα τα αδικήματα και επανέρχεται η εγκληματικότητα σε επίπεδα χαμηλότερα συγκριτικά με το έτος 2019⁸⁰.

ΓΡΑΦΗΜΑ 47⁸¹

Ειδικότερα, οι καταγεγραμμένες τελεσμένες κλοπές - διαρρήξεις παρουσίασαν μείωση της τάξης του **8,75%** (57.404 έναντι 62.868 τελεσμένων κλοπών), οι ληστείες οριακή αύξηση της τάξης του **3,91%** (2.894 έναντι 2.781 τελεσμένων ληστειών) και οι κλοπές τροχοφόρων μείωση της τάξης του **6,09%** (18.063 έναντι 19.223 τελεσμένων κλοπών τροχοφόρων), σε σχέση με το έτος 2023.

Εκτιμάται ότι οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες ευθύνονται για ένα μικρό ποσοστό στα εγκλήματα

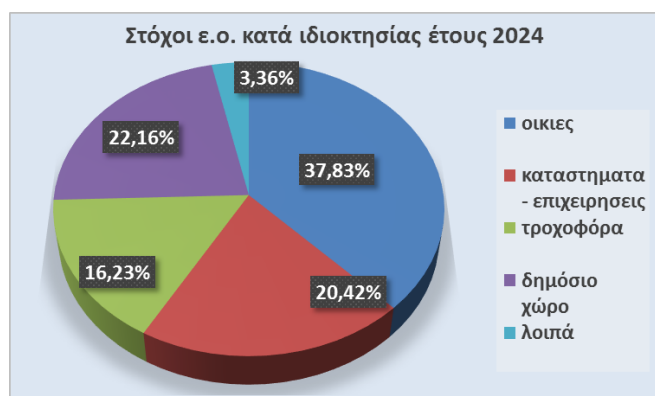
⁸⁰ Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι τα έτη 2020 και 2021, από την ελληνική πολιτεία είχαν ληφθεί έκτακτα μέτρα για την αποτροπή μετάδοσης του covid-19. Η μείωση των κυριότερων δεικτών εγκληματικότητας (κλοπές-διαρρήξεις, ληστείες, κλοπές τροχοφόρων), σε σχέση με τα ίδια διαστήματα παρελθόντων ετών, εκτιμάται ότι συνδέεται αφενός με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών αλλά και των υποψήφιων δραστήων και αφετέρου με τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης που ελήφθησαν από την ΕΛ.ΑΣ.. Από το έτος 2022, η εγκληματικότητα επανέρχεται σε κανονικά επίπεδα, αλλά μικρότερη σε σχέση με το έτος 2019.

⁸¹ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020- 2024: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

κατά της ιδιοκτησίας [8% στις ληστείες, 6% στις κλοπές-διαρρήξεις και 2% στις κλοπές τροχοφόρων]⁸².

Αναφορικά με τη διακίνηση και διάθεση κλεμμένων οχημάτων, η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «πηγή», «διέλευσης» (transit) (κυρίως από χώρες της Ε.Ε. προς Αλβανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Γεωργία, Αρμενία, Ρωσία και λοιπές Ασιατικές Χώρες) και «προορισμού».

ΓΡΑΦΗΜΑ 48

Το έτος 2024, σε σχέση με το προηγούμενο (2023), επήλθε μικρή μεταβολή στους στόχους των εγκληματικών ομάδων. Ειδικότερα, παρατηρείται μία μεγαλύτερη στοχοποίηση στις οικίες (σε ποσοστό 37,83% του συνόλου), σε δημόσιο χώρο (22,16% του συνόλου), στα καταστήματα - επιχειρήσεις (20,42% του συνόλου), στα τροχοφόρα (16,23% του συνόλου - όπου περιλαμβάνεται και πολύ μεγάλος αριθμός κλοπών ανταλλακτικών από ΙΧΕ οχήματα) και τέλος στους λοιπούς στόχους (3,36% επί του συνόλου, όπου περιλαμβάνονται και κλοπές μεταλλικών αντικειμένων).

4.9.2.Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
195	Νομοθεσία Περί Όπλων & Εκρηκτικών Πλαστογραφία Πλαστογραφία πιστοποιητικών Φθορά ξένης ιδιοκτησίας Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος Υπεξαίρεση Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες Εκβιασμοί Τοκογλυφία Παράνομη κατακράτηση Απάτες Απάτηρα ανθρωποκτονίας Απάτες με υπολογιστή Παρακολούθηση ραδιοφάσματος-μη δημόσιες διαβιβάσεις Κατασκευή και κατοχή εκρηκτικών υλών Έκρηξη Εμπρησμός Επικίνδυνη οδήγηση Ψευδής κατάθεση Παραβίαση απορρήτων εγγράφου Νομοθεσία περί ναρκωτικών ουσιών Προβολή της γενετικής αεσιπρέπειας Επικίνδυνη σωματική βλάβη	134	35	26	Όλη η ελληνική επικράτεια

⁸² Το ποσοστό αυτό αφορά τις εξακριβωμένες υποθέσεις-εγκλήματα. Εκτιμάται ότι το ποσοστό αυτό, πιθανόν να είναι αρκετά μεγαλύτερο, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις, καθίσταται δυσχερές, από τις διωκτικές αρχές, η σύνδεση των εγκλημάτων με τις εγκληματικές ομάδες, λόγω έλλειψης ικανών αποδεικτικών στοιχείων.

Το 2024 εξαρθώθηκαν συνολικά **εκατόν ενενήντα πέντε (195)** εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν, συνολικά, από **χίλια διακόσια εξήντα τέσσερα (1.264)** μέλη. Εξ αυτών, η πλειοψηφία των ομάδων (139), είχαν ως κύρια εγκληματική δραστηριότητα τις κλοπές-διαρρήξεις, (36) τις ληστείες και (20) τις κλοπές τροχοφόρων.

Στην πλειοψηφία τους, ήταν εγχώριες (σε ποσοστό 68,72% επί του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό 83,08% επί του συνόλου). Περαιτέρω, η πλειοψηφία των εγχώριων ομάδων (σε ποσοστό 61,25% επί συνόλου αυτών) αφορούσαν ομάδες με μέλη άτομα ΡΟΜΑ.

Μικρός αριθμός ομάδων, (σε ποσοστό 23,59% επί του συνόλου), εμφάνιζαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα έχοντας, κυρίως, ευρεία ποικιλία στόχων (καταστήματα-επιχειρήσεις, οικίες, οδηγούς αυτοκινήτων και πεζούς σε δημόσιους χώρους).

Περαιτέρω, μικρός αριθμός αυτών (σε ποσοστό 5,13% επί του συνόλου), διαπιστώθηκε ότι εμπλεκόταν και σε εγκληματική δραστηριότητα αλλότρια και ανεξάρτητη με την κύρια (διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, πλαστογραφίες, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες).

Διαπιστώθηκαν, σε ποσοστό 17,44% επί του συνόλου, υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι δράστες, χρησιμοποιώντας βασικές μορφές ή και πιο περίπλοκες τεχνικές «ξεπλύματος», νομιμοποιούσαν τα έσοδα που αποκόμιζαν από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες⁸³.

Το εκτιμώμενο αποκομισθέν κέρδος των παραπάνω εγκληματικών ομάδων υπολογίζεται πως υπερβαίνει τα 23.392.582 Ευρώ⁸⁴.

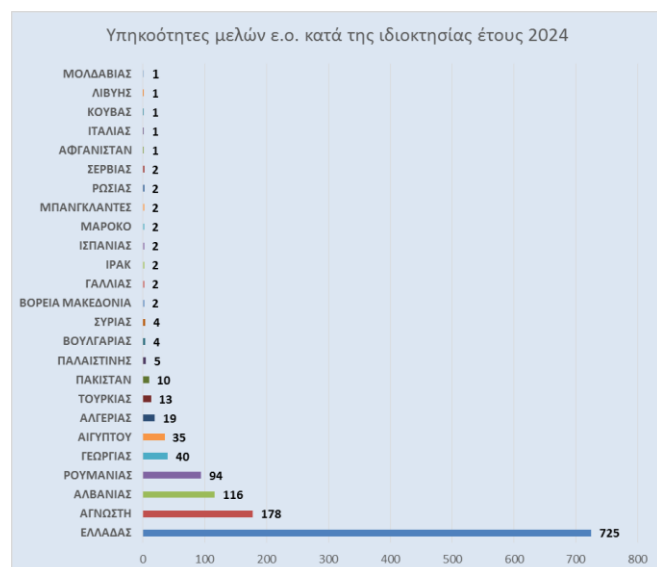
Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αλβανία, Ρουμανία, Γεωργία, Αιγύπτου, Αλγερίας, Τουρκίας, Πακιστάν, Παλαιστίνης, Βουλγαρίας, Συρίας, Βόρειας Μακεδονίας, Γαλλίας, Ιράκ, Ισπανίας, Μαρόκο, Μπαγκλαντές, Ρωσίας,

⁸³ Σε σχέση με παρελθόντα έτη, καταγράφεται μια αυξητική τάση του αριθμού των ε.ο. που επιχειρούν να νομιμοποιήσουν τα έσοδα από εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας. Το γεγονός αυτό, συνδέεται και με το ότι οι αρμόδιες διωκτικές αρχές είναι πιο ευαισθητοποιημένες στην αναζήτηση των οικονομικών εσόδων των ε.ο., εφαρμόζοντας και τη μέθοδο «follow the money».

⁸⁴ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων, δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διωκτικές Αρχές.

Σερβίας, Αφγανιστάν, Ιταλίας, Κούβας, Λιβύης και Μολδαβίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 49

4.9.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών - Διαρρήξεων.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στις Κλοπές – Διαρρήξεις, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Οι εγχώριες ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (**76,26%** του συνόλου), ακολουθούμενες από τις αλλοδαπές (**18,71%** του συνόλου) και τέλος τις εγχώριες και αλλοδαπές (σε ποσοστό **5,04%**). Η συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό **89,93%**) των ομάδων ήταν ομοιογενείς.

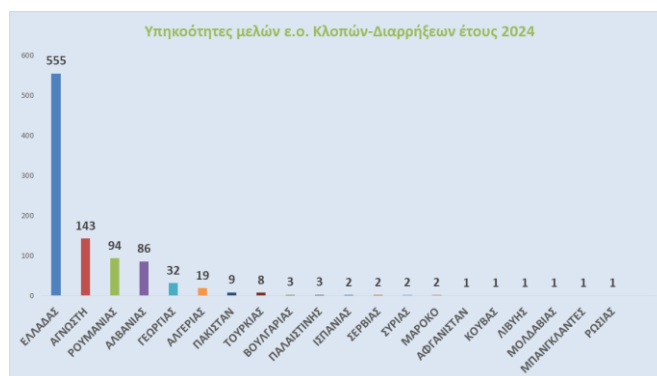
Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι αλβανικές (αμιγείς ή μη) (**48,15%** του συνόλου) και ακολουθούν οι Γεωργιανές (αμιγείς αποκλειστικά) (**22,22%** επί του συνόλου), οι Ρουμάνικες (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **11,11%**), οι Αλγερινές (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **7,41%**) και ακολουθούν όλες οι υπόλοιπες ήτοι, Τουρκίας, Σερβίας και Πακιστάν (αμιγείς ή μη) (**3,70%** επί του συνόλου έκαστη).

Στις ελληνικές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι ομάδες με μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **76,69%** επί των εγχώριων ομάδων).

Αναφορικά με τις σχέσεις ιεραρχίας των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε σε συντριπτική πλειοψηφία (**84,89%** επί του συνόλου) επίπεδη δομή, ενώ ιεραρχική δομή με ύπαρξη ομάδας-πυρήνα ατόμων που επόπτευε και συντόνιζε τα λοιπά μέλη, διαπιστώθηκε σε πολύ μικρότερο ποσοστό (**15,11%** επί του συνόλου).

Στις ελληνικές ομάδες, ανιχνεύονται και σε μικρό ποσοστό (**1%** επί του συνόλου), εγκληματικές ομάδες με μέλη τους ομογενείς από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 50

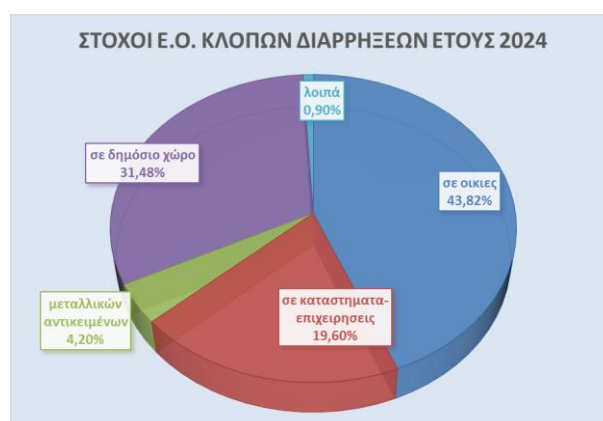

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών των ε.ο., ήταν πρωτίστως η Ελλάδα και ακολουθούσαν: η Ρουμανία, η Αλβανία, η Γεωργία, η Αλγερία, το Πακιστάν, η Τουρκία, η Βουλγαρία, η Παλαιστίνη, η Ισπανία, η Σερβία, η Συρία, το Μαρόκο, το Αφγανιστάν, η Κούβα, η Λιβύη, η Μολδαβία και το Μπαγκλαντές.

Η δράση τους, συνήθως, είναι τοπική, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό (**84,89%**) δρούσε σε επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας. Ακολουθούσε η δράση σε επίπεδο Επικράτειας (**13,67%**).

Όσον αφορά στις διεθνείς διασυνδέσεις των ομάδων, αυτές παρουσιάζονται εξαιρετικά περιορισμένες (ένα ποσοστό **1,44%** εμφάνισε διασυνοριακή διάσταση). Περαιτέρω, στη Χώρα μας, εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται μέλη διεθνώς μετακινούμενων εγκληματικών οργανώσεων, κυρίως υπηκόων Βαλκανικών και Ανατολικών Χωρών (όπως Γεωργίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας), στη διάπραξη σοβαρών Εγκλημάτων κατά της Ιδιοκτησίας σε μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού χώρου [με πιο γνωστή τη διεθνή Ε.Ο. «VOR V ZAKONE (THIEVES IN LAW)»].

ΓΡΑΦΗΜΑ 51

-Αναφορικά με την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων δραστηριοποιούνταν σε κλοπές-διαρρήξεις σε οικίες σε ποσοστό **43,66%** επί του συνόλου, σε καταστήματα και επιχειρήσεις σε ποσοστό **16,97%** επί του συνόλου (κυρίως σούπερ μάρκετ, μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών καυσίμων, κοσμηματοπωλεία, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, εταιρίες-επιχειρήσεις), σε δημόσιους χώρους και στο δρόμο σε ποσοστό **33,17%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος επιβατών σε Μ.Μ.Μ., πεζών, τουριστών, μεταναστών, ηλικιωμένων ή με διαρρήξεις από ΙΧΕ οχήματα), μεταλλικών αντικειμένων σε ποσοστό **4,21%** επί του συνόλου (αφορά κυρίως κλοπές μετάλλων από εταιρείες-μετασχηματιστών, καταλυτών ΙΧΕ αυτοκινήτων) και τέλος σε λοιπά (ιερών ναών, μοναστηριών).

Σε σχέση με το 2023, δεν διαπιστώνονται αξιόλογες μεταβολές στις μεθοδολογίες δράσης (modi operandi).

Όσον αφορά στις **οικίες** (κύριες, παραθεριστικές ή βραχυχρόνιας μίσθωσης), οι κυριότερες εξακολουθούν να είναι: καθόλη τη διάρκεια της ημέρας, η είσοδος με παραβίαση εξώθυρας, παραθύρων, μπαλκονόπορτας ή/και άλλων βοηθητικών χώρων των οικιών (με θραύση, αποκοπή ομφαλού κλειδαριάς), η χρήση διάφορων αυτοσχέδιων ή μη, εργαλείων και εξοπλισμού (κατσαβίδι, λαστός, κλειδί «rasse-partout», πιστωτικές κάρτες κ.α.), η είσοδος από ανασφάλιστα σημεία (παράθυρα, μπαλκονόπορτες) είτε μέσω αναρρίχησης (συνήθως σε διαμερίσματα 1^{ου} ορόφου από τις υφιστάμενες υδρορροές) ή καταρρίχησης (συνήθως σε ρετιρέ) και τέλος, προσποιούμενοι διαμοιρασμό φυλλαδίων, υπάλληλο εταιρίας (ΔΕΗ-ΔΕΔΔΗΕ, ηλεκτρολόγους – συντηρητές ανελκυστήρων, Ασφαλιστικής, Δ.Ο.Υ., Δήμων, κτλ.) ή έμπορο (πώληση ή παράδοση φρούτων-χαλιών-θρησκευτικών εικόνων) ή με το πρόσχημα επιστροφής φόρου ή οφειλής χρηματικών ποσών συγγενικών τους προσώπων ή με την μέθοδο της απασχόλησης των θυμάτων. Στόχος των ομάδων είναι χρηματικά ποσά, κοσμήματα, τιμαλφή και μικρές ηλεκτρονικές συσκευές.

Σε **καταστήματα και επιχειρήσεις**, κυρίως νυχτερινές-μεταμεσονύκτιες ώρες, με κοπή ρολών ασφαλείας με ειδικά εργαλεία (ψαλίδια), διάρρηξη κεντρικής θύρας ή παραθύρου, με τη μέθοδο «ριφιφι», θραύση υαλοπίνακα πρόσοψης (με ρίψη πέτρας, μεταλλικών αντικειμένων, μεταλλικών καπακιών ΕΥΔΑΠ), με τη μέθοδο της απασχόλησης ή της απόκρυψης εμπορευμάτων σε ρουχισμό τους ή σε σακίδια που έφεραν. Σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε υψηλή εξειδίκευση από τις ε.ο.. Στόχοι των εγκληματικών

ομάδων είναι χρηματικά ποσά (συνήθως από ταμειακές μηχανές), εμπορεύματα και χρηματοκιβώτια.

Σε **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς**, σε πολυσύχναστους χώρους ή εντός δημόσιων εγκαταστάσεων, η δημιουργία «τεχνητού συνωστισμού» ή η μέθοδος απασχόλησης αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπος δράσης των ομάδων. Στόχος τους είναι προσωπικές τσάντες, πορτοφόλια και τραπεζικές κάρτες (χρεωτικές - πιστωτικές) των θυμάτων τους.

Ακόμα, καταγράφεται αξιοσημείωτος αριθμός εγκληματικών ομάδων που προβαίνουν σε **διαρρήξεις ή κλοπές από ΙΧΕ**, από χώρους όπου πολίτες τα σταθμεύουν (λ.χ. σε κεντρικά σημεία, σε παραθεριστικούς προορισμούς, σε χώρους εργασίας), όπου οι δράστες, με διάρρηξη κεντρικών θυρών, θραύση υαλοπινάκων των ΙΧΕ, στρέβλωση θυρών ή με ειδικά τεχνάσματα για να αποσπούν την προσοχή των θυμάτων, αποκτούν πρόσβαση στο εσωτερικό τους και αφαιρούν αντικείμενα αξίας. Στόχος τους είναι χρηματικά ποσά, κοσμήματα, τιμαλφή, ηλεκτρονικές συσκευές και προσωπικά αντικείμενα.

Επισημαίνεται ότι και το 2024, συνεχίστηκε η στοχοποίηση των ΑΤΜ τραπεζών (κυρίως offsite). Εξαρθρώθηκαν εγκληματικές ομάδες οι οποίες προέβαιναν σε **διαρρήξεις ΑΤΜ** με τη χρήση δυναμίτιδας ή με τοποθέτηση και ενεργοποίηση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών, κατά τις πρώτες πρωινές ώρες, σε διάφορα μέρη στην Ελληνική Επικράτεια.

Μνεία πρέπει να γίνει και στο γεγονός της εξάρθρωσης (6) εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές **μεταλλικών αντικειμένων** (μετασχηματιστές και πηνία ΔΕΔΔΗΕ, μεταλλικά αντικείμενα από ιδιώτες, καλώδια και μετασχηματιστές από φωτοβολταϊκά πάρκα), με σκοπό την εκμετάλλευση των μετάλλων που αυτά περιείχαν. Η παραβατική αυτή συμπεριφορά, εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους για τους ίδιους τους δράστες (ηλεκτροπληξία) αλλά και μεγάλους κινδύνους για τους χρήστες των παρεχόμενων υπηρεσιών, από ενδεχόμενη βλάβη και διακοπή ηλεκτροδότησης.

Η μεταφορά των κλοπιμαίων γίνεται με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα (κυρίως κλεμμένα, είτε ιδιοκτησίας των μελών των ομάδων ή/και συγγενικών προσώπων αυτών, στα οποία ενίοτε τοποθετούν πρωτίστως κλεμμένες πινακίδες κυκλοφορίας και διαμορφώνουν ειδικές κρύπτες για να μεταφέρουν διαρρηκτικά εργαλεία και κλοπιμαία, μισθωμένα ή/και πολυτελή ΙΧΕ προκειμένου να μην κινούν υποψίες, καθώς και με τη χρήση λεωφορείων ΚΤΕΛ) σε ασφαλείς τοποθεσίες-

«καβάτζες» ή σε μισθωμένα δωμάτια ξενοδοχείων ή/και σε χώρες της αλλοδαπής (Γεωργία, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία).

Συνήθως, πρόκειται για ευέλικτες και ολιγομελείς ομάδες (2-5 ατόμων σε ποσοστό **64,75%** του συνόλου), ακολουθούμενες από πολυμελείς (6-12 άτομα σε ποσοστό **26,62%** του συνόλου). Ωστόσο, το 2024 είχαμε την εξάρθρωση δώδεκα (12) εγκληματικών δικτύων (αριθμός μελών άνω των 12, σε ποσοστό **8,63%** του συνόλου). Οι πολυμελείς ομάδες και τα δίκτυα, συνήθως, κατά τη δράση τους, χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες (των 2-6 ατόμων), για λόγους ευελιξίας.

Η επιλογή των στόχων, εξακολουθεί να πραγματοποιείται βάσει της συλλογής πληροφοριών, μέσω επιτήρησης των θυμάτων, κατόπτευσης οικιών και καταστημάτων, των γειτόνων, οικιακών βοηθών, τραπεζικών υπαλλήλων ή άλλων τρόπων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Διαδικτύου, αγγελίες εφημερίδων ή/και αγγελίες στο Διαδίκτυο κ.λπ.).

Τα μέλη των ομάδων εκμεταλλεύονται ευρέως τις **νομότυπες δομές** (σε ποσοστό **76,98%** επί του συνόλου) για τη μετακίνησή τους [ΔΧΕ αυτ-τα (ταξί, λεωφορεία ΚΤΕΛ), μίσθωση οχημάτων από εταιρίες ενοικιάσεων - συνήθως με πλαστά στοιχεία ταυτότητας και συχνή εναλλαγή τους, μίσθωση χώρων στάθμευσης για απόκρυψη επιχειρησιακών οχημάτων, μίσθωση δωματίων ξενοδοχείων ή οικιών για τη διαμονή και απόκρυψη κλοπιμαίων σε αυτά, μίσθωση οικιών ως αποθηκευτικούς χώρους («καβάτζες»), μεταπώληση των κλοπιμαίων (νόμιμα φυσικά - ηλεκτρονικά καταστήματα, ενεχυροδανειστήρια, εταιρίες ανακύκλωσης μετάλλων (σκραπ), ιστοσελίδες αγγελιών και λοιπές εφαρμογές στο Διαδίκτυο) ή/και διακίνηση των χρημάτων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων), μεταφορά κλοπιμαίων (διεθνείς εταιρίες ταχυμεταφορών, διεθνείς μεταφορικές εταιρίες και μισθωμένα λεωφορεία εξωτερικού)].

Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **97,12%** επί του συνόλου) χρησιμοποιούν **αντίμετρα** είτε συνήθη [χρήση προπομπών, τσιλιαδόρων, κλεμμένων ή/και μισθωμένων αυτοκινήτων, τοποθέτηση κλεμμένων πινακίδων σε αυτοκίνητα ιδιοκτησίας τους, κάλυψη/ αλλοίωση πινακίδων κυκλοφορίας με μεμβράνες ή ταινίες, συχνή αλλαγή οχημάτων, κάλυψη χαρακτηριστικών με κουκούλες, μάσκες προστασίας για τον covid-19, καπέλα, γάντια κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων, χρήση «ghost numbers» για τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών

εφαρμογών για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και ανταλλαγή μηνυμάτων μεταξύ τους, απενεργοποίηση συναγερμού (με εμβάπτιση σειρήνας σε κουβάδες με νερό ή με διακοπή ηλεκτροδότησης ή διακοπή λειτουργίας του δρομολογητή του διαδικτύου-ρούτερ) ή συστημάτων καταγραφής εικόνων], χρήση σπρέι για κάλυψη καμερών ασφαλείας, χρήση ολόσωμων λευκών στολών ή εναλλαγή ρουχισμού μετά την τέλεση των εγκληματικών πράξεων] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης και εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, (χρήση κωδικοποιημένων μηνυμάτων - εκφράσεων και ψευδωνύμων κατά τις επικοινωνίες τους, αποφυγή χρήσης κινητών τηλεφώνων, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας αστυνομικών αρχών μέσω ασυρμάτων που προμηθεύονται προς το σκοπό αυτό, χρήση συσκευών παρεμβολών ή παρακώλυσης επικοινωνιών τύπου «jammer», δράση κατά τις αλλαγές θάρδιας των αστυνομικών δυνάμεων, αναχώρηση σε χώρα καταγωγής τους προκειμένου αποφύγουν σύλληψη μετά τη διάπραξη των εγκλημάτων, πυρπόληση των οχημάτων που χρησιμοποιούν κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων ή ρίψη αυτών σε παρακείμενους ποταμούς, αλλαγή χρωματισμού των επιχειρησιακών οχημάτων τους).

Κατά το ερευνώμενο έτος, δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων.

Σε ποσοστό **17,99%** επί του συνόλου των ε.ο., διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές αφορούσαν βασικές μεθόδους ξεπλύματος χρήματος (αγορές πολυτελών ΙΧΕ αυτοκινήτων, οικιών, διαγωγή πολυτελούς βίου, αγορά κοσμημάτων, αυτοκινήτων), ενώ διαπιστώθηκε επίσης και η επένδυσή τους σε ακίνητα και επιχειρήσεις.

Οι ομάδες αυτές συνήθως, δεν έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία σε ποσοστό **66,19%** επί του συνόλου των ομάδων που εξιχνιάστηκαν, είχαν διάρκεια έως 6 μήνες, ακολουθούμενη από 6-12 μήνες σε ποσοστό **17,99%** επί του συνόλου και τέλος άνω του έτους σε ποσοστό **15,83%** επί του συνόλου), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁸⁵). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η δράση τους έφθανε σε βάθος πλέον των 4 ετών.

Η σύλληψη των μελών τους συνήθως αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις έχει

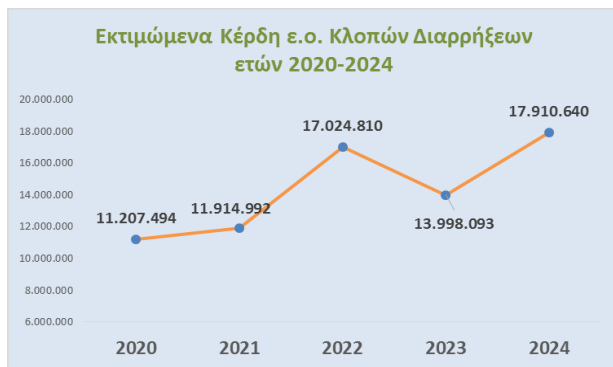
⁸⁵ Για το έτος 2024, (139) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά 2.903 εγκλήματα.

διαπιστωθεί η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών - περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, από όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών ή μη προφυλάκισης τους). Οι ομάδες αυτές διαθέτουν και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές που συμβαίνουν στο ευρύτερο περιβάλλον τους.

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **51,24%**, είχαν ποινικό παρελθόν⁸⁶.

Τα εκτιμώμενα κέρδη από τη δράση των ε.ο. ανήλθαν σε **17.910.640** ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 52

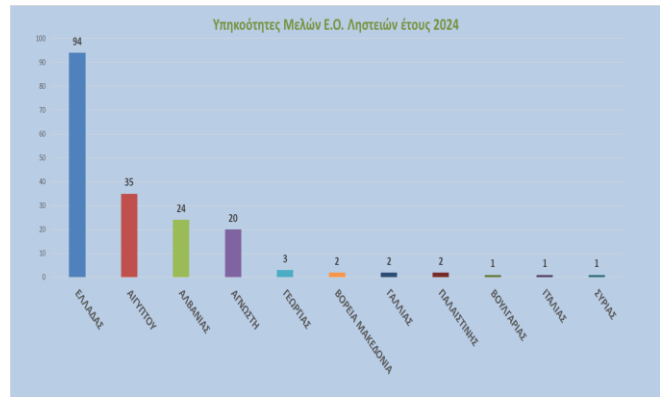
4.9.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Ληστειών.

Αναφορικά με τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε ληστείες επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Οι Ελληνικές ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (ποσοστό **77,28%** επί του συνόλου των ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ημεδαπούς). Και εδώ, εξακολουθεί να είναι έντονη η συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (ποσοστό **25,53%** επί του συνόλου των μελών των εγχώριων ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη καταγωγής ΡΟΜ). Επιπρόσθετα, στις ημεδαπής προελεύσεως ομάδες, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (σε ποσοστό **4,26%** επί του συνόλου), αλλά σε πολύ μικρότερο βαθμό σε σχέση με τους ΡΟΜΑ.

- Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι Αλβανικές (ποσοστό **50%** επί του συνόλου των αλλοδαπών ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, Αλβανικής υπηκοότητας), ακολουθούμενες από Αιγυπτιακές, Ιταλικές και Γαλλικές ομάδες (**12,50%** επί του συνόλου σε αμφοτέρες).

ΓΡΑΦΗΜΑ 53

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αίγυπτος, Αλβανία, Γεωργία, Βόρεια Μακεδονία, Γαλλία, Παλαιστίνη, Βουλγαρία, Ιταλία και Συρία.

- Πρόκειται συνήθως για ομοιογενείς (σε ποσοστό **63,89%** του συνόλου) και επίπεδες ομάδες (σε ποσοστό **97,22%** του συνόλου), με τοπική δράση (κυρίως σε επίπεδο Νομού ή/και Περιφέρειας σε ποσοστό **97,22%** του συνόλου). Ένα μικρό μέρος των ομάδων αυτών έχουν δράση σε όλη την Επικράτεια (σε ποσοστό **2,78%** επί του συνόλου).

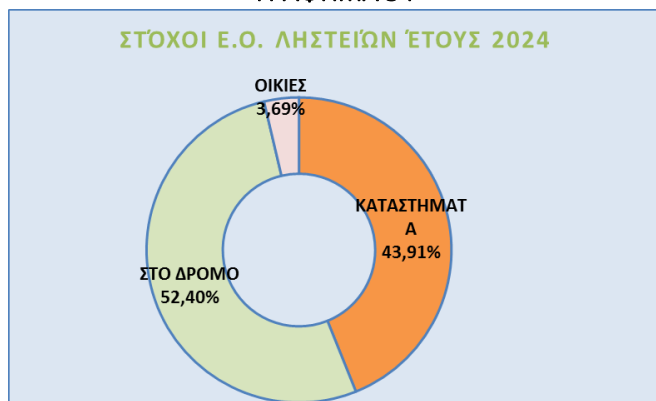
-Περαιτέρω, η πλειοψηφία των ομάδων ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη σε ποσοστό **77,28%**), ακολουθούμενες από πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη σε ποσοστό **19,44%** επί του συνόλου) και τέλος από εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) κατά **2,78%**.

-Στις ομάδες αυτές, η χρήση βίας είναι συχνή και σύμφυτη της υπόψη εγκληματικής δραστηριότητας (ασκείται κυρίως στα θύματα αλλά και εναντίον αστυνομικών κατά την καταδίωξη) και σε ορισμένες περιπτώσεις έντονη (πρόκληση κακώσεων στα θύματα για αποκάλυψη κρυψώνων τιμαλφών ή/και χρημάτων).

-Για την εξουδετέρωση της αντίστασης των θυμάτων, χρησιμοποιείται από τους δράστες βία (κυρίως απειλή ή χρήση σωματική ή απειλή χρήσης μαχαιριών ή πυροβόλων όπλων), αλλά και όπλα, αυτοσχέδια ή μη (μαχαίρια, αυτοσχέδια μαχαίρια, πιστόλια, πολεμικά τυφέκια, Α.Ε.Μ., κατσαβίδια, συσκευές εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας).

⁸⁶ Αποκλειστικά σε αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 54

- Όσον αφορά την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων, δραστηριοποιούνταν σε ληστείες στο δρόμο σε ποσοστό **52,40%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος πεζών, ανηλίκων, οδηγών ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ-ΔΧΦ αυτ/των, διανομέων φαγητού, μεταναστών και ηλικιωμένων), σε καταστήματα, σε ποσοστό **43,91%** επί του συνόλου (κυρίως μίνι μάρκετ-καταστήματα ψυλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών καυσίμων, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, κοσμηματοπωλεία, εταιρίες-επιχειρήσεις), και τέλος σε οικίες σε ποσοστό **3,69%** (με μεγαλύτερη προτίμηση σε οικίες ηλικιωμένων).

- Για την επιλογή των θυμάτων, χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους (πληροφοριοδότες, επιτήρηση στόχων - θυμάτων, αγγελίες εφημερίδων, διαδίκτυο)[βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων].

- Αναφορικά με τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, αλλά και τους τρόπους μεταφοράς και διάθεσης κλοπιμαίων, ισχύουν mutatis mutandis όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων).

- Οι ομάδες, συνήθως, έχουν μικρή χρονική διάρκεια δράσης (η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων –σε ποσοστό **91,67%** επί του συνόλου-που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 6 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού ληστειών και διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁸⁷).

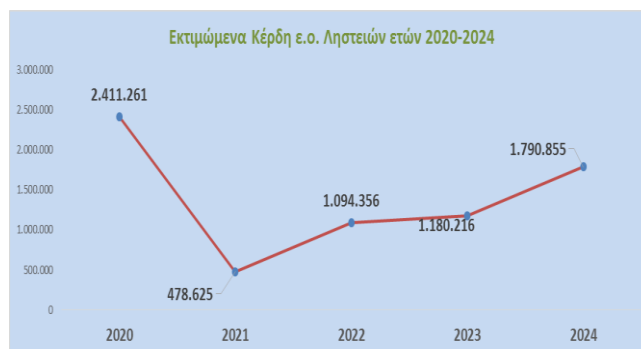
- Η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο και εδώ, υπήρξαν αρκετές ομάδες, στις οποίες διαπιστώθηκε η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών-περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, από όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων

⁸⁷ Για το έτος 2024, (36) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά (271) εγκλήματα.

μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών). Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **65,41%**, είχαν ποινικό παρελθόν⁸⁸.

Τα εκτιμώμενα κέρδη από τη δράση των ε.ο. ανήλθαν σε **1.790.855** ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 55

4.9.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών Τροχοφόρων.

Αναφορικά με τις ομάδες που δραστηριοποιούνται στις **κλοπές και τη διακίνηση κλεμμένων τροχοφόρων**, μνημονεύονται τα ακόλουθα:

- Κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι ελληνικές-εγχώριες ομάδες (σε ποσοστό **75%** επί του συνόλου), με τη συμμετοχή ομάδων, απαρτιζόμενων κυρίως από άτομα ΡΟΜΑ, σε μικρότερο ποσοστό (**20%**) σε σχέση με λοιπά εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας. Επίσης, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Ρωσία), αλλά σε μικρότερο ποσοστό (**6,67%**).

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών ήταν η Ελλάδα, η Αλβανία, η Γεωργία, η Τουρκία, το Ιράκ, η Συρία, η Ρωσία και το Μπαγκλαντές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 56

- Η πλειοψηφία αυτών (ποσοστό **70%** επί του συνόλου), ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη) και

⁸⁸ Σε συντριπτικό ποσοστό, άνω του 86%, σε αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας-κυρίως κλοπές και ληστείες.

ευέλικτες, ενώ καταγράφηκαν, σε ποσοστό **30%** επί του συνόλου και πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη).

- Μεγάλος αριθμός (ποσοστό **45%** επί του συνόλου των ομάδων) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας) και **25%** σε επίπεδο επικράτειας. Ωστόσο, ένας ικανός αριθμός αυτών είχε διασυννοριακή και διεθνή δράση (ποσοστό **30,00%**).

- Η διάρκεια δράσης τους κυμαίνονταν από 2-12 μήνες (σε ποσοστό **70%** επί του συνόλου), ωστόσο, υπήρξαν και ορισμένες ομάδες με ορίζοντα δράσης αρκετά έτη (έως και 2 έτη).

- Οι ομάδες αυτές, κυρίως επίπεδες (σε ποσοστό **65%** του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **70%** του συνόλου), είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού κλοπών τροχοφόρων οχημάτων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁸⁹), ενώ για την πλειοψηφία των δραστών (σε ποσοστό **50,44%**), διαπιστώθηκε ότι τα μέλη των ε.ο. είχαν ποινικό παρελθόν (κυρίως κατά εγκλημάτων κατά ιδιοκτησίας).

- Η εισαγωγή, από Γερμανία και Σουηδία, κλεμμένων οχημάτων, με προορισμό χώρες των Βαλκανίων, την Τουρκία και χώρες Μέσης Ανατολής, με ενδιάμεσο σταθμό την Ελλάδα, πραγματοποιείται μέσω των λιμένων (Πάτρας, Ηγουμενίτσας) και από άλλα θεσμοθετημένα σημεία εισόδου (χερσαία)(Σ.Σ. Κήπων, Κακαβιάς και Ευζώνων).

- Τα κλεμμένα οχήματα, τα διακινούν είτε ακέραια, οδηγούμενα (τα πολυτελή κυρίως) από μέλη των ομάδων (συνοδευόμενα από πλαστές άδειες και πινακίδες κυκλοφορίας ή/και παραποιημένους αρ. πλαισίου), σε άλλες χώρες (Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία, χώρες Μέσης Ανατολής, Αλβανία, Γαλλία), είτε τα τεμαχίζουν και διακινούν ως ανταλλακτικά στην εγχώρια και διεθνή αγορά (κυρίως Ελλάδα και Αλβανία), μέσα σε φορτηγά (συνοδευόμενα συνήθως από πλαστά στοιχεία κυκλοφορίας ή/και έγγραφα εμπορευμάτων).

- Σε αυτό το στάδιο, εμπλέκονται συνήθως μικτές αλλοδαπές και ελληνικές εγκληματικές ομάδες, με διεθνή χαρακτήρα (κυρίως ομάδες προερχόμενες από Ελλάδα, Βόρεια Μακεδονία, χώρες πρώην ΕΣΣΔ, Συρία, Ιράκ και Δομινικανή Δημοκρατία).

- Η πλειοψηφία των ομάδων (**68,25%**) δραστηριοποιούνταν σε κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων, ακολουθούν οι κλοπές σε μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες (**29,38%**) και τέλος οι κλοπές

μηχανημάτων έργου και ανταλλακτικά αυτών (**2,37%** επί του συνόλου).

- Οι ομάδες αυτές διαθέτουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και τεχνογνωσίας (σε ποσοστό **50%** επί του συνόλου), ανάλογα με το είδος των οχημάτων στο οποίο «ειδικεύονται», καθώς χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά και τεχνολογία (φορητούς Η/Υ) για την παράκαμψη του «immobilizer» και την αχρήστευση των συσκευών εντοπισμού («GPS tracker devices»). Η πρόσβαση στην τεχνολογία αυτή είναι σχετικά εύκολη, καθώς διατίθεται από εταιρίες της αλλοδαπής (Ιταλία και Βουλγαρία κυρίως), μέσω διαδικτύου.

- Χρησιμοποιούν διάφορα αντίμετρα σύλληψης, όπως τέλεση των κλοπών κυρίως κατά τις νυχτερινές ώρες, απόκρυψη αυτοκινήτων σε περικλειστούς χώρους στάθμευσης ή αποθήκες ή οδούς μικρής κυκλοφορίας, στάθμευση των κλαπέντων οχημάτων σε δημόσιους χώρους για ένδειξη ύπαρξης συστήματος gps, παραποίηση χαρακτηριστικών κυκλοφορίας τους (αριθμών πλαισίου αυτοκινήτων, πινακίδων κυκλοφορίας και αδειών κυκλοφορίας), αλλαγή εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτου, τεμαχισμός-καταστροφή χαρακτηριστικών αναγνώρισης αυτοκινήτων (απόξεση αρ. πλαισίου, καταστροφή πινακίδων κυκλοφορίας), δημιουργία ψεύτικων λογαριασμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ιστοσελίδες από τα οποία προωθούν και πωλούν ανταλλακτικά από τα κλαπέντα οχήματα, χρήση τσιλιαδόρων κατά την κλοπή των οχημάτων, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των κλεμμένων αυτοκινήτων, κάλυψη των χαρακτηριστικών τους (γάντια-κουκούλες), χρήση «ghost numbers» κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση κωδικών (συνθηματικών λέξεων) κατά τις τ/φ τους συνομιλίες, χρήση εφαρμογών διαδικτύου για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας της Αστυνομίας, χρήση από τα μέλη πλαστών εγγράφων ταυτότητας, όπως και αξιοποίηση αχυρανθρώπων στα ονόματα των οποίων ταξινομούνται - μεταβιβάζονται κατεστραμμένα οχήματα.

- Διαθέτουν ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών για τη διάθεση και νομιμοποίηση των οχημάτων (συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιούς, μηχανικούς, πλαστογράφους).

- Εκμεταλλεύονται, ευρέως και συστηματικά, νομότυπες επιχειρηματικές δομές (όπως διαλυτήρια οχημάτων-ανακύκλωσης μετάλλων - «σκραπατζίδικα», συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιεία, επιχειρήσεις εμπορίας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, εταιρίες ενοικιάσεων οχημάτων, μισθωμένα ταξί,

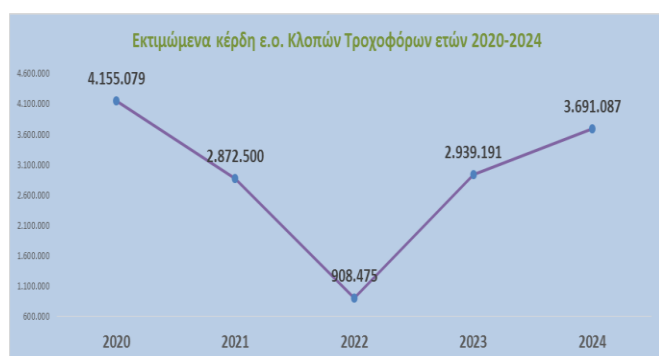
⁸⁹ Για το έτος 2024, (20) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά (220) κλοπές.

ενεχυροδανειστήρια, διεθνείς εταιρίες μεταφορών εμπορευμάτων), για τη μεταφορά-απόκρυψη, τεμαχισμό, διάθεση και εμπορία των κλεμμένων οχημάτων ή/και ανταλλακτικά αυτών.

- Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε **επτά (7) υποθέσεις** διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, με χρήση, κυρίως, βασικών μεθόδων «ξεπλύματος», ενώ σε μία περίπτωση διαπιστώθηκε η χρησιμοποίηση των εγκληματικών προσόδων σε τυχερά παίγνια και καζίνο.

Τα εκτιμώμενα κέρδη από τη δράση των ε.ο. ανήλθαν σε **3.691.087** ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 57

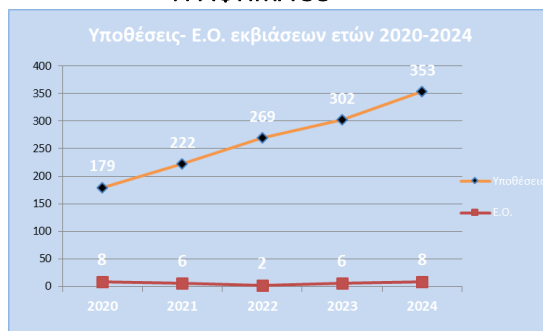

4.10 Εκβιάσεις.

4.10.1. Παρούσα Κατάσταση.

Ο εκβιασμός συνίσταται στην απειλή βίας ή στην απειλή για ζημία περιουσίας, σωματική ακεραιότητα, ζωής, τιμής ή ελευθερίας με σκοπό την απόσπαση παράνομου οφέλους. Το αδίκημα τιμωρείται με ποινές φυλάκισης, ενώ η βαρύτητα της ποινής αυξάνεται αν ο εκβιασμός διαπραχθεί οργανωμένα ή με χρήση όπλων. Το νομοθετικό πλαίσιο καλύπτει επίσης και τις ειδικές μορφές εκβιασμού, όπως ο σεξουαλικός εκβιασμός και ο εκβιασμός μέσω διαδικτύου, υπό το πρίσμα των πρόσφατων τροποποιήσεων που στοχεύουν στην προστασία των θυμάτων από την ψυχολογική και σωματική βία.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα εξακολουθεί και το 2024, να προσελκύει, κυρίως, μεμονωμένους δράστες, αλλά και δευτερευόντως εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας, σε βαθμό, μεγαλύτερο σε σχέση με το 2023.

ΓΡΑΦΗΜΑ 58⁹⁰

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, ασχολήθηκαν, συνολικά, με τριακόσιες πενήντα τρεις (353) υποθέσεις (τελεσμένες) εκβίασης, έναντι (302) υποθέσεων το 2023, καταγράφοντας αύξηση κατά **16,89%**, στη συντριπτική πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

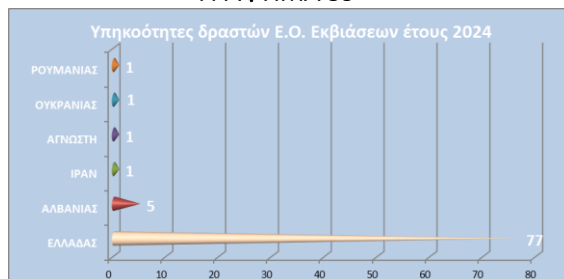
Στις υποθέσεις εκβιάσεων, εντοπίστηκαν και υποθέσεις αρπαγής αλλοδαπών από ομοεθνείς τους ή έτερους αλλοδαπούς, με σκοπό την καταβολή χρηματικών ποσών ως «λύτρων» για την απελευθέρωσή τους, οι οποίες ωστόσο σχετιζόνταν με την παράνομη διακίνησή τους στη Χώρα μας και για το λόγο αυτό έχουν ήδη αναφερθεί στο Κεφάλαιο 4.4 (Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών).

4.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες &	Περιοχές Δράσης
8	Νομοθεσία Περί Όπλων & Εκρηκτικών Πλαστογραφία Έκρηξη Φθορά ξένης ιδιοκτησίας Απειλή Υπεξαίρεση Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες Κατασκευή και κατοχή εκρηκτικών υλών Ψευδής βεβαίωση Παράνομη κατακράτηση Ληστεία Απόπειρα ανθρωποκτονίας Απόπειρα βιασμού Δωροδοκία υπαλλήλου Παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου Παράβαση καθήκοντος Μέτρα για την πρόληψη και την καταστολή της ζωοκλοπής και ζωοκτονίας.	5	3	Αττική Μύκονος Πάτρα Κρήτη Θεσσαλονίκη

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε η δράση οκτώ (8) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες απαρτίζονταν συνολικά από ογδόντα-έξι (86) μέλη, εκ των οποίων η πλειοψηφία ήταν ημεδαποί (ποσοστό **89,53%** επί του συνόλου).

ΓΡΑΦΗΜΑ 59

⁹⁰ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2024: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

Στόχοι-θύματα των εγκληματικών ομάδων, εξακολουθούν να αποτελούν και το έτος 2024 (όπως και τα προηγούμενα έτη), κατά κύριο λόγο, επιχειρηματίες- επιτηδευματίες και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, όπως και ομάδες κοινωνικής ομοιογένειας, αγρότες, πολίτες με οικονομική επιφάνεια και ανήλικοι.

Οι κυριότερες μορφές εκβίασης, που διαπιστώθηκαν, το έτος 2024 είναι οι εξής:

- Η εκβιαστική απαίτηση από ιδιοκτήτες καταστημάτων χρηματικών ποσών, προκειμένου να τους παρέχουν «προστασία».
- Η εκβιαστική απαίτηση από ιδιοκτήτες καταστημάτων ή ιδιώτες χρηματικών ποσών, προκειμένου να αποπληρώσουν ανύπαρκτες οφειλές.
- Εκβιαστική απαίτηση από ευάλωτα και αδύναμα να αντισταθούν άτομα (Ρομά), από τα οποία απαιτούσαν να τους παραδίδουν χρηματικά ποσά, προκειμένου να τους παρέχουν «προστασία» στους οικισμούς. Σε περίπτωση άρνησής τους να υποκύψουν στους εκβιασμούς, προέβαιναν σε αρπαγή και κατακράτηση των ανήλικων παιδιών των θυμάτων.
- Εκβιαστική απαίτηση από πολίτες που συμμετέχουν σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς δήμων για την ναυαγοσωστική κάλυψη ακτών.
- Εκβιάσεις σε βάρος αγροτών με καταπάτηση αγροτεμαχίων και οικονομική τους εκμετάλλευση μέσω της ανεξέλεγκτης βόσκησης των ποιμνίων τους.

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν κυρίως πολυμελείς (άνω των 12 μελών), ιεραρχικές, δρούσαν κυρίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και ήταν με μικρή χρονική διάρκεια δράσης (έως 2 έτη).

Σε μία (1) υπόθεση διαπιστώθηκε διαφθορά 9 δημοσίων υπαλλήλων (στελεχών της τοπικής αυτοδιοίκησης-δημοτικής αστυνομίας, Υπηρεσιών δόμησης-Υγειονομικού ελέγχου- και υπαλλήλου Υπουργείου), οι οποίοι λάμβαναν χρηματικά ποσά προκειμένου να παραβλέπουν διαπιστωθείσες παραβάσεις σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και να βεβαιώνουν ψευδή γεγονότα σε δημόσια έγγραφα.

Σε δύο (2) υποθέσεις διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, με βασικούς τρόπους «ξεπλύματος» (πολυτελής διαβίωση).

Βασικό χαρακτηριστικό της δράσης των εν λόγω εγκληματικών ομάδων, εξακολουθεί να αποτελεί η

έντονη χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας (απειλές, σωματική, ψυχολογική) προς τα θύματά τους.

Οι ομάδες εμφανίζουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις μεθόδους έρευνας των δικτυικών αρχών, λαμβάνοντας ισχυρά αντίμετρα (χρήση και συχνή εναλλαγή «ghostnumbers», αποφυγή τ/φ συνομιλιών, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για επικοινωνία μεταξύ τους, τ/φ επικοινωνία με κωδικοποιημένες εκφράσεις, χρήση ψευδώνυμων).

4.11 Οργανωμένες απάτες.

4.11.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα τελευταία χρόνια καταγράφεται σημαντική αύξηση στις υποθέσεις απάτης μέσω διαδικτύου, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο. Κρίσιμο σημείο υπήρξε η πανδημία του κορωνοϊού, η οποία οδήγησε σε σημαντική αύξηση της χρήσης του διαδικτύου για επικοινωνία, αγορές αγαθών και απομακρυσμένη εξυπηρέτηση από δημόσιες υπηρεσίες. Παράλληλα, ενισχύθηκε η χρήση ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από τραπεζικά ιδρύματα, τόσο μέσω ιστοτόπων e-banking όσο και μέσω εφαρμογών mobile banking. Αυτές οι εξελίξεις δημιούργησαν περισσότερες ευκαιρίες για απάτες στον ψηφιακό χώρο, οι οποίες συνεχίζουν να αυξάνονται με ραγδαίους ρυθμούς.

Παράλληλα, ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης του ψηφιακού μετασχηματισμού⁹¹, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ικανό ποσοστό του πληθυσμού μπορεί να χαρακτηριστεί ως «στερούμενου ψηφιακού αλφαριθμητισμού»⁹², ευνόησε, ακόμη περισσότερο, την ανάπτυξη της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας, καθόσον οι δράστες αυτής, εκμεταλλεύθηκαν αποτελεσματικά την εν λόγω τρωτότητα.

⁹¹ Με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού του ΣΕΒ, η Ελλάδα, την τελευταία πενταετία, έχει κάνει σημαντικά βήματα ψηφιακής προόδου, τρέχοντας πιο γρήγορα σε σχέση με πιο ώριμες, τεχνολογικά, χώρες. Οι ψηφιακές επιδόσεις της Ελλάδας, βελτιώθηκαν κατά 56%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό κατά μ.ο της ΕΕ ήταν 30%. Πηγή: Η Ελλάδα στην ευρωπαϊκή Ψηφιακή Δεκαετία, ΣΕΒ, διαθέσιμο στον υπερσύνδεσμο https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2024/02/2024-02-01_SR_DMI2023_DigitalDecade.pdf.

⁹² Περίπου ο μισός πληθυσμός της Χώρας μας (σε ποσοστό 52% επί του συνόλου), διαθέτει έστω ένα βασικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, επίδοση ωστόσο που υπολείπεται του μ.ο. της ΕΕ που είναι 54%. Πηγή: Η Ελλάδα στην ευρωπαϊκή Ψηφιακή Δεκαετία, ΣΕΒ, διαθέσιμο στον υπερσύνδεσμο https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2024/02/2024-02-01_SR_DMI2023_DigitalDecade.pdf.

Οι απάτες εξακολουθούν να αποτελούν και το 2024 μια ιδιαίτερα προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα.^{93, 94}

ΓΡΑΦΗΜΑ 60⁹⁵

Ειδικότερα, το 2024, καταγράφεται αύξηση στις απάτες σε σχέση με το 2023 (5.880 υποθέσεις έναντι 5.287 το 2023, ήτοι αύξηση σε ποσοστό 11,22%). Αντίστροφα, μείωση καταγράφεται στις απάτες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή⁹⁶, στην εκρηκτική αύξηση των οποίων, κατά τα προηγούμενα έτη, συνέβαλαν, καθοριστικά, αφενός τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν από το ελληνικό κράτος για να αποφευχθεί η διασπορά του κορωνοϊού (Covid-19) με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και αφετέρου η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών, οι οποίες συνέχισαν να κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κατά τα προηγούμενα έτη.

Από στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος⁹⁷ προκύπτει ότι το 2024, σε σχέση με το προηγούμενο έτος,

⁹³ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση «Serious & Organised Crime Threat Assessment» (SOCTA 2021) της EUROPOL, οι απάτες, προσδίδουν ιδιαίτερα υψηλά κέρδη και υπονομεύουν την οικονομία της Ε.Ε., με την πανδημία COVID-19 να έχει δράσει καταλυτικά στην ανάδυση νέων διαδικτυακών μορφών απάτης. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf.

⁹⁴ Σύμφωνα με τη EUROPOL, οι απάτες, αποτελούν μία από τις προτεραιότητες της Ε.Ε. για την καταπολέμηση του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος, ως μέρος του EU Policy Cycle - EMPACT 2022-2025. Πηγή: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact>.

⁹⁵ Πηγή: στοιχεία για τα έτη 2020-2024: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

⁹⁶ Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών, είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

⁹⁷ Ο συνολικός αριθμός των ενεργών καρτών πληρωμών σε κυκλοφορία στο τέλος του 2024, ανήλθε σε 20,5 εκατ., οριακά

καταγράφηκε μείωση (κατά **14%**) του αριθμού συναλλαγών που δηλώθηκαν ως απάτες στις τράπεζες, αριθμός ο οποίος διαφέρει από τα τηρούμενα από την ΕΛ.ΑΣ. στοιχεία⁹⁸. Η προαναφερόμενη διαφορά, εκτιμάται πως οφείλεται στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός υποθέσεων είτε δεν καταγγέλλονται στις αρμόδιες προανακριτικές Αρχές⁹⁹ είτε τα θύματα υποβάλλουν απευθείας μηνύσεις στις κατά τόπον αρμόδιες Εισαγγελίες.

Η ενημερωτική εκστρατεία που διεξάγει η ΕΛ.ΑΣ. (έκδοση και διαμοίραση ενημερωτικού φυλλαδίου, ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας οδηγίων - συμβουλών για αποφυγή εξαπάτησης πολιτών και ειδικών συμβουλών για υπερήλικες¹⁰⁰, σποτ στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο, συνεχής ανάρτηση του φαινομένου μέσω των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, ημερίδες-διαλέξεις ανά την επικράτεια, διαρκής ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με νέες μορφές απάτων¹⁰¹) τα τελευταία

μειωμένος κατά 1% σε σχέση με το 2023. Το έτος 2023, καταγράφεται μείωση κατά 27% στην έκδοση προπληρωμένων καρτών, 2% μείωση των χρεωστικών καρτών, ενώ αντίθετα αύξηση καταγράφηκε στην έκδοση πιστωτικών καρτών κατά 5,5% και των εικονικών καρτών πληρωμών κατά 12% σε σχέση με το 2023, γεγονός που αποδίδεται στην διαρκώς αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για τη διενέργεια συναλλαγών των πολιτών. Ο συνολικός αριθμός συναλλαγών με κάρτες πληρωμών, ανήλθε σε 2.511 εκατ. το 2024, από 2.211 εκατ. το 2023. Συνεπώς, η μέση αξία συναλλαγών ανά κάρτα, αυξήθηκε κατά 10% σε 5.468 ευρώ από 4.947 ευρώ το προηγούμενο έτος. Αντιθέτως, η μέση αξία ανά συναλλαγή συνέχισε την πτωτική πορεία της και το 2024, μειωμένη σε 44 ευρώ, από 46 ευρώ το 2023, 48 ευρώ το 2022 και 50 ευρώ το 2021. Πηγή: Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάιος 2025) για το έτος 2024 (σελ. 89-92)

<https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrhmatopistwtikh-s-tatherothtas>.

⁹⁸ Σύμφωνα με την Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάιος 2025) για το έτος 2024, ο λόγος του αριθμού των περιστατικών απάτης προς τον αριθμό των συναλλαγών, μειώθηκε συγκριτικά με το 2023 κατά 14% στο επίπεδο του 0,016%, αντιστοιχώντας σε 1 συναλλαγή απάτης ανά 6,3 χιλ. συναλλαγές.

⁹⁹ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της EUROPOL, η προστασία της «φήμης» των θυμάτων των απάτων (ιδιώτες ή εταιρείες) και η μη αποζημίωσή τους από τις ασφαλιστικές εταιρείες, για την οικονομική απώλεια που έχουν υποστεί, αποτελούν αποτρεπτικούς παράγοντες καταγγελίας των περιστατικών στις αρμόδιες Αρχές. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 59).

¹⁰⁰ Σχετ. τυγχάνουν οι ακόλουθοι υπερσύνδεσμοι <https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/eidikes-symvoules-gia-apofygi-exapatisis-politon/> και <https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/symvoules-asfaleias-gia-yperilikes/>

¹⁰¹ Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι υπερσύνδεσμοι:

<https://www.astynomia.gr/2022/05/23/23-05-2022-deltio-typou-archigeiou-ellinikis-astynomias-schetika-me-tis-synchnotes-methodous-pou-chrisimopoioun-oi-epitideioi-kai-chrisimes-symvoules-pros-tous-polites-gia-tin-apofygi-exapatisis/>,

χρόνια με ολοένα και μεγαλύτερη ένταση, που είχε ως αποτέλεσμα την ενημέρωση των ευάλωτων ατόμων, κυρίως τρίτης ηλικίας, με σκοπό την αποφυγή θυματοποίησής τους, αποδεικνύεται ότι, εν τέλει, δεν είναι από μόνη της επαρκής¹⁰² και ενδεχομένως θα πρέπει να επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες πολιτών. Για τον ίδιο σκοπό, ήτοι την προστασία του κοινωνικού συνόλου από απάτες και κυρίως από απάτες μέσω διαδικτύου, κατά το ερευνώμενο έτος, ενεργοποιήθηκαν με διαφημιστική εκστρατεία και άλλοι αρμόδιοι φορείς (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών¹⁰³, Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες¹⁰⁴, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης¹⁰⁵) γεγονός που οδήγησε στην στενότερη συνεργασία τους για την καταπολέμηση των απατών¹⁰⁶.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται, γενικά, από μεγάλη ποικιλομορφία, ως προς τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία δράσης των δραστών. Τις περισσότερες φορές, τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως αυτά της πλαστογραφίας, της νομιμοποίησης εσόδων από

<https://www.astynomia.gr/2022/02/18/18-02-2022-i-diefthynsi-dioxis-ilektronikou-egklimatos-enimeronei-tous-polites-christes-tou-diadiktyou-gia-prospatheia-oikonomikis-exapatisis-tous-meso-apostolis-minymaton-ilektronikou-ta/>,
<https://www.astynomia.gr/2022/09/16/16-09-2022-enimerosi-tis-diefthynsis-dioxis-ilektronikou-egklimatos-pros-tous-polites-christes-tou-diadiktyou-gia-prospatheia-exapatisis-tous-meso-tilefonikon-kliseon/>, <https://www.astynomia.gr/2022/10/12/12-10-2022-enimerosi-politon-schetika-me-prospatheies-ypoklopis-dedomenon-prosopikou-charaktira-meso-paraplanitikon-minymaton-smishing/>, <https://www.astynomia.gr/2022/11/02/02-11-2022-enimerosi-schetika-me-neo-psevdepigrafo-apatilo-minyma/>

¹⁰² Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

¹⁰³ Μια Παύση Αρκεί για να Αποφύγουμε την Ηλεκτρονική Απάτη. Πηγή: <https://www.hba.gr/info/PhishingCamp>.

¹⁰⁴ ΠΗΓΗ: http://www.hellenic-fiu.gr/images/stories/files/anakoinosi_gia_hlektronikes_diadiktyake_s_apates.pdf.

¹⁰⁵ ΠΗΓΗ: <https://mindigital.gr/archives/5057>, <https://mindigital.gr/archives/5310>

¹⁰⁶ Σύσταση Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ηλεκτρονικής απάτης με τη μέθοδο «phishing», στην οποία συμμετέχουν Αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ., εκπρόσωποι Τραπεζικών Ιδρυμάτων, Τράπεζα της Ελλάδας, Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες και η πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

παράνομες δραστηριότητες¹⁰⁷ κ.λπ. και σε ελάχιστες περιπτώσεις με τα αδικήματα της κλοπής, της υπεξαίρεσης και της ληστείας, αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

Τα θύματα, εξακολουθούν να είναι ιδιώτες (υπερήλικα άτομα κατά πλειοψηφία, καταναλωτές, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες μικροεπιχειρήσεων), εταιρίες (τραπεζικά ιδρύματα, εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, ασφαλιστικές εταιρείες) και το Δημόσιο (Ασφαλιστικά Ταμεία κ.λπ.).

Το συνολικό κέρδος, που αποκόμισαν οι οργανωμένες ομάδες από τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα, εκτιμάται ότι υπερβαίνει το ποσό των **36.449.717** ευρώ.

Επίσης, οι ομάδες αυτές είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού απατών (εμφανίζουν εξαιρετικά μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων)¹⁰⁸.

4.11.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
113	Πλαστογραφία Διακεκρυμμένες κλοπές Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες Φθορά ξένης ιδιοκτησίας Συμμετοχές βλάβες Κυκλοφορία κίβδηλων νομισμάτων Παράνομη πρόσβαση σε σύστημα πληροφοριών ή σε δεδομένα Ψευδής βεβαίωση Ληστεία Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις.	47	49	17	Επικράτεια

Το έτος 2024 εξαρθώθηκαν εκατόν-δεκατρείς (113) εγκληματικές ομάδες, αποτελούμενες συνολικά από εξακόσια δεκαπέντε (615) μέλη.

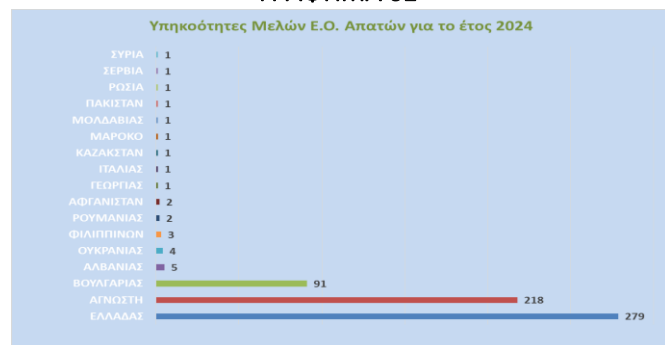
Κυρίαρχο ρόλο έχουν οι εγχώριες-αλλοδαπές (ομοιογενείς-αμιγείς) ομάδες (σε ποσοστό **80,53%** επί του συνόλου των ομάδων) και ακολουθούν οι ανομοιογενείς (εγχώριες και αλλοδαπές) με ποσοστό **19,47%** επί του συνόλου.

Στις ημεδαπές ε.ο., καταγράφεται συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **24,28%** επί συνόλου ημεδαπών υπηκόων).

¹⁰⁷ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση «Serious & Organised Crime Threat Assessment» (2021) της EUROPOL, από το σύνολο των εγκληματικών δικτύων στην Ε.Ε. που έχουν ως κύρια δραστηριότητα το «ξέπλυμα χρήματος», το 33% αυτών αποκτά τα παράνομα έσοδα από τη διάπραξη απατών. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 28).

¹⁰⁸ Οι (113) ε.ο., τέλεσαν τουλάχιστον 768 εγκλήματα (τελεσμένα και σε απόπειρα).

ΓΡΑΦΗΜΑ 61

Οι κυριότερες υπερκοότητες προέλευσης των μελών τους ήταν, πρωτίστως, Ελλάδας και δευτερευόντως, Βουλγαρίας, ακολουθούμενες με μεγάλη διαφορά από υπηκόους Αλβανίας, Ουκρανίας, Φιλιππίνων, Ρουμανίας και Αφγανιστάν.

Η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (**54,87% επί του συνόλου**) είναι μερικώς ιεραρχικές.

Το μέγεθός τους ποικίλλει, αλλά στην πλειοψηφία τους (**86,73% επί του συνόλου**) επρόκειτο για ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Πολυμελείς (6-12 μέλη) ήταν το **7,96%** του συνόλου και ακολουθούσαν τα εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) με **5,31%** του συνόλου.

Επιπροσθέτως, η πλειοψηφία των ομάδων (**81,42% επί του συνόλου**) είχε διεθνές- διασυνοριακό πεδίο δράσης. Ακολουθώντας, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας) δρούσε το **9,73%** επί του συνόλου και τέλος, πανελλαδικό πεδίο δράσης είχε, ένα σημαντικό ποσοστό (**8,85% επί του συνόλου**).

Σημαντικός αριθμός των ομάδων δραστηριοποιούνταν, τόσο στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, όσο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, εμφανίζοντας μεγάλη διασπορά στον ελλαδικό χώρο. Ωστόσο, η πλειοψηφία των ομάδων δρούσε, κυρίως, σε περιοχές της βόρειας Ελλάδας, λόγω της εγγύτητάς τους με τη συνοριακή γραμμή των ελληνο-βουλγαρικών συνόρων¹⁰⁹, από την οποία διέφευγαν μετά την τέλεση των απατών και την αφαίρεση των χρηματικών ποσών από τα θύματά τους.

Αξιομνημόνευτος αριθμός ομάδων (το **14,16% επί του συνόλου**) εμφάνισαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα.

¹⁰⁹ Οι ομάδες αυτές, δραστηριοποιούνταν, αποκλειστικά, στις απάτες μέσω τηλεφώνου, σε ηλικιωμένους κυρίως, που με το πρόσχημα τροχαίου ατυχήματος συγγενικού τους προσώπου και με σκοπό την, δήθεν, αποφυγή σύλληψης των προσφιλών σε αυτούς προσώπων από αστυνομικούς ή την άμεση ανάγκη νοσηλείας τους και χειρουργικής επέμβασης, απαιτούσαν από τα θύματα να τους δώσουν χρηματικά ποσά.

Η πλειοψηφία των ομάδων (ποσοστό **84,07% επί του συνόλου**) είχαν σχετικά σύντομο χρονικό ορίζοντα δράσης (1-6 μήνες), **3,54%** είχαν διάρκεια έως ένα έτος και **12,39%** επί του συνόλου είχαν διάρκεια άνω του 1 έτους (έως και πέραν των 3 ετών).

Οι ομάδες, τείνουν να χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο εξειδικευμένες δράσεις (τεχνογνωσίες είτε προσβάσιμες είτε όχι στο κοινό) προκειμένου να επιτύχουν το αποτέλεσμά τους. Ενδεικτικά αναφέρονται η υποκλοπή κωδικών ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω της δημιουργίας απατηλών υπερσυνδέσμων (*phishing links*) που προσομοίαζαν σε μεγάλο βαθμό με των αντίστοιχων τραπεζικών ιδρυμάτων και κατάφερναν έτσι να υποκλέπτουν τα διαπιστευτήρια εισόδου και να αποκτούν παράνομη πρόσβαση στους λογαριασμούς ηλεκτρονικής τραπεζικής των θυμάτων.

Τα μέλη τους, εμφανίζονται ιδιαίτερως ευρηματικά, ως προς τις μεθόδους εξαπάτησης και τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες (φορητά τηλέφωνα, Η/Υ, το διαδίκτυο και τις νομότυπες δομές, για αλίευση πελατών ή/και για να διευκολύνουν τη δράση τους (καταχώριση εικονικών αγγελιών πώλησης σε διαδικτυακούς ιστοτόπους και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καταχώριση διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων, διαμονή σε ξενοδοχεία, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα ή ενοικιαζόμενα οχήματα) και να αποκρύπτουν τις εγκληματικές δραστηριότητές τους.

Χαρακτηρίζονται από μαζικότητα αδικημάτων (ευνοεί σε αυτό η τεχνολογία, όπως η χρήση φορητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου για αλίευση των θυμάτων).

Σε σχέση με το 2023, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές ως προς τις μεθοδολογίες δράσης των εγκληματικών ομάδων (με μόνη εξαίρεση την έτι περαιτέρω χρήση του διαδικτύου ως μέσου τέλεσης ή διευκόλυνσης), οι κυριότερες των οποίων αναφέρονται παρακάτω:

- Εξαπάτηση μέσω τ/φ επικοινωνίας υπερήλικων κυρίως ιδιωτών: υποδουμένοι αστυνομικούς ή/και ιατρούς, αποσπούσαν χρηματικά ποσά με το πρόσχημα εμπλοκής συγγενικού τους προσώπου σε θανατηφόρο τροχαίο δυστύχημα ή/και τροχαίο ατύχημα με τραυματισμό, προκειμένου να μην συλληφθεί ή με το πρόσχημα της δήθεν εσπευσμένης εισαγωγής συγγενών τους σε νοσοκομείο και την άμεση ανάγκη καταβολής χρηματικού ποσού για την επικείμενη εγχείρηση.
- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου: οι δράστες

δημιουργούσαν ψεύτικα προφίλ σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και αναρτούσαν αγγελίες πώλησης οχημάτων, γεωργικών μηχανημάτων, ρουχισμού, κινητών τηλεφώνων και παιχνιδομηχανών και παρουσιάζοντας ψευδή γεγονότα ως αληθινά, έπειθαν τους παθόντες να καταβάλλουν χρηματικά ποσά ως προκαταβολή σε διαφορετικούς κατά περίπτωση τραπεζικούς λογαριασμούς για την αγορά των προς πώληση αντικειμένων, χωρίς όμως να προβαίνουν στην αποστολή τους.

- Απάτη με τη μέθοδο «Investment fraud», ήτοι ψευδή προσφορά επενδύσεων χαμηλού ή μηδενικού κινδύνου με «εγγυημένες» υψηλές και μη ρεαλιστικές αποδόσεις.
- Απάτες ιδιωτών για αγορές οικοπέδων και ακινήτων.
- Εξαπάτηση ασφαλιστικών οργανισμών.
- Απάτες σε βάρος του ελληνικού δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στην υπόψη δραστηριότητα, χρησιμοποιούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **98,23%** επί του συνόλου) συνήθη ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως η χρήση «ghost numbers», διαδικτυακών εφαρμογών επικοινωνίας, τηλεφωνικών συνδέσεων άλλων χωρών, πλαστών εγγράφων –ταυτοτήτων, άδειας διαμονής, εικονικό τιμολόγιο, εικονικό μισθωτήριο συμβόλαιο οικίας-, χρήση ψευδωνύμων και κωδικοποιημένων εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα, μισθωμένα οχήματα, διαμονή σε ξενοδοχεία-καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, χρήση ειδικών λογισμικών συστημάτων προκειμένου να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους στο διαδίκτυο λ.χ. νρη για αλλοίωση των ip addresses, σύσταση εικονικών εταιρειών στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, δήλωση εδρών εταιρειών ή κατοικιών σε ανύπαρκτες διευθύνσεις, κ.λπ.).

Επιπλέον, η αναπαραγωγή της είδησης τελεσμένων απατών, από τοπικά δημοσιογραφικά δίκτυα εντός της αυτής περιφέρειας (κυρίως σε περιοχές εκτός της πρωτευούσης και της συμπρωτεύουσας), συνήθως, είχε ως αποτέλεσμα, την παύση της δράσης των ομάδων για ορισμένο χρονικό διάστημα, καθώς τα θύματα ενημερώνονταν και ήταν πιο προσεκτικά προς αποτροπή εξαπάτησής τους.

Χρησιμοποιούνται ευρέως (σε συντριπτικό ποσοστό **98,23%** επί του συνόλου) οι νομότυπες δομές στη διάπραξη απατών [δέσμευση απατηλών ονομάτων χώρων στο διαδίκτυο που προσομοιάζουν με υπαρκτές

ιστοσελίδες, χρήση διαδικτυακών εταιρειών δημιουργίας ιστοσελίδων για τη δημιουργία απατηλών ιστοσελίδων, ιστοσελίδες ανάρτησης αγγελιών, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τραπεζικά ιδρύματα (εγχώρια και αλλοδαπά, όπως και εταιρείες fintech), εταιρείες μεταπώλησης προϊόντων (κινητών τ/φ, μεταχειρισμένων αυτοκινήτων) ή μεταφοράς χρημάτων ή δεμάτων και ταχυμεταφορών, καταστήματα κινητής τηλεφωνίας, ξενοδοχεία, ιστοσελίδες βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων, δημόσιες και ιδιωτικές δομές υγείας, φαρμακεία, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, εταιρείες εκμίσθωσης οχημάτων, λεωφορεία ΚΤΕΛ, ταξί κ.ά.].

Ακόμη, η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (σε ποσοστό **88,50%**), έχουν αποκομίσει παράνομα έσοδα που κινούνται έως το ποσό των 150.000 ευρώ. Οι παράνομες δραστηριότητες, έχουν αποφέρει αρκετά υψηλά έσοδα σε ικανό αριθμό ομάδων, με τα χρηματικά ποσά να κυμαίνονται από 1 έως 8 εκατ. ευρώ.

Η πλήρης εξιχνίαση και η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **18%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων το ερευνώμενο έτος.

Τέλος, σε είκοσι (20) υποθέσεις (το **17,70%** των υποθέσεων επί του συνόλου των απατών) διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων, αλλά και πιο εξελιγμένων,¹¹⁰.

4.12 Πλαστογραφία.

4.12.1. Παρούσα κατάσταση.

Η πλαστογραφία, ως εγκληματική ενέργεια, δεν συναντάται συχνά ως μεμονωμένο αδίκημα, αλλά λειτουργεί ως μέσο διευκόλυνσης για την εκτέλεση ενός ευρέος φάσματος άλλων σοβαρών παραβατικών δραστηριοτήτων. Η κατάρτιση και η χρήση πλαστών εγγράφων και πιστοποιητικών αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχή διεξαγωγή δραστηριοτήτων

¹¹⁰ Ως μεταφορέας παράνομου χρήματος (money mule) χαρακτηρίζεται το άτομο που στρατολογείται από εγκληματίες για τη νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων. Ο μεταφορέας παράνομου χρήματος μεταφέρει παράνομα αποκτηθέντα χρήματα σε λογαριασμούς τρίτων, συνήθως σε άλλες χώρες, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια. Πηγές: <https://cyberalert.gr/money-mules/> και <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/gr-posters.pdf>

όπως το λαθρεμπόριο, η παράνομη μετανάστευση και η οικονομική απάτη κ.α.. Η φύση του εγκλήματος αυτού επηρεάζει βαθιά την ακεραιότητα των διοικητικών και οικονομικών συστημάτων.

Τα δεδομένα για το έτος 2024 αναδεικνύουν μία αξιοσημείωτη αντιστροφή της πτωτικής τάσης που είχε καταγραφεί την προηγούμενη διετία. Συγκεκριμένα, οι υποθέσεις **πλαστογραφίας** και **πλαστογραφίας πιστοποιητικών** παρουσίασαν **άνοδο** κατά **8,54%**, φτάνοντας τις 1.335 περιπτώσεις το 2024, έναντι 1.230 το 2023. Αντίστοιχα, ο αριθμός των εμπλεκόμενων **δραστών** σημείωσε **αύξηση** κατά **3,19%** (2.136 δράστες το 2024, έναντι 2.070 το 2023). - Βλέπε αναλυτικό γράφημα παρακάτω.

ΓΡΑΦΗΜΑ 62¹¹¹

Η σύνθεση των δραστών για το 2024 υπογραμμίζει τη διακρατική φύση του εγκλήματος. Για πρώτη φορά, οι υπήκοοι Συρίας καταλαμβάνουν την πρώτη θέση μεταξύ των δραστών (31,24%), ξεπερνώντας την ελληνική υπηκοότητα (27,22%). Ακολουθούν υπήκοοι Αλβανίας (6,03%), Τουρκίας (3,13%), Πακιστάν (2,39%), Γεωργίας (2,15%) και Ιράκ (2,01%).

Τα θύματα της πλαστογραφίας εκτείνονται σε ένα μεγάλο φάσμα, από δημόσιες αρχές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι ιδιώτες και επιχειρήσεις. Η στοχοποίηση κάθε κατηγορίας θύματος σχετίζεται άμεσα με τον τύπο του πλαστού εγγράφου. Για παράδειγμα, τα πλαστά διαβατήρια χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την παραπλάνηση των αρχών, ενώ τα πλαστά έγγραφα που φέρουν βάρος απόδειξης οικονομικού ενδιαφέροντος στοχεύουν τράπεζες, εταιρείες κ.λπ..

4.12.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
6	- Νομοθεσία περί αλλοδαπών - Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα - Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης - Δωροδοκία και δωροληψία υπαλλήλου - Παράβαση καθήκοντος	2	3	1	Αττική (Αθήνα - Καλλιθέα), σύνολο Εοικράτειας

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **έξι (6) υποθέσεις** οργανωμένης εγκληματικής δράσης στον εν λόγω τομέα. Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό μελών των εν λόγω ομάδων, διαπιστώνεται ότι, η πλειοψηφία αυτών (4 ε.ο. σε σύνολο 6), είναι **ολιγομελείς**, απαρτιζόμενες από λιγότερα από 6 μέλη. Επιπλέον, μία εξ αυτών, αποτελούταν από έξι -6- μέλη και εντάσσεται στις **πολυμελείς**. Σε μία υπόθεση, πραγματοποιήθηκε η εξάρθρωση **εγκληματικού δικτύου** με αριθμητική σύσταση είκοσι οχτώ (28) ταυτοποιημένων μελών.

Η εγκληματολογική ανάλυση της δράσης των οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν αναδεικνύει την εφαρμογή του **μοντέλου «Εγκλημα ως Υπηρεσία» (Crime as a Service - CaaS)**. Από τις έξι (6) συνολικά εγκληματικές οργανώσεις που εξαρθρώθηκαν, οι τρεις (3) εξ αυτών διαπιστώθηκε πως λειτουργούσαν ως εξειδικευμένοι πάροχοι, **συνεργαζόμενες απευθείας με δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών**, στα οποία παρείχαν πλαστά έγγραφα. Αυτό το γεγονός υποδηλώνει ότι οι εν λόγω οργανώσεις δεν αναλάμβαναν την πλήρη εγκληματική αλυσίδα, αλλά επικεντρώνονταν στην παροχή μίας κρίσιμης, «outsourced» υπηρεσίας -την πλαστογραφία- προς άλλες εγκληματικές οντότητες. Η εξειδίκευση αυτή, καθώς και η διασύνδεση με άλλα παράνομα δίκτυα, αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της σύγχρονης οργανωμένης εγκληματικότητας, όπου κάθε ομάδα αναλαμβάνει ένα συγκεκριμένο στάδιο της παράνομης δραστηριότητας με σκοπό τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και του κέρδους.

Συνολικά, διαπιστώθηκε η εμπλοκή **σαράντα επτά (47) ατόμων**, τα οποία συνδέονται με την πλαστογραφία, ως μέρος οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας. Η πλειοψηφία των εμπλεκόμενων ήταν **Έλληνες**, σε ποσοστό **46,8%** εκ του συνόλου, ενώ από τις λοιπές υπηκοότητες μελών, η κυριότερη αλλά σε πολύ μικρότερο ποσοστό από την ελληνική, είναι η **ιρακινή**.

Όπως διαπιστώνεται, στις κυριότερες υπηκοότητες δεν περιλαμβάνεται η συριακή, η οποία όπως

¹¹¹ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 - 2024: Σηματικές Αναφορές POL

προαναφέρθηκε καταλαμβάνει την πρώτη θέση της αντίστοιχης κατηγορίας για το κοινό έγκλημα. Η απουσία Συριακής υπηκοότητας από την πλειοψηφία μελών της υπόψη οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, σε πλήρη αντίθεση με την πρωτοκαθεδρία της ίδιας εθνικότητας στις συνολικές υποθέσεις πλαστογραφίας κοινού εγκλήματος, παρέχει κρίσιμα εγκληματολογικά δεδομένα. Η διαφορά αυτή μπορεί να τεκμηριωθεί με βάση τον διαφορετικό σκοπό της εγκληματικής πράξης. Οι Συριακής υπηκοότητας δράστες εκτιμάται ότι δεν αποτελούν μέρος των οργανωμένων δικτύων παραγωγής και διακίνησης πλαστών εγγράφων αλλά ο ρόλος τους περιορίζεται στη χρήση των πλαστών εγγράφων για τη διευκόλυνση της παράνομης παραμονής τους ή της περαιτέρω διακίνησής τους. Η πράξη τους, δηλαδή, έχει ως πρωταρχικό κίνητρο την παράνομη είσοδο, παραμονή και περαιτέρω διακίνηση και όχι το κέρδος από την κατάρτιση πλαστών εγγράφων στο πλαίσιο οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας. Επιπρόσθετα, η παρουσία Ιρακινών υπηκόων στις κυριότερες εθνικότητες που εντοπίζονται πέραν της ελληνικής, ενδεχομένως συνδέεται με συγκεκριμένες οδούς διακίνησης ή δίκτυα που προέρχονται από τη Μέση Ανατολή.

Όσον αφορά τις **ιεραρχικές σχέσεις** μεταξύ των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε ότι, σε πέντε από αυτές (83,33% επί του συνόλου), υπήρχε **ιεραρχική δομή**, με μια «ομάδα-πυρήνα ατόμων» να επιβλέπει και να συντονίζει τα υπόλοιπα μέλη. Σε μία από τις οργανώσεις, οι αποφάσεις, λαμβάνονταν συλλογικά. Επιπλέον, σε όλες τις ομάδες, υπήρχε ξεκάθαρος **διαχωρισμός και κατανομή ρόλων**, με τις δράσεις των μελών να είναι σταδιακές, παράλληλες ή αλληλεξαρτώμενες.

Όσον αφορά στο γεωγραφικό πεδίο δράσης των εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία αυτών (5 εκ του συνόλου, σε ποσοστό 83,33%), δραστηριοποιούνταν σε **τοπικό επίπεδο**, κυρίως στην περιοχή της Αττικής. Ωστόσο, σε μία εξ αυτών, διαπιστώθηκε δραστηριοποίηση στο σύνολο της επικράτειας.

Στις υποθέσεις ε.ο. που εξαρθρώθηκαν το 2024, το φαινόμενο **διαφθοράς** κάποιου στελέχους της δημόσιας διοίκησης (*υπάλληλοι δημόσιων Υπηρεσιών*) εντοπίστηκε σε μία υπόθεση (ποσοστό 16,67% εκ του συνόλου). Ειδικότερα, η εγκληματική οργάνωση διέθετε μία πολυεπίπεδη δομή και δίκτυο δραστηριοτήτων που κάλυπτε όλη την ελληνική επικράτεια. Κύριος σκοπός της ήταν η κατάρτιση και χρήση πλαστών εγγράφων με στόχο τη διευκόλυνση της παράνομης παραμονής αλλοδαπών. Η δράση της ομάδας χαρακτηριζόταν από την εμπλοκή τόσο ιδιωτών όσο και υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, η οργάνωση εξασφάλιζε την άμεση συνδρομή δημοσίων υπαλλήλων, όπως ιατρού δημόσιου νοσοκομείου και υπαλλήλων δημοσίων φορέων, οι οποίοι έναντι χρηματικής αμοιβής, παρείχαν τις απαραίτητες ιατρικές βεβαιώσεις και εξέδιδαν τα απαιτούμενα πιστοποιητικά (ΑΦΜ, ΑΜΚΑ) σε σύντομο χρονικό διάστημα και χωρίς την προβλεπόμενη διαδικασία.

Η **εκμετάλλευση νομότυπων δομών** αποτελεί διαχρονικό χαρακτηριστικό της δράσης εγκληματικών οργανώσεων που εμπλέκονται σε πλαστογραφία. Αυτή η εκμετάλλευση, εκδηλώνεται είτε μέσω της χρήσης προϊόντων και υπηρεσιών από επιχειρήσεις που, εν αγνοία τους, εξυπηρετούν τις εγκληματικές οργανώσεις, είτε μέσω οργανώσεων, που νομιμοποιούν και επανεπενδύουν τα κέρδη τους, ιδρύοντας και ελέγχοντας πλήρως συγκεκριμένες επιχειρήσεις που λειτουργούν νόμιμα στην αγορά. Το 2024, η εκμετάλλευση νομότυπων δομών με αυτούς τους τρόπους, εντοπίστηκε στο **66,67%** των εγκληματικών ομάδων.

Στην πρώτη κατηγορία, ανήκουν περιπτώσεις εγκληματικών οργανώσεων που χρησιμοποιούν εταιρείες ταχυμεταφορών για την αποστολή δεμάτων με πλαστά έγγραφα, τόσο εντός της Ελλάδας όσο και στο εξωτερικό, εταιρείες μεταφοράς χρημάτων, μέσω των οποίων αποκτούν παράνομα οικονομικά οφέλη από τους "πελάτες" των παράνομων προϊόντων τους ή αεροπορικές εταιρείες από τις οποίες εκδίδονται εισιτήρια με τη χρήση ψευδών στοιχείων επιβατών και πλαστογραφημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, με σκοπό την έξοδο από την χώρα δια της αεροπορικής οδού.

Στη δεύτερη κατηγορία, εντοπίζονται υποθέσεις, όπου ηγετικά ή κύρια μέλη των εγκληματικών οργανώσεων, είναι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (*καφετέριες, μίνι - μάρκετ κ.λπ.*), ταξιδιωτικά γραφεία, κουρεία κ.ά., στα οποία συχνάζουν αλλοδαποί, που αναζητούν πλαστά έγγραφα και αποσκοπούν είτε στην παράνομη διαμονή τους στη Χώρα είτε στη μετακίνησή τους προς άλλες χώρες της Ε.Ε. Ιδιαίτερες περιπτώσεις εκμετάλλευσης νομότυπων δομών, συνιστούν οι εγκληματικές οργανώσεις που, με τη χρήση πλαστών εγγράφων, βεβαιώσεων ή πιστοποιητικών που καταρτίζουν, αποσκοπούν στην εξαπάτηση δημόσιων δομών ή ιδιωτικών φορέων αρμόδιων για την έκδοση αντίστοιχων υπηρεσιακών βεβαιώσεων, πιστοποιητικών κ.λπ.. Ειδικότερα, το 2024 εξαρθρώθηκε ε.ο. που περιγράφεται αναλυτικότερα ανωτέρω (βλ. υποσημείωση 284), η οποία για την παράνομη νομιμοποίηση των αλλοδαπών, προχωρούσε ακόμα και στη σύναψη εικονικών γάμων,

χρησιμοποιώντας αυτή τη μέθοδο για την παράκαμψη των νόμιμων διαδικασιών.

Το 2024 δεν διαπιστώθηκε **άσκηση βίας** από μέλη κάποιας εγκληματικής ομάδας που εξαρθρώθηκε (είτε στρεφόμενη προς στελέχη των δικτυικών αρχών για αποφυγή σύλληψης είτε προς πολίτες ή μέλη των ίδιων των Ε.Ο.).

Όσον αφορά στην **εξειδίκευση** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, πέντε εκ του συνόλου (σε ποσοστό **83,33%**), χρησιμοποιούσαν εξειδικευμένες τεχνικές, με ποικίλα επίπεδα τεχνογνωσίας και προσβασιμότητας στο κοινό, που ήταν απαραίτητες για την ολοκλήρωση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Ειδικότερα, σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ύπαρξη υψηλότερου βαθμού εξειδίκευσης και εντοπίστηκε τεχνικός εξοπλισμός υψηλών προδιαγραφών, όπως εκτυπωτές πλαστικών καρτών (τύπου *Card Printer, Magicard, IDP*), μηχανήματα πλαστικοποίησης, συσκευές ανίχνευσης πλαστών εγγράφων και συστήματα λέιζερ. Η χρήση αυτών των μέσων, σε συνδυασμό με την τεχνική κατάρτιση για την κατασκευή σύνθετων ψηφιακών αρχείων και μητρώων, υποδηλώνει την κατοχή ιδιαίτερης τεχνογνωσίας, η οποία δεν είναι ευρέως προσβάσιμη.

Για την αποφυγή εντοπισμού και σύλληψης, τα μέλη των εγκληματικών οργανώσεων κατέφευγαν, κυρίως, σε συνήθειες πρακτικές - **αντίμετρα** που συναντώνται στο κοινό έγκλημα. Αυτές περιλάμβαναν τη χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή συνδέσεων που αντιστοιχούσαν σε στοιχεία ανύπαρκτων αλλοδαπών, τη χρήση διαδικτυακών εφαρμογών με κρυπτογράφηση μηνυμάτων, κωδικοποιημένη φρασεολογία, πολλαπλά σημεία απόκρυψης, καθώς και την παροχή ψευδών στοιχείων αποστολών όταν χρησιμοποιούσαν υπηρεσίες ταχυμεταφορών.

Επισημαίνεται ότι, κατά το έτος 2024 εντοπίστηκαν και εγκληματικές οργανώσεις οι οποίες εμπλέκονταν συνδυαστικά στην κατάρτιση και διακίνηση πλαστών ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων και τη διευκόλυνση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και για τον λόγο αυτό έχουν ήδη αναφερθεί στο αντίστοιχο Κεφάλαιο 4.4 (*Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών*).

4.13 Παραχάραξη.

4.13.1. Παρούσα κατάσταση.

Η κατασκευή και η κυκλοφορία παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων συνιστά μία ιδιαίτερα προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα, καθώς

παρέχει τη δυνατότητα εύκολης απόκτησης παράνομου κέρδους, εφόσον οι δράστες καταφέρουν να εξαπατήσουν τους ανυποψίαστους συναλλασσόμενους. Ιστορικά, τα οικονομικά εγκλήματα, συμπεριλαμβανομένης της παραχάραξης νομισμάτων, τείνουν να αυξάνονται σε περιόδους με αυξημένες οικονομικές πιέσεις και αστάθεια. Η πρόσφατη περίοδος, παρά τη σταδιακή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, εξακολούθησε να χαρακτηρίζεται από σημαντικές οικονομικές προκλήσεις¹¹². Επιπλέον, παρότι οι ψηφιακές συναλλαγές έχουν κερδίσει έδαφος, η χρήση των μετρητών παραμένει ένας διαδεδομένος τρόπος διενέργειας συναλλαγών, ιδιαίτερα για μικρότερα ποσά, γεγονός που καθιστά το φυσικό χρήμα ευάλωτο στην παραποίηση.

Σε αντίθεση με άλλες χώρες, η Ελλάδα δεν αποτελεί χώρα παραγωγής σημαντικών ποσοτήτων παραχαραγμένων νομισμάτων, καθώς δεν εντοπίζονται, σε τακτική βάση, στην επικράτειά της "εργαστήρια" παραχάραξης. Εντούτοις στη χώρα μας, εντοπίζεται ετησίως αξιοσημείωτος αριθμός παραχαραγμένων νομισμάτων. Αυτή η διαπίστωση υποδεικνύει ότι η Ελλάδα λειτουργεί κυρίως ως χώρα-διάυλος ή χώρα-δέκτης για τη διάθεση των προϊόντων παραχάραξης. Η γεωστρατηγική της θέση, σε συνδυασμό με την εγγύτητά της σε χώρες που ιστορικά αποτελούν κέντρα παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων¹¹³, την καθιστούν έναν ιδανικό προορισμό για τη διανομή αυτών των παράνομων προϊόντων.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με το Κέντρο Παρακολούθησης της Παραχάραξης (C.A.C.) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (E.C.B.)¹¹⁴, το 2024, αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία περίπου 554.000 πλαστά χαρτονομίσματα ευρώ. Αυτός ο αριθμός αποτελεί μια ελαφρά αύξηση σε σχέση με τα 467.000

¹¹² Ο μέσος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου 2024 - Δεκεμβρίου 2024, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Δείκτη του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου 2022 - Δεκεμβρίου 2022, παρουσίασε αύξηση 3%, έναντι αύξησης 4,2% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου 2023 - Δεκεμβρίου 2023 με το δωδεκάμηνο Ιανουαρίου 2022- Δεκεμβρίου 2022. Πηγή: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ (Υπερσύνδεσμος:

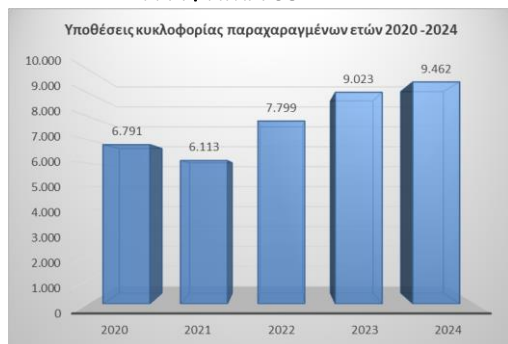
<https://www.statistics.gr/documents/20181/928fe3f4-4c9c-5f0a-ea95-a9f2c1ee437>)

¹¹³ Πανευρωπαϊκά, η Βουλγαρία και η Ιταλία αποτελούν χώρες παραχάραξης υψηλής ονομαστικής αξίας χαρτονομισμάτων Ευρώ, ενώ εκτός Ευρώπης, οι μεγαλύτερες ποσότητες παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ παράγονται στην Κολομβία και το Περού. Πηγή: SOCTA 2021

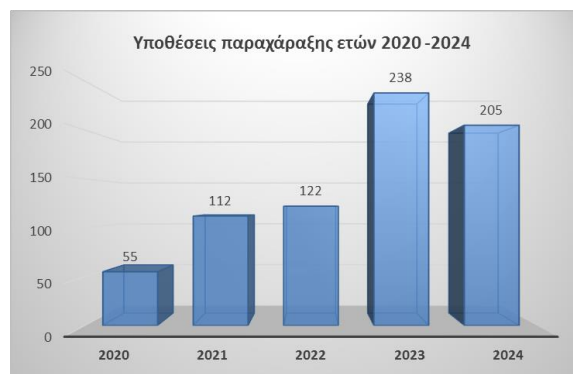
¹¹⁴ Η από 21/02/2025 Ανακοίνωση Τύπου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). (Υπερσύνδεσμος: https://www.banque-france.fr/system/files/2025-02/Press_release_on_euro_banknote_counterfeiting_in_2024_EN_final.pdf)

του 2023. Ωστόσο, από το Σ.Α.Σ. επισημαίνεται ότι η πιθανότητα να λάβει κάποιος πλαστό χαρτονόμισμα παραμένει πολύ μικρή, καθώς ο αριθμός των πλαστών χαρτονομισμάτων είναι εξαιρετικά χαμηλός σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των γνήσιων χαρτονομισμάτων ευρώ που κυκλοφορούν. Επιπρόσθετα, τα πλαστά χαρτονομίσματα των 20€ και των 50€ συνέχισαν να είναι τα πιο συχνά εμφανιζόμενα, αντιπροσωπεύοντας μαζί πάνω από τα τρία τέταρτα (75,8%) των συνολικών πλαστών. Ωστόσο, οι αναλογίες τους μειώθηκαν σε σχέση με το 2023 και αντίθετα, παρατηρήθηκε μια αύξηση στα πλαστά χαρτονομίσματα των 100€. Στο σύνολο, η ποιότητα των πλαστών χαρτονομισμάτων παραμένει χαμηλή. Ωστόσο, οι μέθοδοι των παραχαρακτών εξελίσσονται και γίνονται πιο εξελιγμένες, ιδιαίτερα με τη χρήση καλύτερων αντιγράφων ολογραμμάτων και υδατογραφημάτων.

Τα προαναφερόμενα αποτελούν συνιστώσες που εν μέρει εξηγούν τη στατιστική αύξηση που καταγράφεται από το 2021 και έπειτα στα εν λόγω αδικήματα. Ειδικότερα, το 2024, υπήρξε **αύξηση 4,87% στις περιπτώσεις κυκλοφορίας πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής** (είτε από πρόθεση είτε όχι). Οι κύριες υπηκοότητες των δραστών για την κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων περιλαμβάνουν πρωτίστως την ελληνική και ακολούθως, σε πολύ μικρότερο βαθμό ωστόσο, την αλβανική, την πακιστανική και τη βουλγάρικη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 63¹¹⁵

Επιπλέον, οι περιπτώσεις **παραχάραξης** χαρτονομισμάτων έφτασαν τις 205 τελεσμένες, σε σύγκριση με τις 238 το 2023, σημειώνοντας **μείωση κατά 13,87%** (βλ. Γράφημα 70). Ωστόσο, όπως διαπιστώνεται από το ακόλουθο γράφημα παραμένουν αυξημένες συγκριτικά με τα έτη 2020 – 2022. Όσον αφορά την υπηκοότητα των δραστών στις περιπτώσεις που αυτοί έχουν ταυτοποιηθεί, οι περισσότερες υποθέσεις αφορούν **ημεδαπούς**.

ΓΡΑΦΗΜΑ 64¹¹⁶

Η παραχάραξη νομισμάτων και η διακίνηση παραχαραγμένων μέσων πληρωμής, αποτελούν οικονομικό εγκλήματα που συνδέονται συχνά με την απάτη. Αυτή η εγκληματική δραστηριότητα διαταράσσει την ομαλή λειτουργία των οικονομικών συναλλαγών και υπονομεύει την εμπιστοσύνη του κοινού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Τα θύματα αυτής της εγκληματικής δραστηριότητας είναι κυρίως πολίτες, έμποροι και επιχειρηματίες. Οι δράστες συνήθως χρησιμοποιούν απλές αλλά αποτελεσματικές μεθόδους, όπως η ανταλλαγή πλαστών χαρτονομισμάτων με γνήσια κατά τη διάρκεια συναλλαγών χαμηλής αξίας, όπως σε καταστήματα λιανικής ή σε λαϊκές αγορές. Αυτή η τακτική καθιστά δυσχερή την ανίχνευση του αδικήματος.

Η κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων έχει σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις.

- **Κοινωνικές Επιπτώσεις:** Η παρουσία πλαστών νομισμάτων προκαλεί δυσπιστία προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα και το νόμισμα. Η συνεχιζόμενη αμφιβολία για την αυθεντικότητα των χρημάτων μπορεί να δημιουργήσει κοινωνική ανασφάλεια. Οι έμποροι και οι επιχειρηματίες που γίνονται αποδέκτες παραχαραγμένων νομισμάτων υφίστανται άμεσες οικονομικές ζημιές, καθώς τα χρήματα αυτά δεν μπορούν να αντικατασταθούν. Αυτό επιβαρύνει το κόστος λειτουργίας τους και μπορεί να πλήξει τη φήμη και τη βιωσιμότητα της επιχείρησής τους.
- **Οικονομικές Επιπτώσεις:** Σε ευρύτερο επίπεδο, η διακίνηση παραχαραγμένων νομισμάτων διαταράσσει την οικονομική σταθερότητα. Οι ατομικές οικονομικές ζημιές, παρόλο που φαίνονται μικρές, μπορούν να έχουν μία συσσωρευτική επίδραση στην ευρύτερη οικονομία. Επιπλέον, η καταπολέμηση του προβλήματος απαιτεί

¹¹⁵ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2024: Σηματικές Αναφορές POL

¹¹⁶ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2024: Σηματικές Αναφορές POL

σημαντικούς κρατικούς πόρους, επιβαρύνοντας περαιτέρω την κοινωνία. Συνολικά, η παραχάραξη υπονομεύει την οικονομική ασφάλεια και την ομαλή λειτουργία της αγοράς, πλήττοντας όλους τους συμμετέχοντες στην οικονομική δραστηριότητα.

4.13.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αριθμός ΕΟ 2024	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
4	3	1	..	Αττική (Αθήνα, Καλλιθέα), σύνολο επικράτειας

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **τέσσερις (4) υποθέσεις οργανωμένης εγκληματικής δράσης** στον εν λόγω τομέα. Αναφορικά με τον αριθμό μελών των εν λόγω ομάδων, διαπιστώνεται ότι, οι **δύο** εξ αυτών ήταν **ολιγομελείς** (απαρτιζόμενες από 3 και 4 μέλη αντίστοιχα) και άλλες **δύο πολυμελείς** (με σύνθεση 6 και 8 μέλη αντίστοιχα).

Συνολικά διαπιστώθηκε η εμπλοκή **εικοσιένα (21) ατόμων**, ως μέλη των προαναφερόμενων ε.ο.. Η κυριότερη υπηκοότητα που εντοπίστηκε ήταν η **ελληνική** (14 δράστες έφεραν ελληνική υπηκοότητα). Σε μικρότερο βαθμό, διαπιστώθηκε η εμπλοκή υπηκόων **Αλβανίας, Σενεγάλης και Αρμενίας**. Κατά συνέπεια, και η προέλευση της πλειοψηφίας των ε.ο. (τρεις εκ των συνολικά τεσσάρων) ήταν εγχώρια και μόλις μία είχε αλλοδαπή προέλευση. Η εν λόγω ε.ο. χαρακτηρίζεται, επίσης, από ανομοιογένεια αναφορικά με τις υπηκοότητες των μελών της, καθώς η πλειοψηφία αυτών ήταν υπήκοοι Αλβανίας και Σενεγάλης.

Όσον αφορά τις ιεραρχικές σχέσεις μεταξύ των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε ότι, σε **τρεις εξ αυτών (75% εκ του συνόλου)**, οι αποφάσεις, λαμβάνονταν **συλλογικά (επίπεδη δομή)** ενώ μόνο σε **μία** (ποσοστό **25%** εκ του συνόλου) διακριβώθηκε η ύπαρξη σαφούς **ιεραρχικής δομής**, με μια «ομάδα-πυρήνα ατόμων» να επιβλέπει και να συντονίζει τα υπόλοιπα μέλη.

Αναφορικά με το **γεωγραφικό πεδίο δράσης** των εγκληματικών ομάδων, αυτές δραστηριοποιούνταν σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο (σε Αττική, Μεσσηνία, Καβάλα, Δράμα και Ιωάννινα).

Στις υποθέσεις ε.ο. που εξαρθρώθηκαν το 2024, δεν εντοπίστηκε το φαινόμενο διαφθοράς κάποιου στελέχους της δημόσιας διοίκησης (υπάλληλοι δημόσιων Υπηρεσιών).

Η **εκμετάλλευση νομότυπων δομών** εντοπίστηκε σε όλες τις προαναφερθείσες οργανώσεις (ποσοστό 100%). Ωστόσο, αυτή έγκειται στο σύνολο των περιπτώσεων σε ευκαιριακή εκμετάλλευση, καθώς λάμβανε χώρα είτε μέσω της αξιοποίησης, από τις ε.ο., υπηρεσιών που παρέχουν επιχειρήσεις εν αγνοία τους είτε μέσω τις προσπάθειας εξαπάτησής τους μέσω της πραγματοποίησης συναλλαγών λιανικού εμπορίου.

Το 2024 δε διαπιστώθηκε άσκηση βίας από μέλη κάποιας εγκληματικής ομάδας που εξαρθρώθηκε (είτε στρεφόμενη προς τα στελέχη των δικωτικών αρχών για αποφυγή σύλληψης είτε προς πολίτες ή μέλη των ίδιων των ε.ο.).

Όσον αφορά στην **εξειδίκευση** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, η παραχάραξη νομισμάτων απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις, μη προσβάσιμες στο ευρύ κοινό, καθώς και τη χρήση ειδικού εξοπλισμού. Σε καμία όμως από τις υπό εξέταση υποθέσεις δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη σχετικού εξοπλισμού, ούτε η τέλεση της πράξης της παραχάραξης από τα μέλη των εν λόγω εγκληματικών οργανώσεων. Για τον λόγο αυτό, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η προμήθεια των πλαστών χαρτονομισμάτων πραγματοποιούνταν από εξωτερικούς συνεργούς.

Για την αποφυγή εντοπισμού και σύλληψης, τα μέλη των εγκληματικών οργανώσεων κατέφευγαν σε **συνήθεις πρακτικές - αντίμετρα** που συναντώνται στο κοινό έγκλημα. Αυτές περιλάμβαναν τη χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων, τη χρήση διαδικτυακών εφαρμογών με κρυπτογράφηση μηνυμάτων, κωδικοποιημένη φρασεολογία και επιλογή απομονωμένων / απομακρυσμένων σημείων για τις συναντήσεις τους, με προηγούμενη κατόπτευση του περιβάλλοντα χώρου για παρουσία αστυνομικών αρχών.